

BENEDIKT BAUR O. S. B.

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

*Liturgická rozjímání
na každý den církevního roku*

Svazek I.

DOBA ADVENTNÍ A VÁNOČNÍ

Přeložil Dr. Antonín Čala O. P.

PRAHA 1969

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

IMPRIMATUR

Friburgi Brisgoviae, die 13 Junii 1938

Rösch, Vic. Gener.

Čís. 4963

V Olomouci 5. 12. 1968

L. S. Schvaluje se ordinariálně.

Josef Glogar,
kapitulní vikář

Předmluva k celému dílu

1. „Vstaň a sviť, Jeruzaléme! Přišlo tvé světlo a sláva Páně vzešla nad tebou. Neboť, hle, temno přikrývá zemi a mrákoty zahalují národy; ale nad tebou vzešel Hospodin a jeho slávu lze v tobě vidět. Pohané budou chodit ve tvém světle a vládci v lesku tvého východu (tj. v lesku v tobě zářícího slunce — Krista)“. (Iz 60, 1—3).

Jeruzalém je církev Nového Zákona, naše svatá církev. Ona je tím městem, naplněným slávou nadpřirozeného slunce, Krista, které ji osvětluje. V liturgické oběti a modlitbě přicházíme k ní, abychom se ve světle církve sami stali světlem. V tom smyslu má toto dílo název „Werde Licht!“¹

2. „My všichni patříme na slávu Páně... a přetvořujeme se v týž obraz... jako od Ducha Páně“ (2 Kor 3, 18). To je liturgická zbožnost: patří přímo na slávu Páně, na jasnou tvář Páně. Ona myslí především na to, co je Pán, co Pán vykonal pro nás a co neustále koná a působí pro nás a v nás. Je to zbožnost díků, klanění, chvály, radostného vědomí, že Otec nám ve svém jednorozeném Synu dal a dává všechno; vědomí, že Pán je s námi a že všechno můžeme v Něm (Fil 4, 13). Liturgická zbožnost je zbožnost radosti v Bohu a jeho moci, zbožnost vítězné a pevné důvěry. Je naladěna tím tónem, který udává Apoštol, když píše křesťanům v Římě: „Je-li Bůh pro nás, kdo proti nám? Když ani vlastního Syna neušetřil, ale za nás za všechny ho vydal na smrt, jak i s ním nedá nám všechno? Kdo nás odloučí od lásky Kristovy? — Snad soužení nebo úzkost... nebo pronásledování?... V tom všem dokonale vítězíme skrze Toho, jenž si nás zamiloval“ (Řím 8, 21—37). Když ve spoluslavení posvátné liturgie patříme přímo na slávu Páně, budeme sami vždy více zářit ve slávě, která vychází z Pána.

3. Toto dílo chce věřícím přiblížit svátky, nauku a myšlenky římského misálu tak, aby se staly plodným předmětem vnitřní modlitby i pomocí a oporou křesťanského života. Naučení a povzbuzení z mešní oběti a z mešních formulářů jsou nevyčerpatelná. Co my zde podáváme, může být tady jen pokus, naznačení cesty a podnět k vlastní práci, nikoli dokonalé dílo.

Nenuceně a prostě sledujeme liturgické skutečnosti. To, co podá-

¹ V českém překladu dáváme tomuto dílu název „Život ve světle liturgie“. Tím chceme zřetelněji vyjádřit obsah tohoto díla a jeho zaměření.

vají mešní texty, nevtěsnáváme do předem stanoveného schématu nebo systému duchovního života. Necháváme se posvátnou liturgií, tj. modlící se a obětující církví, vést, poučovat a povzbuzovat a víme, že tak jdeme jistě správnou cestou a máme zdravou a silnou stravu.

Probíráme mešní texty nedělní a všední. Svátky, které patří k celku církevního roku, probíráme všechny. Rovněž tak i některé důležité svátky Matky Boží a svatých.

Nedělní mše se vyznačuje významným liturgickým úvodem. Tento úvod chce vyjádřit hlavní myšlenku nedělní mešní oběti a je myšlen především jako příprava na liturgické spoluobětování nedělní mše, nikoli jako rozjímání.

4. Těsné sledování mešních textů přináší s sebou nemalou obtíž. Liturgie se ráda pohybuje v opakováních. Ano, ona je miluje. Proto se musejí tu a tam vyskytnout opakování i v liturgických rozjímáních. To však nijak nemůže škodit našemu životu modlitby. Nepodávají-li se pokaždé nové myšlenky, pak vzbudíme tím více citů. Můžeme a máme vždy znovu věřit, znovu důvěřovat, znovu milovat, znovu se odevzdávat, znovu se radovat, děkovat, klanět se, velebit, jásat, litovat a prosit o odpuštění, světlo a milost. Liturgie se vůbec všeobecně drží spíše v linii afektivní (citové) modlitby než rozumového uvažování. Ona není především doktrínou, naukou, systémem, vědou, nýbrž jednáním: je životem Pána, který ve svém tajemném těle, v církvi, v duších, dále žije, dále se modlí, dále bojuje a vítězí, je životem Hlavy, která spojuje v sobě všechny své údy a pozvedá je k své modlitbě a oběti. Proto je liturgická zbožnost určena podstatně z vnějšku, je objektivní skutečností řádu spásy, nadpřirozeným působením Božím v lidstvu a na lidstvo. Skutečností vtělení Syna Božího, tajemstvím jeho osoby, jeho života a působení, jeho ponížení a povýšení, zvláště tajemstvím neustálého pronikání a naplňování jeho mystického těla, církve, jeho pravdou, jeho milostí a jeho životem. Proto je liturgická zbožnost především patření, obdiv, klanění, díkučinění, spoluprožívání.

Proto duše, živená liturgií, je nutně a téměř samo sebou naplněna Bohem a Kristem a zároveň nejtěsněji spojena se společenstvím církve. Co poznala, viděla, prožila, obdivovala, čemu se klaněla, co se naučila milovat, to nemůže v životě nevyzažovat, to musí učinit plodným k oslavě Boha a Krista, k užitku svému a celé církve, neboť ví, že je nejtěsněji spojena s jejím životem a s jejími zájmy. „Patřením na slávu Páně se přetvořuje v týž obraz.“

Beuron — Řím, ve svátek sv. Otce Benedikta 1937.

P. BENEDIKT BAUR O. S. B.

Úvodem

I.

KŘEŠŤANSKÝ NÁBOŽENSKÝ ŽIVOT V POSVÁTNÉM CÍRKEVNÍM ROCE

1. Náboženský život v nás křesťanech není nic menšího než účast v Božím životě a prožívání Božího života v nás. Je to Boží život v nás. Byl nám dán zrozením, tj. svatou svátostí křtu.

Nejprve přišel tento život ve vtělení Syna Božího na tento svět, když Maria v Nazaretě pronesla své „Staň se“. Tu pronikl v Kristu Ježíši božský život do naší lidské přirozenosti. A v něm proudí od té doby k nám. Přišel, abychom „měli život a měli ho hojnost“ (Jan 10, 10). Nejen v zárodku: tak nám byl vložen do duše ve svatém křtu. Zárodek se musí rozvinout a dospět k dokonalosti. Ve své bytosti a ve své osobě máme být „připodobnění obrazu jeho Syna“ (Řím 8, 29). Proto křesťanský život, křesťanská svatost záleží v rozvinutí božského života, který nám byl dán při křtu svatém, tj. v dokonalém prožívání života Ježíšova. ON, vinný kmen, žije v nás, ratolestech (Jan 15, 5). Naším osobním úkolem je stálá, radostná, věřící pohotovost pro plnost tohoto života: abychom jej zachovali, živili a dovedli k dokonalosti.

Jako byl do nás vložen ve svátosti svatého křtu, tak se v nás zdokonaluje ve svátostném spoluzití s církví, s tělem Kristovým. Ve své církvi je Kristus přítomen mezi námi. V ní nám otevřel prameny nadpřirozeného života: v oběti mše svaté a ve svatých svátostech, hlavně v ústřední svátosti přesvaté Eucharistie. Ani dokonalosti pozemského života, ani dokonalosti v nebi nelze dosáhnout mimo církev. V ní Pán viditelně dále žije svůj život. Život církve jest jedno s životem Kristovým, jest život Kristův. Není tedy nadpřirozeného života, který by nebyl v nějaké podobě spoluprožíváním života církve.

2. Jak bude božský život v nás přiveden k rozvinutí a k dokonalosti? Život, i svatý život, roste organicky, jako celek. Nikoli systematicky. Ne tak, jako by u stromu napřed rostly jen kořeny a potom jenom kmen.

Bůh to tak zařídil, že život církve je zde na zemi vestavěn do průběhu jednoho roku. Ano, křesťanský život je podle Božího zařízení

svatý rok sám. V rámci počínajícího, stoupajícího a dokonávajícího se roku dále prožívá Pán, žijící v církvi, svůj život ve svátostné přítomnosti a ve svátostném působení. A kdo chce být a žít v Kristu, ten musí spolu prožívat tento život Kristův v jeho církvi — v liturgickém roce, církevním roce. Každý rok začínáme znovu. Každý rok se pokoušíme dospět k dokonalosti. Nedosahujeme jí. Bůh nám dává nový rok spásy. Pokoušíme se o to opět. Tím, že se každoročně znovu snažíme o to, abychom ve spolužití s Kristem a jeho církví přivedli ke zralosti to semeno, které bylo do nás zaseto při svatém křtu, zdokonaluje se v nás křesťanský život. Tím je naše vůle, sama ze sebe nedostatečná, nesena silou ducha a života Kristova, silou toho vinného kmene. Naše snažení a zápolení o svatost dostává věčně plodnou živnou půdu: Pána, dále žijícího v církvi, v jeho osobě i v jeho obrazech, v minulých světcích. Vnikáme do ducha, do zbožnosti církve, Pánem proniknuté a Kristem naplněné. V průběhu církevního roku se necháváme vždy znovu a znovu vést její modlitbou, jejími city a jejím duchem. Tu jsme nejjistěji vedeni Kristem, oslaveným Pánem. Potřebujeme jen, abychom se v průběhu církevního roku, jsouce proniknuti vírou, důvěrou a touhou, otevřeli působení Páně ve společenství těla Kristova. Potom na nás církevní rok vykonává svůj výchovný úkol. Všestranně se v nás zdokonaluje křesťanský život.

Příliš snadno se domníváme, že můžeme svou moudrostí, svými výpočty a svou systematikou mistrovat život, který nám dává jedině Bůh, a zákony života, které stanovil jedině Bůh. Jdeme rozhodně jistěji, když se i pro vnitřní modlitbu orientujeme podle zásady, kterou vyjádřil sv. Benedikt pro konání kůrové modlitby: „Mens nostra concordet voci nostrae. — Náš duch ať se shoduje se slovem, které pronášíme“ (Řehole hl. 19). Je to táž myšlenka, kterou sv. Pavel svým hlubokým způsobem vyjadřuje takto: „My všichni patříme na slávu Páně a tím se přetvořujeme vždy dokonaleji v týž obraz — Duchem Páně“ — (2 Kor 3, 18). Věřící patření na Pána, jehož sláva vyzařuje v posvátné liturgii, dává nám pohenáhlou novou podstatu a přetvořuje nás v obraz Kristův — Duchem Páně — nikoli především našimi výpočty a naší snahou.

II.

LITURGICKÉ ROZJÍMÁNÍ

1. Jako liturgická zbožnost, tak i liturgické rozjímání je určováno podstatně a především z vnějšku, danými skutečnostmi, nadpřirozeným působením Božím na lidstvo, na církev, na jednotlivé duše. Přihlíží hlavně a především k tomu, čím se pro nás stal Bůh a co velkého na nás vykonal a koná v Kristu a v církvi. V liturgickém rozjímání žijeme tedy především a nejprve v tom, co velkého a vznešeného dal Bůh celé církvi a co jí neustále dává a působí v jejím celku i v jejích jednotlivých údech. Základní zaměření liturgické zbožnosti je takové jako u Matky Boží, když ona Bohem požehnána a milostmi zahrnuta, pěje Magnificat: „Velebí má duše Pána a zaplesal můj duch v Bohu, mém Spasiteli. Neboť shlédł na ponížení své služebnice. Velké věci mně učinil Ten, jenž je mocný a jehož jméno je svaté. Jeho milosrdenství (trvá) od pokolení do pokolení“ — (Lk 1, 46—50).

2. Jako každá modlitba, tak i liturgické rozjímání vyžaduje příslušnou *přípravu*. Vzdálená příprava je celý každodenní život, tak utvářený, jak je žádoucí pro život a ducha modlitby: život uvědomělého umrtvování smyslů a vášní, svaté usebranosti a pokorné odevzdanosti vůči všemu, co Bůh dopouští, zařizuje, přikazuje a žádá. Bližší příprava záleží v tom, že si večer určíme, po případě pozorně pročteme a zapamatujeme předmět zítřejšího rozjímání.

Rozjímání samo začneme tím, že se odloučíme od všech prací a svodů, obrátíme se k Bohu a Kristu a ve vroucí modlitbě prosíme o pomoc shůry pro své rozjímání.

Jsou rozličné metody rozjímání. Pro tato liturgická rozjímání se doporučuje vedle všeobecně známé metody sv. Ignáce z Loyoly, zvláště metoda školy ze Sv. Sulpice.

Metoda sv. Ignáce obsahuje:

I. *Cvičení paměti:*

Vyvoláváme si v paměti látku rozjímání, kterou jsme si připravili v předvečer, po př. si ji zvolna, pozorně a s rozvahou pročteme.

II. *Cvičení rozumu.*

Tážeme se sebe: co je pro mne při tomto tajemství nebo předmětu zvláště důležité? Jaký praktický závěr mám z toho vyvodit? Jak jsem dosud jednal? Jak musím jednat v budoucnu? Z jakých důvodů? Jaké překážky mám odklidit? Jakých prostředků mám použít?

III. *Cvičení vůle:*

V citech, které provázejí cvičení rozumu, i v jasně a určitě pojatých rozhodnutích a předsevzetích.

Závěr tvoří dětinná rozmluva s Bohem, s Kristem, s Marií nebo svatými.

Metoda ze Sv. Sulpice obsahuje:

I. *Klanění (adoratio).*

Pozvedneme pohled ke Kristu Pánu. Patříme na něho v jeho osobě, v jeho tajemstvích, v jeho církvi, v jeho údech, v nás samých. V jeho životě, jeho ctnostech, slovech, nauce a skutcích. V jeho působení v církvi, ve svaté Oběti, ve svátostech, ve svatých, klaníme se, obdivujeme, děkujeme, chválíme, milujeme, radujeme se a oslavujeme Ho.

II. *Účast (participatio).*

Žádáme spolu žít život Ježíše, naší Hlavy, osvojit si jeho smýšlení, jeho ducha, jeho ctnost a svatost, mít účast v jeho životě a utrpení, v jeho smrti a jeho oslavení. Patříme na sebe samy a litujeme nedbalostí a chyb minulého života, pokořujeme se pro nedokonalost svého nynějšího stavu a chceme se polepšit pro budoucnost. Proto přicházíme v rozjímání k prosebné modlitbě a žádáme snažně o odpuštění, o světlo, o sílu, o milost, o ctnost a ducha Krista, naší Hlavy, o vzrůst v lásce.

III. *Spolupůsobení (cooperatio).*

Učiníme si jasné, určité předsevzetí pro den a pro život. — Ke konci rozjímání děkujeme Pánu za milosti, osvětlení a povzbuzení, která nám dal, prosíme o odpuštění chyb a nedostatků, které jsme v rozjímání našli na sobě, a žádáme Pána o jeho požehnání pro úkoly toho dne.

I.

POSVÁTNÝ ADVENT

Úvod

1. Posvátná liturgie adventní rozlišuje dvojí příchod Kristův, aniž je od sebe navzájem odděluje. První příchod, když se Syn Boží v těle zjevil na zemi, byv počat v lůně Panny z Ducha Svatého. Týž Syn Boží, který se narodil před 2000 roky mezi lidmi, rodí se dnes i zítra a bude se rodit v dějinách spásy zde na zemi, v církvi a v každé jednotlivé duši. A bude se v ní neustále rozvíjet. Tak je celá nynější doba na zemi pro církev jako takovou i pro každou jednotlivou duši dobou prvního příchodu Páně, adventem, dobou očekávání, vyhlížení, toužení, dobou, ve které má v nás Kristus vytvořit svůj obraz, má nás naplnit svým duchem a svým životem a má nás vést ke konečnému vykoupení, k druhému příchodu Kristovu. Při druhém příchodu, při opětném příchodu na konci světa přijde s velkou mocí, uzavřít na zemi své dílo vykoupení a přivést své vyvolené k účasti v dokonalé spáse, k požívání věčného života.

2. Základní myšlenka adventu je myšlenka na první příchod Kristův, tj. na vykoupení, které začalo příchodem Syna Božího před 2000 lety a které stále pokračuje a působí v církvi a v duších. První Kristův příchod, který obsahuje i celou přítomnou dobu, je posvátné liturgii zároveň přípravou, úvodem a předehrrou druhého příchodu Kristova a věčných vánoc v nebi.

První příchod Kristův v milosti za účelem vykoupení je mešní liturgii zároveň minulost i milostiplná přítomnost: Pán přichází každodenně do své církve a do duší v oběti mše svaté a v obětní Hostině svatého přijímání. V prvním příchodu Krista v těle vidí liturgie zároveň příchod Páně do duší prostřednictvím oběti a svátostí. Tak je příchod Kristův — advent — stále hmatatelná přítomnost. Posvátná liturgie nás vede k oltáři. Tu „očekáváme“ plni víry a touhy ve mši svaté, v bohoslužbě Božího slova, příchod Páně, který následuje ve svatém proměňování a ve svatém přijímání. Mešní liturgie klade důraz na to, abychom horlivě připravili svou duši na příchod Páně ve mši svaté. Abychom v posvátné době adventní co možno nejvíce očistili a posvětili své srdce a učinili z něho důstojný Betlém Páně: pokáním, umrtvováním, bdělostí, modlitbou a usebraností,

ve vroucí touze po vysvobození od hříchu, po světle, milosti a vykoupení.

První příchod Kristův je posvátné liturgii přítomnost také v tom smyslu, že Pán, který se mezi námi zjevil po prvé o vánocích a v mešní oběti se denně znovu zjevuje, nepřerušeně *dále žije a dále působí ve své církvi* jako hlava v údech, jako kmen v ratolestech: v celé církvi, v její viditelné hlavě — v papeži — v biskupech, kněžích a v každé jednotlivé duši. Věříme v tajemnou, milostiplnou blízkost Páně —; děkujeme Kristu a obdivujeme ho, otvíráme svou duši a své srdce Vykupiteli, který působí ve své církvi a v nás, odřikáme se pošetilostí a marností pozemského života, a dáváme se zcela uchvátit Kristem, aby On se v nás zrodil a vtiskl nám svou podobu. „Oblecte se v Pána Ježíše Krista“ (epištola 1. neděle ad.).

3. Mešní liturgie adventní nám poukazuje na Křtitele na poušti, který káže pokání a připravuje cestu, a na Pannu nazaretskou: v posvátné době adventní máme být Janem Křtitelem, máme být Pannou nazaretskou.

„Čiňte pokání!“ V adventě poznáváme svou hříšnost, cítíme svou ubohost, špatnost, nečistotu a nehodnost, cítíme, že sami ze sebe nejsme s to dostat se ze své mravní bídy, ze své nehodnosti a ubohosti, nejsme s to uvarovat se hříchu, ovládat pudy a vášně a podrobovat je duchu. Potřebujeme Vykupitele, a když poznáváme tuto potřebu, voláme: „Pane, projev svou moc a přijď nám na pomoc!“ — Jdeme mu vstříc a když jsme se stali Janem Křtitelem, upravujeme Pánu cestu ve své duši: umrtvováním, pokáním, bdělostí, modlitbou. Jan Křtitel je náš vzor, povzbuzuje nás a vede nás.

„Jsem služebnice Páně — ať se mi stane tak, jak jsi řekl.“ Ona vyslovuje své „Staň se“ v pokoře, víře a úplné odevzdanosti do přání a vůle Nejvyššího.

„A Slovo tělem učiněno jest“. To je velké přijímání Panny nazaretské! — Nyní je prostřednicí vykoupení, příčinou naší radosti, nositelkou Boha, nositelkou spásy. Maria je v liturgii živý advent: v čistotě, v nejtěsnějším spojení s Bohem, ve svatém mlčení, v modlitbě, v poslušnosti, v očekávání a lásce. — „Ejhle Panna“ — Předobraz, symbol a typ církve a křesťanské duše!

4. Tak otvírá advent naší modlitbě a naší duši bohatý svět skutečností, tajemství, předobrazů, typů, myšlenek a námětů. A ty mají do nás zasadit adventního ducha, mají jej pěstovat, prohlubovat a rozmnožovat!

1. „Vyburcuji, Pane!“ — Tak jsme se modlili v poslední neděli církevního roku. Podobně začínáme nový církevní rok.

„Projev, Pane, svou moc a přijď!“ — Byla to velká touha a hlasité volání po příchodu Kristově, po jeho opětném příchodu, čím se vyznačovaly poslední týdny uplynulého církevního roku. A ta touha nás provází i do nového církevního roku a roste v mohutné prosběné volání: „Přijď, — Pane!“ Advent je očekávání jeho příchodu v milosti. Potřebujeme Vykupitele, potřebujeme neustále nové pomoci a síly. A kdo nám ji může dát kromě TOHO, v němž jediném se dostává světu spásy a vykoupení? Slavíme tichý advent nejen pro sebe osobně, nýbrž cítíme, že i naši bratři a naše sestry potřebují vykoupení, máme soucit s jejich náboženskou i mravní bídou a chudobou, stavíme se do jejich řad a pozvedáme své srdce i svůj hlas jejich jménem a jménem všeho nevykoupěného a po Bohu volajícího lidstva, voláme po Vykupiteli.

2. Evangelium mluví opět o příchodu Kristově, úplně tak jako minulou neděli. Ale v temnotě přírodních pohrom a v lidstvu září vykoupení: „Až se to všechno začne dít, napřimte se a zdvihněte hlavu, vaše vykoupení se už blíží!“ — K tomuto dni vykoupení, k blízkému království Božímu, jdeme vstříc s důvěrou. „K tobě pozvedám svou duši, můj Bože, v tebe důvěřuji!“ — (Vstup). Tak jásáme s pohledem upřeným na Vykupitele, o kterém mluví evangelium. — „Pane, ukaž mi svoje cesty a uč mě chodit po tvých stezkách.“ — Voláním po příchodu Vykupitele a po blízkém království Božím s jeho požehnáním a spásou je: Kyrie, eleison i vroucně prosící církevní modlitba: „Projev svou moc, Pane, a přijď!“ Jedině božská moc je s to, nás jednotlivce i celek vyrvat z nebezpečí spásy a zjednat nám vykoupení. Neboť velké je dílo, které má vykoupení v nás vykonat, v nás a s námi. To znamená odumřít „skutkům, které se rády ve tmě skrývají, odumřít hýření a opilství, nestydatostem a chlípností, sváru a žárlivost“, ano, to neznamena nic menšího než „obléci se v Pána Ježíše Krista“. (Epištola.) Pak, když se ON vytvoří v nás, když my přestaneme žít a ON bude žít v nás (Gal. 2, 20), pak se v nás uskutečnilo dokonalé vykoupení, pak k nám přišlo Království Boží. Kéž se toto svaté dílo uskuteční na nás všech! O to prosíme v graduale a také v Alleluja.

3. S radostí přijímáme zprávu: „Zdvihněte hlavu — vaše vykoupení se už blíží!“ V tichých týdnech adventních už chápeme něco z tajemství panenské nositelky Boha, Marie. Chystá se na cestu do Betléma. Tu se vám narodí v městě Davidově Vykupitel. „Vaše vykoupení se

už blíží.“ — Ale přibližuje se ještě v jiné podobě, právě tak milostiplné a požehnané, nyní v Oběti mše svaté. Buď požehnaný okamžik, kdy se kněz sklání nad hostií a pak pokleká a klaní se plodu svých rtů, svých kněžských slov. Tu se stal on i oltář nositelem Boha. — „Vaše vykoupení se už blíží!“ — A nyní jdeme našemu Vykupiteli toužebně vstříc: „K tobě pozvedám svou duši, můj Bože!“ — V obětních darech chleba a vína přinášíme svou duši, své já, své srdce s jeho snahami a tužbami k oltáři, Kristu Pánu. Zanecháváme „skutků temnoty“ — a odříkáme se všeho, co se přičí říši Boží, životu a působení Božímu v nás, a „oblékáme se v Krista“, když se stáváme *jedním* obětujícím knězem a *jedním* obětním darem s Ním, *jednou* vůlí a *jedním* duchem s Ním. Přiodění drahocenným rouchem jeho obětního ducha, jeho čistoty a ctnosti, jeho nezištnosti a odevzdanosti Otci, podáváme svou mysl i srdce Věčnému, Svatému, Otci — a říkáme: „Otče náš, posvěť se jméno Tvé; přijď království Tvé, království Tvé milosti, Tvé spásy.“ „Buď vůle Tvá.“ — „K tobě pozvedám svou duši.“ Opravdu, obětování mše svaté spolu s knězem, jak si to přeje církev, není prázdná, vnější formule, nýbrž spíše vyžaduje celého člověka. Bere mu srdce, náklonnosti, to nejdražší, a činí je obětním darem pro Boha. Odlučuje ho od světa a těla! „Vaše vykoupení se už blíží, blízko je Boží království!“

Ale jaké podivuhodné požehnání spočívá na spoluobětování mše svaté! „Vaše vykoupení se už blíží, blízko je království Boží“ v prožívání těla Páně při svatém přijímání. „Pán dá požehnání, a naše země vydá svůj plod“ — (communio). Jemný náznak Bohonositelky Marie, když jí anděl přinesl poselství. Ona prožívala své velké přijímání; v ní přinesla naše země — tj. lidské pokolení, ušlechtilý plod, Krista. Když při spoluobětování mše svaté přijímáme svatou Eucharistii, pak i my zakoušíme na sobě Boží požehnání; a naše země, naše duše, bude velmi bohatá na Krista a jeho milost a vykoupení. Co nám evangelium předložilo k očekávání, to se stalo skutečností při svatém přijímání: království Boží se přibližuje. Oblékli jsme se v Krista, odkládáme pro dnešek a pro celý týden skutky temnoty a oblékáme si výzbroj světla, jsme s Marií zářícími nositeli Boha a Krista!

PRVNÍ NEDELE ADVENTNÍ

„Blíží se den vykoupení!“

1. „Napřimte se a zdvihněte hlavu: vaše vykoupení se už blíží!“ (Evangelium) — Opětný příchod Páně k soudu, o kterém mluví

evangelium, znamená pro církev, pro nás všechny, vykoupení. Církev, tísněná zde v čase se všech stran a obtížená mnoha hříchy a chybami svých dětí, toužebně hledí ke dni vykoupení. Ten den již začal, když se Syn Boží v lůně Panny stal člověkem. A trvá, pokud stojí svět, a bude mít konec až — při druhém příchodu Páně v poslední den. „Zdvihněte hlavu — vaše vykoupení se už blíží!“ Náš život je neustálý advent, ve kterém jdeme vstříc vykoupení.

2. „*K tobě pozvedám svou duši.*“ Advent znamená jít k Bohu, jít ke Kristu v silné a hluboké touze po Vykupiteli. — „Projev, Pane, svou moc a přijď! Pak budeme vytrženi z nebezpečí, která nám hrozí pro naše hříchy.“ (Orace.) Ještě jsme po mnohé stránce nevykoupeni. Ještě vždy přicházíme do nebezpečí, že zhřešíme, že zneužijeme milosti Boží, že podlehneme své žádostivosti, nižšímu člověku s jeho vášněmi. Ještě jsme vystaveni pokušení, smýšlet a soudit zcela přízemně, bez nadpřirozeného, pravého světla, pobloudit a ztratit Boha. Vážná slova Apoštola platí nám všem, dokud žijeme na zemi: „Kdo se domnívá, že stojí, ať hledí, aby nepadl“ (1 Kor 10, 12). Kdo nám může proti těmto možnostem a nebezpečím, proti lákání světa a těla, proti neblahé moci naší sebelásky a žádostivosti dát bezpečnou sílu a kdo nás uchrání před nebezpečím, že upadneme do hříchu, že zneužijeme milosti, že budeme zaslepeni, že ztratíme Boha? — Nikoli naše vlastní poznání, nikoli naše úvahy a předsevzetí, nýbrž jedině milost Boží. Jenom „u Pána je vykoupení“ (ž 129—7). Proto se přimkneme k Vykupiteli. „K tobě pozvedám svou duši, můj Bože, — v tebe důvěřuji! — Pane, ukaž mi svoje cesty a uč mě chodit po tvých stezkách.“

„*Nastala hodina, kdy je už třeba povstat ze spánku!*“ — Advent znamená rozhodné povstání z hříchů. — „Noc pokročila, den se přiblížil. Nechme proto skutků, které se rády skrývají ve tmě, a chopme se zbraní, jakými se bojuje na světle. Žijme slušně, jako ve dne. Ne v hýření a opilství, chlípnosti a nestydatostech, ne ve sváru a revnivosti. Ale oblect se v Pána Ježíše Krista.“ (Epištola.) Doposud jsme „spali“ a žili ponořeni v mnoha hříších a nevěnostech. — „Ale nastala hodina, kdy je už třeba povstat ze spánku“, abychom důkladně odklidili všechno, co by se Pánu nelíbilo, až přijde. Povstat v duchu pokání a zadostiučinění za dosavadní hříchy a nevěnosti. Povstat v neúnavné horlivosti k boji proti nečistotě a zvrácenosti, proti polovičatosti a nedbalosti. Advent je doba očištění od světského ducha, od zpovrchnění a přilnutí k smyslovosti, od příliš přízemního smýšlení a jednání, od všech úmyslů a pohnutek, které nejsou čisté a zcela zaměřené k Bohu. — „Upravte Pánu cestu, zbudujte mu přímou silnici! Každé údolí musí být zasypano, každá hora a každý pa-

hrbek srovnán; kde je co křivého, ať je narovnáno, cesty hrbolaté ať se uhladí! A každý člověk uvidí Boží spásu.“ (Lk 3, 4—6).

3. „Upravte Pánovi cestu!“ — On k nám přichází nyní, dnes, když ve svatém proměňování sestupuje na naše oltáře. On přichází do naší duše při přijímání těla Páně. On k nám přichází v neustálém volání milosti, kterou klepe na bránu našeho srdce. „Hle, stojím u dveří a klepu“ (Zjev 3, 20). To je stálý advent, neustále nový, milostiplný příchod Páně. Proto každý okamžik platí adventní volání: Proto „Nastala hodina, kdy je už třeba povstat ze spánku. Nechme proto skutků, které se rády skrývají ve tmě! — — Upravte Pánovi cestu!“

„Čiňte pokání, neboť se přiblížilo nebeské království“ (Mt 3, 2). To je kázání Křtitelovo na poušti. To je také počátek kázání Ježíšova: „Obraťte se, neboť se přiblížilo království nebeské!“ (Mt 4, 17). Právě proto posvěcovali křesťané advent zdrženlivostí, posty, hojnějšími modlitbami. My jej posvětime mravní vážností, tím, že půjdeme upřímně sami do sebe; tím, že budeme brát svou zbožnost vážněji, že lépe využijeme času; tím, že povedeme boj proti své lenosti, pohodlnosti a změkčilosti, proti chybám své povahy rázněji než dosud; tím, že budeme trpělivější, laskavější k druhým, že se vzdáme samolásky a vlastních přání. Tak připravíme cestu Pánu a jeho milostem.

„Blíží se vykoupení!“ — „Duch Svatý sestoupí na tebe, Maria. Neboj se, budeš nositi Syna Božího ve svém lůně“ (rámcový verš k Benedictus ve Chválách). Maria je v posvátné liturgii nejen panenská Matka v Nazaretě a Betlémě, jest jí také církev a křesťanská duše. — „Neboj se, budeš nosit Syna Božího ve svém lůně“ — při svatém přijímání.

„Blíží se vykoupení.“ První Vykupitelův příchod je první krok k druhému příchodu na konci světa, ke konečnému vykoupení. V onen den se stane také naše tělo účastno vykoupení. Pouta smrti budou přetržena. Naše tělo vstane z hrobu a bude přioděno rouchem nebeské slávy. V zářivých příbytcích nebes smí pak s duší slavit věčně blažené vykoupení.

Modlitba: Žalm 24. (Najdi si vhodný překlad.)

Kolekta:

Prostíme tě, Pane, projev svou moc a přijď, ať si pod tvou ochranou zasloužíme, abys nás vytrhl z nebezpečí, která nám hrozí pro naše hříchy, abys nás z nich vysvobodil a zachránil; který žiješ a kraluješ s Bohem Otcem v jednotě Ducha Svatého, Bůh, po všechny věky věků. Amen.

PONDĚLÍ PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ

„Přiblížil se den“...

1. „Bratři, víme, co je teď za čas: nastala hodina, kdy je už třeba povstat ze spánku. Neboť nyní je nám spása blíže než v době, kdy jsme přijali víru; (dále viz epištolu).

2. „*Přiblížil se den*“. Je to den opětného příchodu Páně, den, v kterém se Pán zjeví s mocí a velebností, aby soudil živé i mrtvé (2 Tim 4, 1). S velkým důrazem nám poukazuje liturgie prvního adventního týdne na den posledního soudu. „Víme, co je teď za čas!“ — Nastala hodina, kdy je už třeba povstat ze spánku! „Nyní je nám spása blíže než v době, kdy jsme přijali víru — při křtu svatém. — Přiblížil se den, totiž den soudu. Ten den se nezadržitelně přibližuje každým okamžikem — každou hodinou. V té míře, jak míjejí dny, léta a století, blížíme se k hodině zmrtvýchvstání, a k připuštění do věčné slávy jak duše tak i těla. Každým návratem adventu je opět pravda: nyní je nám spása blíže než v době, kdy jsme přijali víru. Náš život jde nezadržitelně k svému konci. Dny a hodiny, které „prospíme“, se nikdy nevrátí. Čas, kterého jsme nevyužili ve svém životě, je navždy ztracen. Je tedy nejvyšší čas, abychom už procitli ze spánku. „Zanechte spánku! Probudte se! Neboť Kristus už září nocí!“ (Adventní hymnus z Chval.) Zaspaly nejen pošetilé, ale i opatrné panny, když ženich dal na sebe dlouho čekat (Mt 25, 5). I horlivé duše se lehko stanou ospalými, vlažnými, nedbalými a konají své povinnosti nepřesně, mechanicky, bezmyšlenkovitě, nedokonale. Proto to energické volání posvátné liturgie, církve, na začátku posvátné doby adventní: „Je čas, abychom ze spánku procitli!“ Toto napomenutí platí také pro nás, také pro mne!

„Přiblížil se den.“ Epištola chápe tato slova ještě v druhém smyslu. Den je, v protikladu k dřívějšímu životu v noci pohanství, jasný den křesťanského života. Přiblížil se den, to znamená: náš život jako křesťanů je už ozářen prvními paprsky vycházejícího slunce budoucího oslaveného života. Či není to začátek onoho života slavného, který nám má být dán v celé své vznešenosti v poslední den? Na obzoru našeho křesťanského života svítí už slavný den našeho zmrtvýchvstání a dokonalého vykoupení pro tělo i pro duši! Nekřesťané, pohaní, jsou ještě v temnotě. My křesťané kráčíme v jasném denním světle. Co z toho vyplývá? — „Víte, co je teď za čas! Nechte proto skutků, které se rády skrývají ve tmě, skutky pohanského nekřesťanského života, a oblect se v zbroj světla.“ Skutky temnoty jsou: hrdovství a opilství, požitkářství, nemravnost a nestydanost, smyslnost

každého druhu; svár a závist, každá forma nelásky vůči bližním. Pro tyto skutky temnoty máme my křesťané jen rozhodné ne! Náš program jako křesťanů může znít jen takto: „Oblect se v Pána Ježíše Krista!“ Smýšlet a soudit, jak smýšlí a soudí Ježíš; milovat, co On miluje, totiž vůli Otcovu, spásu duší, pokoru, chudobu, pohrdání, utrpení, kříž; žít, jako On žil na zemi, život prostý, život s pohledem upřeným k Bohu, a především život odevzdané, velkodušné lásky k Otci.

To je pravý křesťan: vyzařování ducha Kristova, zpřítomnění Krista, druhý Kristus. K tomu nás vybízí liturgie tak důrazně. Tento cíl máme sledovat v novém církevním roce: „Oblect se v Pána Ježíše Krista.“

3. „Přiblížil se den.“ – Den posledního soudu. Každým okamžikem, každým vydechnutím se mu opět více přibližuji. První soudný den nastane v hodině naší smrti – budeme pak klidni a šťastni, když nyní statečně povstaneme ze spánku, z vlažnosti a polovičatosti, a vrátíme se k prvotní horlivosti. Tak zvaná citová horlivost může chybět, ale nikdy nesmí chybět horlivost vůle v jednotvárnosti duchovního života, v pokušeních a těžkostech; horlivost vůle nás činí věrnými a přesnými i tehdy, když trpíme vnitřní nechutí k modlitbě, ke každodenním námahám a obětem; i tehdy, máme-li neúspěch, když jsme skleslí a unavení. Jak velká je naše horlivost vůle?

Jak dalece jsme se oblékli v Pána Ježíše Krista? Modlíme se mnoho, každodenně si konáme rozjímání, duchovní četbu; každodenně jsme na mši svaté a den co den přijímáme Tělo Páně. Máme také tolik vnuknutí a milostí od Boha. A přesto jsme ještě daleko od toho, abychom byli druhým Kristem, abychom smýšleli, milovali a žili jako náš Pán. Je nejvyšší čas, abychom se probudili ze spánku a začali nový, vážnější život.

„Pán dá požehnání, a naše země vydá svůj plod.“ – (Communio.) Utěchupné příslibení pro nový rok milostí. Ve svatém přijímání Bůh–Otec, dá své požehnání, Ježíše Krista, Vykupitele, svého milovaného Syna. Ježíš se stává naším pokrmem a dává nám své tělo a svou krev, svého ducha a svůj život. Působením svatého přijímání přináší země naší duše svůj plod, plod ctnosti, svatosti a spojení s Bohem. Církev nás volá k velkému posvěcujícímu prostředku – k sv. přijímání. Z něho především si přinášíme povzbuzení a sílu, jichž potřebujeme k splnění svého úkolu. Každodenně k svatému přijímání! Ale každý den se srdcem ještě čistším a horlivějším!

Modlitba z neděle, str. 18.

ÚTERÝ PO 1. NEDELI ADVENTNÍ

Adventní dar — Adventní plod

1. K tobě pozvedám svou duši.“ Tak voláme k nebi, jsouce si vědomi své mravní bídy a své potřeby být vykoupeni. Víme, že žádná stvořená moc nám nemůže dát opravdové vykoupení a vysvobození. To může jedině Ježíš Kristus, vtělený Syn Boží. On stojí už přede dveřmi. Přichází v tajemství vánočních svátků, aby byl naším Vykupitelem. V této víře a důvěře voláme: „K tobě pozvedám svou duši!“ — Zamysleme se nad naším adventním darem a plodem, který nám má advent přinést.

2. *Náš adventní dar.* — Při mešním obětování říkáme: „K tobě pozvedám svou duši!“ Kněz pozvedá patenu a kalich. V duchu vložme na patenu v tom okamžiku svou duši, své síly duševní i tělesné, své srdce, své schopnosti, svůj život, své já. Chceme být zároveň s chlebem a vínem obětním darem, obětovaným Bohu. Jako chléb a víno ve svatém proměňování odumírají a povstávají — tj. jsou proměněny v tělo a krev Páně, tak chceme také my na začátku nového roku odumřít. Odumřít sobě, pozemským přáním a myšlenkám, sklonům a záměrům, plánům a výpočtům. Chceme povstat: k životu z ducha Kristova, proměnění v Krista, v jeho podstatu a v jeho způsob. „Oblect se v Pána Ježíše Krista!“ Jsme-li naplněni a vedeni duchem Kristovým, pak už neznáme nic jiného než Boha a svatou vůli Boží. Bůh sám nám stačí. — „K tobě pozvedám svou duši!“ —

3. *Náš adventní plod.* — „Pán dá požehnání, a naše země vydá svůj plod.“ — To je odpověď na naše: „K tobě pozvedám svou duši“, na náš adventní dar. Nekonečně bohatý bude plod, který má dozrát v zemi našeho nitra o vánocích. Je to plod, který už nosí přechistá Panna ve svém lůně. Je to plod obětovaného chleba a vína, požehnání nebeského Otce, kterým On odpovídá na obětování nás samých: je to Ježíš Kristus, Boží Syn. „Zdaž On — Otec — nám s Ním nedal všechno?“ (Řím 8, 32). Co jsou všechny pozemské hodnoty a statky, všechny vánoční dárky, které si dávají lidé, proti tomuto požehnání, proti tomuto vánočnímu plodu, proti Ježíši Kristu!

„Kdo skoupě rozsévá, skoupě bude také žnouti. Kdo však bohatě rozsévá, bohatě bude také žnouti“ (2 Kor 9, 6). Dáváme všechno: svůj čas, své schopnosti, své zdraví, svou čest u lidí, své smýšlení, svou vůli, svou budoucnost. Všechno vkládáme na patenu. Naše obětování při mši svaté je pouze začátkem, úvodem. — „K tobě pozvedám svou duši“ po celý den, každý okamžik. V duchu opravdu

živé víry, která ve všem vidí Boha, jeho blízkost, jeho působení, jeho svatou vůli, jeho dopuštění, vedení a prozřetelnost. V duchu opravdu dokonalé odevzdanosti do Jeho ruky a vedení, bez bázně a bez výhrady. V duchu opravdu silné, věrné ke všemu utrpení, ke všem obětem, pokořováním a odříkáním připravené lásky, která se všeho varuje, všechno činí, všemu se podrobuje, co On chce, jak On to chce a poněvadž On to tak chce, posílá, dává a bere.

„K tobě pozvedám svou duši.“ — V prvním příchodu Páně spatřujeme začátek budoucího, druhého příchodu, kdy On přijde s velkou mocí a slávou, soudit živé i mrtvé, odměnit dobré a potrestat špatné. To bude den dokonalého vykoupení. Nás čeká nebe. — „Blahoslavení chudí duchem. Blažení tiší. Blažení ti, kdo mají čisté srdce. Blažení ti, kdo jsou pronásledováni pro svůj spravedlivý život. — Radujte se a jásejte, protože na vás čeká v nebi velká odměna“ (Mt 5, 3—12).

Modlitba: Žalm 24.

STŘEDA PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ

Vykoupení

1. „Napřimte se a zdvihněte hlavu, vaše vykoupení se už blíží“ (evangelium). To je radostné poselství adventní. „Očekáváme Spasitele“ (Fil 3, 20), — „v blahé naději slavný příchod velikého Boha a Spasitele našeho Ježíše Krista“ (Tit 2, 12). — Vánoce nám přinášejí vykoupení, odpuštění hříchů a uzdravení našich ran.

2. „*On vykoupí svůj lid od jeho hříchů.*“ Člověk zhřešil a hříchem zapudil od sebe nekonečného Boha, vzepřel se proti němu, způsobil mu nekonečnou potupu a urážku; hřích je atentát na Boha, útok proti Bohu, pokus svrhnout Boha s trůnu a sprovodit ho ze světa: On — Pán — nemá už co mluvit. — Kdo může odčinit tuto potupu, kterou jsme svým hříchem způsobili Bohu? Člověk toho není schopen. Jak má Nekonečnému dát náhradu nekonečné ceny? Ani všichni lidé, ani všichni tvorové dohromady toho nejsou schopni. Co oni dávají, to jsou a vždy zůstanou jen stvořené, omezené úkony, které nikdy nedosahují nekonečnosti urážené velebnosti Nejvyššího. Ani Bůh nemůže nechat bez zadostiučinění vinu, které jsme se dopustili: nekonečná Velebnost se nemůže snížit nebo pokořit, jak to vyžaduje zadostiučinění, odprošení vůči uraženému. Tak zůstáváme ve svém hříchu a dětmi hněvu, dokud Bůh trvá na opravdovém,

náležitým odčinění urážky a nenajde se někdo, kdo jako Bůh a člověk zároveň, vezme na sebe vinu lidstva a zadostučiní za ni. Tu se stává vtělený Syn Boží nám podobný ve všem, vyjma hřích. Sebe samého zmařil, odkládá všechn vnější lesk své božské přirozenosti, poníží se sebe samého a stává se poslušným až k smrti kříže (Fil 2, 7 násl.). Když za nás zemřel, „zničil dlužní úpis, jenž svými ustanoveními svědčil proti nám; a ten nadobro zrušil, přibiv jej na kříž“ (Kol 2,14). Dává svou krev jako výkupné, jako smírnou cenu. Ani slzy, ani modlitby, ani kající skutky, utrpení a bída všeho lidstva, ani odevzdání všech lidí na smrt nemůže vyvážit ani jedinou kapku krve Boho-člověka. On, jedině ON nás mohl vykoupit z našich hříchů. On by nás byl mohl ponechat v našich hříších, všichni bychom byli na věky ztraceni, na věky odloučení od Boha. Ale jeho láska ho pudila, aby přišel vykoupit svůj lid, vykoupit od jeho hříchů. Jak vroucně Mu musíme děkovat!

„*Z tvých ran tě uzdravím*“ (Jer 30, 17). On přichází uzdravovat naše rány. On je milosrdný Samaritán, který se s láskou sklání k polo-mrtvému obožáku, zvedá jej, nalévá mu do ran olej a víno, a nedá si pokoje, dokud ho neuzdraví. Vánoce nám přinášejí uzdravení z hluboké rány naší duchovní slepoty, s kterou se pošetile vrháme na pozemské věci a klaníme se jim. Vánoce nám přinášejí uzdravení z požívačnosti, ziskuchtivosti, nezřízené horlivosti, nezkrocené smyslnosti, sobeckosti, pošetilé vypínavosti, z touhy po uplatnění, cti a moci. Vánoce nám přinášejí uzdravení z rány, která krvácí u mnohého dnešního člověka: z toho, že byl člověk vytržen z jediné půdy, na které se mu mohlo dařit, totiž z chránícího lůna Božího. Dnes se všechno stalo bohem:

peníze, smyslovéžitky, estetika, atletika. Jen Boha má být člověk ušetřen. Boha považují za břemeno. Tu přichází sám Bůh mezi nás. Nabízí nám svou pravdu. On žije jedině pravý, plný, šťastný život, život božský v lidské podobě. On nám ukazuje cestu, jedinou cestu ze zmatku a mravní bídy, ve které jsme se dnes octli. On vlévá božské světlo a božskou sílu do naší duše, do lidstva. On vlévá víno a olej do našich ran a nezdráhá se pro nás všechno dát a učinit, aby uzdravil naše rány. S tím vykupitelským úmyslem přichází k nám o vánocích znovu, stejně jako přišel po prvé, a podává nám vykupitelskou ruku. — „Pokoj lidem na zemi!“ — „Chci tě uzdravit z tvých ran.“ Požehnaný příchod Páně!

3. Živě cítíme mravní bídu naší doby, odloučené od křesťanství, od církve, od Boha. Bídu jednotlivců, bídu celku. Činíme se mluvčími a zástupci ubohého dnešního lidstva a vyprošujeme a očekáváme pro ně hodinu omilostnění, vykoupení a uzdravení. „K tobě pozvedám

svou duši, můj Bože!“ Voláme svým jménem, jménem církve, jménem lidstva po Vykupiteli. — „Ukaž nám, Pane, své milosrdenství a dej nám svou spásu“ — Vykupitele. — „Projev svou moc, Pane, a přijď!“ ... Vykoupíš svůj lid z jeho hříchů. Uzdravíš jeho rány.

Ve mši svaté pozvedáme „čistou, svatou a neposkvrněnou oběť“ — tělo a krev našeho Pána k Otci a žádáme jménem celku: Pro tohoto svého Syna, pro jeho utrpení a smrt smiluj se, ó Bože. — „Odpusť nám naše viny. Neuvoď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého“ našich hříchů, našeho zapomínání na Boha, našeho odpadu od Boha a jeho přikázání, od zla nekajícího, zaslepenosti, věčného zavržení.

„K tobě pozvedám svou duši! Můj Bože, v tebe důvěřuji!“ Tak se modlí církev. Ona ví, že On nás bude chránit a zachrání nás od nebezpečí, která nám hrozí pro naše hříchy — tj. od věčného zavržení. On přijde v lásce jako Vykupitel, jako Zachránce! *Věřme! Důvěřujeme! Děkuje!* Připravujeme cestu přicházejícímu Vykupiteli.

Modlitba z neděle, str. 18.

ČTVRTEK PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ

J sme vykoupeni!

1. „Zdvihněte hlavu: vaše vykoupení se už blíží.“ — Čekáme Vykupitele, vykoupení. Vánoce nám přinesou zprávu: „Pán poslal svému lidu vykoupení, na věky s ním uzavřel svou smlouvu“ (Ž 110, 9). — Voláme z hlubiny naší ubohosti a mravní bídy. Důvěřujeme v blízkého Vykupitele, že On nám přinese pomoc. „Neboť u Pána je slitování a velké u něho vykoupení. On jistě vykoupí Izraele ze všech jeho nepravostí“ (Ž 129, 7).

2. „*On vykoupí svůj lid z jeho hříchů.*“ S těmito slovy přichází anděl k sv. Josefovi: „Neboj se vzít k sobě svou manželku Marii. Vždyť dítě, které nosí v životě pochází od Ducha Svatého. Narodí se jí Syn, a dáš mu jméno Ježíš; On totiž zachrání svůj lid od jeho hříchů“ (Mt 1, 20—21). — Ježíš přichází na svět a dokonává dílo vykoupení. „Dokonáno jest“ (Jan 19, 30). Jsme vykoupeni. Hřích je skutečně přemožen. Boží hněv je skutečně usmířen. Moc pekla je zlomena. Nepřítel tohoto světa je vypuzen. Smrt je přemožena. Nebe je otevřeno. A to všechno vykoupením, které uskutečnil Kristus. To je velká skutečnost a útěchyplná pravda, která se nám staví před oči v posvátné době adventní. „Také vy jste byli mrtví pro své poklesky

a hříchy... Také my jsme kdysi žili se svými tělesnými žádostmi, číníce, co tělo a smysly žádaly, a byli jsme od přirozenosti předmětem (Božího) hněvu... Avšak Bůh, bohatý na milosrdenství — pro svou velikou lásku, kterou nás miloval — přivedl nás k životu v Kristu, jehož milostí jste totiž spaseni. A v Kristu Ježíši nás spolu (s ním) vzkřísil a umístil (nás) v nebesích, aby ukázal v budoucnu přenesmírné bohatství své milosti svou dobrotivostí k nám v Kristu Ježíši. V milosti totiž jste skrze víru spaseni, a nikoli ze sebe — Boží je to dar — nikoli ze skutků“ (Ef 2, 1–9). — Není pochyby: jsme vykoupeni. Jsme zachráněni. Můžeme činit něco jiného než radovat se, děkovat, být šťastni vědomím, že jsme vykoupeni? Nebe je pro nás otevřeno.

„*Zdvihněte hlavu, vaše vykoupení se už blíží*“. Jsme vykoupeni a zároveň se nám říká: „*vaše vykoupení se už blíží*“. Ono teprve přichází. Nebo není skutečností, že ještě mnozí lidé nejsou smířeni s Bohem? Že ještě mnozí vzdychají pod břemenem a vinou hříchu? Že ještě mnozí jsou pod vládou ďáblovou? Že moc zla, vášní, zvrácených sklonů, smyslnosti, pýchy, lakoty v mnohých není ještě zlomena? Že ještě mnozí jsou „*děťmi hněvu*“ a že jejich vina vůči svatému a spravedlivému Bohu není ještě odčiněna? Nemá tedy církev pravdu, když nám v adventě poukazuje na vykoupení, které má teprve přijít? Ano, je tomu tak. Mnozí ještě nejsou smířeni s Bohem. Mnozí jsou ještě mrtvi ve svých hříších. My sami máme v sobě ještě mnoho nevykoupeného, ještě se mnoho poddáváme pozemským statkům a vábení světa a těla, sklonům, přáním a citům vlastního já, žádostivosti. „*Zdvihněte hlavu, vaše vykoupení se už blíží*!“ — Důvěřujte! Příchodem Vykupitelovým budeme zachráněni. Těžce pocítujeme svou vnitřní bídu, svou náklonnost k zlému, k smyslnosti, svou těžkopádnost k dobrému, svou pomalost vůči klepání a hlasu milosti, svou neochotu k obětem a svou bázeň před lidmi. Tolik pout, která nás svazují! Kdo nás může zachránit, kdo nás může osvobodit od nás samých? Jedině Vykupitel. A On přichází! Nepřichází s žádným jiným úmyslem, než aby nás vykoupil, každého jednotlivce, každého, jak to potřebuje, a aby to bylo k jeho dobru. On přichází: Jemu „*je dána veškerá moc na nebi i na zemi*“ (Mt 28, 18). On je ten silnější, který přemůže siláka, ďábla — (LK 11, 22). Na jeho ramenech je moc (Iz 9, 6). On přichází jako ten, který „*si mne zamiloval a sebe samého vydal za mne*“. (Gal 2, 20); — jako dobrý pastýř, který dává život za své ovce (Jan 10, 11). „*Větší lásky nemá nikdo nad tu, kterou má ten, kdo dává svůj život za své přátele*“ (Jan 15, 13). Zdaž nesmím proto od něho všechno doufat? — „*K tobě pozvedám svou duši, můj Bože, v tebe důvěřuji — ať tedy nejsem zahanben*.“

3. *Tajemství adventu!* Jsme vykoupeni, skutečně vykoupeni. Jsme však právě tak v pravém slova smyslu ještě nevykoupeni. Jsme vykoupeni: existuje společné vykoupení lidstva. Vina lidstva je zhlazena, Bůh je s lidstvem smířen. Milosti byly lidstvu zjednány. Říše satanova je potřena, nebe je pro lidstvo otevřeno. To je společné vykoupení. My jako jednotlivci máme jen mít účast v něm. Do nádherné říše společného vykoupení máme jen vstoupit a pak budeme i my vykoupeni. Poklady vykoupení jsou uloženy v Kristu a jeho církvi: skutečně existující hodnoty nevýslovné vznešenosti, duchovosti a krásy. Jsme vykoupeni jako celek, jako lidstvo, jako církev. Ale zůstává každému z nás povinnost vejít do této říše, přivlastnit si její vznešenosti a tak si přivlastňovat stále dokonaleji vykoupení zjednané Kristem.

Jsme vykoupeni! Ale zároveň ještě nejsme vykoupeni, nejsme ještě vykoupeni dokonale. Jsme děti Boží, děti milosti, ratolesti zaštipené na Krista, na ten vinný Kmen, jsme ožívováni jeho životem. Ale ještě ne dokonale. Můžeme a musíme v Božím dětství, v milosti, v ctnosti a ve spojení s Bohem, ve víře, naději a lásce vždy růst a stávat se denně pevnější, horlivější a dokonalejší! O tuto milost prosíme v posvátné době adventní, aby s pomocí milosti Boží naše vykoupení bylo dokonalé, úplné. Dokonalost je cíl, o který se snažíme. Ano, žádná polovičatost, žádné zastavení na cestě!

Jsme vykoupeni — a jsme zároveň ještě nevykoupeni. I kdyby naše vykoupení s pomocí Boží dosáhlo dokonalé čistoty, milosti a ctnosti, přece jsme ještě vždy v moci smrti. Také z ní musíme být vykoupeni. K tomu konečnému vykoupení přijde Pán až v poslední den. Zavolá naše ubohé tělo, aby se spojilo s duší a mělo věčně účast v jejím štěstí a v požívání Boha. Pak bude naše vykoupení konečně dokonalé. „Ani oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani lidskou mysl nenapadlo, co Bůh připravil těm, kteří ho milují“ (1 Kor 2,9). Vaše vykoupení se už blíží!

Modlitba:

Prostíme Tě, Pane, upevni v našich duších tajemství pravé víry a dej, abychom dosáhli věčných radostí. Skrze Krista, našeho Pána, Amen!

PÁTEK PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ

„Oblecte se v Pána Ježíše Krista“

1. „Bratři, víme, co je teď za čas: nastala hodina, kdy je už třeba povstat ze spánku“ ... (viz epištola).

2. Je na čas! Tak napomíná Apoštol, církev, nikoli snad pohany, nevěřící, nýbrž nás, kteří věříme, kteří jsme byli pokřtěni, kteří známe jedno potřebné. Nás, kteří každodenně konáme rozjímání, spolu sloužíme mši svatou, přijímáme tělo Páně, konáme duchovní četbu a pěstujeme tak mnohé úkony zbožnosti. A přece stále ještě spíme! I když ne spánkem těžkého hříchu, tedy přece spánkem nedbalosti a lhostejnosti, návyku a vlažnosti. Jak velice bychom měli horlit o zájmy Boží a Spasitelovy! O čest a slávu Boží a o naše spojení s Bohem a naším Spasitelem! Horlit o dokonalou čistotu našich úmyslů a pohnutek, o život usebranosti, modlitby, smíru a pokání za naše vlastní hříchy a za hříchy našich bratří v Kristu! Jak bychom měli hořet pro záchranu a posvěcení duší svých bližních! Nezasluhuje Bůh, věčný život, jež mi slíbil, abych cele žil pro Něho a jeho svatou vůli, ve všem, až do konce, s úplnou odevzdaností a s plnou horlivostí? A jak žiji a smýšlím ve skutečnosti? Opravdu, je na čas, abych povstal z dlouhého spánku. Dnes, na prahu nového církevního roku, na začátku posvátné doby adventní!

„Oblecte se v Pána Ježíše Krista!“ Musí v nás vstát nový člověk. Ten žije z Ježíše. Ten prožívá dále ducha Ježíšova, jeho způsoby, vnitřní a do jisté míry také i vnější život Ježíšův. Pán chce být pro nás nejen učitelem. A nejen příkladem a předobrazem. On chce a musí být pro nás životem, vinným kmenem, který dává svůj život ratolestem, který v ratolestech vytváří květy a přináší plody. — *„Oblecte se v Pána Ježíše Krista!“* Žijte jeho životem! Milujte, co On miloval: chudobu, pohrdání, skrytost, kříž, obcování s Otcem. Žijte tomu, čemu On žil: vůli Boží a Božímu zalíbení ve všem, cti Otcově, záchraně duší. Spolu prožívat a dále prožívat jeho pokoru, jeho skromnost, jeho trpělivost, dobrotu a laskavost ke všem, jeho lásku k nepřítelům, jeho ošklivost ke hříchu a ke všemu, co by se muselo nelíbit Bohu Otci. — *„Oblecte se v Pána Ježíše Krista!“* Staňte se ratolestí zaštípenou zcela na Něm, na tom vinném kmeni, abyste viděli, smýšleli a jednali jeho životem a jeho způsobem, abyste na sebe vzali jeho čistotu a svatost a živě ji dále vyzařovali! To je důrazné volání posvátné doby adventní. — „Uslyšíte-li dnes jeho hlas, nezavtrujte své srdce!“ — (Ž 94, 8). Nastala hodina, kdy je už třeba povstat ze spánku, abychom se stali novými lidmi v Kristu Ježíši!

3. Velký program: „Oblect se v Pána Ježíše Krista!“ To je moje práce v novém církevním roce. Všechno pro mne závisí na tom, jak se včlením v Krista, jak se budu do Něho každodenně ponořovat! V novém církevním roce budu mít tak dalece účast v milosti a vykoupení Kristově, jak dalece se sžiji s Kristem, jak dalece se s Ním sjednotím. Všechna spása a všechn vnitřní pokrok je pro nás podstatně závislý na míře našeho sjednocení s Kristem, na oblečení se v Pána Ježíše Krista!

„Oblect se v Pána Ježíše Krista!“ K tomu mně chce pomáhat liturgie církevního roku. Ona mi dává do ruky prostředek, především svatou Eucharistii jako oběť a jako sv. přijímání. Vidíme před sebou nejen velikost úkolu, vidíme také sílu prostředků, které se nám nabízejí. Pán dá požehnání, tj. svatou Eucharistii, Ježíše ve svatém přijímání. A naše země, země naší duše, vydá svůj plod. Nač se tedy lekat velikosti úkolu? — „Všechno mohu v tom, který mne posiluje“ (Fil 4,13). Přidrží se církve a její svaté liturgie: ona mne přivede k hlubokému včlenění v Krista, — k pramenům milosti a spásy.

Modlitba:

Ochraňuj nás, Pane, kteří se věnujeme tvým svatým tajemstvím, abychom lnuli k věcem Božským a sloužili ti tělem i duší... Amen.

Zapřisáhám tě, Pane, pošli, kterého chceš poslat. Viz bídu svého lidu. Jak jsi slíbil, přijď a vysvobod nás! (Responsorium z matutina).

SOBOTA PO 1. NEDĚLI ADVENTNÍ

Ave Maria

1. Bohoslužby první neděle adventní se konají v chrámě P. Marie Větší (statio ad S. Mariam Maiorem). Jdeme tedy do svatyně, do domu Matky Boží a prožívejme s ní početí Syna Božího. „Anděl Páně přinesl Marii poselství a ona počala z Ducha svatého.“ Nalezneme spásu v Marii, ve svaté církvi.

2. „Anděl Páně přinesl Marii poselství.“ — V Marii, Bohorodičce, v jejímž chrámě jsme shromážděni, nalézáme Krista — vykoupení. Panna věří a v úplné podrobenosti vyslovuje na andělovo poselství své „Staň se!“ — — — „A Slovo tělem učiněno jest“ v lůně Panny. — „Zdravas, milostiplná! Pán s tebou! Požehnaná ty mezi ženami!“ — Maria Panna, Bohorodička, most po kterém Ježíš Kristus, spása, přichází k nám. Kdokoli chce mít spásu, odpuštění hříchů, milost

Božího dětství, pravdu a život, je odkázán na Marii, Pannu a Matku. — „Kdo mne nalezne, nalezne život“ (Příslaví 8, 35). — „Zdrávas, milostiplná! Pán s tebou! — Duch Svatý na tebe sestoupí, moc Nejvyššího tě zastíní. Narodí se z tebe Dítě. Syn Boží jest jeho jméno“ (Responsorium z matutina).

Maria je pro posvátnou liturgii nejen historickou osobností minulosti; ona je i typem, obrazem svaté církve: Maria je skutečnost a žije ve svaté církvi tajemně dále. V Panně Nazaretské jde církev vánocům vstříc. V Marii počala církev spásu v jejím lůně. V Marii — církvi — se Slovo stalo tělem a přebývalo mezi námi. O Panně — Matce (církvi) platí: „Pán je s tebou.“ Církev je nositelkou Boha, nositelkou Krista v době adventní. Kdokoli chce mít Krista, pravdu, milost, život z Boha, je odkázán na církev. — „Kdo mne nalezne, nalezne život.“ Nalezneme jej jedině ve společenství věřících, obětujících a modlících se církve!

3. Jsme dnes v domě Mariině, zároveň v tichém domku nazaretském, a očekáváme ve slavnosti mše svaté příchod Syna Božího. Přichází anděl, kněz, a přináší nám poselství: „Hle, Panna, církev, počne v této hodině z Ducha Svatého.“ Sklání se nad chlebem a nad kalichem. — „Toto je mé tělo, toto je má krev.“ Duch Svatý se vznáší nad chlebem a nad kalichem. Církev věří, modlí se a vyznává s jástotem a vděčně: „Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi“; posvátný advent, milostiplný příchod Páně do domu Mariina, do společenství církve! A když On při sv. přijímání dokonce vchází do naší duše a v ní přebývá, stejně skutečně jako kdysi v Panně Nazaretské! Milostiplný, požehnaný advent! „Pán je s tebou!“

Spása, vykoupení, milost na jednotlivce, na mne a na tebe, na nás, na společenství, na církev. Ve svém přirozeném i nadpřirozeném bytí a životě, myšlení, cítění, chtění a jednání máme tak těsný vztah ke společenství a jsme navzájem spjati; a tak solidární je naše ctnost, náš život, naše hříchy, že pro Boha a vykoupení přicházíme v úvahu jen jako celek, jako jednota, jako společenství. Vykoupení se vztahuje nejprve na celek, na společenství. A pokud máme vykoupení a Krista, když náležíme k Marii, ke společenství církve: potud žijeme, věříme, doufáme, modlíme se a cítíme s církví. Ven z omezenosti a osamocnosti našeho malého já! Ve společenství, v církvi a skrze ni přicházíme k svému plnému rozvinutí a stáváme se přístupnými a otevřenými pro milost, pro vánoce. „Kdo mne nalezne — společenství církve — nalezne život.“ Ve včlenění do církve. Ano, odevzdáme se církvi. Ona je naše Maria, milostiplná. „Pán je s tebou.“ Uzavřeme se do jejích obětí a modliteb. Ve společenství církve jsme silní, všemocní, plodní.

Ve společenství církve nalezneme také konečné vykoupení. Jak

velice touží církev po velké hodině opětného příchodu Páně! Vánoce znovu roznítí v jejím srdci touhu po dovršení spásy. — „Ukaž nám svou spásu“, spásu věčného života v nebi! Můžeme si ji udržet jen skrze Marii, skrze církev. Běda tomu, kdo by chtěl odejít ze společenství tajemného těla Kristova! Nikoli, s celou vroucností vcházejme denně více do společenství víry, modlitby a oběti svaté církve. Pak nalezeneme v Kristu nikoli hrozného Soudce, nýbrž Vykupitele.

Modlitba:

Zdravas, Maria, milostiplná! Pán s tebou! Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod tvého života.

Ukaž nám, Pane, své milosrdenství, a uděl nám svou spásu. Skrze Marii, skrze svatou církev a v tvé svaté církvi ukaž nám svou tvář a budeme zachráněni. Amen!

Mešní liturgie 2. neděle adventní

1. Pro liturgii 2. neděle adventní je příznačná štace u sv. Kříže jeruzalémského. Tímto římským chrámem přešel židovský Jeruzalém k pohanům a také spása, která byla svěřena především židům, byla přenesena na pohany. A tak Jeruzalém, Sion a Izrael je v dnešní mešní liturgii především svatá katolická církev, nositelka Krista a jeho spásy, a pak křesťanská duše, a kamenný chrám, v kterém my dnes při Oběti mše svaté žádáme a očekáváme příchod Krista, Vykupitele.

2. Vstupujeme do chrámu. Zaznívají už k nám slavnostní zpěvy: „Lide sionský, hle, Pán přijde spasit lidi všech národů.“ Vykupitel, který se narodil z izraelského národa a který podle příslibení, jež byla dána Otcům, je výhonkem, údem a Vykupitelem vyvoleného národa, přechází přes hranice židovského národa a přináší své vykoupení do širého světa pohanů. Pán přichází, aby vykoupil pohany. Kde by byl pohanský lid, kdyby Pán ve svém milosrdenství ho nebyl vyhledal! Proto naše srdce hlasitě pje díky, když se nám ohlašuje: „Lide sionský, hle, Pán přijde spasit lidi všech národů“, aby dokonal vykoupení, začaté z pohanů, v církvi, v nás. Aby vykoupení bylo dáno, rostlo a dokonalo se v církvi jako celku i v mnohých údech, které jsou dosud nemocné, slepé, chromé, nevykoupené, o to prosíme v Kyrie eleison a v oraci. Pak před nás vystupuje Pavel, učitel pohanů a poučuje nás o milostiplném povolání z pohanství. Pohanům se má dostat vykoupení.

„Kristus udělal ze sebe služebníka židům, aby ukázal, že Bůh je věrný. Tak se měla uskutečnit zaslíbení, která byla dána praotcům. Pohani však že smějí chválit Boha jen proto, že jim prokázal milosrdenství“ (Epištola). Židé mají jakési právo na to, aby Kristus přišel k nim a přinesl jim svou spásu; ne tak pohané. Jestliže je Kristus navštěvuje se svou spásou, je to milost, je to čiré milosrdenství. S tím vděčnějším srdcem mu jdeme vstříc. — Už nám září s nebeského Sionu jeho sláva (graduale), už zaznívá jeho hlas k nám, abychom byli při Oběti usebraní, abychom jej přijali (Alleluja). Už tu stojí na jeho místě Křtítel, který připravuje Vykupiteli cestu: „Já posílám před tebou svého posla, aby ti připravil cestu“ (evangelium).

3. Za několik okamžiků On sám je ve svatém proměňování mezi námi. Od obětování mu připravujeme cestu. S Janem Křtitelem opouštíme pohodlí a požitky, jdeme na poušť, umrtvujeme se, litujeme a očišťujeme ducha i srdce. „Hle, Pán přichází, aby vykoupil pohany.“ My jsme ti slepí a chromí z evangelia, malomocní, hluchí, mrtví. Nyní přichází On, aby nás vykoupil. „Pane, obrať se k nám a dej nám zas život, a tvůj lid se bude v tobě radovat“ (obětování). Vedení vědomím, že potřebujeme vykoupení, puzení touhou růst a dokonat své vykoupení, zbavit se hříchů, chyb a špatných náklonností, pohlížíme plni víry a důvěry k Vykupiteli, který přišel mezi nás. On nás uzdraví z našich nemocí a promění nás v člověka čistšího, který žije v Bohu a z Boha. Jeho příchod zakoušíme ve sv. přijímání. „Jeruzaléme, vstaň a postav se na výšině a viz tu radost, která k tobě přichází od tvého Boha“ (communio). Příchod Kristův v Jeruzalémě církve i v jednotlivých duších ve svatém přijímání je zároveň připravováním cesty a přípravou onoho posledního příchodu Kristova, při kterém On povýší Jeruzalém, celou církev ve všech jejích údech, na výšiny záhrobního světa: tam uvidí církev věčné radosti z dosažení a požívání Boha. „Zaradoval jsem se nad tím, když mi řekli: Půjďme do domu Páně“ (verš po Aleluja), tj. do společenství svaté katolické církve, která jako druhá panna nazaretská nese Vykupitele a přináší jej lidem, do chrámu s jeho slavností svaté Oběti a s obětí Hostinou svatého přijímání, do nebeského Jeruzaléma, na místo věčného patření na Boha, na místo věčného vykoupení.

DRUHÁ NEDĚLE ADVENTNÍ

Hle, Pán přijde!

1. Lide sionský, hle, Pán přijde! (Vstup.) Sion je v liturgii Jeruzalém, nový Jeruzalém církve, Jeruzalém věčné slávy nebeské, a zároveň i království Boží v křesťanské duši. Liturgie žije dnes zcela v myšlence: Pán přichází do svého města, do svého království, do Božího království církve svaté a křesťanské duše. „Připravte cestu Pánu! — vyrovnejte silnice, vylepšete je pro velký okamžik, poněvadž Božský Král Kristus, Pán, chce přijet do svého města (o vánocích a o svátku Zjevení Páně).

2. *Pán přichází k lidu sionskému*, do své svaté církve. „Lide sionský, hle, Pán přijde..., a k radosti vašeho srdce dá, že uslyšíte jeho mocný hlas“ (Vstup). — „Zaradoval jsem se nad tím, když mi řekli: půjdeme do domu Páně,“ — na Sion Nové Úmluvy, do Božího království svaté církve, k níž jsme také my povoláni. Zde, ve svaté církvi, ho nalézám, zde ho vidím, zde ho slyším, zde se ho dotýkám, zde mám od něho vykoupení, odpuštění hříchů, milost, život. Kristus dal lidem spásu a vykoupení ve společenství svaté církve. Čím více někdo zapadne ve společenství víry, modlitby, oběti, utrpení, apoštolátu sv. církve, tím dokonaleji má vykoupení a spásu od Boha. „Zaradoval jsem se nad tím, když mi řekli: Půjdeme do domu Páně“, neboť náležím ke společenství svaté církve, k tělu Kristovu.

„*Aby spasil lidi všech národů.*“ On je Vykupitel národa izraelského. Tento národ má zaslíbení, že z jeho lůna přijde Mesiáš. Má jaksi právo na Vykupitele. „Pohani však oslavují Boha pro jeho milosrdenství“. Oni nemají otce (patriarchy), ani zákon (mojžíšský), ani zaslíbení, která byla dána Abrahamovi, oni nepatří k vyvolenému národu. Jsou cizinci, proto nemají žádné právo na Vykupitele. Ale on přichází také pro ně, pro nás, abychom byli tím více chvalozpěvem jeho milosrdenství. Oni oslavují Boha pro milosrdenství, které jim prokázal! — „Zaradoval jsem se nad tím, když mi řekli: Půjdeme do domu Páně“ — my, pohani; také my jsme povoláni vejít do společenství Jeruzaléma církve Nového Zákona, těla Kristova, náležet k lidu sionskému.

„Bůh chce, aby všichni lidé byli spaseni a přišli k poznání pravdy“ (1 Tim 2,4). Také my pohani. Opravdu. „Bůh je láska“ — — (1 Jan 4, 8). „V tom se ukázala na nás láska Boží, že Bůh seslal svého jednorozeného Syna na svět, abychom žili skrze něho. V tom je láska: ne že jsme my dříve milovali Boha, nýbrž že On dříve miloval nás a poslal svého Syna“ (1 Jan 4, 8–10), také nám, lidu pohanskému. Proto

„oslavujme Boha pro jeho milosrdenství“ a „chvalme jeho jméno“ nikoli jen slovy, ale spíše svým životem: přimkněte se tedy k Vykupiteli, včleňme se do tajemného těla Kristova, k němuž jsme byli zrozeni svatým křtem. „Bůh, dárce naděje, ať vás naplní čirou radostí a vším možným pokojem ve vaší víře, abyste prospívali v naději s mocnou pomocí Ducha Svatého“ (Epištola). A to ve společenství církve, toho šťastného lidu sionského!

3. „Pán přichází.“ „Ze Sionu se zaskvěje v plné kráse“ (graduale). Pán přichází do Božího království svaté církve. Zde žije svým životem dále. Život církve je život Kristův. Kdo chce mít účast v životě Kristově, musí mít účast v (svátostném) životě církve. — Půjdeme do domu Páně. V posvátné době adventní se vžijme uvědoměleji, hlouběji a věrněji do společenství církve. „Budme jedné mysli navzájem, abychom jednomyslně jako jedněmi ústy oslavovali Boha, Otce Pána našeho Ježíše Krista.“ Jedno srdce a jedna duše, jedna víra, naděje, láska, modlitba a oběť. Communicantes — ve společenství! — Jen pokud se zapojíme do společenství našich bratří a sester v Kristu a sjednotíme s nimi své srdce a svou duši, potud můžeme dokonale obětovat, můžeme oslavovat otce skrze Ježíše Krista a „vidět tu radost, která přichází od našeho Boha“ (communio) v přijímání těla Páně, v tajemství vánoc, v blažených vánocích nebe.

Bůh poslal svého jednorozeného Syna na svět, abychom „žili skrze něho“ (1 Jan 4, 9). „V něm, v Synu Božím, byl život, a ten Život byl světlem lidí“ (Jan 1,4). On přišel a dal také nám, pohanům, „moc stát se Božími dětmi. Z jeho plnosti jsme všichni obdrželi, a to milost na milost“ (Jan 1, 12, 16). Nový život, Božský život. Bohatství nad všechna bohatství, velikost nad všechnu jinou velikost! Ve srovnání s tímto životem je nynější život jako smrt. „Víme, že jsme byli přeneseni ze smrti k životu“... (1 Jan 3, 3, 14). „Žijme tedy v novém životě“ (Řím 6, 4) jako děti Boží, které mají účast v božské přirozenosti. Nosíme Boží život v sobě — ve společenství církve. Mějme posvátnou úctu k němu! „Jeruzaléme — křesťanská duše, vstaň a postav se na výšině a viz tu radost, která k tobě přichází od tvého Boha.“ Nový život je už zde přítomen. „Kdo má Syna — ve společenství církve, ve svaté Eucharistii —, má život“ (1 J 5, 12). A bude jej mít v jeho plnosti a kráse, až přijde Pán v poslední den. Po tomto dni už církev touží. „Viz tu radost, která k tobě přichází od tvého Boha“, když tě na konci času vezme s sebou do nebe!

Modlitba:

Pokorně tě prosíme, Pane, uť nás skrze účast v tomto tajemství svaté Eucharistie nepřikládat pozemským věcem žádnou cenu a milovat věci nebeské. Amen.

PONDĚLÍ PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ

Jsi ty ten, který má přijít?

1. „Když Jan ve vězení slyšel o Kristově činnosti, poslal mu po dvou ze svých učedníků vzkaz“ (evangelium). Dnes vystupuje Jan Křtitel v adventní liturgii po prvé. Strádá ve vězení, poněvadž věrolomnému králi Herodovi řekl: „Není ti dovoleno mít ženu svého (ještě žijícího) bratra“ (Mt 14, 4). Ve svých myšlenkách žije Jan u Ježíše, kterému připravil cestu.

2. *Jan posílá své učedníky k Ježíši.* Za svého působení u Jordánu shromáždil kolem sebe mnoho učedníků. Chtěl je přivést k Ježíšovi. S některými se mu to podařilo. Druzí však Ježíše odmítli. On je ve svém vystupování vábivější, než byl Jan. On lidem vlévá více důvěry, než to činil Jan. Křtitel zůstal u Jordánu a dovolil, aby lidé k němu přicházeli. Ježíš prochází krajem křížem a jde za lidmi. Jan byl přísný, drsný asketa. Ježíš je mírný. Má rád hříšníky a jí s nimi (Mt 9, 11). Pro nemocné a chudé koná zázrak na zázrak. To není jejich člověk. Touží po tvrdém, přísném kazateli pokání, jako byl Jan. Pohoršují se nad Ježíšem a popichují Jana proti němu. Přicházejí k Janovi a stěžují si mu. Nemůžeme pokračovat ve tvém díle: on nám stojí v cestě. Strhuje na sebe lid. Jan se však nenechává mýlit takovými stížnostmi. On musí pracovat jen o to, aby jeho učedníci se stali učedníky Ježíšovými. On stojí nad veškerou nenávistí a nad vším lichocením. Nechce nic vědět o tom, že jeho učedníci lpí na jeho osobě a tak zůstávají vzdáleni od Mistra. Vybírá dva z těch nespokojených a posílá je k Ježíšovi. Mají se zeptat: „Jsi ty ten, který má přijít, či máme čekat někoho jiného?“ Jan se takto stará o své učedníky, aby šli k Ježíšovi a u něho našli pravdu a život. Nehledá nic pro sebe, žije jen pro zájmy Ježíšovy, a pro spásu svých učedníků! Jan, který připravuje cestu, je symbolem církve: Ona nás vede k tomu, který má přijít — k Ježíši.

Jsi ty ten, který má přijít, či máme čekat někoho jiného? — To je velká otázka Janových učedníků, národa izraelského a celého lidstva! A Ježíš dává odpověď jasnou, každému pochopitelnou. Je to mohutné: Ano, já jsem to. Nikoli slovy, nýbrž skutky: „Slepí nabývají zraku, chromí najednou chodí, malomocní jsou očišťováni, hluchí zase slyší, mrtví vstávají a chudým se hlásá radostná zvěst.“ — Království Boží má na sobě značku pomáhající, činné lásky. V Ježíši se tedy skutečně zjevilo Boží království na zemi. On je zosobněná vykupující, pomáhající láska, která se ujímá chudých, která se sklání k nemocným a je uzdravuje, která se neštítí malomocných a poroučí i smrti. A tak

přichází Ježíš dnes ve mši svaté, ve sv. přijímání mezi nás, do našeho srdce a žije ve dne i v noci ve svatostánku, aby nás obšťastnil svou pomáhající láskou. My jsme ve sv. liturgii ti slepí, nečistí, chromí, mrtví. S láskou sestupuje k nám dnes, zítra, pozítří, každodenně znovu, aby na nás uskutečňoval své dílo vykupující, pomáhající a uzdravující lásky. Nepotřebujeme čekat na nikoho jiného. To je ten, který má přijít. On je zde! Přijímáme ho radostně, vděčně, s celou duší. Přijmeme ho a znovu se s ním spojíme při mši svaté a při sv. přijímání, abychom žili jeho životem. Zde, v oběti mše svaté a ve sv. přijímání, před svatostánkem to znovu denně zakoušíme, že je to On a že On v nás působí: slepí nabývají zraku, chromí najednou chodí, mrtví vstávají. On je to, kterého jsme očekávali, kterého potřebujeme. On nám stačí, On sám. V něm máme všechno, pravdu, cestu, život, Boha, nebe.

3. „Nad tebou, Jeruzaléme, vychází Pán (jako slunce zrána) a jeho sláva na tobě vyzařuje.“ Tak zpívá církev v tyto dny. Jeruzalém je ve sv. liturgii MARIA — BOHORODIČKA; církev, náboženská farní společnost, křesťanská rodina, klášter. Nad tebou, Jeruzaléme, vychází Pán: v Oběti mše svaté, při přijímání těla Páně, o vánocích. A výsledek? Jeho sláva, jeho život, jeho duch, jeho ctnost, jeho trpělivost, jeho milující oddanost bližním, jeho činná, pomáhající láska vyzařuje v církvi, ve společnosti, v duši, která prožívá Krista. Křesťan je druhý Kristus.

„Bůh, dárce té trpělivosti a útěchy, ať vám dá, že budete žít v souladu, jak to chce Kristus Ježíš. Potom budete moci svorně, jako jedněmi ústy, oslavovat Boha, otce našeho Pána Ježíše Krista. Ujímejte se proto jeden druhého, jak se i Kristus ujal vás, aby Bůh byl oslaven“ (Epištola). Ať jen sv. liturgie nepronáší tato slova hluchým uším! Jak daleko jsme ještě od pravého adventního ducha!

Modlitba:

Pane, vyburcuj naše srdce, ať připravujeme cesty pro tvého Jednorozce, abychom ti mohli sloužit duší očištěnou skrze příchod toho, který s tebou žije a kraluje na věky věků. Amen

Pane, prokaž nám své milosrdenství a dej nám svou spásu (Krista).

ÚTERÝ PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ...

Jan Křtitel

1. V tomto týdnu uvádí liturgie podivuhodnou postavu adventní — Jana Křtitele. Je už ve vězení. Ale i ve vězení pracuje ten Ukazatel cesty pro věc Ježíšovu a snaží se přivést k Ježíšovi ty, kteří dosud chodili s ním. Zná jen Ježíše!

2. *Křtitel*, dějinná osobnost, opustil všechno už v mladých letech a odešel do nehostinné pouště až do dne, kdy veřejně vystoupil, do pouště s jejím mlčením. Svatý Lukáš sděluje (1, 80): „Hoch rostl a sílil duchem. I žil na poušti až do dne, kdy veřejně vystoupil před izraelským lidem.“ Je to muž ducha, vnitřního života, mlčení, obcování s Bohem. Nikdy neopustil poušť, aby navštívil své příbuzné, nebo aby aspoň jednou viděl Toho, kterému měl připravit cestu. Jak ho to k němu táhlo! Ale on znal jen jedno: příkaz Boží, hlas Ducha svatého, který jej vedl. Nosí oděv z velbloudí srsti a kožený opasek. Jeho stravou jsou kobylinky a lesní med, to málo, co může dát poušť. Žádné pohodlí: skalní jeskyně je jeho příbytkem, kámen jeho ložem. Nadešel den, kdy měl vystoupit před Izraelem. Přichází k Jordánu. Káže pokání, neboť království Boží se přiblížilo. Křtí zástupy lidu: tímto křtem chtějí vyznávat své hříchy a projevit svou lítost a zadostiučinění. Tisíce a tisíce přicházejí poslechnout Křtitele. Domnívají se, že je to slíbený Mesiáš nebo Eliáš. Ale on prohlašuje jasně a zřetelně: „Já nejsem Mesiáš. Já jsem hlas toho, který volá na poušti: Vyrovnajte Pánovi cestu! — Já křtím jen vodou, ale mezi vámi stojí kdosi, kterého neznáte; přichází po mně někdo, kdo byl přede mnou, komu nejsem hoden rozvázat řemínek u opánek. Ten vás bude křtít Duchem Svatým a ohněm“ (Jan 1, 20–34; Mt 3, 1). Jemu dává Pán v evangeliu toto svědectví: „Co jste vyšli na poušť uvidět? Snad rákos, kterým zmítá vítr sem a tam? Anebo co jste vyšli uvidět? Člověka oblečeného do jemných šatů?... Proč jste tedy přišli? Vidět proroka? Ano, říkám vám, on je ještě víc než prorok. Na něj se to vztahuje, co stojí v Písmě (Mal 3, 1): Já posílám před tebou svého posla, aby ti připravil cestu.“ — Jan, muž samoty, svaté usebranosti, života s Bohem, muž pevného charakteru, věrný v plnění povinností, umrtvený a ukázněný, muž živé víry v Ježíše, svaté úcty k němu a hluboké pokory. Viz tedy, kdo připravuje Pánu cestu do tvého vlastního srdce, do srdce bližních! Viz tedy vtělení adventu! Je to pro nás předobraz a cesta!

Křtitel jako typ svaté církve. Jan je už mrtev. Jeho hlava padla rukou krutého vraha—kata. Stal se obětí. Byla to mstivost ženy. Žije však

dále v církvi. Jeho poslání přešlo na svatou církev. Ona je v posvátné liturgii adventní připravovatelkou cesty u Jordánu. Ona dále žije v posvátné době adventní jeho životem samoty, modlitby, obcování s Bohem, umrtvování a pokání. A káže pokání: „Přinášejte ovoce hodné pokání“, volá církev v adventě svým dětem. „Nemyslete si: Otce máme Abrahama“, jsme pokřtěni, jsme křesťané. „Neboť pravím vám, že Bůh může Abrahamovi z těchto kamenů syny vzbudit. Již je přiložena sekera ke kořeni stromu. Každý strom, který nerodí dobré ovoce, bude vyřat a hozen do ohně“ — (Mt 3, 8—10). Církev jako druhý Jan nám poukazuje na oběť mše svaté, na zjevujícího se Spasitele v tajemství vánoc a Zjevení Páně: „Ecce Agnus Dei. — Hle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa“ (Jan 1, 29). Ano, ona nám dává Ježíše, Vykupitele a jeho milost ve svatém křtu, ve svátosti pokání, zvláště ve svátosti Eucharistie, ve svatostánku. Svatá církev — připravovatelka cesty! Podle její víry, jejího dogmatu, její mravouky, jejích svátostí, její liturgie, jejího ducha jdeme ke Kristu — Vykupiteli. Nasloucháme jejímu adventnímu kázání. Vnikáme do její adventní nálady, do jejích adventních tužeb, do její adventní liturgie! Pod vedením církve k Ježíši!

3. *Adventní příprava.* Každý z nás musí být připravovatelem cesty, Janem. Je třeba, aby o každém z nás mohl Pán dosvědčit: „On není rákos, kterým zmítá vítr sem a tam.“ Je pevný, nekolísá ve svých křesťanských zásadách, je věrný v plnění povinností. Ať ho lidé tupí, ať ho chválí nebo mu lichotí, ať mu přeje štěstí nebo ho pronásleduje neštěstí: on nezakolísá! Tak je upevněn ve víře a v lásce k Bohu a Kristu. On se „neobléká do jemných šatů“. On je Jan, muž umrtvování, pokání, křesťanské ukázněnosti. Jako druhý Jan Křtitel, jako muž charakterní a ukázněný, jako křesťanská osobnost jdi vstříc našemu Pánu, kdykoli se objeví ve mši svaté, ve sv. přijímání, po posvátných vánocích!

V těchto týdnech prožíváme církevní liturgii. Tak se připravujeme nejjistěji a nejplodněji na vánoce a staneme se účastni milosti a požehnání vánočních svátků — ve společenství svaté církve.

Modlitba, jako minulý den, str. 35.

STŘEDA PO 2. NEDĚLI ADVENTNÍ

Bůh se obrací k nám...

1. Lide sionský, hle, Pán přijde spasit lidi všech národů a k radosti vašeho srdce dá, že uslyšíte jeho mocný hlas! — Slovo vykoupení: „Slepí nabývají zraku, chromí najednou chodí, malomocní jsou očisťováni, hluchí zase slyší, mrtví vstávají a chudým se hlásá radostná zvěst.“ To je radostné poselství adventní lidu sionskému, nám! My jsme ti slepí, nečistí, chromí, hluchí z adventní liturgie. Toužíme po Vykupiteli a při obětování dnešní mše prosíme: „Pane, obrať se k nám a dej nám zas život, a tvůj lid se bude v tobě radovat.“

2. *Pane, obrať se k nám!* Nikde nenalzáme a neprožíváme bázeň nevykoupených a touhu po vykoupení tak hluboce, tak vážně, jako v těchto adventních týdnech. Nikde se necítíme tak slepí, chromí, malomocní, hluchí, mrtví z dnešního evangelia. Jsme vykoupeni. Smíme věřit, že jsme ve stavu milosti a spojení s Bohem, že jsme živé údy nadpřirozeného organismu tajemného těla Kristova. Vděčně uznáváme, co v nás působí milost. Při tom však zůstává pravdou: nejsme, čím bychom měli být, a čím bychom mohli a museli být, kdybychom spolupůsobili věrně s milostmi, které neustále dostáváme z HLAVY — z Krista. Po mnohé stránce nejsme dosud dokonale vykoupeni. V mnohých věcech jsme ještě slepí, podléháme klamům vlivem pozemských věcí, lidí, satana, samolásky, vášni. V mnohých věcech jsme slabí, nesvobodní, podléháme vášni, lidskému ohledu, jistým vlivům vnějším, jistým příležitostem a návykům. Stáváme se obětí nestálosti, náládovosti, neklidu, rozčilení, přemrštěné úzkostlivosti. Naše myšlenky, úmysly, pohnutky nebývají vždy čisté; také modlitba, nejposvátnější snahy a práce bývají poskvrněny naší ješitností, samoláskou, ctižádostí, samolibostí. Je v nás ještě tolik nevykoupěného, tolik polovičatého, nedokonalého, nečistého! Z bídy nevykoupěnosti vzhlížíme plni důvěry a touhy k Tomu, který přichází ve mši svaté, ve sv. přijímání, o vánocích, k lidu sionskému, do nového Jeruzaléma církve, do křesťanské duše: „Pane, obrať se k nám! Ukaž nám, Pane, dnes při svém příchodu na oltář, do našeho srdce, své milosrdenství a dej nám všem, celé církvi svaté i každému jednotlivci sionského lidu svou spásu!“

A dej nám nový život! Lepší život! Nová krev, nová odvaha, nová svěžest, nová síla, nová životní radost z pramenů Vykupitelových. To všechno proudí s oltáře. Při mešním obětování klademe na oltář prostřednictvím sloužícího kněze své dary: chléb a víno. V chlebě a víně obětuujeme sebe samy, celou svou osobu, své srdce, svůj

život. Za několik minut se sklání moc Nejvyššího nad chlebem a vínem: chléb a víno jsou proměněny v pravé tělo a v pravou krev Páně. Živý, život dávající a oslavený Pán. Co se děje s chlebem a vínem, to se uskutečňuje při mši svaté tajemně na nás. Pán přichází ve svatém proměňování, ve svatém přijímání, o svátcích vánočních, aby nás naplnil svým životem. Jeho život je světlo a uzdravuje naši slepotu. Jeho život je síla a svěžest a uzdravuje naši slabost. Jeho život je čistota a osvobozuje nás od veškeré nečistoty. Jeho život je odevzdanost do vůle Otcovy a uzdravuje naši hluchotu. Jeho život je nesmrtelnost, nekonečná plnost a budí nás k plnému svatému životu. „Já jsem přišel, aby měli život a měli ho v hojnosti“ (Jan 10, 10). Máme život milosti a ctností. Ale nemáme ho ještě v jeho plnosti. Ten život chce a musí růst; ve svaté církvi, v naší rodině, ve společnosti, v naší vlastní duši. „Kdo je spravedlivý, ospravedlní se ještě, kdo je svatý, posvěť se ještě!“ (Zjev 22, 11.) Jak mnohem silněji a krásněji by v nás měl rozkvést život milosti! Jak dokonalejší by musely být naše myšlenky, naše touhy a naše modlitby! Naše odevzdanost Bohu, naše poslušnost, naše umrtvenost a odloučenost od všeho, co není Bůh. Naše láska k bližnímu! Cítíme to v posvátné době adventní: potřebujeme *nový, silný, svěží život* ve svých žilách. Vánoce nám jej dají!

3. „Jestliže jsme s Kristem zemřeli (při křtu sv.), věříme že s Ním budeme také žít! Vždyť víme, že Kristus, vstav z mrtvých, již neumírá, smrt nad ním již nepanuje. Neboť to, že zemřel, zemřel hříchu jednou, že však žije, žije Bohu“ — (Řím 6, 8—10). „Tak i my v Kristu Ježíši jsme odumřeli hříchu a žijeme pro Boha“ — (Řím 6, 11). Prožíváme život Ježíšův spolu s Ním. Žijeme jej dále. Jeden život ve vinném kmeni i v ratolestech. Na nás záleží, zda se zapojíme do jeho života. Zda jej přijmeme s toužícím srdcem. Zda mu nezatarasíme cestu, když k nám chce přijít do srdce o vánocích, při sv. přijímání. „Esurientes implevit bonis et divites dimisit inanes. — Lačné nasytil dobrými věcmi a bohaté propustil s prázdnou“ (Lk 1, 53).

Modlitba:

Pane, obrať se k nám a dej nám čas život, a tvůj lid se bude v tobě radovat. Pane, prokaž nám své milosrdenství a dej nám svou spásu.

Prosíme tě, Pane, nech se usmířit našimi pokornými prosbami a obětmi, a když se nemůžeme odvolávat na žádné své zásluhy, přijď nám na pomoc svou ochranou. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

OD 17.—23. PROSINCE: ANTIFONY Ó

(Poznámka: Ačkoli antifony Ó nepatří ke mši svaté, přece je sem zařazujeme. V nich se vyjadřuje zcela zvláštním způsobem smýšlení a modlitba svaté církve v posledních sedmi dnech před vánocemi.)

17. prosince: Ó SAPIENTIA

1. Ó Moudrosti, která jsi vyšla z úst Nejvyššího, ty saháš od jednoho konce k druhému, pořádáš všechno mocně a jemně: Přijď a nauč nás cestě moudrosti!“

2. Ó *Moudrosti*! Vykupitel, kterému se budeme klanět jako slabému dítěti v jeslích, je Moudrost, která od věčnosti vychází od Otce. Věčná Moudrost, která k nám přichází ve Vykupiteli, stvořila všechno, co jest, celý vesmír, nebe i zemi, anděly i lidi, hmotu i ducha. Ona určila všem jsoucňům jejich způsob, jejich zákony, jejich vnitřní i vnější podobu a uspořádání. Ona stanovila podivuhodný řád přírody s jejími zákony. Ona má všechno v ruce, také mne, a vede a řídí všechno, poslední atom, nejmenší prášek jemně a zároveň mocně, s moudrostí, která vždy a všude dosahuje svých božsky svatých, božsky velkých úmyslů. Věčná Moudrosti, která ses stala Dítětem, která spočíváš v malých jeslích, věřím v tebe, klaním se ti! Jak jsi velká v díle stvoření, uspořádání vesmíru, v díle udržování, v díle vykoupení, v jeslích, v nauce evangelia, v dějinách svaté církve, světců, každé jednotlivé duše! Dej, ať tě poznám!

Božská Moudrosti, Ty se odíváš lidskou přirozeností, bereš na sebe podobu dítěte. Volíš poníženost, chudobu, poslušnost, závislost, skrytost. „Chci zničit moudrost mudrců, zahanbit rozum rozumných“ (Iz 29, 14). „Což neučinil Bůh pošetilostí moudrost tohoto světa? Poněvadž totiž svět tou (svou) moudrostí (filosofií) nepoznal v Boží moudrosti Boha, zalíbilo se Bohu „pošetilostí“ kázání spasit ty, kdož věří. Vždyť jako židé vyžadují zázraky, tak pohani hledají moudrost. My však hlásáme Krista ukřižovaného: pohoršení pro židy, pro pohany pošetilost, ale pro ty, kdož jsou povoláni, pro židy i pro pohany, (hlásáme) Krista, Boží to moc a Boží moudrost... Co je podle světa pošetilé, to si vyvolil Bůh, aby (tím) zahanbil moudré; co je podle světa slabé, to si vyvolil Bůh, aby (tím) zahanbil silné; a co je podle světa neurozené a opovržené a co je pokládáno za nic, to si vyvolil Bůh, aby zničil to, co je něco“ (1 Kor 1, 20—28).

Moudrosti, přijď a nauč nás cestě moudrosti. Jsme nemoudří, soudíme, hodnotíme, mluvíme, jednáme nemoudře, jdeme za bludným světlem čistě přirozené a lidské, ano často tělesné moudrosti, která je

před Bohem pošetilostí. Moudrosti, přijď a vysvoboď nás od nepravé moudrosti, dej nám pravou moudrost, smysl a zálibu pro věčné a božské věci, pro svatou vůli Boží a pro Boží zalíbení, pro Boží vedení a řízení, pro nauky a pro tvrdé cesty evangelia, pro podrobení víře, tvé svaté církvi; smysl pro nepatrnost, pro ponížení, pro zapomenutí a zneuznání; smysl pro odloučenost od pozemských věcí, od sebe samých, od své samolásky, od vlastního ducha, od pýchy a domýšlivosti. Dej nám moudrost, abychom zcela pochopili, že „jenom jednoho je zapotřebí“ (Lk 10, 42). „Co prospěje člověku, i kdyby celý svět získal, ale ztratil život věčný?“ (Mt 16, 26). Abychom poznali, že jediný stupeň milosti je mnohem cennější než celý svět!

3. „Přirozený člověk“ — člověk se svými čistě přirozenými sklony, vlohami a silami, „nechápe ty věci, které jsou od Ducha Božího. Jsou mu pošetilostí. A nemůže jim porozumět, poněvadž se mají posuzovat duchovně. Člověk duchovní však, který je veden Duchem Svatým, posuzuje a hodnotí ve světle Ducha Svatého všechno, přirozené i nadpřirozené, ale sám nebývá posuzován nikým. Neboť kdo poznal úradek Páně, aby ho mohl poučiti? My však máme Ducha Kristova“ (1 Kor 2, 14–16) — věčnou Moudrost.

Boží Moudrost v jeslích, v chudobě, v mlčení, v slabosti a malosti.

Boží Moudrost ve svatých evangeliích — Blažení chudí duchem; tiší; kteří pro Ježíše nespravedlivě trpí pronásledování. Boží Moudrost na kříži!

Modlitba: O Moudrosti... (17. XII.).

*Maria, Panno nejmoudřejší,
oroduj za nás!*

18. prosince: O ADONAI

1. „Ó Adonai — silný Bože — a vůdce domu (národa) izraelského. Ty ses zjevil Mojžíšovi v ohni hořícího keře, Ty jsi mu dal na Sinai Zákon: přijď, vztáhni svou ruku a zachraň nás!“

2. Ó *Adonai*. Vykupitel, kterého očekáváme, je Vykupitelem už starozákonní církve. On je to, jenž se zjevil Mojžíšovi na poušti v hořícím keři, a dal mu příkaz, aby zachránil Izraele z otroctví egyptského. On konal prostřednictvím Mojžíšovým v Egyptě velké divy. On vytrhl svůj národ z moci faraonovy a z jeho úkladů, mocně jej převedl Rudým mořem, dal mu Zákon na Sinai, vedl jej pouští, šatil, živil a napájel jej a otevřel mu brány země zaslíbené. On přichází

jako Vykupitel i církve novozákonní. On je Zachránce a Vůdce pokřtěných, svaté církve, nás všech. Děťátko v jeslích, tak jsi malé a slabé, ale jak jsi mocné, abys nás vyrvalo z moci satana, hříchu, vášní, svodů! Věříme v tvou moc, důvěřujeme v tvou silnou ruku, v tvé bezpečné vedení. Jdeme za tebou!

Ó Adonai, *vztáhni svou ruku a zachraň nás!* Mocně zvedá nepřítel spásy, duší, církve a křesťanství svou hlavu, aby zničil víru v Boha, víru v Krista a křesťanské náboženství. Lidé obracejí k pravému Bohu záda a volí si bohy, které si utvořili sami. Úplně se odcizuje Bohu myšlení a celý život. Lidé chtějí být ušetřeni Boha. Vše jiné si nechají líbit a berou na sebe, i když jsou to třebas pošetilé ideály a pošetilá přání! „Pohledte, nebesa, vy brány nebeské, rmuťte se, praví Pán. Můj lid učinil dvě špatné věci. Opustil mne, pramen života, a vykopal si děravé cisterny, které nemohou udržet vodu“ (Jer 2, 13). Nikde není míru a svornosti mezi lidmi, mezi národy. Všechno je prodejně: nevinnost, věrnost, čest, počestnost, ano i nenávisť. Stěží je možno ještě důvěřovat člověku. Národ stojí proti národu, člověk proti člověku. Málo skutečné věrnosti v povinnostech. Málo obětavosti a plné oddanosti spolubližním. Při tom rušná práce a podnikání, studování, psaní, čtení. A při té veškeré práci žádný úspěch. Lidé jsou jen více unaveni, prázdni, bezduší. Jsou odcizováni Bohu i Kristu. A přece není pod nebem „dáno lidem jiné jméno, v kterém by se mohli stát blaženými“, než jméno Ježíšovo. Jen On, silný Bůh, může nás zachránit.

3. „*Ty ses zjevil Mojžíšovi v ohni hořícího keře.*“ „Shlédl jsem na útlak svého lidu v Egyptě. Vyslyšel jsem jeho volání, kterým volají k nebi pro krutost těch, kteří vedou otrocké práce. Sestoupil jsem tedy, abych je vysvobodil z ruky Etyptanů a dovedl je do dobré a širé země, která oplývá mlékem a medem.“ Tak mluví Pán z keře, který hoří a neshoří. Zřejmý předobraz sestoupení Syna Božího do slabé lidské přirozenosti, kterou On přijímá. Ona je v plamenech a záru božské přirozenosti a neshoří!

Přibližujeme se s Mojžíšem k hořícímu keři, ke Kristu Bohočlověku v podobě Dítěte v jeslích, v zářivé podobě posvěcené Hostie a klaníme se. „Vyzuj obuv! Místo, na kterém stojíš, je svaté! Mé jméno jest: *Já jsem, který jsem!*“

Adonai, Bože silný v slabosti Dítěte, Ukřižovaného! Bože silný! Silný v divech, které působíš. Silný ve vedení, udržování a rozšiřování církve... „Brány pekelné ji nepřemohou“ (Mt 16, 18). Silný v zachraňování a posvěcování duší! Silný v lásce k nám nehodným. Silný v milosrdenství. Silný v pomáhání v každé tísni. *Přijď, zachraň nás!*

„Vztáhni svou pravici a zachraň nás!“ Volání Církve po druhém

příchodu Páně, na konci světa. Opětný příchod Kristův přinese dokonalé vykoupení. „Pojďte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím, které je pro vás připraveno“ (Mt 25, 34).

Modlitba jako 18. XII.: Ó Adonai...

19. prosince: Ó RADIX JESSE

1. „Ó Výhonku z Jesse, ty zde stojíš jako vztyčený prapor pro národy; před tebou králové zmlkají, pohanské národy tě hledají. Přijď, zachraň nás, už neotálej!“

2. *Kristus, Král – Pán!* Boží Moudrost, Adonai, silný Bůh, je zároveň člověk s tělem a krví, z domu Jesse, otce Davida, krále, Dům Davidův byl ovšem zbaven královské důstojnosti. Dřívější královská rodina pozbyla své slávy, stala se kmenem osekáným, nevzhledným. Ale z tohoto kmene vyrostl výhonek, Král světa. „Bude vládnout od moře k moři: jeho nepřátelé se před ním skloní; králové Tarsu a ostrovů přinesou mu dary, králové Arabů, ze Saby, podají mu oběti; všichni králové se mu budou klanět, sloužit mu budou národové“ – (Ž 71). K němu promlouvá Bůh: „Ty jsi můj Syn. Národy ti dám do dědictví, končiny země do majetku“ (Ž 2,7). „On bude veliký ... Pán mu dá trůn Davida, jeho otce, ... a jeho království bude bez konce“ (Lk 1, 32). On prohlásí před římskou světskou mocí: „Já jsem král!“ (Jan 18, 37). Na trůnu kříže to bude zvěstováno starému světu ve třech jazycích: „To je král židovský“ – (Jan 19, 19). On pošle své apoštoly: „Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte tedy, učte všechny národy... A učte je zachovávat všechno, co jsem vám přikázal“ (Mt 28, 19–20). Před ním se bude třást Herodes, stejně jako Nero a Domicián a Dioklecián. Julián musí vyznat: „Galilejský, ty jsi zvítězil!“ Přes všechnen odpor a přes všechno pronásledování založí na světě své království, království pravdy, spravedlnosti, milosti, svaté církve. Ten, kterým lidé pohrdali, kterého přibili na kříž, činí kříž svým královským trůnem, znamením pro národy, praporem. „Pán je Král“ – pro něho s vděčností, nadšením a láskou bijí srdce milionů, jej následují, z lásky k němu opouštějí svět, pozemské věci, otce i matku, z lásky k němu dávají krev, zdraví i život. „Kořeni Jesse, ty zde stojíš jako prapor národů, králové zmlknou před tebou“ (z úcty k tobě).

Přijď, zachraň nás, neotálej! Volání světa po Kristu Králi, který „vypudí knížete tohoto světa“ (Jan 12, 31). Satan, bůžek tohoto svě-

ta — (2 Kor 4, 4) následkem dědičného hříchu strhl na sebe panství nad námi lidmi. Své panství nad lidmi uplatňoval zvláště tím, že je sváděl k odpadu od Boha, vedl je k nejhorší modloslužbě a v pohanských chrámech a svatyních si dal on sám vzdávat poctu klanění. Ano dokonce se odvážil přistoupit k Pánu, který se po čtyřicet dnů modlil a postil na poušti, a navrhnout mu, aby On, Kristus, padl před ďáblem a klaněl se mu. I když nás Pán svou smrtí vykoupil z otroctví satanova, přece satan, z Božího dopuštění, uplatňuje i na nás křesťanech svou moc. „Obchází jako lev řvoucí a hledá, koho by pohltit“ (1 Petr 5, 8). Jako dravec číhá v ovzduší na příznivou příležitost, (Ef 6, 12), aby nás oklamal a svedl ke hříchu. Dosti často „se přeměňuje v anděla světla“ (2 Kor 11, 14). Zapřisáhlý nepřítel a odpůrce Boha a Krista a všeho dobrého, směřuje v celém svém působení k tomu, aby založil protibožské království, království Antikristovo, království tmy a hříchu. Svou moc nad ubohým člověkem uplatňuje zcela zřejmým způsobem, když se zmocní těla člověka a tak s ním jedná, jako by on, satan, byl duší, která hýbe tělem a je oživuje. Nebo když ovlivňuje člověka aspoň takovým způsobem, že ho brzdí a zdržuje v jeho vnějším jednání, jak to nezřídka vidáme u lidí Bohem naplněných a svatých. Kdo nezakouší dnes, v dobách, kdy mizí ve velkém měřítku víra v Boha a Krista, kdy se bez překážek šíří bezbožecká propaganda, kdy mocnosti lži a záhuby tak směle zvedají hlavu, kdo by dnes necítil moc ďáblu? Nevypadá to tak, jako bychom se rychlým krokem blížili k těm dobám, v nichž duch záhuby bude opět odvázan a uvolněn (Zjev 20, 3), aby konal divy, které by mohly svěsti i vyvolené? — (Mt 24, 11).

3. „*Přijď, neotálej!*“ Hle, jak mnoho dnešních lidí se zapsalo do království satanova. Všechny dobré, svaté mocnosti se odklonily od lidstva: věrnost, spravedlnost, mír, vzájemná víra, láska. Založ mezi námi své království! Je to království pravdy, spravedlnosti, lásky, míru a svornosti. — *Přijď, neotálej!*

Přijď království tvé!

Modlitba: Ó výhonku z Jesse... (19. XII.).

20. prosince: Ó CLAVIS DAVID

1. *Klíč Davidův a žezlo domu Izraelova.* „Ty otvíráš, a nikdo nemůže zavřít. Ty zavíráš, a nikdo nemůže otevřít. Přijď, a vyveď vězně ze žaláře, v němž strádá ve tmě a ve stínu smrti.“

2. *Vznešená moc přicházejícího Vykupitele!* Jemu je dán klíč, správa domu Davidova (Iz 22, 22), tj. království Božího. On má neomezenou moc nad milostmi a poklady církve, nad dušemi, nad duchem, nad vůlí, nad srdcem lidí. On má osudy církve ve své ruce. On má moc nad bouřemi, které zuří proti církvi a duším, nad nepřáteli, nad bludnými naukami a nesprávnými zásadami, nad nevěrou, nad vším, co je nepřátelské Bohu a Kristu, nad protivníkem a jeho pomocníky; nad světem, tělem a vášněmi... Jemu „je dána veškerá moc“ (Mt 29, 18). „Ty otvíráš a nikdo nemůže zavřít.“ Ty máš moc, proti které žádná moc nic nezmuže. Ty máš osudy duší, i mé duše, osudy církve svaté, pevně ve svých rukou. Ty jsi Pán. „Klíči Davidův“, věřím ve tvou moc, důvěřuji v ni, v tisícerych záhadách dějin církve, duší, i mé vlastní duše.

„Přiď, a vyveď vězně ze žaláře.“ Svou mocí, svým klíčem, přichází Vykupitel do žaláře, v němž strádá ubohý, hříšný člověk ve tmě a stínu smrti: vězeň satanův, vězeň hříchu, který jej zneuctívá, bere mu vznešenost Božího dítěte, snižuje ho na úroveň zvířete, strhuje ho do bláta neřesti a záhuby; který zahaluje ducha tmou, srdce naplňuje zlými pudy a sklony, činí je příbytkem nečistého ducha, znešvěcuje chrám Boží. Vězeň vášní, smyslnosti, pýchy, nenávisti, žádosti očí, žádosti těla a pýchy života. — „Klíči Davidův, přiď a vyveď vězně ze žaláře!“ — na svobodu. To je prosba církve o sílu, abychom se oprostili od hříchu i od nejmenšího vědomého hříchu a nevěrnosti. Je to prosba k Bohu, aby nás uchránil trestů za hřích, svého hněvu, špatné smrti, pekla. Je to prosba církve, aby nás Bůh vysvobodil od srdce, které lne ke světu, od ducha, který má zálibu ve světských věcech, aby nás vysvobodil z otročení člověku, z lidské bázně tak, abychom osvobození dbali právě tak málo na jeho posměch a potupu, na jeho pomluvy a pronásledování jako na chválu a jeho přízeň. Je to prosba církve k Vykupiteli, aby nás pozvedl nad každé nezřízené lnutí k pozemským věcem. Jen ten, kdo se osvobodí od pozemských věcí, hodnotí je tak, jak vpravdě jsou, jenom ten zůstává svobodný! Nikdo však nemůže být osvobozen, jestliže nemůže radostně dát všechno a přinést každou oběť, kterou od něho vyžaduje život pro Boha.

3. „*Klíči Davidův, přiď a vyveď vězně ze žaláře!*“ Přines nám při svém příchodu osvobození od všech pout, která nás zdržují od Boha. Přines nám svobodu, vykoupení duše, úplnou oddanost Bohu! Tak všichni snažně prosí za sebe navzájem.

Šťastná duše, která je Pánem vedena z vězení ke křesťanské svobodě! Ta dýchá nebeský vzduch. Její vůle je vždy otevřena, neboť je vždy sjednocena s vůlí Boha, který všechno řídí a vede, dává a bere,

zařizuje a dopouští. Její moudrost je nebeská, pozemsky smýšlejícímu nepochopitelná. Její mír je hluboký a zajištěný proti všem poruchám. Její radost je plná, poněvadž má radostný, nekonečný, oblažující život Boží. — „Klíči Davidův“, přijď a dej nám všem svobodu, abychom nerušeně žili Bohu a Kristu a stáli nade vším, co není Bůh, co není Kristus!

Co velkého a nebeského nám přinese Pán při svém příchodu! A co teprve při svém druhém příchodu! Když ve zmrtvýchvstání bude poražen poslední nepřítel a padnou poslední pouta. Vítězství a triumf pro církev, její nauku a působení, když ona při posledním soudu před dějinami a před celým lidstvem bude uznána tím, čím vpravdě je: *tělem Kristovým*, které oživuje a naplňuje Kristus, *archou*, která zachránila lidstvo. Věčná, blaživá svoboda v Bohu pro všechny, kteří jsme se v pozemském životě připojili ke Kristu a jeho Církvi a nyní smíme slyšet pozvání: „Pojďte, požehnání Otce mého, vládněte královstvím, připraveným pro vás od ustanovení světa“... (Mt 25, 34).

Zdvihněte hlavu, vaše vykoupení se už blíží! — (Lk 21, 28).

Modlitba: O Klíči Davidův... (str. 20. XII.)

21. prosince: Ó ORIENS!

1. „Ó Východe, odlesku věčného světla, Slunce spravedlnosti: přijď a osvět nás, kteří dlíme v noci a ve stínu smrti!“

2. „*Kdysi jste byli tmou*“ — (Ef 5, 8). Tmou, nocí, smrtí, ztrnulostí, neplodností, chaosem. Chybělo světlo, chybělo všechno, chybělo slunce. Ono probouzí život, dává věcem vzhled a krásu, tvar a barvu, dává vzrůst a plodnost ve hmotném světě právě tak jako v duchovním a mravním světě u lidí. Je-li ubohé lidstvo ponecháno samo sobě, je v noci a v stínu smrti, bludu, mučivé pochybnosti, nejistoty, mravního poblouznění, viny, zoufalosti, velké úzkosti před smrtí, před tím, co má přijít, v noci vnější i vnitřní ubohosti a bídy. Odkud? Kam? K čemu? K čemu život, utrpení, smrt? — — — Žádná odpověď! Jenom nerozřešené záhady. Noc pohanství, nevěry, života bez Krista. Člověk všechno zkoušel, aby tu záhadu rozřešil, přinášel největší oběti, činil rozličné pokusy: služba zvířatům, uctívání hadů, lidské oběti, sebeobětování, znetvořování sebe, askese až k úplnému popření světa, mysticismus až k úpadku ducha, k jeho zatemnění. A stále žádné rozřešení, žádné světlo, žádný klid, žádný mír! Chybí Slunce — Světlo — Kristus!

On je to Slunce! On je ten Vykupitel, kterého očekáváme: „Já jsem světlo světa“ (Jan 8, 12). Světlo světa svatou vírou, kterou On vkládá do duše, svým slovem, kterým nás poučuje, svým příkladem v jeslích, v Nazaretě, na kříži, ve svatostánku, milostí, do níž odívá naši duši jako do světelného roucha, svou svatou církví, kterou nám dal. Ve světle tohoto Slunce je všechno jasné, máme nové poznání, pravé, bezpečné poznání o svém původu i cíli, o svém Bohu, milujícím Otci, — který na nás hledí jako na své děti a jedná s námi jako se svými dětmi a povolal nás k tomu, abychom směli věčně spolu s Ním žít a prožívat jeho život. Nové poznání o pramalé ceně lidských věcí, pozemských věcí, statků a pozemských rozkoší, o smyslu práce, utrpení, protivenství, o smyslu života s Kristem chudého, skrytého, pokorného, ukřižovaného, o našem bližním, Kristovu bratru a dítěti Otce nebeského. Nové síly, nové naděje, nové ideály!... „Já jsem světlo“ — slunce světa. Slunce spravedlnosti, od tebe nám přichází všechen pravý život, všechno poznání, všechno štěstí všechna síla, všechno bohatství, všechna plodnost. Kde jsi nevyšlo, tam je noc, smrt, ubohost. Přijď a osvět nás všechny, kteří dlíme v noci a v stínu smrti.

3. *Nyní však buďte světlem v Pánu!* (Ef 5, 8.) Ve svaté církvi se nám zjevilo „Světlo“, v první vánoční den, v den svatého křtu, každodenně ve mši svaté, v přijímání těla Páně, v mnohých osvěceních, povzbuzeních a vnuknutích milosti. Jak musíme děkovat! Jak mnoho také litovat!

Jak bychom měli ještě více žít ve světle tohoto Východu, tohoto Slunce—Krista! Ve světle víry, pohlížet na jeho ruku a vedení, na jeho Prozřetelnost a řízení. Místo toho se necháváme ponejvíce ještě vést svou vášní, chvilkovou náladou, svou samoláskou, a to i my kněží a osoby řeholní. Jak velice musíme volat a snažně prosit s posvátnou liturgií: „Ó Východe — Slunce spravedlnosti, přijď a osvět nás, kteří ještě dlíme ve tmě vášní, přízemního smýšlení, samolásky!“

„Světlem v Pánu“ budeme dokonale, až jednou při jeho druhém příchodu budeme přivedeni k Otci. Až budeme oděni světlem slávy, pak se zaskvějeme v království Otcově jako slunce“ (Mt 13, 43). — „Rozsévá se v necti, vstane v slávě“ (1 Kor 15, 42). Dni světla, *přijď brzy!*

Modlitba: O Východe... (21. XII.)

22. prosince: O REX GENTIUM

1. „Ó Králi národů, Ty touho pohanů, Ty úhelný kameni, který spojuje židy a pohany: přijď a zachraň člověka, kterého jsi stvořil z prachu!“

2. „Jeden urozený člověk se odebral do daleké krajiny, aby získal pro sebe důstojnost královskou a aby se opět vrátil“ (LK 19, 12). Tento urozený muž je Boží Syn, Kristus, *Král nad všemi národy*, nad všemi pokoleními, nad všemi jazyky a dobami. Jeho panství se vztahuje na všechny věci i na všechny lidi podle těla i duše. On má všechno ve své ruce, jako Bůh a jako Bohočlověk. Ale kdosi druhý vpadl do jeho království a učinil se pánem lidí — satan — kníže tohoto světa. Jen malý zbytek, vyvolený národ Starého Zákona, stál ještě pod žezlem zákonitého Krále. Tu přichází tento Boží Syn do „daleké země“: stává se člověkem, aby zde na zemi zbraněmi ponížení, poslušnosti, pokory, chudoby, dobrovolného utrpení, kříže, vypudil knížete tohoto světa a pohanské národy, dosud podrobené ďáblu, sjednotil pro čas i pro věčnost s vyvoleným národem v jedné církvi. — Králi národů, úhelný kameni, s žezlem pokory, milosrdenství, kříže a lásky v ruce! Pane, věřím...

3. „*Přijď a zachraň člověka*, kterého jsi stvořil z hlíny země.“ Co je člověk? Hromádka prachu, ubohosti, nicoty. A k tomu hříchem odloučen od Boha, odříznut od pramene pravdy a pravého života, vydán věčnému odloučení od Boha, věčné temnotě, věčnému zavržení. V té hromádce prachu přebývá jiskra ducha s neuhasitelnou touhou po pravdě, po plnosti všeho dobra, po štěstí, po míru, po Bohu. Kdo mu může dát Boha? Jen Boha samého? *Jen Bůh sám!* Tak volá církev k Pánu: „Přijď a zachraň člověka, kterého jsi stvořil z hlíny země!“ Zachraň jej, vždyť je tak slabý a křehký! Je jen hrstka prachu. Vzpomeň na jeho nicotu. Vzpomeň na jeho mnohé nepřátele, kteří mu činí úklady, aby ho oloupili o Boha, aby ho svedli ke hříchu. Vzpomeň na jeho nevědomost, na jeho náklonnost k zlému, na omyly, žádostivost, vášně, jimž je podroben. Vzpomeň na vábení světa, na svádění lidmi, na našeptávání ďábla a jeho pomocníků. V těchto předvánočních dnech cítí církev celou hlubokou bídu nevykoupeného lidstva a volá k Pánu: „Přijď a zachraň člověka!“ Jménem všech volá s žalmistou k nebi: „Miserere mei, Deus — Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého! Ve své dobrotě zahlad mou vinu. Smyj se mne úplně mou nepravostí a očisti mne od mé proviny. Hle, já jsem se narodil v nepravosti, ve hříchu mne počala matka má. Odvrát svou tvář od mých hříchů a všechny mé viny zahlad!“ (Žalm 50.) Připojme se k této modlitbě církve.

Ježíši, Králi národů! „Králové země se pozvedli a mocní se smlouvají proti Bohu a jeho Pomazanému“. — „Roztrhněte jejich okovy, svrhňte se sebe jejich jho! Ten, jenž trůní na nebi, usmívá se, jenom výsměch pro ně má Pán. Rozhněván jednou k nim promluví, rozzloben nažene jim strachu: Já jsem za krále ustanovil jej — Pomazaného Krista — na své svaté hoře, na Sionu.“ Pán promluvil ke mně (Pomazanému): Ty jsi můj Syn a já jsem to, jenž jsem tě dnes zplodil. Žádej ode mne, a dám ti národy do dědictví a končiny země do majetku (Ž 2). Herodes bude ovšem činit úklady jeho životu. Během doby povstanou mnozí králové a národové proti Králi, Bohem pomazanému, proti Kristu. Přece však On bude Králem! Jemu „je dána veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28, 18). „Před Ním musí pokleknout veškeré koleno, a všichni musejí vyznat, že On je Pán“ (Fil 2, 10). Čím více se vzdalují mocní tohoto světa od království Ježíše, Ukřižovaného a u Otce povýšeného, tím věrněji stojíme při Ném my!

Nyní přichází On v milé podobě Dítěte. Zástupci římské moci odpoví na otázku: „Jsi král?“ — mohutným: „Ano, já jsem Král!“ A pak bude, našemu zraku ovšem neviditelně, i ve své lidské přirozenosti, sdílet moc a slávu Otcovu, jako všechno ovládající, všechno řídící Král lidstva. Na konci světa jej spatří všichni oděného jeho královským rouchem. Opět přijde s velkou mocí a velebností. Před celým lidstvem prohlásí Bůh Otec: „Ustanovil jsem Jej Králem na Sionu, na své svaté hoře“ (Ž 2, 6) — tj. v církvi. A všichni se mu musejí poklonit jako Králi, všechny národy, všechny doby, všechny kultury: — „Ty jsi Král slávy!“

S církví dnes opět snažně prosíme: „Zachraň člověka, kterého jsi stvořil z prachu!“

Modlitba: O Králi národů... (22. XII.)

23. prosince: Ó EMMANUEL

1. „Ó Emmanueli (Bůh s námi), náš Králi a Zákonodárce, Ty očekávání a zachránce národů: přijď nás zachránit, Pane, Bože náš!“

2. *V blízkém Vykupiteli máme Emmanuele, Boha s námi.* „Jednorozenný Syn (Boží), zrozený z Otce před všemi věky, Bůh z Boha, světlo ze světla, pravý Bůh z pravého Boha, jedné podstaty s Otcem: skrze něho je všechno učiněno. On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil s nebe, vtělil se Duchem svatým z Marie Panny a stal se člověkem.“

Bůh s námi, jedné a téže přirozenosti s námi, ve všem nám podobný, kromě hříchu. On se stává chudý s námi, On se s námi modlí, s námi cítí, s námi trpí. Bere na sebe naši vinu a umírá místo nás, jak náš bratr, dobrovolně, v bezmezné lásce, na kříži. „Bůh s námi“ — dává nám svou lásku, svou pravdu, své Srdce, svou milost, svou krev, sebe samého v jeslích, na kříži, v oběti mše svaté, ve svatostánku, ve svatém přijímání. A jednou nám dá své krásné, blaživé nebe po celou věčnost. On nemůže být bez nás! A to všechno dává nám hříšníkům, nám nevděčníkům, nám, i když jsme se k němu stokrát obrátili zády a učinili se nehodnými jeho lásky. Podivuj se, děkuj, lituj, klaněj se!

Přijď a zachraň nás! Velký, svatý Bůh s námi nehodnými hříšníky, ne aby nás zničil, jako kdysi Sodomu a Gomorhu, nýbrž aby nás zachránil. A jak nás zachraňuje! Ne pouze tím, že nastupuje na naše místo a odciňuje naše hříchy, a pak že by nás přenechal nám samým. Ale spíše tím, že nás pojímá do sebe samého, s námi se spojuje, nás ponořuje do svého života, podobně jako kmen bere ratolesti. „Já jsem kmen, vy jste ratolesti“ (Jan 15, 5). Bůh s námi!

Jsme částí Krista, tak jako úd je částí těla, jako révová větvička je částí vinného kmene. Náležíme Kristu, nenáležíme už sami sobě, nejsme už osamoceni, nejsme postaveni sami na sobě. Jsme v celé skutečnosti jakoby částí proměněné Hostie, jsme s Ním zcela jedno. Jaká milost, jaká velikost, jaká vznešenost! Otec nevidí v nás už ubohého člověka, nýbrž část Krista. A když Otec vidí Ježíše, pak jej vidí zároveň s námi, strom s četnými ratolestmi. I ten nejposlednější lístek, který se chvěje na nejvzdálenější větvi, patří ke stromu a žije z životní mízy stromu. Mohl nás dokonaleji zachránit než tím, že nás vzal a pozvedl do svého vlastního, božského života? Kéž bychom na to mysleli!

3. *Část Krista!* Část proměněné Hostie, smíme-li tak říci! Jak velice se tedy musím připodobňovat Kristu! Jak velice musí o mně platit: Křesťan, toť druhý Kristus! V myšlení, posuzování, hodnocení, v celém snažení a jednání, v oddanosti vůči Otci, v odklonu od všeho, co není Bůh, od světa a jeho marností. Druhý Kristus v práci, v utrpení, v modlitbě, ve svaté lásce k bratrům v Kristu. I v bratru smím a mám vidět a ctít Krista. Bůh tak blízko, tak skutečně — Bůh s námi, v našich bratrích!

Bůh s námi! Proto On přišel o prvních vánocích do Betléma, aby mne pozvedl z prachu a povznesl do svého vlastního života. Proto přichází nyní o vánocích, aby ve mně dále rozvíjel toto dílo. Proto přichází v každé mši svaté, v každém sv. přijímání, v četných osvěceních a vnuknutích milosti. Proto přijde jednou při mém druhém

příchodu, aby nám všem dal dokonale požívat a mít svůj oslavený život v nebi: blaživé patření na Boha, blaživou lásku, oblažující požívání Boha bez konce, věčně, věčně!

Jak dobrý je Pán!

Modlitba:

Ó Emmanueli, náš Králi a Zákonodárce, Ty očekávání a zachránce národů! Přijď nás zachránit, Pane, Bože náš!

Mešní liturgie 3. neděle adventní

1. Adventní myšlenka a adventní nálada značně pokročila. Už nezaznívá: „Pane, přijď“, nýbrž „Pán je blízko!“ Nesmírné napětí se zmocnilo liturgie. A vyúsťuje ve vděčné, dětinné radosti. Je to, jako by už zněly vánoční zvony. Mešní liturgie je proniknuta vykupitelským žalmem (ž. 84). Růžová barva mešních rouch vybízí k radosti.

2. „*Pán je blízko!*“ To je vedoucí motiv dnešní mešní Oběti i kvatembrových mší, které připadají na tento týden. Jasně a zřetelně vyzvedá vstupní píseň hlavní myšlenku: „Stále se křesťansky radujte! Opakuji: Radujte se! Vaše laskavost ať je známa všem lidem. Pán je blízko! Nedělejte si už žádné starosti. Ale vždycky, když se modlíte, děkujte Bohu a přednášejte mu své potřeby. — Pane, tys požehnal své zemi, tys odvrátil zajetí od Jakuba“, (národa izraelského, který strádal v zajetí babylonském; lidstva i jednotlivé duše) — (Introit). — Pán je blízko! Týž, který se jednou narodil v Betlémě jako Vykupitel, a kterého očekáváme při jeho druhém příchodu na konci světa jako „Vykupitele“, ten promění naše tělo, aby bylo podobné jeho oslavenému tělu“ (Fil 3, 21). „Maran atha — přijď, Pane!“ (1 Kor 16, 22), snažně prosili křesťané prvních dob. Toto toužebné volání vkládáme dnes do svého Kyrie, eleison — a do mešní modlitby: „Prosíme tě, Pane, popřej sluchu našim prosbám a milostí svého navštívení prozař temnoty naší duše“ — navštívení, které očekáváme. Epištola nám dává znovu ujištění: „Pán je blízko!“ Zároveň nás poučuje, jak máme jednat v blízkosti Vykupitelově. Především svatá, srdečná добрota a láska k bližnímu, ke všem a ke každému, pak odklon srdce od mučivých pozemských starostí, a úplné obrácení duše k Bohu v modlitbě a díkyčinění; konečně duše a mysl, zjasněná svatým mírem Božím, založeným na vnitřní svobodě a duševní harmonii. Skvělý adventní program!

Ještě jednou nás to pudí k pohnutému zvolání: „Prosíme tě, Pane, projev svou moc a přijď!“ (graduale). A hle, On přichází, už je docela blízko. Už je ohlášen svým předchůdcem, Křtitelem. Tak hlasitě zaznívá Janův hlas u Jordánu, že jej lze slyšet až do Jeruzaléma. Lid jde k Janovi v takovém množství, že i úřady musejí zaujmout stanovisko k té věci. Jan se musí prokázat vůči nim, a činí to mistrně. Nyní to musí být všem jasné: „Pán je blízko!“ (Evangelium).

3. Je blízko, ano, „stojí mezi vámi“, nyní, v této hodině, v Oběti mše svaté. V tomto okamžiku zvětňuje a uskutečňuje svůj první příchod. Očekáváme a máme jej, Vykupitele z otroctví, osvoboditele od hříchu (obětování). „Stále se křesťansky radujte! Opakuji: Radujte se! Pán je blízko!“ Už dlí mezi námi v symbolu oltáře, na který při obětování klademe své starosti, modlitby a díkučinění i starosti, modlitby a díkučinění celé církve. Dlí mezi námi ve svém předchůdci, který o něm vyznává, že tomu, který přijde, není hoden rozvázat řemínek u opánek. Konečně se nám zjevuje osobně, ve svatém proměňování. „Radujte se v Pánu“ v Kristu. Zde je třeba, abychom odloučili své myšlenky a sklony od pozemských věcí a dali „Pánu“ svůj celý zájem, celou lásku a celou sílu. — „Nedělejte si už žádné starosti“, přemrštěné starosti o pomíjející věci a složte je všechny na srdce Pánu, který stojí mezi námi jako náš obětní dar a náš Vykupitel. „Co si přejete a co potřebujete, to přednášejte v modlitbě, vzdávající díky“ (tj. slavnice Eucharistii) skrze Krista, obětní dar i Prostředníka, před Bohem Otcem. „Skrze Něho, s Ním a v Ném patří tobě, všemohoucímu Bohu Otci, v jednotě Ducha Svatého, všechna čest a sláva“, všechna pása a každá milost.

Pán je blízko. Ve svatém přijímání přichází do naší vlastní duše. Jsme hodni rozvázat řeménky u jeho opánek? „Řekněte malomyslným: Vzmuzte se a nebojte se! Hle, náš Bůh přijde a zachrání nás.“ Naše úpěnlivé volání: „Pane, projev svou moc a přijď, abys nás zachránil!“ — je vyslyšeno, naše prosba je vyplněna. Jsme vykoupeni! Jeho příchod před 2000 lety v Betlémě se podobně opakuje v nás ve svatém přijímání, naše duše se stala Betlémem; jeho druhý příchod nám otevře vstup k blaživému přijímání nebes, a je uveden, začat a zahájen v příchodu, který jsme dnes prožili v Oběti a obětní Hostině, při mši svaté.

Maran atha — přijď, Pane!

TŘETÍ NEDELE ADVENTNÍ

Stále se křesťansky radujte!

1. Bohoslužby konáme ve sv. Petru v Římě, v domě Petrově, ve společenství církve založené na Petrovi. Kde je Petr, tam je Kristus, Vykupitel. „Pán je blízko!“ Nejsme ztraceni. Nemusíme se nic obávat, přestože jsme slabí, nehodní a hříšní. Máme Vykupitele, jsme vykoupeni. „Pán je blízko“, stále působí, aby dokonal naše vykoupení a posvěcení.

2. „*Radujte se v Pánu!*“ — *křesťansky!* Základní tón pravého, zdravého, křesťanského a duchovního života je radost v Pánu. Když jsme při křtu svatém byli posvěceni na údy Kristovy, když jsme se stali dětmi Božími a byli jsme odevzdáni matce církvi, byla nad námi pronesena slova: „Aby Ti — Bohu — radostně sloužil ve Tvé církvi.“ To je více než pouhé dovolení radovat se. To je *příkaz!* „Pán je (nám křesťanům) blízko!“ A proto křesťan, pokřtěný, přijatý a včleněný do těla Kristova je správným držitelem pravé radosti, radosti v Pánu, našem Vykupiteli. Jak bychom se v Ném neradovali? — „Zdaž nám Bůh s Ním nedal všechno?“ (Řím 8, 32.) Když jsme byli k Němu přivtělení křtem svatým a milostí posvěcující a stali se tak ratoletí na vinném Kmeni, máme v Ném odpuštění hříchů, v Ném máme ono štěstí, že jsme dětmi Božími. V Ném je Bůh naším milujícím, starostlivým Otcem, který nad námi bdí, bere nás za ruku a vede nás moudře a láskyplně. V Ném máme štěstí svaté víry, neomylné pravdy, štěstí svatostánku, svatého přijímání; štěstí bezpečné naděje ve věčný, blažený život na Srdci otcovském. Přes naši slabost a hříšnost! Nemáme se radovat v Pánu, našem Vykupiteli? „Stále se křesťansky radujte!“

Radujte se stále! I v nouzi a tísní, v starostech a strastech, v obtížích a trampotách života, v nynějších zkouškách a bojích a v utrpeních. „Těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k dobru“ (Řím 8, 28). *Práce a námahy:* jimi si vykupují pomocí svaté lásky vzrůst v milosti a věčné slávě. *Utrpení:* to jsou utrpení s Kristem, který chce ve svých údech dále trpět a své utrpení chce učinit plodné. *Boje:* Kristus bojuje s námi, v nás, aby skrze nás potřel satana a aby nám mohl jednou podat palmu vítězství. I naše slabosti, nedokonalosti a naše *duchovní ubohost:* jimi se učíme sami sebe znát, učíme se být pokorní, učíme se méně důvěřovat sobě, učíme se více se utíkat k modlitbě, k Pánu a držet se Ho s důvěrou. „Těm, kteří milují Boha, všechno napomáhá k spáse.“ „Pán je blízko.“ To znamená, že nemáme brát utrpení a obtíže nynějšího života samy o sobě, osamoceně, ale

vidět jejich pravé pozadí a jejich rámec; velký život Boží, k němuž jsme byli přijati, a naše přivtělení ke Kristu. „Pán je blízko“. Prožíváme život Kristův jako vykoupení, jako děti Boží. Naše přivtělení ke Kristu, naše spojení s Kristem a prožívání všeho s Kristem, to je ten správný rámec, v kterém musíme vidět svůj život s jeho bolestmi a strastmi. Proto náš život, život údu, život ratolesti, není nic jiného než neustálá „radost v Pánu“... (Fil 4, 4), než radostné „chlubení se v Pánu“ (1 Kor 1, 31), i v utrpeních a strastech pozemského života.

3. *Pán je blízko!* Jsme vykoupení, v Kristu, jsme k němu životně přivtělení, stali jsme se jeho údy. Být údem Kristovým, vědět, že jsme v Kristu, že jsme vykoupení, nosit v sobě Kristův život a jeho sílu, vědět, že jsme děti Boží, a vést smutný, skleslý, neradostný život, to je neslučitelné. To je vlastně bezpráví vůči Bohu a Kristu, Vykupiteli. — *Pán je blízko!* — Kéž bychom to hlouběji pochopili a podle toho živě věřili!

„*Ať tobě radostně slouží ve tvé Církvi.*“ Ano, náš křesťanský život je umírání, umrtvování, oběť, odříkání. Ale je to také, a to podstatně, zisk pro život a je to radost, svatá radost v Pánu. Dvě tváře, ale jedna věc, jedna podstata!

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, popřej sluchu našim prosbám a milostí svého navštívení prožář tenmoty naší duše. Amen.

PONDĚLÍ PO 3. NEDĚLI ADVENTNÍ

Nedělejte si už žádné starosti!

1. Posvátná liturgie vidí Pána blízko. Proto nás napomíná: „Nedělejte si už žádné starosti. Ale vždycky, když se modlíte, děkujte Bohu a přednášejte mu své potřeby.“ (Epištola.)

2. *Nedělejte si už žádné starosti!* Téměř podivný požadavek! Sami ze sebe jsme přece zcela neschopni dosáhnout spásy a ujit věčnému zavržení. Potřebujeme světlo, milost, vedení a sílu našeho Spasitele, abychom vůbec byli vytrženi z hříchu; pak abychom zůstali uchráněni před pádem do hříchu, který nám hrozí každý okamžik; konečně, abychom rostli v milosti, abychom konali, co je nadpřirozeně správné a dobré, abychom se modlili, žili bohulibě, cvičili se ve ctnosti, konali záslužné skutky a činili pokrok. „Beze mne nemůžete nic“ ... (Jan 15, 5). Všechno musí v nás začít a působit milost, a je-

nom působením a pomocí milosti můžeme konat své, a to ještě vždy uboze! Tak velice jsme sami ze sebe slabí a neschopni k dobru, neschopni zjednat si spásu. A tu k nám posvátná liturgie volá: „Nedělejte si už žádné starosti!“ — Proč? „Pán je blízko!“ On k nám přichází, aby nás vykoupil, aby nám dal světlo a sílu. Pohleď na Něho, věř v jeho blízkost, v jeho lásku, v jeho péči o tebe! A my? Tak rádi se noříme do své bídy, do své hříšnosti, do svých neúspěchů v duchovním snažení, zabýváme se jen sebou samými a svou ubohostí. Jsme skleslí, bázlivi, zmateni a vzdalujeme se od Boha, od Spasitele. To opravdu není adventní duch! — Nedělejte si už žádné starosti!

„*Když se modlíte, děkujte Bohu a přednášejte mu své potřeby.*“ To je adventní poselství dnešní liturgie: modlitba! Je nám dán velký prostředek modlitby. Naše bezmocnost a mravní bída nás musí pudit k Bohu, k Vykupiteli. „Pán je blízko“, se svou láskou, se svým milosrdenstvím, se svým vykupitelským srdcem. „Složte své starosti na Pána!“ Čím ubožejší jsme sami ze sebe, tím více se obraťme k Pánu, tím více se modleme, děkujme a snažně prosme bez ustání. A Pán — tak nám to říká vstupní žalm — *požehná* své zemi, svému dědictví, požehná nám, a nás vyvede a zachrání ze zajetí našich hříchů, vášní a zlých sklonů. — „Pán je blízko!“

3. *Pán je blízko* — tomu, kdo se modlí, kdo prosí Pána s čistým srdcem, pokorně, s důvěrou a vytrvale. „Proste a dostanete, tlučte a otevře se vám“ (Mt 7, 7).

Pán je blízko — nyní v Oběti mše svaté. Tu se zjevuje On, Velekněz a Prostředník, Kristus, při svatém proměňování v našem středu, abychom všechny své záležitosti vložili s důvěrou do jeho kněžských rukou: On sám je přednese Otci a doporučí mu je. — Vložte všechny starosti na Pána, který se za nás obětuje ve mši svaté! On děkuje, usmíruje, prosí místo nás a nabízí Otci nyní, při svaté Oběti, své zásluhy, své utrpení a svou smrt, svou krev i své Srdce — za nás, k našemu dobru, abychom dosáhli odpuštění, milosti, sílu a pomoc. Proč si tedy ještě děláme starosti? Odevzdáme mu své „já“, své naděje i obavy, přítomnost i budoucnost, čas i věčnost: tu je všechno v *dobrých* rukou! „Nedělejte si už žádné starosti, Pán je *blízko*!“

Modlitba z neděle.

ÚTERÝ PO 3. NEDĚLI ADVENTNÍ.

Vaše laskavost ať je známa všem!!

1. „Radujte se! Vaše laskavost ať je známa všem lidem. Pán je blízko!“ To je povzbuzení ze Vstupu i z epištoly třetí neděle adventní.

2. *Vaše laskavost...* Naše radost v Pánu se musí projevovat a také se projeví navenek: v podobě laskavosti, milého jednání vůči bližním, vůči všem lidem, vůči každému. Tak to výslovně zdůrazňuje epištola. Být laskavý, toť živé znázornění laskavosti vtěleného Syna Božího k nám. Čím více se snažíme žít vnitřně spojení s Bohem, tím těžší se nám stává být opravdu laskavými. Usilovná snaha po Bohu zbystřuje náš úsudek o druhých. Máme nové měřítko, kterým měříme. Nové světlo, nové oko, kterým vidíme. Nový způsob dívat se na věci, události i na všechno lidské jednání. Proto se lehce stáváme nelaskaví ve svých myšlenkách a úsudcích. Jsme pokoušeni smýšlet o lidech a poměrech tvrdě, nemilosrdně. Nedovedeme získávat přátelskými slovy. Lze na nás pozorovat jistý nedostatek pravého zájmu, jistý chlad vůči okolí, jakýsi povýšený obličej, afektované, nepřirozené chování, jistou touhu kárat a sklon poučovat, opravovat, jakési vznešené, káravé mlčení, kterým prozrazujeme, že odmítáme osobu druhých nebo že je podceňujeme. „Vaše laskavost ať je známa všem lidem!“ Ať každý ví, cítí a pozná, že jste laskaví v myšlenkách i v řeči. Je nutno ovládat jazyk! Kde musíme o druhých mluvit, používejme jen slov laskavých, uznejme dobro, které oni mají na sobě nebo které konají. Používejme jen slov laskavosti, která vlídně, blahovolně vykládá a omlouvá jistý způsob a jisté jednání druhých. Laskavost ve skutcích, v chování, v každodenním životě. Laskavost, a ruka, která s laskavostí dává, pomáhá, sloužící všem lidem. Tak si to přeje liturgie třetí neděle adventní.

„*Neboť Pán je blízko!*“ Je nám blízko v Marii, panenské Matce, která počala z Ducha Svatého. Je nám blízko v Oběti mše svaté, v přijímání Těla Páně. Ano. Ale velmi rádi zapomínáme, že je nám blízko v bližních, v každém, s nímž se potkáme a s nímž máme co činit! „Mezi vámi stojí kdosi, kterého neznáte! Přichází po mně někdo, kdo byl přede mnou, komu nejsem hoden rozvázat řemínek u opánků“ (evangelium). Ve spolubratru, ve spolusestře, v bližním, s nímž žiji, pracuji, mluvím, jednám, stojí ON přede mnou. A bohužel, já ho neznám, já ho nevidím! On žije v bližním jako hlava v údu, jako vinný kmen v ratolesti. A my zůstáváme tak snadno stát u zevnějšíku, u člověka z těla a krve, toho neb onoho způsobu, a nevidíme v něm Pána, Hlavu, vinný Kmen, nevidíme, že je přičleněn ke Kristu.

— „Co jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně jste to učinili... A co jste neučinili jednomu z těchto nejmenších, mně jste to neučinili!“ (Mt 25, 40, 45.) Jak jsme zapomětliví! Kéž bychom měli oko a víru křesťanů dřívějších staletí! Oni byli ovládáni zásadou: „Fratrem vidisti, Dominum vidisti. — Viděl jsi spolubratra, viděl jsi Pána“ (ve spolubratru). Vidět v bližním úd Kristův, Krista! Pak se nestaneme zbožností tvrdými, chladnými, odpuzujícími, — nelaskavými, ale staneme se teprve vpravdě zbožnými! Staneme se milými, nesobeckými, vlídnými, laskavými, odpouštějícími, snášenlivými, úslužnými. Nazaretská Panna, která počala Syna Božího, od okamžiku vtělení nejjasněji vyzařuje laskavost své bytosti a svého srdce: spěchá na hory, k Alžbětě, aby jí sloužila, aby jí pomáhala, aby jí projevovala svou lásku. „S kterým jsi, Panno, svatou Alžbětu navštívila.“ První plod vyzařování Mariiny laskavosti je posvěcení Křtitele ještě v mateřském lůně.

3. *Vaše laskavost ať je známa všem lidem: neboť Pán je blízko!* Je nám blízko v bližním, v údu Kristově. Je nám blízko v nás samých, jako Hlava v nás, svých údech. Poněvadž On jako Hlava žije v nás, svých údech, vede nás k tomu, abychom byli živým vyzařováním jeho laskavosti a jeho ušlechtilé, vlídné bytosti. Posvátný advent od nás očekává křesťanství plné laskavosti, a obětavosti, které slouží, a působí radost, právě protože Kristus žije v nás a chce v nás viditelně představovat a vyzařovat svůj život, svého ducha. Tak málo chápeme své křesťanství, své přivtělení ke Kristu a k Církvi. Jsme ještě tak velice sobečtí, úzkoprsí, nevykoupení!

Liturgie třetího adventního týdne mne smí a má nenadarmo napomínat: „Vaše laskavost ať je známa všem lidem.“ Neboť Pán je blízko! Je blízko v bližních, ve mně samém. Chci a musím se stát vyzařováním laskavosti a vlídnosti Kristovy, musím se stát druhou pannou Nazaretskou. K tomu mi zajišťuje mešní formulář 3. neděle adventní stále povzbuzení a sama mešní Oběť zvláštní pomoc milosti. Cítím svou nevykoupenost, svůj nedostatek laskavosti. Cítím, kolik mi ještě chybí k tomu, abych byl všem lidem živým, viditelným a makavým znázorněním laskavosti Ježíšovy, Ježíše, který žije ve mně! Volám k němu úpěnlivě, aby mne vykoupil z pout mé úzkoprsosti, nelaskavosti, chladnosti, sobeckosti. Opírám se o slova zpěvu k přijímání: „Malomyslní, vzmužte se a nebojte se! Hle, náš Bůh přijde a zachrání nás!“

Modlitba:

Pane, ty trůníš nad cheruby, projev svou moc a přijď! Slyš, Izraelův Pastýři, ty, který jako ovečku vodiš Josefa. Projev svou moc a přijď, abys nás zachránil!

STŘEDA SUCHÝCH DNŮ V ADVENTĚ

Hle, Panna počne

1. Liturgické shromáždění se dnes koná v chrámě P. Marie Větší (Maria Maggiore). Liturgie nás volá do domu Panny Nazaretské, abychom byli svědky setkání anděla se svatou Pannou. Uctivě, s očima upřenými na sv. Pannu, nasloucháme vznešenému tajemství vtělení Vykupitele.

2. Anděl Páně přináší Marii poselství: „Počneš a porodíš syna, a dáš mu jméno Ježíš. Ten bude veliký a bude nazýván Syn Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude vládnout Jakubovu rodu na věky a jeho království nebude mít konce.“ Jak se to stane? „Duch Svatý na tebe sestoupí, moc Nejvyššího tě zastíní.“ — Maria věří. Ona zná vůči Božímu požadavku jen slepou poslušnost, bezvýhradnou oddanost: „Jsem služebnice Páně; ať se mi stane tak, jak jsi řekl.“ V tomto okamžiku „se Slovo stalo tělem“ — — plodem Boží lásky a zároveň čistoty, víry a poslušnosti svaté Panny. „Blahoslavená, která jsi uvěřila!“

„Slovo se stalo tělem“ v lůně Mariině, v jejímž domě jsme shromáždění. Maria se stala „nebem“: „Oblaka, dštěte Spravedlivého“; Maria je tou „zemí“, která přijímá Spravedlivého, Spasitele, a nechá ho vypučet (Vstup). Maria je ten „stánek“, který objímá Slunce-Krista (žalm ve Vstupu). Ve zvěstování se vyplňuje, co předpověděl prorok Izaiáš před sedmi sty lety: „Proto Pán sám vám dá znamení (zázračné znamení): Hle, panna počne a porodí syna, (zůstane pannou). A nazvou ho jménem Emanuel — to je „Bůh s námi“. „A Slovo se stalo tělem“ (Jan 1, 14) z Marie, Panny. Ona počala z Ducha Svatého. Pojdte, klanějte se! Nazaretská Panna, ten svatý stánek, archa úmluvy, v níž je nám Bůh osobně blízko... „V poslední době (tj. v době Mesiášově) bude skvěle stát hora, na které spočívá dům Hospodinův (tj. Sion, Maria, Boží příbytek), jako nejvyšší z hor. Ona (Maria) nositelka Krista, bude převyšovat všechny pahorky, a všechny národy k ní budou proudit. Pohrnou se národy a řeknou: Pojdme a vystupme na horu Páně a do domu Boha Jakubova (Maria). Neboť se Sionu (Marie) vyjde Zákon (Slovo-Kristus) a slovo Páně (Kristus) z Jeruzaléma (z Marie)... Pojdte a chodme ve světle Hospodina, našeho Boha“, který nám svítí v Marii. (První čtení.) S vírou a klaněním se noříme do tajemství, které se uskutečnilo v panenském příbytku Božím, v Marii. „Anděl Páně přinesl Marii poselství, a ona počala z Ducha Svatého.“ S klaněním, s úctou poklekáme a žasneme: „Slovo tělem učiněno jest a přebývalo mezi námi!“

3. Jsme u Panny Marie Větší v domě Mariině. Maria je nový Jeruzalém, příbytek Božského Vykupitele. Ještě několik málo dní a ona nám pak dá požehnaný plod svého panenského života.

„Hle, Panna počne“ – zpíváme k sv. přijímání. Když anděl přinesl Panně poselství, a ona počala z Ducha Svatého, prožívala Maria štěstí svého velkého prvního svatého přijímání. Přijímání plné milosti, plné blaživého půvabu, plné požehnání pro Marii a pro celé lidstvo. Kdykoli přistupuje církev k oltáři ve svých dětech, přijmout eucharistické přijímání, opakuje se v ní přijímání Boha svatou Pannou: Hle, panna, církev, přijímá Syna Božího, Krista, spásu! Při přijímání těla Páně jsme v posvátné liturgii Nazaretskou Pannou. Smíme u sebe prožívat totéž početí Boha, které dnes slavíme u Panny Marie Větší. Prožívat početí Boha, velké přijímání Mariino, spolu přijímat do svého srdce Syna Božího, dítě panenské Matky právě tak skutečně, pravdivě jako Maria. „Hle, Panna (Maria, církev, přijímající duše) počne: Jeho jméno bude Emanuel – Bůh s námi!“ Jen abychom s liturgií dokonale věřili a cítili.

„Hle, Panna počne“ – panenská duše! Ta žije nerozděleně pro Boha a pro Krista. Široce otvírá brány, aby mohl vejít Král slávy. Její ruce jsou nevinné a její srdce je čisté. Panna, která má na Boží volání jen tuto odpověď: „Jsem služebnice Páně, ať se mi stane tak, jak jsi řekl“. K svatému přijímání bychom měli přicházet pokaždé jako Panna Nazaretská! Ó kéž by tomu tak bylo!

„Hle, Panna počne.“ V panenské nositelce Boha – Marii – poznáváme s posvátnou liturgií svatou církev. Ona nosí ve svém lůně Krista, pravdu, vykoupení, spásu, milost. Jenom u ní může lidstvo najít Krista. „Pojďte, vystupme na horu Páně (horu Sion), do domu Páně (chrámu jeruzalémského, do příbytku Božího, Marie, svaté církve)! Tam, ve svém chrámě, ve svaté církvi, nás On naučí svým cestám.“ Stojíme věrně při nositelce Boha, svaté Matce církvi!

Modlitba:

Bože, ty jsi chtěl, aby tvé Slovo přijalo tělo (lidskou přirozenost) v lůně přeblahoslavené Panny Marie. Buď nám milostiv a dej, aby nám bylo pomocieno přímlovou té, o které věříme, že je vpravdě Matkou Boží. Skrze Krista, Pána našeho Amen.

ČTVRTEK PO 3. NEDĚLI ADVENTNÍ

EJHLE—PANNA!

1. V ten čas byl anděl Gabriel poslán od Boha do galilejské vesnice Nazareta k panně zasnoubené s mužem jménem Josef z davidovského rodu, a ta panna se jmenovala MARIA. (Lk 1, 26. Evang. ze středy Suchých dnů.)

2. „*A ta panna*“... Nikdy předtím a nikdy potom se v evangeliu nevypravuje tak podrobně a slavnostně o poslání některého anděla. Proč je to tentokrát tak jiné než jindy? Tak slavnostní? Anděl je poslán k „panně“, a „jméno té panny bylo Maria“. — To bylo to nové a velké. A proto ta podrobnost a slavnostnost. „*A ta panna se jmenovala Maria.*“ V tom je vítězství našeho svatého náboženství nad každým jiným náboženstvím před ním a vedle něho: že křesťanství přichází na svět tiše, prostě a nepozorovaně; ve všem jiném je obyčejné, ale v tomto jednom je neobyčejné, totiž v nebeské čistotě této první hodiny. Čistý anděl Boží přichází před čistou Pannu. Je tedy ještě vítězství nad tělem a nečistým duchem v lidstvu. Je skryto ve zvěstování andělově Nazaretské Panně. Čisté Panně je předložen požadavek čistého Boha: cestou čistoty, panenství, přichází božské do lidstva. Čistota, panenství přitahuje — Boha!

„*Zdrávas, milostiplná!*“ — Neboj se, Maria! Došla jsi milosti u Boha. Počneš a porodíš syna a dáš mu jméno Ježíš. — Maria mlčí. Přemýšlí, co znamená andělův pozdrav. Rovnováha panenské duše Mariiny téměř zakolísala slovy andělovými. Je to příliš velká pocta, příliš velké vyznamenání. Ale anděl jí toho má ještě mnoho říci. Nejprve posilující: „Neboj se!“ Pak velké Boží poselství Panně: „Počneš a porodíš Syna.“ A konečně odhalení celého vykupitelského plánu Božího: „Ten bude veliký a bude nazýván Syn Nejvyššího. Pán Bůh mu dá trůn jeho předka Davida, bude vládnout Jakubovu rodu na věky a jeho království nebude mít konce.“ Maria se má stát nejen matkou, celá plnost Božího plánu se měla rozvinout hned v první hodině před jejím duchem. Bůh zjevuje své nejdražší a nejsvětější plány a svá tajemství nejprve Panně, a jediné jí! Jak poctil Bůh Marii, a jak poctil v ní panneství! Jak jí dává všechno, dává jí svá tajemství! Čistotě, panenství, svěruje Bůh svá tajemství. „Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha“ (Mt 5,8).

„*Hle — Panna!*“ Ona stojí na začátku našeho vykoupení. Po lidsku řečeno, naše spása byla zcela vložena do rukou Panny. Závisí na tom, zda ona řekne své „staň se“ — nebo ne. Ona říká: ano! „Jsem služebnice Páně — ať se mi stane tak, jak jsi řekl.“ Ale dříve než dá svůj

souhlas, musí položit panenskou otázku: „Jak se to stane? Vždyť se žádným mužem nic nemám!“ Panenské rozhodnutí! Maria chce zůstat pannou. Poznala to jako vůli Boží, že má jít cestou panenského života v nerozdělené oddanosti Jemu. V plnosti světla, které jí Bůh dal, poznala neporovnatelnou cenu, kterou má panenství před Bohem a u Boha. Žádá celou duší, k vůli Bohu být a zůstat pannou. Ve svobodném rozhodnutí pro panenství vidí Bůh obsaženou všechnu oddanost k Sobě, nejvyšší víru a nejčistší lásku.

„*Jsem služebnice Páně.*“ Nepotřebuje se obávat o své panenství. Také Bůh, který k ní poslal anděla, pečoval o nedotknutelnost Panny Nazaretské. On nikdy neporuší Mariino panenství. Naopak! On si v ní vytvoří svou čistou svatyni. Duch Svatý na ni sestoupí, moc Nejvyššího ji zastíní a Syn Boží sestoupí do její panenské, nedotčené, čisté bytosti. Maria, vytvořená, vedená a chráněná svatými rukama Božíma, Bohem vyvolená a upravena za jeho panenskou svatyni, náleží Jemu! Ona je jeho vlastnictvím. Jeho služebnicí. Zná jen jeho svatou vůli a to, co je Mu milé. Tak tu stojí ona, na předělu dob, aby ukázala lidem cesty, kterými lidstvu přišly a přicházejí božské věci — a aby v podivuhodné bdělosti a kráse své bytosti šla před námi tou cestou, která vede k Bohu. „*Jsem služebnice Páně!*“

My sami prožíváme každodenně ve svatém přijímání přijetí Boha jako Panna Nazaretská. Jaká to velikost, jaká milost! Kolik čistoty, uvědomělého, pevného panenství musíme s sebou přinést ke stolu Páně! Kolik ochoty být služebnicí vůči Pánu a jeho svaté vůli! Máme být Pannou Nazaretskou!

*Modlitba: Zdrávas, Hvězdo mořská —
vládná Matko božská!*

Ustavičná panno, šťastná nebes bráno!

*Tobě pozdrav pěla ústa Gabriela,
v pokoji nás vkořeň, jméno Evy proměň.*

*Rozvaž pouta vězňům, světlo rozžni slepčům,
zapud zloby naše, dobra všechna snášej.*

*Ukaž, že jsi Máti, prosby s sebou bráti
račiž Syn, jenž pro nás tvojm chtěl se zváti.*

*Panno nejvzácnější, ze všech nejvládnější,
nás, všech hříchtů prosté, učiň tiché, čisté!*

*Žití dej nám cudné, srovnej cesty bludné,
bychom u Ježíše věčně těšili se!*

*Chvála Bohu Otci, Kristu nejvyššímu,
i Duchu Svatému, všem třem úctu jednu. Amen!*

PÁTEK SUCHÝCH DNŮ V ADVENTĚ

MARIA – nositelka Krista

1. „Blízko jsi, Pane, a všechny cesty tvé jsou dobrota (milost)“ (Vstup). Pán je nám dnes blízko v Marii Panně. Ona počala Syna Božího, aby ho dala nám. Jsme dnes i my svědky požehnání, které přináší do domu Zachariášova a Alžbětina: přináší Krista! Jejím prostřednictvím je Alžběta naplněna Duchem Svatým a Jan Křtitel posvěcen v mateřském lůně. Maria je nositelka Krista, je prostřednice milostí. „S kterým jsi, Panno, svatou Alžbětu navštívila.“

2. *Dějinné události.* — Maria, plná Krista, spěchá do hor, do města kmene Judova k Alžbětě a zdraví ji. Jakmile Alžběta uslyšela Mariin pozdrav, zaplesalo radostí dítě (Jan Křtitel) v jejím lůně. I byla Alžběta naplněna Duchem Svatým a poznala tajemství svaté Panny: „Požehnaná tys mezi ženami a požehnaný plod života tvého! — A odkud mi to, že matka Pána mého přichází ke mně?... Blahoslavená, která jsi uvěřila...“ — Maria je živá monstrance, která nese Krista, je Prostřednice milostí: Jan je v lůně mateřském posvěcen, očištěn od dědičného hříchu, přioděn rouchem posvěcující milosti — prostřednictvím Mariiným. Jak ráda by byla Maria žila, když počala Syna Božího, v tiché, nerušené samotě v rozjímání! Ale Bůh ji volá k službě blíženské lásky, k apoštolátu. A Maria zná jen Boží vůli. Požehnaný apoštolát, požehnaná činnost duše, která v sobě nese Krista. Ta nezná žádnou únavu, žádné překážky, žádné obtíže. Kdo je plný Krista, je také plný lásky, plný horlivosti, plný velkodušnosti. A já? —

Myšlenka. — Chrám, v němž se dnes koná liturgické shromáždění je u Dvanácti svatých apoštolů: Maria je liturgií apoštolkou, nositelkou Krista, prostřednicí milosti. Maria je ten kořen, z něhož vyrůstá květ — Kristus — plný milosti a pravdy (epištola). „Z jeho plnosti jsme všichni obdrželi“ a přijímáme neustále „milost na milost“ (Jan 1, 16). Ale jen prostřednictvím Mariiným. Jsme dnes Janem Křtitelem, který byl posvěcen prostřednictvím panenské Matky. Vděčně pronášíme slova graduale: Požehnal jsi, Pane, své zemi (Marii a skrze ni nám, církvi) a Jakuba (nás) jsi vyvedl ze zajetí (hříchu, ďábla, věčného zavržení). Všechno skrze: Marii!

3. „*Ejhle, Hospodin přijde a všichni jeho svatí s ním. I bude v onen den světlo velké*“ (communio).

Příchod Páně při sv. přijímání uvádí příchod Kristův na konci světa. Tu se zjeví On ve slávě svých andělů a svatých, aby nás, církev, přivedl k věčnému přijímání, blaživým vánocům v nebi. Svaté přijí-

mání je nám zárukou blaženého požívání a dosažení Pána ve „velkém světle“ v nebi!

Skrze Marii působí Pán v duších spásu. Vzal si ji za Matku, aby ona ve svém pozemském životě jako nová Eva působila v díle našeho vykoupení spolu s novým Adamem a závisle na něm. Jako nám kdysi zasloužila spolu se svým Synem všechny milosti, jichž se nám dostává, tak je nyní Prostřednicí všech milostí pro nás: v nebi. Každou milost, která je nám dána, nám spolu s Kristem zasloužila. A proto má také účast v rozdělování milostí. Všechny milosti máme od Boha skrze Krista a Marii, naši Matku! Tak velice chce Pán uctít svou Matku. A tak velice máme být my všichni závislí na Marii — Prostřednici milostí! To je ta pokorná, poslušná služebnice Páně, čistá Panna!

Posvátné liturgii je požehnaná nositelka Krista a prostřednice spásy dnešního pátku Suchých dnů obrazem a symbolem církve. Ona, svatá církev, nese Krista, Vykupitele ve svém panenském lůně (ve svaté Eucharistii a ve svatostánku). Ona nám jej dává ve svatých svátostech, v přesvaté Oběti, v trvalé blízkosti a přítomnosti ve svatostánku. „Požehnaná ty, milosti plná, Pán s tebou“ — svatá církví!

Prvním plodem Mariina početí Boha, svatého přijímání, je sloužící, pomáhající láska bliženská. — „Kterého jsi, Panno, z Ducha svatého počala.“ A hned potom: „S kterým jsi, Panno, svatou Alžbětu navštívila“. Svaté přijímání a bliženská láska patří k sobě!

Maria je podobna arše úmluvy. Ona je uvnitř i zevně oděna Bohem. Uvnitř svatou usebraností a nazíráním, zevně službou vůči Alžbětě svou horlivostí v bliženské lásce. Marie a Marta v jedné osobě. Ale služba vůči lidem se zakládá u Panny Marie na její službě vůči Bohu. — „Hle, já služebnice Páně“ — ve spojení s Bohem, v neustálé závislosti na jeho milosti, na jeho vůli, jeho vnuknutí, jeho zalíbení. Ona mluví a jedná pod vedením milosti a je i ve svém vnějším jednání neustále s Bohem a se svým Spasitelem. Ty podivuhodná, moudrá Panno!

Modlitba:

Vzbud, prosíme, Pane, svou moc a přijd — aby ti, kteří doufají ve tvou dobrotu, byli rychle vysvobozeni od veškerého protiventství!

Maria, Prostřednice milostí, pros za nás, abychom vykoupení od svých hříchů, slabostí a nedokonalostí, začali svatý život. Amen.

Zdravas, Maria, milosti plná, Pán s tebou, požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod života tvého Ježíš, s kterým jsi, Panno, svatou Alžbětu navštívila. —

SOBOTA SUCHÝCH DNŮ V ADVENTĚ

Vykoupení

1. Církev dřívějších dob konala dnes bohoslužby, a ty končily časné ráno v neděli. To je symbol: z noci touží církev a v ní lidstvo po světle, slunci, Kristu.

2. *Potřeba vykoupení.* S posvátnou liturgií se cítíme jako noc, jako tma, jako prázdná, neschůdná, neplodná poušť, jako slepí, chromí, němí, zemdlení (2. čtení); jako vězni, kteří strádají v poutech hříchu, zvrácených návyků a náklonností, vášní, samolásky, sobectví a smyslnosti (4. čtení); jako nehodní, kteří jsou stísněni vinou hříchu (2. modlitba), kteří úpí pod jhem hříchu ve starém otroctví (1. modlitba). My všichni, i my, kteří jsme povoláni snažit se o dokonalost, my kněží a řeholníci, kteří denně sloužíme mši svatou nebo přijímáme tělo Páně, konáme rozjímání, tolik se modlíme, čteme, ani my nejme, čím máme být, v mnohých věcech jsme ještě poutáni svou samoláskou a sobectvím, nejsme ještě zcela volni pro Boha, pro Krista, pro dokonalou lásku, jsme slepí, chromí, neplodní. Zdaž nepotřebujeme co nejnaléhavěji Vykupitele? „Rosu dejte, nebesa shůry a mraky dštěte Spravedlivého! Otevři se, země, a vypuč Spasitele! A spolu vzejdi spravedlnost! Já, Hospodin, stvořil jsem jej.“ (4. čtení).

Požehnání z vykoupení. Pán přichází ve mši svaté. Přijde o vánocích osvítit naši slepotu a tmu. Osvícené oči! On přijde přeměnit neplodnou poušť. „Veselit se bude neschůdná pustina, plesat bude poušť a pokvete jak lilie. Bujně bude pučet, bude plesat a jásat a výskat, nádhera Libanu jí bude dána, krása Karmelu i (pobřežního území) Saromu... Tehdy se otevrou oči slepých a uši hluchých se odemknou“ (2. čtení). Vykoupení! Padnou okovy nesvobody. Pomine noc hříchu a zaslepenosti! Dosáhneme odpuštění a milosti. Dostaneme život. „Já jsem přišel, aby měli život a měli ho v hojnosti“ (Jan 10, 10). Život, který je nám dán, je účast na životě Božím, je to dosažení a požívání nad vše jiné vznešeného, čistého, blaženého života, kterým žije Bůh sám ve svatyni Nejsvětější Trojice. Milostí Božího dětství jej smíme mít a prožívat spolu s Ním! Syn Boží nás ve svém vtělení přijal do své osoby, přivtělil nás k sobě a pozvedl nás tím ke vznešenému božskému životu. Může být pro nás větší dobro, větší štěstí? Otec, Syn a Duch Svatý vstupují s námi, kteří jsme jen prach, do nejskutečnějšího, nejtěsnějšího společenství života a statků. Opravdu, jsme vykoupeni: jsme nejen osvobozeni od hříchu, nýbrž stali jsme se též účastni života Božího, byli jsme naplněni a vedeni životem Božím. Jsme milované dítky Boží!

„V tom se ukázala na nás láska Boží, že Bůh seslal svého jednorozeného Syna na svět, abychom žili skrze něho. V tom je láska: ne že jsme my dříve milovali Boha, nýbrž že On (dříve) miloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy“ (1 Jan 4, 9–10).

Vykoupení! Božský život přichází k nám a náš život je povznesen k božskému životu. Proud božského života, který vychází od Otce do Syna, vylévá se ve vtělení Synově na přijatou lidskou přirozenost. A ta se stává oceánem božského života. Z něho proudí božský život k nám. Otevřme duši pronikání tohoto božského života ve víře, úctě, lásce, vděčnosti a touze. A Bůh přioděje naši duši, přetvoří ji svou láskou, svou čistotou, svou svatostí.

Věříme, děkujeme. Cítíme se jako vykoupení a s vděčným srdcem prožíváme „nový život“, který nám přinesl Vykupitel.

Modlitba:

Uděl, prosíme, všemohoucí Bože, abychom, kteří úpíme pod jhem hříchu ve starém otroctví, byli osvobozeni očekávaným znovuzrozením tvého jednorozeného Syna, jenž s tebou žije a vládne na věky věků. Amen. — „Přijď, ukaž nám svou tvář, Pane, a budeme spaseni.“

Hymnus — (Dan 3, 52–59)

Veleben jsi, Pane, Bože Otců našich. A chvályhodný a slavný na věky. A velebeno jest jméno tvé slávy, jež je svaté. A chvályhodné a slavné na věky. Veleben jsi ve svatém chrámě své slávy. A chvályhodný a slavný na věky. Veleben jsi na svatém trůně svého království. A chvályhodný a slavný na věky. Veleben jsi pro žezlo svého božství. A chvályhodný a slavný na věky. Veleben jsi, jenž trůníš nad Cheruby, hledě do propastí. A chvályhodný a slavný na věky!

Veleben jsi, jenž chodíš po křídlech větrů a po vlnách mořských. A chvályhodný a slavný na věky.

Nechť tě velebí všichni tvoji andělé a svatí. A nechť tě chválí a oslavují na věky. Nechť tě velebí nebesa, země, moře a všechno co je v nich. A nechť tě chválí a oslavují na věky.

Sláva Otci i Synu i Duchu Svatému. A chvályhodnému a slavnému na věky. Jakož byla na počátku, i nyní i vždycky, a na věky věků. Amen. A chvályhodnému a slavnému na věky.

Veleben jsi, Pane, Bože Otců našich. A chvályhodný, slavný na věky!

Mešní liturgie 4. neděle adventní

1. Velká kvatembrová slavnost nynější kvatembrové soboty se konala v dřívějších dobách v noci ze soboty na dnešní čtvrtou neděli adventní. Noční bohoslužby u sv. Petra v Římě trvaly až do časného nedělního rána. Slavnost obsahovala kromě žalmů a společných modliteb papežovo kázání, odvádění desátků z úrody oleje, oběť mše svaté s udělováním sedmi svěcení. Pozdější pokolení nechala padnout noční bohoslužby a přeložila je, ovšem zkrácené, na časné ráno dnešní kvatembrové soboty. Tak se musela vytvořit pro tuto neděli nová mešní liturgie, totiž mše, kterou nyní máme o 4. neděli adventní. Ta nerozvádí dále adventní myšlenky, nýbrž používá liturgie Suchých dnů, zvláště ze středy. Používá opět myšlenky základní: první neděle adventní, myšlenky o očistění a o přípravě cesty.

2. Očekáváme blízký příchod Páně. „Rosu dejte, nebesa shůry a oblaky dštěte Spravedlivého! Otevři se, země, a vydej Spasitele!“ (Vstup.) Už se otevřelo nebe nad Pannou Nazaretskou. Moc Nejvyššího ji zastínila. Ona počala Spásu — shůry — z Ducha Svatého. Nebesa již dala rosu, oblaka již dštila Spravedlivého. Ještě několik dnů, a země se otevře: panenské lůno Mariino nám dá Spasitele. Tak prosíme snažně, aby Bůh urychlil příchod Páně. Potřebujeme tak naléhavě Vykupitele a jeho milostí. „Prosíme tě, Pane, projev svou moc a přijď a velikou silou nám přispěj na pomoc, ať tvé shovívavé slitování skrze tvou pomáhající milost uspíší to, co zdržují naše hříchy“ (modlitba).

Epištola vede náš pohled na novosvěcence. Oni se stali svatým svěcením „Kristovými pomocníky a správci Božích tajemství“, jsou povoláni podobně jako Maria, jako služebníci církve, nositelky Krista, nésti Krista ve svých panických rukou a, jsouce panicky čisti, podávat duším Krista slovem, modlitbou, svátostmi, svatou Eucharistií! „Tak ať se každý na nás dívá jako na Kristovy pomocníky“, kteří jsou plni milosti a plni odpovědnosti před Pánem. Jeho posvěcení služebníci se mají před Ním zodpovídat. Proto je nám dáno prvr' napomenutí: „Proto nic nesudte předčasně, dokud nepřijde Pán!“ — Ponechejte Pánu soud nad jeho služebníky! „On také vynese na světlo věci, které jsou dosud ukryty v temnotách, a učiní, že bude zřejmé, jaké kdo měl úmysly.“ Pán se zjeví při svém příchodu na konci světa jako soudce, před nímž se musejí odpovídat všichni. První příchod v Betlémě a příchod na oltář v Oběti mše svaté a do našich duší ve svatém přijímání, poukazuje na druhý a poslední příchod, kdy On přijde s velkou mocí a velebností, odplatit každému podle skutků

jeho. — „Pán je blízko“ — ve služebníku Kristově. Už stojí připraven přinášet svatou Oběť. Se svatou netrpělivostí voláme v Aleluja: „Pane, přijď a nemeškej! Uvolni pouta hříchů svému izraelskému lidu.“ A On přichází! Už káže a křtí Jan, Předchůdce Páně u Jordánu a poukazuje na „Pána“, jemuž přišel připravit cesty. Evangelista udává s neobvyklou přesností a slavnostností dobu, do níž spadá působení Křtitelevo. Cítíme to: stojíme na přelomu dějin. Pán je blízko! — V offertoriu pozdravujeme Požehnanou — plnou milosti. — „Požehnaná ty mezi ženami a požehnaný plod tvého života!“ Tak je Pán blízko!

3. „Pán je blízko všem, kdo ho vzývají“ (graduale). Když přinášíme oběť, odvracíme se od pomíjejícího a zvráceného a patříme na Pána a jeho vykoupení. My jsme při obětování církev, Maria, Panna a služebnice. Panna, tj. odloučení od toho, co není Bůh a co není pro Boha. A služebnice, v bezvýhradné, pokorné oddanosti Bohu, zcela svobodni, otevření pro Boha a jeho dary. Nyní přichází On, aby nás zcela naplnil. — „Rosu dejte, nebesa, shůry!“ Při svatém proměňování se otvírá nebe nad Marií, nad církví shromážděnou kolem oltáře. Oblaky Jej dští, jako kdysi manu, do lůna církve. Nyní je mezi námi přítomen On s plností své spásy, aby nám přinesl své vykoupení. On se za nás modlí, obětuje se za nás, stává se naší smírnou obětí a nabízí Otci rovnocenné zadostučinění za všechno, čím jsme se my provinili. Vcházíme do jeho Oběti a podáváme jej, jeho tělo, jeho duši, jeho krev Otci jako svou oběť klanění, díky, chvály a smíru. Co vystupuje vzhůru jako oběť s oltáře a s našich rukou a z našich srdcí, to se opět shůry vrací jako milost, jako požehnání. „Oblaka, dštěte Spravedlivého“, do našich srdcí! Při svatém přijímání jsme Marií, pannou, služebnicí. — „Hle, Panna počne“ — církev, křesťanská duše. Při svatém přijímání prožívá církev, prožíváme my, Mariino početí Boha. — „A nazvou ho jménem Emanuel — Bůh s námi!“ (communio).

„Pán je blízko všem, kdo ho vzývají, všem, kdo ho vzývají opravdově“, v pokorném uznání vlastní nicotnosti, v úplném odloučení od toho, co není Bůh, ve smýšlení Panny — služebnice!

ČTVRTÁ NEDĚLE ADVENTNÍ

Rosu dejte, nebesa, shůry!

1. Tři adventní postavy a adventní kazatelé vystupují v dnešní Oběti mše svaté: prorok Izaiáš v Introitu tj. na cestě do svatyně;

Jan Křtitel v evangeliu, v úvodní části mše svaté, takřka v předšní mešní Oběti; konečně Maria, panenská Matka, ve zpěvu k obětování a k přijímání, tedy už ve svatyni, uprostřed mešní oběti. Všechny tyto tři postavy nám připomínají: Pán je už blízko, připravte mu cestu! Všechny tři se vrací v každé mešní oběti a ukazují nám její smysl.

2. *Úvodní část mše svaté* je klepáním milosti na bránu duše. Hlas milosti přichází k ní prostřednictvím Izaiáše a Jana Křtitele, prostřednictvím textů, zpěvů, epištoly a evangelia. Jsou jako tajuplné: „Anděl Páně přinesl Marii poselství.“ Tu stojí milost u brány našeho srdce, Zdravas na rtech, a prosí o vstup. Přichází v prostém rouchu lidského slova, textů, modliteb, vypravování. Nasloucháme jako Panna Nazaretská a uvažujeme, co má znamenat tento pozdrav milosti, Boha, tato poučení, napomenutí a modlitby.

3. *Obětování* je „Staň se“ – radostný souhlas duše se Zdravas, se zaklepáním milosti v modlitbách a čteních úvodní části mše svaté. Při obětování chleba a vína pronáší Maria – Církev – duše – své: „Aj, já služebnice Páně.“ Odevzdávám se tvé svaté vůli: tělo i duši, čas i zdraví, schopnosti a síly, všechno kladu na oltář a odevzdávám to svému Bohu a Pánu, abych vyplnil jeho přikázání, abych žil nerozděleně podle jeho zalíbení. „Upravte Pánovi cestu!“ – Skoncujeme s každým hříchem, se vším, co by se Mu nelíbilo, aby naše myšlenky, plány, úmysly a cesty byly správné, aby byl odklizen každý pahorek domýšlivosti a pýchy, abychom už nikdy nežili sobě: „Aj, já dívka Páně!“ Úplné sebeobětování Bohu a jeho zalíbení. – „Staniž se mi podle slova Tvého!“ –

V *proměňování* patříme s úctou na spásu Boží, na Ježíše, Syna Božího, Emanuele-Boha s námi. Slovo se stalo tělem – jednou v lůně Panny. Nyní denně, trvale v lůně svaté církve, na oltáři ve svatém proměňování, můj majetek a mé vlastnictví, jako bylo kdysi dítětem, vlastnictvím Panny. Věřím, klaním se, беру Emanuele s rozechvěním do rukou svých vlastních a obětuji jej ve společenství církve Otci. Ve svatém přijímání jej smím přijmout do svého srdce.

„Hle, Panna počne!“ – communio. Šťastná hodina! S Marií jsem požehnan! Dotýkám se Božského Spasitele samého. On ve mně působí plnost milostí pro přítomný život, pro zmrtvýchvstání těla v poslední den a pro věčný život v nebi. Tam budu hledět na Božského Spasitele bez překážek, navždy, bez roušky. Po těchto vánocích touží „ Adventní liturgie: „Ukaž nám, Pane, své milosrdenství a dej nám svou spásu!“ – dokonanou spásu ve zmrtvýchvstání a v blaživém patření na Boha v nebi. Naše vánoce zde na zemi jsou jen začátkem. A zárukou!

3. Pán je blízko – Už vystoupil a působí Jan, Předchůdce Páně,

a připravovatel cesty. „Bylo to v patnáctém roce vlády císaře Tiberia. Poncius Pilát byl místodržitelem v Judsku... Velekněží byli Annáš a Kaifáš. Tehdy se dostalo povolání Páně Janovi, synu Zachariášovu, když byl na poušti. — (Evangelium). — Káže pokání. „Čiňte pokání, neboť království Boží se už přiblížilo! Upravte Pánovi cestu!“

Upravte Pánovi cestu, aby mohl přijít k vám bez překážek! — „Každý pahrbek buď srovnán, kde je co křivého, ať je narovnáno!“ Živá víra v Toho, který má přijít, očištění od hříchů a nepravostí, úkony pokání, lítost a pokora, dobrá svatá zpověď, svaté, k Bohu zaměřené myšlenky a smýšlení! — „Pán je blízko!“

„Hle, Panna počne“ — říká nám liturgie při přijímání Těla Páně. Je třeba mít panensky čisté ruce a čistá srdce a panenskou ochotu žít nerozděleně pro Toho, který přichází k nám. Tak jako Panna Nazaretská. Plodem přijímání Boha musí být „Emmanuel“, nový člověk, naplněný Bohem, naplněný Kristem, vyzařující Kristův život.

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, projev svou moc a přijď a velikou silou nám přispěj na pomoc, ať tvé shovívavé milosrdenství a slitování skrze tvou pomáhající milost usplní to, co zdržují naše hříchy.

ČTVRTÁ NEDELE ADVENTNÍ

Rosu dejte, nebesa, shůry!

1. „Hle, Panna počne a porodí Syna a nazvou ho jménem Emmanuel“ (Communio). Pannou v dnešní liturgii je Maria, je církev, je naše duše. Rok co rok se obnovuje církev, naše duše, ve slavení posvátné doby adventní lítostí a pokáním a očišťuje se, aby byla čistší oddaností: stává se dokonaleji pannou, aby pak mohla do sebe přijmout Boha dokonaleji než dosud a nechat ho státi se tělem. — „Pán je blízko všem, kdo ho vzývají, všem, kdo ho vzývají opravdově“, tj. v pokorném, kajícím uznání a vyznání vlastní nehodnosti, nečistoty, hříšnosti. V takovém stavu duše neočekává nic od sebe, ale všechno od Boha.

2. „Zdrávas, Maria, milostiplná! Pán s tebou!“ — (obětování). S tímto pozdravem v srdci a na rtech koná církev obětování. Maria, čistá Panna. Plna víry a plna pokory pronesla své „Staň se!“ Široce otevřela duši svou. Nyní ji může zastínit moc Nejvyššího a ona může počít Syna Božího. Ona jej počala nejprve v duchu, praví nám Otcové církevní, tj. ve víře, v panenské čistotě, v pokoře, v dokonalé pod-

danosti, oddanosti Bohu, v poslušnosti, v uznání své nicotnosti a své nehodnosti. Potom jej počala tělesně. Nejprve musí být Pannou, odloučenou od všeho, co není Bůh, a služebnicí v pokorné, bezvýhradné oddanosti Bohu a Boží svaté vůli: potom ji může Bůh zcela naplnit a my ji smíme pozdravit: „Zdrávas, Maria, Pán je s tebou!“ – tvé Dítě, požehnaný plod tvého života!

„*Hle, Panna počne.*“ – Abychom mohli slavit vánoce a plodně přijmout Boha do duše, musíme se státi Marií, pannou a služebnicí. Marií, pannou, v očištění od každého hříchu, od pýchy, od samolásky. Pannou v tom, jak pohlížet k Bohu, jak se otvírat moci Nejvyššího, nadpřirozenému osvětlení a vnuknutí. Marií služebnicí, která se ochotně a s láskou oddává tomu, co se líbí Pánu. Služebnicí v pokorné a silné věrnosti, která si není vědoma žádné dobrovolné chyby a nemá si co vyčítat (epištola), která přináší všechny oběti a nic si nedělá z toho, že je okolím nechápána, nesprávně vykládána a posuzována. – „Úsudek o mně patří Pánu.“ – „Mně na tom pramálo záleží, abych dostal posudek od vás nebo od nějakého jiného lidského soudu.“ – Služebnicí v pokorné, věřící poddanosti „služebníkům Kristovým a správcům tajemství Božích“. Ona nevidí v nich lidské, nýbrž božské věci, vidí v nich jejich povolání, Krista, který skrze ně a v nich, své zástupce, obětuje a uděluje své svátosti: Krista, který ve svých služebnících a skrze ně duši očišťuje, posvěcuje a vede ji k Bohu. Služebnicí v pokorném zařazení do společenství církve, tajemného těla Kristova: čím více se do něho zařadí a čím více v něm žije, tím více je uchválena a naplněna duchem a životem Kristovým.

3. „*Hle, Panna počne.*“ S celou touhou duše prosíme s posvátnou liturgií: „Rosu dejte, nebesa, shůry! A oblaka, dštěte Spravedlivého!“ – Krista Pána a s Ním milost, sílu, božský život. „Otevři se, země, a vydej Spasitele!“ – Panenská země, lůno Panny Nazaretské. Země, také naše vlastní duše, naše srdce. Tato země je v posvátné době adventní připravena a zkypřena pokáním, lítostí, modlitbou, touhou po Vykupiteli a umrtvováním. Nyní může símě, Kristus a jeho milost, padnout do připravené půdy a přinést užitek. Ten užitek je EMMA-NUEL – Bůh s námi, nový člověk.“

„Upravte Pánovi cestu! Zbudujte mu přímou silnici! Každé údolí musí být zasypáno, každá hora a každý pahrbek srovnán; kde je co křivého, ať je narovnáno, cesty hrbolaté ať se uhladí, A každý člověk uvidí Boží spásu“ (Evangelium).

Modlitba: (str. 69)

Pane, přijď a nemeškej! Uvolni pouta hříchů svému izraelskému lidu. Aleluja!

II.

POSVÁTNÁ DOBA VÁNOČNÍ VÁNOCE

1. Úvod

1. Uprostřed posvátné doby vánoční stojí skutečnost narození vtěleného Syna Božího, Ježíše Krista. Přišel Ten, který byl v adventě toužebně očekáván. Pravý Bůh a pravý člověk, náš Spasitel a Vykupitel, plný milosti a pravdy, a z jehož plnosti jsme všichni obdrželi“ (Jan 1, 14, 16). „Nikdo nepřichází k Otci, leda skrze mne“ (Jan 14, 6).

Vánoce jsou svátky milosrdné lásky Boží. „Tak Bůh miloval svět, že dal svého Jednorozeného Syna, aby nikdo, jenž v něho věří, nezahynul, nýbrž měl život věčný“ — (Jan 3, 16). Tak mnoho učinil Bůh pro nás, pro naši záchranu a pro naši věčnou spásu.

Pro posvátnou liturgii vánoční doby není Betlémské Dítě tak slabým, bezmocným a sladkým dítětem, jako spíše velkým, vznešeným božským Králem, nadčasovým, nebeským Kristem a Pánem. Vánoce mají v liturgii podstatně dogmatický ráz, jinak než v lidové zbožnosti. Oba druhy zbožnosti mají u jeslí své právo. Liturgii misálu je z Panny narozený Boží Syn, Bůh. On je Král a Pán a zjevuje se ve své církvi, aby v křesťanské duši vytvořil svou podobu a zřídil si v ní svůj panovnický trůn. On chce a musí být Králem. Proto vánoční a tříkrálová liturgie zdůrazňuje věčné zrození z Boha i vládcovskou moc Dítěte, které se nám narodilo.

2. Co se kdysi stalo o vánocích v Betlémě, to je pro liturgii minulost a zároveň neustálá přítomnost. V každém svatém proměňování slaví vánoce. Naším Betlémem je oltář a jest jím křesťanská duše. V obětování přinášíme, podobně jako betlémští pastýři, své dary k jeslím — k oltáři. V „přesvaté výměně“ bere je On, když přišel ve svatém proměňování, a dává nám je zpět ve sv. přijímání naplněny svým tělem a svou duší, „abychom skrze tuto svatou výměnu byli shledáni podobnými Tomu, v němž je, Pane — s tebou spojena naše přirozenost“ (viz tichá modlitba — sekreta — první vánoční mše). Tu, ve sv. přijímání, klade jej Maria, svatá církev, do jeslí našeho srdce. V naší duši se chce Pán znovu zrodit, žít, vytvořit v ní svou podobu. Starý člověk musí ustoupit: proudí tu nový život, život a duch vtě-

leného Syna Božího. Pán si staví ve své církvi, v naší duši, svůj královský trůn a proniká, oživuje a vede církev, nás všechny svým duchem, svým světlem, svou silou, svým životem. — „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). To je záměr a dar posvátných vánoc.

Vánoce jsou pro posvátnou liturgii zároveň také záruka, předehra a začátek budoucího slavného, opětného příchodu Páně, který nastane v poslední den pro lidstvo jako celek, a v den smrti pro každého jednotlivce zvlášť. O vánocích přichází k nám jako nebeský, oslavený Pán, jako Ten, který jednou přijde soudit živé i mrtvé. Toto oslavení je dosud zahaleno pro naše oči. Vidíme je vírou a v obrazu: v plnosti světla, kterým církev naplňuje svatou noc.

V liturgické vánoční slavnosti prožíváme tedy příchod Božského Krále v těle. Neustálý milostiplný příchod do Betlema našich chrámů a našich duší. Konečně jeho budoucí příchod, parusii. V parusii má příchod Syna Božího v těle své poslední ukončení a naplnění. V ní prožívají vykoupení, my, církev, Kristus, vytoužený den vítězství a radosti, den, který nebude mít už večera, věčné vánoce.

3. Vedle Božského Krále se nám staví před oči v posvátné době vánoční panenská Matka MARIA; jako dějinná, svatá, vznešená postava, která porodila Božského Krále, jej živí a vychovává jako matka, jej obětuje v chrámě, s ním prchá do Egypta, od něho dosahuje v Káni první zázrak. Pak jako typus (obraz) svaté církve, která jako druhá Maria s láskou a účastí prožívá tajemství Páně a vděčně přijímá jeho milosti. „Ona uchovává všechna tato slova (tj. všechno, co se děje s Ježíšem) a uvažuje o nich ve svém srdci“ (LK 2, 19). Konečně jako obraz jednotlivých duší: duše se vžívá do myšlenek a citů Matky Boží, přijímá s láskou a věností Mariinou všechno, co jí sděluje a podává posvátná liturgie vánoční doby o Ježíšovi, a žije, jako druhá Maria, zcela v Ježíši, pro Ježíše a s Ježíšem.

4. Co nám přináší vánoce ve smyslu posvátné liturgie, to je „*nové zrození*“. Jako Maria porodila Božího Syna po stránce jeho lidské přirozenosti a dala ho Církvi, tak rodí také panenská matka církev z Ducha Svatého své děti k novému životu „v Kristu“. Proto modlitby a texty vánoční liturgie opět a opět zvěstují nové zrození Páně. Pán se v nás rodí nejprve v koupeli znovuzrození, v koupeli křtu svatého; denně znovu a dokonaleji se v nás rodí, pokud na Něm záleží, při přijímání Těla Páně, plodu Oběti mše svaté, a v milostech, které On neustále vlévá nám, svým úděm. Zrození Krista z Marie je nám zárukou pro pravdivost zrození Krista v nás, zárukou pro pravdivost našeho nového stvoření (2 Kor 5, 17) a pravdivost našeho budoucího zmrtvýchvstání a věčného života v Bohu, našem dědicství a náplni všeho dobra.

SVATVEČER NAROZENÍ PÁNĚ – ŠTĚDRÝ DEN

Pán přichází

1. Posvátná liturgie nás dnes vede do svatyně P. Marie Větší v Římě. Obrací náš pohled na Marii, která se chystá dát nám spásu. Zítřka to máme „spatřit“.

2. Maria počala z Ducha Svatého. Co se v ní počalo, je z Ducha Svatého – (evangelium). Početí vznešené nad každé jiné početí. Tu vážně lidská zkušenost a lidský rozum. Jen víra vidí zázrak, který se tu stal. Vyznává: „...jenž se počal z Ducha Svatého.“ – „Požehnaná mezi ženami...“ Maria se dobrovolně zřekla lidského početí, zato dostává moc počítí samého Syna Božího. Z její podstaty tvoří Duch Svatý krev, tělo, srdce, ruce, oči vtěleného Syna Božího. – „Shlédl na svou pokornou služebnici. Veliké věci mně učinil Ten, jenž je Mocný“ (LK 1, 48–49). Šťastná služebnice Páně! Šťastný, kdo se pro Boha může zřici svého života! „Kdo ztratí svůj život pro mne, najde jej!“ (Mt 10, 39).

Maria počala Syna Božího, aby jej dala nám. – Už jde z Nazareta do Betléma. Zde ji očekává ta hodina, neboť zde nám má dát svého Nejdražšího, své Všechno. – Pro nás, k našemu dobru, k mému dobru ho počala, po devět měsíců mu prokazovala mateřskou službu. Jak je jí, co ji to stálo, aby nám, mně, ho mohla dát! Dlouhou, obtížnou cestu v drsné zimní době, nemilosrdné odmítnutí z Betléma, ven do noci, do chudoby, bídy a zimy ve chlévě: to všechno Ona snáší, jen když nám může dát spásu, Vykupitele. Tak nás miluje, tak si přeje sdílet své štěstí s námi!

3. „Zvyšte se vaše brány (Betléma, církve, duše), zdvihněte se věkovité brány: neboť přijde král slávy“ (obětování). Uvaž to dobře! Ten, který se narodí dnes v noci v Betlémě, Ten, který přebýval v lůně Panny, chce nyní v Oběti mše svaté přijít na oltář, aby se za nás obětoval, chce se při svatém přijímání zrodit v Betlémě naší duše, aby jí vtiskl svou podobu, a každý den, každou hodinu v ní rostl! Mám přijmout Toho, kterého Maria nosila, kterého milovala, jemuž sloužila, jemuž všechno obětovala, pro něhož žila, který jí byl vším. Jak velice se tedy musím podobat svaté Panně, když jdu vstříc vánocům, když přistupuji ke stolu Páně! Jak je Maria plná víry, svaté úcty, svaté lásky! Jak je čistá, odloučená od světa, umrtvená, ve všem zaměřená k Bohu!

Když jsem přijal Ježíše ve svatém přijímání, zdaž potom ON nemusí být také pro mne, jako byl pro Marii, denně jediným předmě-

tem mých myšlenek, mé lásky? Zdaž mu pak nemusím, jak to Maria činila, dát všechny své síly, svůj čas, celé své srdce?

„Dnes zvíte, že přijde Pán a spasí nás, a zítra uvidíte jeho slávu“ (Vstup, podle 2 Mojž. 16, 6–7, kde těmito slovy ohlašuje Mojžíš manu). Kristus je ta pravá mana, která sestupuje s nebe do Betléma posvátných vánoc, do Betléma svaté církve. On přichází — „aby nás vykoupil“. Vánoce jsou dnem odpuštění, dnem milosti. Proto svatvečer vánoc má být dnem horlivého, upřímného pokání, smíru, odprošení, modliteb, svaté usebranosti, očekávání. Vzhůru srdce!

Modlitba:

Bože, jenž nás obšťastňuješ každoročním očekáváním naší spásy, dej, abychom Tvého Jednorozeného, jejž radostně vítáme jako Vykupitele, s důvěrou viděli přicházet také jako soudce, Pána našeho Ježíše Krista. Amen.

II.

Očekávání

1. Dnes zvíte, že přijde Pán a že nás zachrání, a zítra užijete jeho slávu. (Vstup.) To je převládající myšlenka dnešní liturgie. Dnes je den napjatého, toužebného očekávání. Zítra je den patření!

2. *Patřit na jeho vznešenost tělesnými očima*, v živé, hmatatelné přítomnosti a skutečnosti. „Naleznete dětátko zavinuté do plének a položené v jeslích“ (Lk 2, 12), za městem, ve chlívě. Vedle něho je v tichém klanění a v blaženém mateřství panenská Matka, která je právě porodila. A s ní v tichém mlčení a patření sv. Josef. Tichá noc, svatá noc! Patříme na dítě, chudé, které má ustláno na tvrdé slámě, je zbaveno všeho příjemného, poněvadž příslušníci vlastního jeho národa a kmene neměli pro ně žádného útulku. „Do vlastního přišel, a vlastní ho nepřijali“ (Jan 1, 11).

Očima úřy. „Na počátku bylo Slovo a Slovo bylo u Boha a to Slovo bylo Bůh.“ — To Slovo je Světlo a Život.

„A Slovo se stalo tělem... a patřili jsme na jeho slávu, slávu Otcova jednorozeného Syna, plného milosti a pravdy“ (Jan 1, 1–14). V tomto dětátku ležícím v jeslích „jsou všechny poklady moudrosti a vědění“. V něm přebývá všechna plnost božství — (Kol 2, 3–9). „On je obraz neviditelného Boha, prvorozený ze všeho tvorstva. Vždyť v něm bylo stvořeno všechno na nebi i na zemi, viditelné i neviditelné...“

Všecko je stvořeno skrze něho a pro něho. A On stojí v čele všeho a všecko má v něm své trvání. A On je hlavou těla, to je církve. On je počátek, prvorozený z mrtvých (vstalý), aby měl ve všem přednost. Neboť se zalíbilo (Otcí), aby v něm přebývala plnost všeho a aby skrze něho smířil všecko se sebou, i co je na zemi, i co je na nebi, tím, že sjednal pokoj krví na jeho kříži“ (Kol 1, 15–20). Díváme se na to dítě. Jeho lidská duše je zcela ponořena do vznešenosti a do lesku Božství, v blaživém patření na Boha je plna poznání a vědění. Jasným okem patří na budoucnost, dívá se také na mne, ví o mně, na mne neustále myslí, modlí se a obětuje se za mne. V rukou tohoto dítěte je moc nad nebem i zemí, nad anděly i lidmi, nad duchem i srdcem. — „Dána jest mi veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28, 18).

3. „Ten podle tělesného původu pochází z Davidova rodu, ale jeho zmrtvýchvstání o něm prokázalo — jak se to slušelo na jeho božskou přirozenost — že je přemocný Boží Syn. Od něho jsme dostali milost ke konání apoštolského úřadu, abychom na oslavu jeho jména přivedli k ochotnému přijetí víry všechny národy. K těm patříte i vy, protože si vás Ježíš Kristus, náš Pán povolal. ...“ (epištola). S radostí potvrzujeme své povolání, kterým jsme byli přivedeni k víře ke cti jeho jména. Věříme celou duší v něho, pravého člověka, který se zrodil z našeho pokolení, stal se jedním z nás, naším bratrem. Věříme právě tak v něho, pravého Boha, který se neklamně prokázal svým zmrtvýchvstáním jako pravý Syn Boží.

„Král slávy chce přijít“ — k lidstvu, k národům, do rodin, do srdcí, aby přinesl všem vykoupení. „Knížata, zvyšte své brány. Zvedněte se, věkovité brány, ať může vstoupit Král slávy!“ Ve víře v něho, v touze po Něm, v očekávání jeho království: je to království milosti, lásky, míru s Bohem, s lidmi a s námi samými. Připravíme se! Očistíme svou duši, své myšlenky, srdce. Chceme mu být jeslemi, v kterých On bude s radostí přebývat.

„Chce přijít Král slávy“ — nyní v poníženosti Vykupitele, podrobeného utrpení a smrti, potom ve slávě Soudce světa. Vánoce jsou úvodem k příchodu Páně v poslední den. Šťastní ti, kteří jej nyní přijímají v jeho poníženosti, věří v Něho a k Němu se přimknou. Ti ho pak smějí s důvěrou vidět jako přicházejícího Soudce.

Modlitba:

Bože, ty nás každý rok oblažuješ očekáváním našeho vykoupení; dej tedy, když tvého Jednorozeného s radostí vítáme jako Vykupitele, ať ho také beze strachu uvidíme, až přijde jako Soudce, tvého to Syna a našeho Pána. Amen.

III.

Pán chce vejít

1. „Zvedněte se, věkovité brány“ — to je volání prosícího lidstva před věčnými branami. Za branami stojí Boží Syn, Vykupitel. On je otevře a vyjde z nich, aby nám přinesl vykoupení.

2. *Svatá brána*, za kterou — jak víme — je nám blízko Vykupitel, který má dnes přijít, je Maria Panna. Ona je v posvátné liturgii „Regis alti ianua et porta lucis fulgida“, je dveřmi, kterými přichází vznešený Král, Ona je zářící branou, jíž nám vychází Světlo, Slunce, Kristus. Maria stojí dnes před námi v mešním evangeliu jako světlá brána, kterou přichází na svět Syn Boží jako Vykupitel, aby nám otevřel zavřené brány ráje. Anděl ujišťuje: „Vždyť dítě, které nosí v životě, pochází od Ducha Svatého.“ — „Ten, kterého Panna počala z Ducha Svatého, vykoupí svůj lid od jeho hříchů. Jdeme k bráně, kterou prochází On — Bohočlověk — Světlo a Život, Tvůrce všeho“ (vánoční matutinum), k Marii, k svatému stánku, v kterém On trůní. Věříme, doufáme! Prosíme: „Ukaž nám, dej nám Ježíše, požehnaný plod života tvého. Ó milostivá, ó přívětivá, ó přesladká Panno Maria!“

Za svatými branami stojí On — připraven přijít. „On je Syn Boží, podle těla, podle lidské přirozenosti, pochází z potomstva Davidova, podle ducha svatosti — podle božské přirozenosti — se však prokázal svým zmrtvýchvstáním jako přemocný Syn Boží, Ježíš Kristus, náš Pán.“

Bůh a člověk v jedné osobě. On je milovaný Syn, v kterém se Otcí dobře zalíbilo (Mt 3, 17). Všechno mu bylo dáno od jeho Otce — (Mt 11, 27). On byl už před Abrahamem (J 8, 58) a měl svou slávu u Otce, dříve než byl svět (J 17, 5). Jemu je dána všechna moc na nebi i na zemi (Mt 28, 18). Nebe a země pomínou, ale jeho slova nepomínou (Mt 24, 35). On je Bůh. On chce být Bůh, On chce a musí být od nás přijat stejně vážně a svatě jako Otec. On má právo na naši víru, naši úctu, naši lásku. On nestrpí žádné jiné jméno, v němž bychom mohli být spaseni“ (Sk 4, 12). On je Bůh a On je člověk, Syn Panny, tělo z našeho těla, pochází z našeho pokolení, má tělo, duši, nervy jako my, má lidské city a lidský rozum. On je syn člověka, jak se sám s oblibou nazývá, člověk jako my, náš bratr, náš Velekněz a Vykupitel, plný milosti a pravdy. „Z jeho plnosti jsme všichni obdrželi“ (J 1, 16). On je Bohočlověk, který už při svém narození používá andělů a hvězd ke svým službám. Bohočlověk, jehož poslouchají větry i moře, který rozkazuje nemocem a jemuž v okamžiku nehlubšího ponížení a potupy vydávají svědectví nebe i země: slunce se

zatmělo, země se otevřela, skály pukaly. To On stojí za svatými branami. Ráno vyjde a přijde k nám, aby nás vykoupil!

3. Liturgie nás třikrát ujišťuje, že On se dal na cestu, aby k nám přišel: ve zpěvu vstupním, ve zpěvu k obětování a k přijímání. Co jsme toužebně očekávali v posvátném adventě, to se dnes stává skutečností. — ON přijde jistě. Zítra přijde. Přijde prostřednictvím Mariiným. — „Zvyšte se, zvedněte se, věkovité brány!“ Otevřte svá srdce, vy děti církve, aby mohl vejíti Král slávy!

„Dnes zvíte, že přijde Pán“. Jeho příchod ve mši svaté a v obětní Hostině svatého přijímání je nám bezpečnou zárukou, že „zítra uvidíme jeho slávu“. Vánoce jsou velkým patřením na jeho slávu. Ta sláva září viditelně v panenském porodu (viz evangelium svatvečera), ve zpěvu andělů, v malém Dítěti, v jeho dobrovolné slabosti, ve vlídných očích, kterými na nás hledí Syn Boží, září i v chudobě chléva. To je ten, kterého předpovídali starozákonní proroci. On pochází podle těla z potomstva Davidova. Podle svého ducha — podle božské přirozenosti — se však prokázal svým zmrtvýchvstáním jako přemocný Syn Boží, jako vítěz nad hříchem a smrtí, jako Pán a Král všeho. Přijde ještě jednou viditelně v plné velebnosti a slávě soudit živé i mrtvé. Tu všichni uvidí jeho slávu! „Zítra“ tj. při jeho opětném slavném příchodu. Vzbudme celou svou velkou a hlubokou víru v Ježíše, Boha a člověka, Vykupitele, Krále, Pána a Soudce a nechejme jeho slávu zářit před naším zrakem, — „slávu Jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy! (Jan 1, 14).

Modlitba: str. 76.

2. Prośmy tě, všemohoucí Bože, jako předem oslavujeme úctyhodné narození tvého Syna, tak nám dopřej, ať s radostí dosáhneme jeho věčných darů. Amen.

LITURGICKÁ SLAVNOST 3. VÁNOČNÍ MŠE

1. Od doby Řehoře Velikého (*604) — slaví římská církev o Hodu Božím vánočním třikrát svatou oběť, v noci v chrámě Panny Marie Větší, na úsvitě v chrámě svaté Anastazie, ve dne, dříve u sv. Petra, nyní u P. Marie Větší. Nad první mší svatou půlnoční leží ještě tajemná tma adventu: lidstvo stojí ještě v noční temnotě, touží a čeká; andělé se v jasném světle vznášejí nad zemí; jenom jediná lidská duše, Maria, je blízká vtělenému Synu Božímu. Na úsvitě už tma trochu ustoupila. Slunce vystupuje vzhůru, neboť právě Slun-

ce-Kristus — Vykupitel, se přibližuje k lidskému pokolení. Nejvyššího rozvinutí dosahuje vánoční myšlenka ve třetí vánoční mši. Zde vidíme vyplněno, co jsme tak toužebně žádali v posvátném adventě. Syn Boží přichází, Král, vládá nad celým světem je na jeho ramenou: Kristus, Vykupitel, Pán světa!

2. Základní myšlenku liturgické slavnosti jasně ohlašuje vstupní zpěv: „Děťátko se nám narodilo“ — ale toto Děťátko je Pán světa: „Na jeho bedrech spočívá světovláda. A jeho jméno zní: Hlasatel velkého úradku“ — tj. Prostředník, Vykonavatel velkého plánu vykoupení světa. Jemu zpíváme plni důků a obdivu žalm 97, který oslavuje Kristovu královskou vládu nad světem. „Kyrie, eleison“ je velkou prosbou ke Králi světa, aby nás přijal do svého království milosti a vykoupení. Jej opěvujeme radostně v „Gloria in excelsis“: „Ty jsi Otcův Syn! Ty snímáš hříchy světa. Ty sedíš Otci po pravici“ — Ty jsi Král a Pán andělů i lidí, pán nebe i země: „Ty jediný jsi Svatý! Ty jediný jsi Pán. Ty jediný jsi Nejvyšší, Ježíši Kriste, se Svatým Duchem ve slávě Boha Otce!“

V oraci se opět vracíme k prosebné modlitbě: žádáme o vykoupení a vysvobození z okovů a z panství satana a hříchu a o přijetí do království Kristova. Potom před nás předstupuje Pavel a odhaluje nám velikost a slávu Božského Děťátka, ležícího v jeslích. „Je ustanoven dědičným pánem všeho a skrze něj také stvořil svět. Na něm se odráží jeho božská sláva, on je výrazná podoba jeho podstaty a všechno udržuje svým mocným slovem... O Synovi je řečeno: Tvůj trůn, Bože, stojí na věčné věky a svým královským žezlem vládneš spravedlivě... Ty jsi Pane, položil na počátku základy zemi a dílem tvých rukou jsou nebesa. To všechno pomine, ale ty zůstaneš!“ (Epištola.)

Stupňový zpěv podává přiléhavý výklad k chvalozpěvu, jež zapěl Pavel: Jeho panství je panství milosti, vykoupení a osvobození ubohého lidstva. „Všechny končiny země viděly spásu od našeho Boha! — Pán uvedl ve známost svou spásu... Dnes sestoupilo na zem velké světlo. Alleluja!“ — Zpíváme v alelujovém verši.

Evangelium uvádí znovu tuto myšlenku. Blažení, kteří přijmou Světlo! Těm se dostane milosti, aby silou tohoto Světla, věčného Syna Božího, stali se Božími dětmi. To je ono velké tajemství vánoc: Syn Boží se stává člověkem, aby nás lidí udělením milosti učinil Božími dětmi. To je Kristova vláda nad světem.

3. Tak přicházíme při obětování se svými dary v rukou a předkládáme je Božskému Králi, Kristu: „Tvoje jsou nebesa a tvá je země“ — Tvůj jsem i já celý, mé srdce, mé tělo i má duše, všechno co jsem a mám! Všechno to přináším v obětních darech chleba a vína pro-

střednictvím kněžských rukou na oltář a kladu to do Tvého Srdce! Jako obětní dar Otci, zahrnutý do obětního daru, kterým jsi Ty sám, ve spojení s celou spoluobětující církví na zemi i na nebi! — Brzy se nad oltářem otevře nebe: „Velké Světlo sestupuje dolů.“ Oltář se stal trůnem, s kterého On vládne všem lidem, aby všem dopřál bohatství své spásy. — „Děťátko se nám narodilo. — Na jeho bedrech spočívá světovláda.“ My na to Děťátko smíme nejen hledět, my je smíme vzít do svých rukou a nabídnout je Bohu Otci jako dar, který nás zastupuje, jako oběť chvály a klanění, díkučinění, smíru a prosby. — „Zdaž nám v Něm nedal Bůh všecko?“ (Řím 8, 32). — A také nad naším vlastním srdcem se otvírá nebe. Při svatém přijímání se v naší duši uskutečňují vánoce: On přichází a zakládá v našem srdci panství své milosti. „Všechny končiny země viděly spásu od našeho Boha“ — také mé srdce. — „Děťátko se nám narodilo. Na jeho bedrech spočívá světovláda.“ Buď také Králem a Pánem nade mnou a nad všemi končinami a okrsky širého světa mé mysli a mého srdce! Buď Králem nad všemi lidskými srdci, uděl všem spásu a vykoupení!

VÁNOCE

Pojďte — klanějme se!

1. Dnes nás vede liturgie do Betléma, k jeslím novorozeného Božského Krále. Jdeme s ní. Hluboce se klaníme a ve velké úctě a dojati žvatláme slova Kreda a evangelia.

2. „VĚŘÍM V JEDNOHO PÁNA JEŽÍŠE KRISTA, jednorozeného Syna Božího. Z Otce zrozeného přede všemi věky. Boha z Boha, světlo ze světla, pravého Boha z pravého Boha. Zplozeného, neučiněného, soupodstatného s Otcem; skrze něho je všecko učiněno. On pro nás lidi a pro naši spásu sestoupil z nebe. — A vtělil se skrze Ducha Svatého z Marie Panny a stal se člověkem.“

„NA POČÁTKU BYLO SLOVO a Slovo bylo u Boha a to Slovo bylo Bůh... Všechno povstalo skrze ně. Vše, co povstalo, v něm má život, a ten život je světlo lidí, a to světlo svítí ve tmě, a ta tma je nepřemohla... Přicházelo na svět pravé Světlo, které svítí každému z lidí. V tomto světě bylo a svět povstal skrze ně, ale svět je nepoznal. Do vlastního přišlo, a vlastní je nepřijali. Všem, kdo je přijali, dalo moc stát se Božími dětmi, těm, kdo věří v jeho jméno, kteří se zrodili ne z krve, ani z touhy těla, ani z touhy muže, nýbrž z Boha. A Slovo

se stalo tělem a přebývalo mezi námi, a patřili jsme na jeho slávu, slávu Otcova jednorozeného Syna, plného milosti a pravdy.“ (Jan 1,1–14.)

3. Kdybychom toto všechno věřili úplně živě, zdaž by nás nemusela tato víra rozohnit k lásce k Tomu, který k vůli nám sám sebe zmařil, ponížil se a stal se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže? A my ho milujeme tak málo!

Zdaž by nás živá víra ve vánoční tajemství nemusela učinit nevýslovně šťastnými? Syn Boží nám přece dal moc, státi se s Ním dětmi Otce, účastnými božského života, který se vylévá z Otce do Syna, a vtělením se vylil ze Syna do naší lidské přirozenosti. „Z jeho plnosti jsme všichni obdrželi, a to milost na milost“ (J 1, 16). Tak málo žijeme v těchto skutečnostech!

V tajemství vtělení se nám dává Bůh celý, se vším co jest a co má. On ví, že všechno ostatní nám nemůže stačit. A my přesto všechno lneme k prachu a jdeme za tisícířými zbytečnostmi! On je k nám tak velkodušný a my tak málo velkodušní vůči Němu!

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej, ať dnes narozený Spasitel světa, od něhož se nám dostalo božského zrození, nám daruje i nesmrtelnost.

VÁNOCE

— Jsme vykoupeni

1. V druhé vánoční mši nám poukazuje liturgie na jesle Páně. „Světlo září dnes nad námi, neboť se nám narodil Pán. A jeho jméno jest: Obdivuhodný, Bůh, Kníže pokoje, Otec budoucího věku, a jeho království bude bez konce. — Pán vládne, oděn je krásou, Pán se oděl mocí a opásal se.“ (Introit). S očima upřenýma na jesle trůnícího Božského Krále nasloucháme slovům Apoštolovým.

2. „*Kdysi jsme byli* i my pošetilí, vzpurní a v bludu, sloužící rozličným chťíčům a rozkošem, žili jsme ve zlobě a závisti“ (Tit 3, 3). — „*Také vy jste kdysi byli mrtvi pro své poklesky a hříchy. V nich jste kdysi žili podle ducha tohoto světa, pod vlivem vládce mocností vzdušného prostoru, ducha to (satana), který je nyní činný v dětech neposlušných. Mezi nimi jsme také my všichni kdysi žili svými tělesnými žádostmi, činíce, co tělo a smysly žádaly, a byli jsme od přirozenosti předmětem Božího hněvu tak jak ostatní*“ (Ef 2, 1–3). Člověk

nevypoupený, vzdálený od Boha, bez Krista, bez božského života, bez milosti Božího dětství! To jsme byli a jsme sami ze sebe, ponecháni sami sobě.

„*Když se však projevílo*, jak je Bůh náš Spasitel, k lidem dobrý, a jak je má rád, zachránil nás ne snad proto, že my jsme vykonali něco dobrého, nýbrž pro své milosrdenství: skrze křestní koupel z nás udělal nového člověka a obnovil nás působením Ducha Svatého. Jeho nám dal v hojnosti skrze našeho Spasitele Ježíše Krista, abychom jeho milostí dosáhli ospravedlnění a aby se nám dostalo jako dědictví věčného života, v který doufáme, pro spojení s Kristem Ježíšem, naším Pánem.“ (Tit 3, 4–7. Epištola druhé vánoční mše.) Jsme vykoupeni! To je vánoční poselství. Náš Pán nám přinesl vykoupení ve svém vtělení a ve svém zrození z Panny.

3. *Jsme vykoupeni!* V Kristu, Dítěti položeném do jeslí. On nám získal všechna dobra vykoupení. Smíme v ně věřit, smíme na ně myslet a přivlastňovat si je. Z pouhého milosrdenství Bůh nás nehodné „vytrhl z moci temnoty (hříchu, vášní, satana, pekla) a přenesl do království svého milovaného Syna. V něm máme vykoupení skrze jeho Krev, odpuštění hříchů“ (Kol 1, 13). Okovy, kterými nás drží satan v zajetí, jsou zlomeny! Unikli jsme z jeho ruky. Byli jsme přijati do říše Syna Božího a máme dobra vykoupení! Pravdu, milost, přebývání Boha v naší duši, Boží lásku, životodárné včlenění do Krista a církve, účast v životě božského Kmene, svátosti, svatostánek, příslibení a záruku budoucího zmrtvýchvstání těla a dosažení života věčného. To všechno je naše. Dítě položené v jeslích nám to přineslo. „Ne ze spravedlivých skutků, které jsme vykonali my, nýbrž ze svého milosrdenství.“ „V tom se ukázala na nás láska Boží, že Bůh seslal svého jednorozeného Syna na svět, abychom žili skrze něho. V tom je láska: ne že jsme my dříve milovali Boha, nýbrž že On dříve miloval nás a poslal svého Syna jako smírnou oběť za naše hříchy... Bůh je láska“ – (1 Jan 4, 8, 9, 16).

„Ten dal za nás sám sebe v oběť, aby nás vykoupil od všeliké nepravosti a očistil si lid příjemný, jenž by byl horlivý v dobrých skutcích“ (Tit 2, 14). Očištění a posvěcení světa je záměr Boží. Aby je Syn Boží uskutečnil, dává v oběť sám sebe. V utrpení a smrti je vítězství, vykoupení, zmrtvýchvstání a oslavení. V koupeli znovuzrození, v přinášení eucharistické Oběti spolu s knězem, v přijímání sv. svátostí dává nám Pán účast ve své oslavené božské podstatě. Denně nabývá dokonalejší podoby v nás. S Apoštolem říká církev a říkáme i my: „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). Jsme vykoupeni! Kéž bychom jen připustili, aby se na nás uskutečnily jeho vykupitelské plány! S jeho strany to nevázne!

Křesťan je druhý Kristus! Proto přichází Kristus denně na oltář a ve sv. přijímání do Betléma naší duše, aby ji vzal do svého plného života a přetvořil ji v sebe. Jak dalece jsem se nechal Jím vzít a přetvořit v Jeho obraz? Co mi odpovídají jesle, láska k chudobě, k umrtvování, ke kříži, láska k duším, láska k Bohu, která tu ke mně promlouvá?

Modlitba:

Pane, z hlubin k tobě volám, Pane, slyš můj hlas! K úpění mému hlasitěmu nakloň své ucho! Budeš-li vzpomínat na viny, Pane, kdopak obstojí! U tebe jest odpuštění hříchů, by se ti uctivě sloužilo. Na Pána se spoléhám, má duše doufá v jeho řeč. Jistěji na Pána čekám, než strážci na ráno. Více než na ráno strážci, Izrael čeká na Pána, Neboť u Pána je slitování, veliké u něho vykoupení. Jistě vykoupí Izraele ze všech jeho nepravostí“ (Ž 129).

NEDĚLE PO NAROZENÍ PÁNĚ

I.

Boží děti

1. Kdysi sestoupilo Boží Slovo v noci do všech egyptských domů a pobilo jejich prvorozené. Izrael byl vysvobozen ze zajetí egyptského. Tuto událost připomíná Introit: „Zatím co všechny věci byly pohrouženy v hluboké mlčení, a noc urazila polovinu svého běhu, přišlo tvoje všemohoucí Slovo, Pane, z nebe, ze sídel královských,“ (Moudr 18, 14–15) a vysvododilo Izraele z jeho okovů, ve kterých strádal v Egyptě. To je předobraz a začátek sestoupení Syna Božího o posvátných vánocích.

2. „Bůh poslal svého Syna, narozeného pod Zákonem, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu; tak se nám dostalo toho, že jsme přijati za syny“ (Epištola). To je tajemství vánoc: totiž Boží láska, moudrost, spravedlnost a milosrdenství. Byli jsme otroky, v okovech a v neslavné službě Egypta, světa, těla, žádostivosti, hříchu, satana. A co činí Bůh? Posílá svého vlastního Syna, milovaného Syna a činí jej otrokem, abychom byli vysvobozeni. Podrobuje ho zákonu lidského zrození, růstu, tělesnosti, tělesným potřebám a závislosti všeho druhu; zákonu utrpení, umírání, stejně jako by byl zhřešil s námi. Podrobuje jej obzvláště zákonu Mojžíšskému, který byl dán hříšnému, tvrdšímu, svéhlavému národu izraelskému a který jej na každém

kroku omezoval, brzdil, vázal, tlačil. Božího Syna, všemohoucí Slovo, které sestoupilo s nebe, vidíme dnes s Marií a Josefem v chrámě, aby se na něm vyplnil Mojžíšský zákon, jako by On byl počat a zrozen stejně jako druzí v hříších, z krve lidských rodičů, z vůle těla, z žádosti muže, a nikoli z Boha (Jan 1, 13). Boží Syn se podrobuje dobrovolně a radostně zákonu, vázanosti a nesvobodě. On je otrokem, aby nás, otroky, osvobodil. On — Pán! Kdo může pochopit tuto svatou záměnu? Tuto lásku, toto snížení Božího Slova? S královského trůnu nebes přichází do okovů zákona, který byl dán hříšnému člověku. A jen proto, aby zlomil naše okovy! Zamysleli jsme se už někdy nad tím?

„Aby nás vykoupil... abychom byli přijati za syny Boží.“ Plné osvobození od otroctví: to nás vede ze služebnosti k dosažení slávy jednorozeného Syna Božího. „Tak se nám dostalo toho, že jsme přijati za syny. A že jste synové, (je jasné z toho), že Bůh vám poslal do srdce Ducha svého Syna, a ten volá: „ABBA, OTČE!“ Už tedy nejsi otrok, nýbrž syn, a jakožto syn také dědic skrze Boha.“ — Vykoupení, které v nás uskutečňuje Boží Slovo, je nejen osvobození od otročení zákonu hříchu, těla, žádostivosti, žádosti očí, pýchy života, nýbrž je to povýšení, povznesení do jakési nové oblasti, do nového řádu. Všem, kteří ho přijali, dal moc stát se dítkami Božími... (viz Jan 1, 12). Děti Boží, v panenském zrození z Boha, narození ve vodě a v Duchu Svatém, naplnění a oživení duchem „jeho života“, duchem Božího dětství, který jim dopřává volati k Bohu: Abba, — Otče náš! Posvěť se jméno tvé! Přijď království tvé! Buď vůle tvá v nás, skrze nás! To je vykoupení, jaké mohla vymyslet a uskutečnit jen všemohoucnost, moudrost a láska Boha Otce, Syna a Ducha Svatého! To je nový člověk, silou vtěleného Syna Božího, toho vánočního Dítěte. Ono se podrobilo zákonu a zároveň drží ve slabé ručce žezlo všemohoucnosti jako Král. Kolem jeho trůnu stojí — v dnešním evangeliu — nové pokolení, které On vytváří: panenská Matka Maria — sv. Josef, její panický snoubenec, stařec Simeon, zcela oddaný Bohu, veden a osvícen Duchem Svatým, s velkým proroctvím na rtech: „Je určeno, že kvůli němu mnoho Izraelitů padne, ale mnoho jiných zase povstane. On bude rozlišovací znamení, kterému bude odpíráno — a tvou vlastní duší pronikne meč“, tak předpovídá Simeon Matce. A konečně prorokyně Anna, čistá vdova, která nezná nic jiného než sloužit Bohu v umrtvování a modlitbě ve dne i v noci. Nové pokolení, vytvořené ve světě milosti Ducha Svatého. Nová doba, doba síly Ducha Božího, čistého života a snažení, duchovního života, „oplývajícího dobrými skutky“ — (orace). „Bůh poslal do našich srdcí Ducha svého Syna.“

3. Vtělený Syn Boží se podrobuje zákonu, aby nás vysvobodil z otroctví zákona a s královskou svrchovanou mocí nás povznesl nad zákony, které byly dány hříšné přirozenosti, do světa světla a síly svého Ducha, Ducha Svatého. „Podroben zákonu“ stojí nad všemi zákony, aby nás přivedl nad zákon hříšné přirozenosti ke královské svobodě dětí Božích, svatého, duchovního života, spojení s Bohem.

S vděčným srdcem se Mu klaníme a jásavě mu zpíváme: „Pán vládne, oděn je krásou, Pán se přioděl silou a opásal se“ (Žalm 92,1). „Ty z dětí lidských jsi nejkrásnější, půvab se rozlévá na tvých rtech!“ (Graduale.) Vznešenost Božského Krále, Božího Slova, odlesku Otce, která vyzařuje z očí a z úsměvu Dítěte v jeslích, Jednorozeného od Otce, podrobeného kvůli nám zákonu dětství a dětské slabosti, našeho Bratra a Spasitele.

„Moje srdce vylévá milá slova, přednáší své dílo Králi“ (mezizpěv). Svatá církev, snoubenka Božského Krále, se mu podává za oběť. Při slavení svaté Eucharistie sestupuje všemohoucí Slovo Boží neviditelně na oltář a vchází při sv. přijímání do Betléma církve a jednotlivých dětí církve, aby splnilo, co zvěstuje epištola a evangelium. On přichází, podroben zákonu (eucharistické slavnosti, kterou On sám ustanovil, zákonu slova kněze), v oběti a v obětní Hostině, „aby vykoupil ty, kdož byli pod zákonem (hříšné přirozenosti), abychom byli přijati za syny Boží. A poněvadž jste syny, Bůh poslal do vašich srdcí Ducha svého Syna, jenž volá: Abba-Otče! Proto nejsi už služebník, nýbrž syn. Jsi-li však syn, jsi i dědic skrze Boha!“

„Učte se ode mne“ – Dobrovolně se podrobovat zákonu poslušnosti, povolání, stavovských povinností, zákonu vůle Boží! „Kdo se poníží, bude povýšen!“

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, řiď naše jednání podle svého zaslíbení, ať si ve jménu tvého milovaného Syna zasloužíme oplývat dobrými skutky! Jenž s tebou žije a kraluje na věky věkův. Amen.

II.

Přijati za děti Boží

1. Epištola poukazuje na lidi Starého zákona, kteří byli pod přísným vychovatelem Mojžíšského zákona. Ten znal jen předpisy

a tresty za přestupky, ale nemohl dáti vnitřní sílu pro plnění předpisů. Říkal, co je hřích, ale nemohl očistit od hříchu, ani uchránit před ním. Nyní v narození Kristově přišla „plnost času“. „Bůh poslal Syna svého, narozeného ze ženy, narozeného pod Zákonem, aby vykoupil lidi, kteří podléhali Zákonu. Tak se nám dostalo toho, že jsme přijati za syny.“

2. Syn Boží přichází k nám lidem, bere na sebe naši přirozenost a stává se jedním z nás, aby nás zároveň se sebou učinil Božími dětmi. Co jsme sami ze sebe? Nic! Co jsme skrze hřích, kterým jsme zhřešili v Adamovi? Děti Božího hněvu, Božího prokletí, hodny, aby byly Bohem věčně zavrženy. A co činí Bůh? Posílá svého jednorozeného, milovaného Syna, aby šel za námi a se sebou nás učinil dětmi Božími. Boží Syn se stává dítětem „ženy“, Panny. Podivuhodné zařízení Boží! Spasitel v jeslích je neklamnou zárukou toho, že už nejsme zavrženi, že nejsme zrozeni pro věčnou záhubu. S Kristem se smíme dělit o čest a důstojnost, být dětmi Otcovými, být předmětem jeho zalíbení, jeho otcovské péče, jeho nekonečně moudrého a láskyplného vedení a řízení. Boží dítě! Co se věčně děje v lůně Božím, kde Otec plodí svého Jednorozeného, co se děje v betlémském chlévě, u Jordánu, na Táboře, co se děje tajemně ve svatostánku, kde Otec říká: „Můj Syn jsi ty“, to se ve sv. křtu a ve sv. přijímání rozšiřuje na nás a je řečeno nám: „Ty jsi mé dítě“, — „přenesené do království mého milovaného Syna“ (Kol 1, 13), máš účast ve jménu, urozenosti, statcích a právech, dědictví a radostech Syna Božího. „Dědici Boží a spoludědici Kristovi“ (Řím 8, 17), „bratři“ Kristovi (Řím 8, 29). On je Syn Boží svým zrozením a svou přirozeností, já jsem dítě Boží milostiplným přijetím (adoptováním) za dítě Boží. To je radostné poselství jestliček!

„*A že jste synové*, poslal vám Bůh do srdce Ducha svého Syna“, a ten volá: „Abba—Otče!“ — V nás dětech Božích, žije a působí Duch Dítěte, Syna Božího, Duch Kristův — též Duch, který Ježíše naplňuje, pudí a vede po celý život. Ten pudí také nás, abychom jako Ježíš a s Ježíšem šli k Otci, abychom se mu oddali, abychom s Otcem rozmlouvali: v duchu dětinné úcty, vděčné, dětinné lásky. Při modlitbě, při plnění svých povinností, v radosti i žalu jsme si vědomi: jsme ukryti v lásce, v moudré, mocné a milující ruce Otcově. On o nás pečuje a bdí nad námi. On o nás ví a stará se o nás. Máme k němu volný přístup: Jemu můžeme všechno říci a světit: On nám rozumí, On nás slyší, nikdy nepřicházíme nevhod. Jsme si vědomi, že jsme také dědici, protože jsme děti. Skvělé dědictví! „Utrpení tohoto času nejsou nic ve srovnání se slávou, která se má zjevit na nás“ (Řím 8, 18). Jsme si vědomi, že jsme děti Boží a bratři Kristovi. Umíme si

vážít této urozenosti. Držíme věrně a pevně s naším prvorozeným Bratrem a jdeme s Ním cestou, kterou šel On před námi: cestou poslušnosti až k smrti, cestou bezvýhradné odevzdanosti vůči Otci, cestou lásky k chudobě, k pokoře, ke kříži. Tato cesta vede k cíli!

3. „*Vizte, jakou lásku* nám Otec prokázal: dětmi Božími se nazýváme a také jimi jsme“ (1 Jan 3, 1). Zdá se nám to něčím malým, že my, kteří jsme přec jen prach a popel, jsme dětmi živého Boha, bratry a spoludědici vtěleného Slova? Mnohým záleželo více na pozemských statcích, na lidské přízni, než na dětství Božím! Bohužel!

Boží dítě, které je oživeno duchem Kristovým, myslí, žije, pracuje, miluje z ducha Kristova. Tohoto ducha studujeme u jeslí. Toho si vyprošujeme, když Pán přichází ve sv. přijímání do našeho srdce: ať nás vykoupí od vlastního ducha, od lidského ducha, od ducha pýchy, sobectví, smyslnosti!

Božími dětmi, bratry a sestrami Kristovými jsou také všichni moji spolubližní. Kéž se naučíme vidět za všemi lidskými věcmi Boží dětství! Smím pohrdat Božím dítětem, Kristovým bratrem? — Chybu nenávidět, bratra v Kristu však milovat, mít jej v úctě!

Modlitba: str. 85.

III.

Vezmi dítě!

1. „Vezmi dítě i jeho matku a jdi do Izraelské země, protože ti, kdo ukládali dítěti o život, už zemřeli“ (Mt 2, 20). (Communio z neděle po Narození Páně.)

Josef poslouchá slova andělova a jde z Egypta do země izraelské. Usadil se „v městě jménem Nazaret“. Posvátná liturgie uvádí dnes tato slova ve spojitosti se svatým přijímáním a vztahuje je na Eucharistii.

2. „*Vezmi dítě!*“ Doba egyptského vyhnanství se skončila. Byla to léta tvrdého strádání, v cizí zemi, pod cizími lidmi, s jinou řečí, s jinými mravy a názory, s jiným náboženstvím. Léta mnohých nepřijemností a pokořování. Před útekem do Egypta bylo Josefovi přikázáno: „Zůstaň tam, až ti řeknu!“ — Maria a Josef vytrvali ve zkoušce. Nedělají nic, aby zkrátili dobu zkoušky, aby uspíšili nebo si vynutili návrat do vlasti. Úplně se odevzdávají Prozřetelnosti Boží. „V ten čas se zjevil Josefovi ve snu anděl Páně a řekl: Vstaň, vezmi

s sebou chlapečka i jeho matku, uteč do Egypta a zůstaň tam, až ti řeknu!“ — Josef činí bez otálení, jak mu anděl přikázal. Oba, Maria i Josef, nechávají všechno ostatní stranou a jdou v prostotě a důvěře za hlasem Páně! On se postará o ty, kteří v Něho důvěřují!

„*Jdi do země Izraelské!*“ — Proto přišel Syn Boží, aby nás vysvobodil z pout pozemského života a přivedl nás do zaslíbené země věčnosti. „Vezmi dítě i jeho matku“, připomíná nám posvátná liturgie, když nám podává sv. přijímání. Silou svatého přijímání, zasnouben s Kristem, naplněn životem Kristovým, jdi do země blažené věčnosti! „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední... Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm... Kdo jí mé tělo a pije mou krev, živ bude na věky!“ (J 6, 55–59.) Svatá Eucharistie je vlastně svátost života a milosti. Také jiné svátosti v nás působí milost: ale působí ji pouze silou svaté Eucharistie a pro jejich podřízenost té svátosti, která jediné v sobě skrývá Původce života i s jeho tělem. Bez této svátosti však, nebo bez vůle k sv. přijímání není tu spásy. „Nebudete-li jísti tělo Syna člověka a píti jeho krev, nebudete míti v sobě život“ (J 5, 54). Jen a jen silou tohoto Pokrmu můžeme jíti dalekou a drsnou cestou do země zaslíbené a najít vykoupení. Je to důrazná připomínka sv. církve, abychom milovali svatou Eucharistii a často ji přijímali. „Vezmi dítě“ — Syna Božího ve sv. Eucharistii, a „jdi do země Izraelské!“

3. „*Vezmi dítě i jeho matku!*“ — Chceme-li dosáhnout cíle blažené vlasti, pak potřebujeme Dítěte, Krista ve sv. Eucharistii! Potřebujeme i Matku! Maria, Kristova Matka podle těla, je naší matkou podle ducha. Ona nám porodila Toho, jehož tělo a krev přijímáme ve sv. Eucharistii. Ona ve věrné spolupráci se svým Synem, jako Bohem ustanovená pomocnice nového Adama — Krista — závisle na něm a jemu podřízena, získala nám spolu s Ním spásu a milost. Ona nám vyprošuje svou přímluvou u Boha každou milost i nadpřirozený život. Ona je Matkou a Paní v království Božím. Na ni se musí obrátit, kdo žádá od Boha milost. Všechny milosti a dary, které dostáváme od Boha, dostáváme skrze ni. Hledat milost bez Marie je marná námaha. „Tak velká, tak milostiplná, tak vyvolená (jsi Ty, Maria), že kdo hledá milost a nejde skrze tebe, chce létat bez křídel a padá“ (Dante: Ráj 33, 13).

„*Ti, kdo ukládali dítěti o život, už zemřeli.*“ Viz dílo, které působí v duši sv. přijímání. „Já jsem chléb života. Otcové vaši jedli na poušti manu, a zemřeli. To je chléb, který s nebe sestupuje, aby, bude-li kdo z něho jísti, nezemře“ (J 6, 48–50). To je chléb, který nám dává sílu odporovat pokušením a vítězně je přemáhat. To je nebeský chléb,

který nám dává sílu vzdorovat mnohým nepřátelům života milosti a ctnosti. To je ten chléb, který jako „protijed nás má chránit před smrtelnými hříchy“ (sněm tridentský), chléb, jehož požívání duši každodenně více uzdravuje od jejích slabostí a zvláště v nás zmenšuje špatnou žádostivost. Nemůže tomu být jinak, když se při požívání Eucharistie stáváme jedním tělem s Kristem a jednou krví (sv. Cyril Jerusal.). On sám — Pán — vlévá ve sv. přijímání takřka proud ohně do našeho srdce, aby nás přitáhl k sobě a přetvořil nás v sebe. Tu v naší duši denně více odumírají nepřátelé, příliš pozemské smýšlení, vlastní duch, vlastní vůle, pýcha, lenost. A tak se uvolňuje cesta, abychom mohli bez překážek jít do země izraelské!

„Vezmi dítě i jeho Matku.“ Ve středu církevní zbožnosti stojí Kristus v Eucharistii a s Ním jeho Matka. Kristus v Eucharistii a s Ním Maria musí býti také ve středu zbožnosti křesťana. Na prvním místě to podstatné: Oběť mše svaté a přijímání těla Páně. V souvislosti s tím Maria, Ježíšova Matka, naše Matka, Prostřednice všech milostí. Péče o to, abychom denně spolu s knězem obětovali mši svatou, abychom po dobré a lepší přípravě přistupovali ke sv. přijímání, a péče o to, abychom byli pravými dětmi Mariinými, ve společenství mystického Krista, svaté církve.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, řiď naše jednání podle svého zálibení, ať si ve jménu tvého milovaného Syna zasloužíme oplývat dobrými skutky.

U JESLÍ

I.

Kristův trůn

1. S posvátnou liturgií uznáváme ve slabém Dítěti v jeslích velkého, silného, Božského Krále, Pána vesmíru, Zakladatele království „pravdy a života, lásky a míru“ (pref. ze svátku Krista Krále). Víra vidí korunu a žezlo, které nemůže vidět tělesné oko.

2. *S úžasem se díváme na Králův trůn.* Bůh Otec praví: „Ustanovil jsem tě Králem na Sionu, mé svaté hoře“ (církvi. — Ž 2, 6). Nový Král však to zvěstoval všemu světu: „Pán mi řekl: Ty jsi můj Syn, já dnes jsem tě zplodil. — Žádej mne a dám ti národy do dědictví, končiny země do majetku. Budeš jim vládnouti železným žezlem,

rozbijíš je jak výtvar hrnčářův“ (Ž 2, 7). Zdě, v jeslích jest On. „Dána je mi veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28, 18). Věřím ve tvé království, skláním se před tvým žezlem, jsem šťasten, že mne řídíš a vedeš. Tobě, tvé vládě se svěruji bez výhrady. Tobě chci sloužit, ve tvém svatém království chci žít i zemřít.

Základní pilíře toho království, které mezi lidmi zřídilo betlémské Dítě, nejsou tělo a krev, původ a rod, zbraně a vojska, ani lidská přízeň, ne intelligence, vzdělání, nadání a vědění, ne stav a úřad, ne peníze a majetek, nýbrž Boží milost a ochota člověka přijmout milost. „Nikdo nemůže přijít ke mně, nepřitáhne-li ho Otec“ – (J 6, 44). Ochota člověka slyšet volání milosti a jít za ním. „Každý, kdo uslyšel od Otce, přichází ke mně“ (J 6, 45). To jsou ti, kteří jsou z pravdy. „Každý, kdo je z pravdy, slyší můj hlas“ (J 18, 37). Každý, kdo je „čistého srdce“ (Mt 6, 8) a je otevřen pro pravdu a dobro, kdo je dobré vůle, kdo je upřímně a prostě připraven pro pravdu a dobro, přijde do království Kristova. Tak rozsáhlé, tak prosté a tak obecné jsou základy tohoto svatého království. Velká to útěcha: Od dobré, čisté vůle vedou cesty do Kristova království, do jeho svaté církve, do království pravdy, milosti a míru. „Nebudete-li jako děti, nevejdete do království nebeského“ (Mt 18,3). Betlémské Dítě důvěruje při výstavbě svého království v dětské smýšlení člověka. Důvěruje v to, že člověk má své oči upřímně a prostě otevřené pro světlo, které osvěcuje každého člověka. U Boha nic nechybí. On přece chce, aby „všichni lidé byli blaženi a došli k poznání pravdy“ (I Tim 2, 4). „Milost Boží se zjevila všem“ – hlásá nám Apoštol (Tit 2, 11). Bůh dává všem, i zaslepeným a zatvrzelým, svým časem potřebnou milost. A k čemu? Aby nás, aby člověka, který je přece jen prach a popel, který se tak velice poddává marnostem, že má dokonce i zálibu ve špatnosti (Sir 17, 29), aby člověka, jehož smýšlení a snažení je od mladosti zaměřeno ke zlu (1 Mojž 6, 5), učinil svým dítětem, předmětem své lásky. Aby skrze Ducha Svatého v nás vylil lásku, abychom se stali chrámem Ducha Svatého, když jím budeme posvěceni, staneme se účastni božské přirozenosti a budeme mít a prožívat život Boží. Jaká to láska a milost Boží! A při tom všem, co pro nás a v nás učinil – prokazuje nám ještě důvěru a čest, že jeho dílo v nás smíme dokončit svými vlastními skutky. Bůh chce, abychom se pozvedli do výšin jeho života. K tomu dílu smíme spolupracovat. Smíme mít Boží život nejen prostřednictvím milosti, kterou On nám dává, ale zároveň i tím, že ve svém jednání následujeme Boha, že se oblékáme v Ježíše Krista, v nového člověka, který je stvořen ve spravedlnosti a pravé svatosti podle Boha (Kol 3, 9). Co na to řekneme?

3. U Boha nic nevázne. Ale vázne to u člověka. „Světlo ve tmě svítí

a tma ho nepojala... Do vlastního přišel a vlastní ho nepřijali“ (J 1, 5, 11). U člověka chybí pokorné dětinné smýšlení. Dnešní člověk má rád silácká gesta, všechno sám zmůže a všechno ví. Je příliš chytrý. Chybí mu upřímnost, prostota a pokora dětského smýšlení, neumí být dítětem před Bohem!

Živě věříme ve slova apoštola Jana: „Vizte, jakou lásku nám Otec prokázal: dítkami Božími se nazýváme a také jimi jsme“ (1 Jan 3, 1). To je radostné poselství jesliček!

Modlíme se za ty mnohé, kteří nechápou duchovní dětství. Ukažme jim toto duchovní dětství svým životem! To je katolická akce a účinný apoštolát v duchu vánočního tajemství!

Modlitba:

Podej, Pane, s nebe svou pomocnou ruku, abychom tě všichni hledali celým srdcem a dosáhli, oť pokorně prosíme. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

II.

Boží Moudrost

1. S posvátnou liturgií poklekáme s obdivem u jeslí: „Král nebes, který objímá vesmír, leží v malém chlévě; leží v jeslích a vládne jako Král ve výšinách nebes.“ — „Leží na slámě, neleká se jeslí; Ten, který každému ptáčeti dává potravu, dává se živit trochou mléka.“

2. *Od Adama jsme přejali trojí poruchu*, která je příčinou všeho zla v lidstvu: žádost očí — lpění na pozemských statcích; žádost těla — nezřízenou žádostivost, sklon k smyslnosti v jejích tisícířých formách a podobách; pýchu života, touhu po počtách a uplatnění, moci, uznání a vlivu. Ale nový Adam, Dítě v jeslích nám ukazuje jinou cestu, cestu dobrovolné chudoby, nelpění na pozemských statcích a na tvorech, ať je jejich jméno jakékoli; cestu pokorného podrobení se utrpení a odříkání, cestu pokory, ponížení. „Učte se ode mne!“

V Dítěti, které leží ve chlévě, máme Boží Moudrost, která se vtělila viditelně a hmatatelně pro nás. „To je můj milý Syn, toho poslouchejte“ (Mt 3, 17). — „Pojďte ke mně všichni... Vezměte mé jho na sebe, neboť mé jho je sladké a mé břímě je lehké. — Učte se ode mne, neboť já jsem tichý a pokorný srdcem“ (Mt 11, 28–30). V listě k svým milým Filipánům pronáší k nám apoštol Pavel důrazná slova: „To smýšlení mějte v sobě, které bylo i v Kristu Ježíši! On totiž,

ač božské přirozenosti, sebe samého zmařil; přijav přirozenost nevolníka... Ponížil sebe samého a stal se poslušným až k smrti, a to k smrti kříže“ (Fil 6, 5–8). Ano, tak vypadá Boží Moudrost — když se zjevila viditelně mezi námi lidmi. „Najdete Děťátko zavinuté do plének a položené v jeslích.“ (Lk 2, 12). Jak velice bude touto Moudrostí v betlémských jeslích zahanbena naše pýcha a domýšlivost, naše věčná, neklidná snaha o uplatnění, o pozemské statky, o pohodlný život! Jestliže nás nevyлéčí Božská Moudrost v jeslích, kdo nás pak ještě může vyléčit? — „Učte se ode mne!“

3. Pokloňme se u jeslí a prosme: „O Sapientia! — Ó Moudrosti, přijď nás naučit cestě moudrosti!“ Nauč nás chápat, že všechno, co je proti tvé nauce a tvému příkladu, je pošetilost, marnost a smrt. Dej, abychom poznali, že všechno, co je duch světa a moudrost těla, je pošetilost a marnost!

„Co mi bylo ziskem, to jsem se naučil pokládat pro Krista za škodu. Ano, já pokládám to všechno proti vznešenosti poznání Ježíše Krista, Pána svého, za škodu. Pro něho jsem se toho všeho vzdal a považuji to za brak, abych získal Krista a v něm byl shledán ospravedlněn... Chtěl bych poznat jej i moc jeho zmrtvýchvstání a účast v jeho utrpení, a jemu chci býti podoben i v smrti. Tak snad dosáhnu vzkříšení z mrtvých“ (Fil 3, 7–11).

Božský Král v jeslích, Boží Moudrost, se stává člověkem a volí si dobrovolně odříkání, chudobu, skrytost, slabost, utrpení. Touto cestou vede On svou církev a každého, kdo se rozhodl opravdově jej následovat. „Já jsem cesta“ (J 14, 6). Nemusíme se divit, když je církev chudá, v očích světa slabá, bezmocná, plná utrpení vnějších i vnitřních. To je cesta, kterou šel Ježíš a kterou jde dále ve své církvi!

Modlitba:

Děťátko v jeslích, Ty jsi Ten Věčný, Otcem zplazený ve světle svatých, a chtěl ses narodit ve chlévě. Ty sídlíš na výšinách nebes a sestupuješ i do hlubin. Tobě zpívají a slouží andělé a Ty si volíš za svůj příbytek chlév a dáváš se hledat a najít chudými pastýři. Dej nám srdce prosté všech nezřízených časných žádostí, abychom tě hledali a našli a vždy zůstali u tebe, zde ve víře a jednou ve světle slávy. Amen!

III.

Podivuhodná výměna

1. Tvůrce lidského pokolení přijal lidské tělo a lidskou duši a sestoupil, aby se narodil z Panny. Stal se člověkem a za to nám dal své božství (Antifona z ř. b.).

2. *Syn Boží přijal z našeho pokolení lidskou přirozenost.* Novorozené Dítě leží v betlémském chlévě! Vedle Matka, v pozadí sv. Josef. Maria a Josef přišli do Betléma, aby se při sčítání lidu dali zapsat do seznamu jako potomci Davidovi. Tu porodila Maria Dítě. Ustlala mu v jeslích, živí je, pečuje o ně, přiodívá je, právě tak, jako se stará matka o své dítě. Víra nám odhaluje pod vnější rouškou slabého, bezmocného Dítěte božskou plnost: „Hospodin řekl ke mně: Ty jsi můj Syn, já dnes jsem tě zplodil“ (Introit 1. vánoční mše). Slabé, novorozené Dítě – a zároveň Boží Syn, jedné podstaty a přirozenosti s Otcem, Stvořitelem a Udržovatelem vesmíru, vševědoucí, vševládoucí. Ten přijal naše tělo, naši přirozenost! Bůh a člověk v jedné osobě!

Podivuhodná výměna! Syn Boží přijímá od nás lidí lidskou přirozenost. Tělo, jaké máme my, podrobené tisícovým potřebám a nedostatkům, hladu, žízni, bolesti, utrpení. Duši, jakou máme my, plnou nejjemnějšího smyslu pro všechno ušlechtilé, pravdivé, krásné, ale právě tak i vnímavou pro každou potupu, pomluvu, zneuctění, citlivou pro všechno nešlechtné a hanebné. Přijímá naši přirozenost, která je dědičným hříchem v nás narušena, zbavena své krásy a důstojnosti, oslepena, zvrácena, nakloněna k zlému, podrobena žádostivosti, vášním, samolásce, vnějším pudům. „Ponížil sebe sama, přijal přirozenost nevolníka a stal se nám podobný“ (Fil 2, 6).

„Svým bratřím podoben, vyjma hřích“ (Žid 2, 17). Přijímá od nás lidskou přirozenost, aby ji očistil, zušlechtil, zbožštil, ponořil do božské přirozenosti!

Děťátko v jeslích, co mám říci k této záměně? Na co myslíš Ty? Opravdu, tvá láska k nám tě učinila bláznem!

3. *Podivuhodná záměna!* My dáváme Synu Božímu naši bídu, naše nic. On nám za to dává účast na své božské přirozenosti: posvěcující milost, Boží dětství, vzkříšení těla, věčnou účast v životě, slávě a blaženosti Boží. „Co oko nevidělo, ani ucho neslyšelo, ani lidskou mysl nenapadlo, to Bůh připravil těm, kteří ho milují“ (tj. těm, kteří jsou ve stavu milosti, kteří jsou Božími dětmi – 1 Kor 2, 9).

Podivuhodná výměna! V mešním obětování přinášíme dnes k oltáři v chlebě a víně své já, své srdce, své tělo, svou duši, svou ubohost,

své hříchy, svou mravní bídu. „SUSCIPE, DOMINE! — Přijmi, Pane, naše dary!“ On je přijímá. V proměňování je proměňuje, naplňuje je svou božskou přirozeností, svým světlem a svým životem a dává nám je ve sv. přijímání nazpět. Nikoli už chléb a víno, nikoli už naše nic, nehodné člověčenství: dává nám své vlastní tělo a svou krev, svou božskou přirozenost a své člověčenství, čisté, svaté, — plné božské síly a plné božského života! „Kdo jí mé tělo a pije mou krev, zůstává ve mně a já v něm..., bude živ skrze mne, jako já jsem živ skrze Otce..., a živ bude na věky“ (Jan 6, 56–59).

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, kéž je ti příjemná oběť dnešní slavnosti, abychom štědrostí tvé milosti skrze tuto přesvatou výměnu byli shledáni podobní tomu, v němž je s tebou spojena naše přirozenost; který s tebou žije a kraluje na věky věků. Amen.

IV.

Účastni božství

1. „Podivuhodná výměna! Tvůrce lidského pokolení přijal lidské tělo a lidskou duši a sestoupil, aby se narodil z Panny. Stal se člověkem a zato nám *dal* své božství!“

Přijal od nás lidskou přirozenost. A jako protidar dal nám své božství. To je druhá stránka té výměny, o které se zmiňuje posvátná liturgie.

2. „*Dal nám své božství.*“ Bůh nám nic nedluží, i kdybychom mu skutečně něco dali. Ale co On činí, činí v božské Moudrosti! Proto přijal naši přirozenost od nás, nikoli bez božsky důstojného a vznešeného úmyslu. Jeho úmyslem bylo, dát nám své božství, dopřát nám lidem účasti ve své božské přirozenosti, dopřát nám prožívání a požívání svého božského života. Jaká je to podivuhodná výměna! Za lidskou přirozenost, kterou On od nás přijímá, dává nám účast a podíl v přirozenosti své!

V Dítěti, položeném v jeslích přebývá všechna plnost božství podstatně (Kol 2, 9). „Já jsem Život“ (J 14, 6). „V něm byl život... A z jeho plnosti jsme všichni obdrželi, a to milost na milost“ (J 1, 4, 16). Podivuhodná výměna! „Já žiji (božský život), a také vy (jej) máte žít“ (J 14, 19), máte mít účast v mém životě a prožívat jej se mnou! Máme v něm účast v posvěcující milosti. Prožíváme jej

v životě Kristových ctností: jeho lásky k Otci, k lidem, k poslušnosti, k pokoře, k chudobě, k čistotě.

Člověk: prach a popel (1 Mojž 18, 27), podrobený marnosti a nicotě (Řím 8, 20) — člověk, jehož smýšlení a snažení je od mladosti zaměřeno k zlému (1 Mojž 6, 5), ten člověk je v tajemství vánoc stržen do proudu božského života. Hřích byl sňat. Duše je oděna nádherou a krásou božské podstaty a božského života, je uchválena a stržena životem, který proudí od Otce do Syna, od Syna do lidské přirozenosti, již přijal, od ní prostřednictvím křtu a Eucharistie do nás, ratolestí na vinném kmeni — Kristu! „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti“ — (J 15, 5). Nový život, povznesený nad potřeby, nároky a sklony přirozeného, lidského života, nové nazírání a poznání, nový zrak, nové světlo, nové chtění, milování, jednání, snažení, nové vyšší síly. — „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). Tento život se zmocňuje mého myšlení, mého chtění, mého jednání, všech okamžiků mého bytí a přetvořuje je — konsekruje — (proměňuje), takže mají účast v důstojnosti, v ceně, požehnání a plodnosti vinného kmene, Krista. Podivuhodná výměna! My mu dáváme naši ubohou lidskou přirozenost, On nám dává jako protidar své božství!

3. Tak poklekáme s posvátnou liturgií k jeslím — s vírou, obdivem a díkůčiněním, a uvažujeme o velkém tajemství Božího vtělení.

„Děkujeme Bohu Otci skrze jeho Syna v Duchu Svatém za velkou lásku, s kterou se nad námi smiloval. Když jsme byli hříchem mrtvi, On nás oživil s Kristem, abychom byli s ním novým stvořením. Odložme starého člověka s jeho skutky, a když jsme se stali účastni Kristova života, zřekněme se skutků těla. Uvaž, křesťane, svou důstojnost! Když ses stal účastným božské přirozenosti, nevracej se špatnými skutky k staré nízkosti! Pamatuj, že jsi údem těla, jehož hlavou je Kristus...“ (Sv. Lev Veliký, ve čteních vánočních hodinek).

Jako v Kristu, tak i v církvi, v pokřtěných, je dvojí život. Jako v Kristu převládá božské, tak i v církvi, ve mně, musí vládnout božský život, život milosti, víry, důvěry v Boha, svaté lásky k Bohu, lásky k čistotě, k poslušnosti, a přirozený život, rozum, vůle, žádosti, sklony a vášně musejí sloužit!

Nejmenší stupeň tohoto nadpřirozeného života v církvi, v mé duši, je cennější než vědění, nadání, pocty a majetek, než zdraví a činy!

Náš duchovní život znamená podstatně vrůst do Krista, Hlavy, vinného Kmene. Tu musí být vyloučena všechna světská moudrost, tělesná moudrost, všechna čistě přirozená, sobecká přání, smýšlení, jednání! Musí povstat nový člověk, vytvořený podle vtěleného Syna Božího, prožívající jeho život, dále žijící jeho životem! Křesťanský živote, jak jsi vznešený!

Modlitba:

Všemohoucí Bože, prozáření novým světlem tvého vtěleného Slova, prosíme dej, aby v našich skutcích vyzařovalo, co vírou svítí v mysli. Skrze téhož Krista, našeho Pána. Amen.

1. LEDEN: SVÁTEK OBŘEZÁNÍ PÁNĚ

JEŽÍŠ

1. Posvátná liturgie slaví dnes osmý den po Narození Páně, den obřízky a prvního prolití krve betlémského Dítěte. Při obřízce dostalo Dítě jméno Ježíš — Spasitel, Vykupitel.

2. Ačkoli náš Spasitel je Pánem zákona a není mu podroben, přece se dobrovolně a vědomě podřizuje bolestné obřízce podle obřadních předpisů. Nejsvětější, který je naprosto bez hříchu a je hříchu nepřístupný, chce se v očích lidských jevit jako hříšník a nosit na svém těle znamení hříchu. Skrývá svou plnost milosti a ctnosti pod zdání hříšníka, který se musí dát očistit od hříchu obřízkou podobně jako každý jiný člověk. Tak hluboce se poníží Syn Boží k nám hříšníkům. Jaké ponížení, jaká pokora! Tak jedná věčná Moudrost!

„*Přitom mu dali Jméno Ježíš.*“ Pán se při obřezání hluboce pokořuje. A Bůh jej povyšuje, poněvadž On se tak hluboce pokořil. V témž okamžiku, když se podřizuje obřízce, bylo mu dáno jméno JEŽÍŠ. Jméno nade všechno jméno. „Ve jménu Ježíšově musí poklekat veškeré koleno na nebi, na zemi i v podsvětí. A každý jazyk musí vyznávat, že Ježíš Kristus je Pán“ (Fil 2, 9—11). V témž okamžiku, když se Pán tak hluboce ponížil v obřízce, bylo mu dáno jméno Ježíš-Vykupitel. Všichni lidé, počínaje od Adama po pádu do hříchu až po posledního člověka, který se kdy zrodí; všichni, kteří dojdou spásy; všichni, kteří dosáhnou milosti, vnitřního osvětlení nebo povzbuzení k dobru; všichni, kteří jsou vytrženi z hříchu a povzneseni do slávy Božího dětství; všichni, kteří vytrvají až do konce a zachrání svou duši, — ti všichni za to děkují Jemu, svému Vykupiteli. Všichni závisí na Něm. „On stojí v čele všeho tvorstva a všechno má v něm své trvání (v řadě milosti a věčné blaženosti). A On je Hlavou těla — to je: církve. On je Počátek, prvorozený z mrtvých (vstalých). On musí mít ve všem přednost! Neboť se zalíbilo Otci, aby v něm přebývala plnost všeho (nadpřirozených dober a milostí)“ (Kol 1,17—19). To je svatý zákon nadpřirozeného řádu: „Kdo se poníží, bude povýšen“ (Mt 23, 12).

3. Církev tu stojí hluboce dojata a dívá se na dobrovolné ponížení vtěleného Syna Božího. Slyší, jak praví: „Já jsem Cesta, Pravda a Život“ (J 14, 6). — „Kdo mne následuje, nechodí ve tmě, nýbrž bude mít světlo života“ (J 8, 12).

„Učte se ode mne!“ — Nikoli konat zázraky! Nikoli činit skutky, které vzbuzují obdiv, které jsou mimořádné a hýbou světem! Ne — ale učte se být pokorní srdcem! Tomu nás chtěl Pán naučit. On zná naši nemoc: a ta se jmenuje pýcha. Zde je začátek naší záhuby, naší neplodnosti ve vnitřním životě a snažení. „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává svou milost“ (1 Petr 5, 5).

Jasný ukazatel cesty při vstupu do temnoty nového roku. „Kdo se poníží, bude povýšen.“ Znovu volíme cestu Kristovu, cestu pokory. Tolik máme z ducha Kristova, kolik máme pravé pokory. K tomu přichází dnes se svým vznešeným příkladem, se svou přesvatou obětí a dává se nám ve svatém přijímání, aby nás naučil cestě pokory a aby žil v nás svůj život pokory. Pokora je cesta k milosti, ke spojení s Bohem! Kéž bychom přece opravdu pronikli do nitra posvátné liturgie a z ní žili!

Modlitba:

Bože, jenž se protivíš pyšným a dopřáváš svou milost pokorným, dej nám ctnost pravé pokory, jejímž vzorem je pro věřící tvůj jednorozený Syn. Dej, abychom svou povýšeností nezasloužili si tvého hněvu, nýbrž abychom se pokorou připravili pro dary tvé milosti!

NOVÝ ROK

Náš program...

1. Liturgie neslaví začátek nového roku. Přesto však se nestavíme k Novému roku bez účasti, nýbrž necháváme na sebe působit celou jeho mravní vážnost. Uvažujeme pozorně program, který nám předkládá církev na začátku nového roku. Obsahuje část negativní i pozitivní.

2. „Odřeknout se bezbožného života a světských žádostí a žít na tomto světě v sebekázni, spravedlivě a zbožně.“ To je nauka a příklad Vykupitele, který se zjevil nám lidem. On nám zvěstuje svým příchodem v těle, že před Bohem má cenu jen jedno: nadpřirozená spása nesmrtelné duše. Práce v novém roce má směřovat v první řadě k záchraně a posvěcení duše, naší vlastní duše i duší bližních. Tedy konec s ne-

blahou bezbožností, do níž jsme my křesťané nové doby v pokušení upadnout! Moderní život je tak vtíravý, tak hlučný, tak pracný, že nás hrozí úplně sevřít do svých pout. Proto zapomínáme na duši. Lidé, my sami, se nám stávají čísly. Život je laicizován, obětován jediné pozemskému. Duše je tím poškozována. Proto program dnešní epištoly: „Odřeknout se bezbožného života!“ Odřeknout se světských žádostí, radostí, které nás jen rozptylují, připravují nás o mravní vážnost a pak snadno uvádějí člověka v pokušení. — Proto pozitivně: „Žít na tomto světě v sebekázni, spravedlivě a zbožně!“ Ne čistě v našich myšlenkách, v našich rozhodnutích, našich úsudcích, řečech a v jednání, ale všechno podle zásad, pohnutek a cílů rozumu, osvíceného vírou, a se srdcem, hořícím svatou láskou k Bohu a ke Kristu! — Spravedlivě — s takovým smýšlením, které dává každému, co mu patří: Bohu, spolubližním, sobě, tělu i duchu, přirozenosti i milosti. — Zbožně — vedeni duchem dětství vůči Bohu, moudrému, silnému, všemohoucímu, mne božsky milujícímu Otci v nebesích, kterému jsem já v Kristu dítkem, který mne kvůli Kristu miluje plností své otcovské lásky, mne řídí, vede, mne zachrání a posvěti.

„*A přitom očekávali to, o čem máme naději, že nám přinese blaženost: slavný příchod našeho velikého Boha a Spasitele Ježíše Krista.*“ — Všechno časné pomíjí. Ukazuje nám výš: k nepomíjejícímu, k trvalému! Jedině to, co je věčné, je pro nás dosti velké. Tak tu stojíme s pohledem obráceným k tomu dni, který pro nás uvede věčnost, ke dni slavného, opětného příchodu Páně. Pán přijde v poslední den. On přijde pro každého z nás osobně v hodině smrti! Žijeme v živé víře v blaženou věčnost, která nám bude otevřena smrtí; ve víře v opětný příchod Páně na konci světa, kdy naše oslavená duše bude opět spojena s tělem vzkříšeným z hrobu; ve víře v konečné vítězství Pána a jeho církve a všech těch, kteří Pána věrně v jeho církvi následovali. Náš všední život je zjasněn touto blahou nadějí v opětný příchod Páně, ve věčný život, ve šťastné vánoce v nepomíjejícím Božím světle. V této naději nový rok a všechny dny a všechny námahy i oběti, radosti i strasti, práce i povinnosti, dostávají hluboký smysl a pravou, nepomíjející cenu.

3. Daleko od veškeré bezbožnosti a všeho přízemního smýšlení, střízlivě, spravedlivě, zbožně, u vědomí, že jsme Boží děti, v ruce milujícího Otce, vedeni blahou nadějí v den věčnosti, — tak vkročíme do nového roku!

Liturgie nám dává zároveň i sílu k velkému dílu. Dává nám Krista. „Děťátko se nám narodilo a Syn je nám dán. Na jeho bedrech spočívá světovláda.“ Kristus, Pán vesmíru, se nám narodil, nám je dán. On je náš v lidské přirozenosti, kterou přijal. Je náš ve svaté

Oběti. On je tu jako náš čistý, svatý, neposkvrněný dar, podáváný Bohu, a zároveň jako náš obětní pokrm. Ve sv. přijímání se stává naším majetkem a vlastnictvím, se vši svou silou a čistotou, se svou duší i tělem. Budeme-li prožívat Krista jako ratolesti s Ním spojené, s Ním – vinným Kmenem – budeme moci splnit svůj program. „Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší mnoho ovoce. Beze mne nemůžete učinit nic“ (J 15, 5).

O Novém roce obnovíme přísahu, kterou jsme složili při sv. křtu: „Odříkám se světa i jeho marností. Odříkám se satana a hříchu. Věřím v Boha Otce (zasvěcuji se mu) – v Boha Syna, v Boha Ducha Svatého, ve společenství svaté církve Kristovy!“

Všechno pro Boha, všechno pro Ježíše! Všechno podle jeho svaté vůle! Všechno jeho silou, podle jeho zájmů a k jeho cti!

Pane, vezmi mne mně a dej mne Tobě!

Modlitba:

Ochraňuj, Pane, nás, kteří se věnujeme tvé svaté službě, abychom v novém roce, oddáni vždy božským věcem, sloužili ti tělem i duší. – „Tvoje jsou nebesa a tvá je země. Tys stvořil celý svět a všechno, co jej naplňuje.“ Tvůj jsem i já! A tvůj chci býti v každém okamžiku nového roku. Celý nastávající nový rok se všemi jeho úkoly, povinnostmi, obtížemi, obětmi, utrpením, kladu na obětní patenu a spojuji je s tvou svatou obětí, k oslavě Boží, k užítku svaté církve, k záchraně duší, k vzrůstu v milosti a ctnosti.

Ty nám, Bože, dáváš nový rok. Dej nám svou sílu, abychom v novém roce nehřešili, nýbrž v myšlenkách, slovech i skutcích žili vždy jen tvé svaté vůli a tobě se líbili. Amen!

OBŘEZÁNÍ PÁNĚ

II.

1. Zdržíme se dnes u tajemství Obřezání Páně. Církev staví Matku v tomto tajemství tak velice do popředí, že tento svátek má v liturgickém officiu zcela ráz mariánského svátku. (Antifony Chval a Nešpor.)

2. *Maria má mateřskou účast v obřezání svého Dítěte.* Živě cítíme její soucit s Ježíšem. Zatím s posvátnou liturgií poznáváme v Marii v tomto okamžiku nikoli Matku dítěte, rozplývající se soucitěm, nýbrž statečnou ženu, která zde s celou silou vyslovuje své „STANĚ! a má podíl v oběti svého Dítěte. Ježíš obětuje svou první krev, kterou prolévá, za nás lidi, aby nás vykoupil. Maria vchází do oběti Ježíšovy a obětuje vykupitelskou krev k naší záchraně. Nemyslí

na sebe, nýbrž na nás a naši spásu. To je hrdinská láska naší nebeské Matky k nám.

Maria je vzorem církve. Církev plná něžného soucitu pozoruje první prolití krve u Božského Dítka. Jako druhá panenská Matka Maria bere církev přesvatou obětní krev Kristovu do svých rukou a obětuje ji bez ustání, každodenně, každou hodinu, Bohu na záchranu ubohého, zbloudilého, hříšného lidstva. Ona ví, že Syn Boží přišel na svět a prolil svou krev, aby zachránil duše. Ona ví, že jediná duše je tak cenná, aby se o ni církev starala. Ona ví, co znamená zahynout. Ona ví, že Ježíš dal svou krev a svůj život za každou duši. Už po dva tisíce let se nechává zneuznávat, tupit, pomlouvat, pronásledovat. Ona na to všechno nedbá, jen když může zachraňovat duše. Proto ve svých tisících a tisících kněžích denně přistupuje k oltáři a pozvedá k Otci přesvatou krev Kristovu. „Odpusť nám naše viny... Neuvoď nás v pokušení! Vykup nás, uchovej nás zlého“! – Hříchu, věčné záhuby! Proto nám nabízí svátost pokání, milostiplnou svátost Eucharistie. Proto ta mnohá povzbuzování, poučování a návody. Proto ta nepřetržitá liturgická modlitba jejích kněží a řeholních osob. Proto zavedena celá řada řeholních společností, spolků, družin, které se modlí, obětují, konají pokání a podávají smír na záchranu duší. Nemálo řeholních domů si vzalo za úkol, nepřetržitě obětovat vykupitelskou krev za záchranu duší.

3. Cítíme spolu s Marií mateřskou bolest, kterou měla při obřezání Dítěte. Děkujeme jí, že touto svou bolestí přispěla k našemu vykoupení. Za to, že na sebe samu zapomíná a stará se jen o naši záchranu.

Jsmo šťastni, že náležíme k církvi Ježíše Krista. Ona je vpravdě druhou panenskou Matkou Marií, zcela proniknuta duchem Mariiným, a prokazuje se také jako pravá církev Kristova. Ona zná jen jeden cíl: záchranu a spásu našich duší. Tomuto cíli slouží věrouka, mravouka, i liturgie svaté církve. Jak velice si musíme vážit a používat toho, co nám církev nabízí. Čím věrněji se držíme církve, tím jistěji budeme zachráněni!

Zdaž nemusí horlivost církve o duše žítí i v údech církve? Horlivost o záchranu duší musí naplňovat každou duši, která miluje opravdu Ježíše! Žije horlivost o spásu duší také ve mně? Prožívám tedy život církve? Miluji tedy Ježíše upřímně?

Vzpomínáme na svátek svatého Štěpána. Jak horlil o duše tento prvomučedník, naplněný Duchem Svatým, hořící láskou ke Kristu! V zápolení o duše si získal korunu mučednickou. A jeho námaha i smrt přinesly podivuhodný plod. Onen mladík, který hlídal vrahům sv. Štěpána šaty, když oni ho kamenovali, není nikdo jiný než Šavel.

Za krátkou dobu se stává Šavel Pavlem. Štěpánova obětní smrt a modlitba o duše přinesla plod!

Modlitba:

Bože, tys plodným panenstvím blahoslavené Marie udělil lidskému pokolení dar věčné spásy, prosíme tě tedy, dej, ať zakoušíme, že se za nás přimlouvá ta, skrze niž jsme směli obdržet původce života, našeho Pána Ježíše Krista, tvého Syna.

NEJSVĚTĚJŠÍHO JMÉNA JEŽÍŠ

Ježíš jest jeho jméno

1. Ve dnech, které následují po tajemství obřezání Páně, slaví sv. církve svátek Nejsvětějšího jména Ježíš. Při obřezání „mu dali jméno Ježíš“ (evang.). S velkou radostí přicházíme k Pánu, slavit jeho jmeniny. To jméno nám říká mnoho.

„Při jménu Ježíšově musí pokleknout každé koleno v nebi, na zemi i v podsvětí, a každý jazyk musí k slávě Boha Otce vyznat, že Ježíš Kristus je Pán“ (Fil 2, 10—Vstup). „Hospodine, Pane náš, jak obdivuhodné je tvoje jméno všude na zemi!“ (Ž 8, 2). Před Tvým jménem, jménem Toho, kterého Otec povýšil nad všechno tvorstvo, má se sklonit nebe i země, každý rozum, každá vůle, každá doba, každá kultura. „V nikom jiném není spásy. Na celé zemi není lidem dáno žádné jiné jméno, skrze které bychom mohli dojít spásy“. (epištola) Ježíš „je ten kámen, který jste vy při svatbě odhodili, ale z kterého se stal kámen rohový“ (ep.). A „nikdo nemůže položit jiný základ než ten, který je položen, a tím jest Ježíš Kristus“ — (1 Kor 3, 11). Jméno, které bylo dáno v nebi a které anděl Gabriel přinesl s nebe a při zvěstování je sdělil Panně: „Porodíš Syna, a dáš mu jméno Ježíš“ (Lk 1, 31). Jméno plné podivuhodného obsahu: Ježíš je Vykupitel, Spasitel. Jméno Ježíš vyjadřuje podstatu plnou nekonečné lásky k nám, lásky, jež mu dává sílu, aby se za nás nehodné obětoval; podstatu, plnou nekonečné velikosti, jejíž oběť má nekonečnou cenu a sílu smířit Boha s námi, zadostučinit Bohu za naši vinu, naplnit nás božskou láskou a učinit nás dětmi Božími a Božími dědici. „Hospodine, Pane náš, jak obdivuhodné je tvoje jméno!“ Obdivuhodné v nebi, kde zadržuješ spravedlivý hněv Boží vůči nám; obdivuhodné na zemi, kde konáš četné divy, jak o jednom z nich mluví epištola, a kde naplňuješ duše světlem, odvahou, milostí, ctností a svatostí! Pane, jak obdivuhodné je tvoje

jméno! — Jméno Ježíš nám zjevuje Syna Otcova, který se pro nás stal člověkem; věčného Velekněze, který se za nás jednou obětoval na kříži svému Otci, a nyní se neustále obětuje nekrvavým způsobem na našich oltářích; zjevuje nám Bohočlověka, který ve své osobě spojuje velebnost božství s ubohostí lidské přirozenosti a tuto lidskou přirozenost povznáší na výšiny plného božského života a dává jí účast v moci a vládě Boží. Jméno Ježíš nám odhaluje bohatství a slávu vykoupeného lidstva, církve, pravdy uložené v církvi, svátostí, půvab svatých a blažených v nebi! Svaté je toto jméno, vznešené nad každé jméno, jaké může být dáno člověku.

„Ty, Pane, jsi milý a dobrotivý a nadmíru milosrdný vůči všem, kdo k tobě volají“ (obětování).

„Kdo jmenuje Ježíše, vyslovuje to nejmilejší, to nejsladší, co pro nás lidi může existovat. Kdo jmenuje Ježíše, jmenuje svého nejvěrnějšího přítele, který mu nejlépe rozumí, který se za něho bez výhrady obětuje. Jmenuje svého přítele, který pro něho cele žije v božské lásce, který se o něho ustavičně stará a o něho pečuje; bez ustání v nebi i ve svatostánku zastupuje u Otce jeho pravé zájmy a denně se za něho obětuje v eucharistické Oběti, aby na místě svého přítele a jeho jménem, za jeho osobu se Bohu klaněl, jej miloval, jemu děkoval, jej usmířoval a jemu zjednal milost. Kdo jmenuje Ježíše, ten jmenuje odlesk Otcův a zároveň poslušného, dobrotivého a laskavého Ježíše, svého miláčka, své útočiště, otce chudých, dobrého Pastýře, nekonečnou dobrotu, souhrn pravdy, mravní sílu, něžnost, čistotu, všechnu duševní ušlechtilost a krásu ctnosti. Ježíš v ústech med, v uchu příjemná hudba, v srdci radostný jásot“ (sv. Bernard). Ježíš — naše všecko! Skrze něho máme spásu. Jeho jménem se modlíme k Otci a nalézáme vyslyšení (J 16, 23). Ve jménu Ježíšově uděluje svatá církev svátosti. Ve jménu Ježíšově koná svou modlitbu. Ve jménu Ježíšově světí a žehná domy, pole, nemocné. Ve jménu Ježíšově rozkazuje zlým duchům a zahání je na útěk. Ve jménu Ježíšově pronáší nad námi, když se vracíme domů: „Jdi, křesťanská duše“ — a „Odpočinutí věčné dej mu, ó Pane“. — „Každý, kdo bude vzývat jméno Hospodinovo, bude spasen!“ (Skut. 2, 21). Ježíš — naše všecko!

3. Skutky apoštolské nám dnes podávají zprávu o chromém od narození, kterého apoštol Petr uzdravil ve jménu Ježíšově: „Zlato a stříbro nemám, ale co mám, to ti dám: Ve jménu Ježíše Krista Nazaretského vstaň a chod!“ (Sk 3, 6 — čtení). Tento případ, budící úžas, si bere Petr jako důvod k tomu, aby promluvil k lidu a zvěstoval mu Ježíše. Velerada jej předvolává k odpovědnosti. Tu káže Petr také veleradě o síle jména Ježíšova: „Ve jménu Pána našeho Ježíše

Krista Nazaretského, kterého jste vy ukřižovali, ale Bůh ho vzkřísil z mrtvých, skrze toho tento člověk stojí před vámi zdravý. On je ten kámen, který jste vy při stavbě odhodili, ale z kterého se stal kámen rohový. V nikom jiném není spásy“ (Skut 4, 10–12). Ve smyslu posvátné liturgie jsme my onen chromý. Silou jména Ježíšova jsme byli Petrem – svatou církví – uzdraveni (křtem sv., Eucharistií, svátostí pokání) z naší nemoci (z dědičného hříchu, z osobních hříchů a chyb). Držme se také my Petra pevně jako ten chromý od narození, o němž mluví epištola (Skut 3, 11) a se srdcem plným vděčnosti mu řekněme: „Skrze něho, skrze Ježíše, stojí tento muž před vámi zdrav (jsme zachráněni, uzdraveni). Není v nikom jiném spásy!“

Slavíme jmeniny našeho Spasitele. Je to den milosti a odpuštění. Vkládáme na patěnu svou lítost a svůj dík: „Vyznávat tě budu, – Pane – Bože můj, z celého srdce svého a oslavovat budu jméno tvé na věky, neboť ty, Pane, jsi líbezný, a něžný a pln milosrdenství vůči všem, kdo k tobě volají. Aleluja!

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, tys nás stvořil a vykoupil. Vlej nám do duše svou milost, ať se pod záštitou slavného jména Ježíš, základu to věčného předurčení, radujeme z toho, že naše jména jsou zapsána v nebi.

Vzpomínko sladká – JESU, DULCIS

Vzpomínko sladká, Ježíši, slast srdci skýtáš nejvyšší, však med a všechno převyšíš, když vejdeš v nitra zátiší.

Nic nelze zpívat liběji, nic nezní uchu sladčeji, nic netkví v mysli vroucněji, než Ježíš, jenž mou nadějí.

Tys, Jezu, naděj kajícím, ó jak jsi milý prosícím, jak drahý k tobě toužícím, než, čím jsi tebe majícím!

To nelze ústy vyslovit, ni v nejvzácnější desky vrýt; kdo zkusil, může uvěřit, co jest to, tebe v lásce mít.

Tys, Jezu, slastí srdcí všech, zdroj žití, světlo v úzkostech, víc, nežli možno blaha mít, než po čem možno zatoužit.

Ježíše všichni uznejte, jej milovat si žádejte, jej přehoroucně hledejte a naleznuvše, plesejte!

POSVÁTNÁ DOBA VÁNOČNÍ

Druhý hlavní svátek vánočního období

EPIFANIE

ÚVOD

Původní vlastní svátek Narození Páně je svátek Zjevení, starší než vánoce. Dnes je to druhý hlavní svátek vánočního období. Ve svátku Zjevení se vánoce dovrší: ten, který přišel na svět nepozorovaně v tiché noci, osamělém chlévě jako slabé dítě, zjevuje se v „slávě“ svého božského království, aby vládl, aby byl Králem. Utrpením a zmrtvýchvstáním „vešel do své slávy“ (Lk 24, 26) — tj. také jako člověk byl ustanoven Pánem a Králem všeho. Dnes přichází do svého města jako Vladař, jako Král, přichází k svému lidu, do svaté církve a slaví s lidstvem a se svou snoubenkou svátek zasnoubení, všemohoucnosti a vlády své lásky k nám lidem. K této svatební slavnosti povolal ve třech mudrcích od východu všechny národy země: všichni máme mít účast ve svatební hostině věčné slávy. Cesta k ní vede přes hostinu eucharistickou, v městě velikého Krále, ve svaté církvi.

Zjevení — Epifanie — je svátek odhalení božské slávy a království Dítěte v jeslích. Ve smyslu posvátné liturgie se tato sláva zjevila v povolání tří Mudrců — národů, pohanů. Zjevuje se ve svědectví, které vydává Ježíši Otec při jeho křtu: „To je můj milovaný Syn, v němž se mi zalíbilo.“ Zjevuje se v prvním veřejném zázraku, jež vykonal Pán na svatbě v Káně, když proměnil vodu ve víno. Zjevení poukazuje zřetelně na příchod Páně k poslednímu soudu. Betlemské Dítě pak přijde „s velkou mocí a slávou“ (Mt 24, 30), jako Král. (Paruzie) Všichni jej uznají, pokleknou před ním a vyznají, že On je Pán, Kyrios (Fil 2, 10). Tuto oslavu konáme předem v posvátné liturgii.

V třech králích přicházíme my, abychom se klaněli svému Pánu a Králi. Přicházíme, abychom ve společenství svaté církve se zasnoubili s Kristem Pánem. Ve svatební Hostině Eucharistie se necháváme naplnit duchem, silou, životem a smýšlením Páně a tak se vznést

do jeho „slávy“. Uchvácení a naplnění jeho duchem a podstatou, staneme se sami živým zjevením a odhalením, epifanií slávy – síly a svatého, nebeského života samého Krista Pána.

Křesťan je viditelná epifanie Páně. Ve své dokonalosti vystupuje toto zjevení Páně u svatých. Oni jsou pro posvátnou liturgii konkrétním, hmatatelným, praktickým zpřítomněním Ducha Páně, vyzařováním velkého Světla, které o Epifanii vzešlo nad církví, a které nyní jasně září v nebeském Betlémě a je naplňuje. „Skvějí se v království svého Otce“ (Mt 13, 43).

SVATVEČER ZJEVENÍ PÁNĚ...

Svaté mlčení

1. Zítra slavíme Epifanii, sváteční příchod Krále a Pána do jeho města, do jeho říše – do lidstva, do církve, do každé jednotlivé duše. On chce a musí být Králem! Nepřítel Herodes je mrtev (evang. svatvečeru) – nyní je cesta pro Krále volná.

„*Zatím co všechno trvalo v hlubokém mlčení a noc ve svém běhu dospěla k polovici cesty, všemohoucí Slovo tvé, Pane, přišlo s nebe od královských sídel*“ (vstup). Božské přichází v tichu, v mlčení. Musí vládnout mír, posvátné ticho. Ve společnosti i v srdci každého jednotlivce. Ústa, oči, srdce, sklony, pudy, vášně, musejí zmlknout! Pak přichází božské a slaví tam své zjevení. Tak sestupuje Boží Slovo s královského trůnu. Ale daleko od hřmotu a spěchu hlučícího, cizinci přeplněného, neklidného města Betléma. V mlčení čisté Panny Marie, – prosté jakékoli vášnivosti a jakéhokoli nezřízeného hnutí, přichází Božské: „In pace locus eius. – On přebývá v tichu, kde je klid“ – (Ž 75, 3). To je svatý zákon řádu spásy.

„Pán je Králem, je oděn krásou, je oděn a opásán silou“ (žalm ze Vstupu). Ve chlévě, v jeslích, v chudém šatě, v skrytosti, bezmocnosti a slabosti je Králem Silným! Silným k dílu našeho vykoupení, našeho vysvobození z bahna hříchu, z moci satana, knížete tohoto světa. Je silný k dílu našeho povznesení na výšiny Božího dětství, účasti v životě Božím, slávy, kterou si Ježíš získal svým utrpením a ponížením. Necháme se jím uchvátit a ponořit do jeho chudoby, jeho pokory, jeho poslušnosti, jeho slabosti. Pak se v nás stane Králem! Pak budeme silní. „Co je slabé ve světě, to Bůh vyvolil, aby zahanbil co je silné; a co je ve světě neurozené a bezcenné, vyvolil Bůh, i to, co není, aby učinil nicotným to, co je, a proto, aby se před ním nechlu-

bil žádný člověk“ (Kor I., 1, 27–28). „Když jsem slabý, tehdy jsem silný!“ (2 Kor 12, 10).

3. Svatvečer Zjevení Páně — den posvátného mlčení a tichého očekávání. Božské, jako všechno opravdu velké, přichází k člověku v mlčení, v tichu, v usebranosti!

„Po smrti Herodově se zjevil Josefovi anděl Páně ve snách a řekl: Vstaň, vezmi dítě i jeho matku a jdi do země izraelské“ (ev.) V nočním mlčení se dovídá sv. Josef radostnou zprávu, že se skončila doba vyhnanství v Egyptě. V mlčení je duše vnímavá pro vnuknutí a osvětlení Páně. V mlčení je silná — sklonit se před neznámou vůlí Boží, bez otálení, bez neklidu, bez zvědavosti, bez úzkosti a bez váhání. „I vstal, vzal dítě i jeho matku a vešel do země izraelské.“ Jak docela jinak jedná duše rozptýlená, duše zvědavá, duše roztržitá!

Svatvečer Zjevení Páně! Svatvečerem, nočním bděním je náš křesťanský život. — V samotě, v modlitbě, v úplné odloučenosti od světských věcí a světských rozkoší, od světa i od toho, co svět nabízí, očekáváme zjevení slávy Páně, až nám zasvitne v hodině naší smrti. V noci, tehdy, když na to nemyslíme, přijde ON, aby nás přivedl do své slávy, k věčnému zasnoubení a svatbě v nebi. Jsme šťastni, jestliže jsme očekávali přicházejícího Pána s hořící lampou v ruce, v stálém mlčení, tj. v stálé odloučenosti od neklidu, od nadměrných starostí a prací pozemského života.

Svatvečer Zjevení Páně! Na konci světa přijde Pán — s mocí a slávou. Tehdy také vzkřísí naše ubohé tělo k životu, a své věrné, celou církev — svou Snoubenku — přivede k účasti ve slávě a k požívání slávy, — kterou On obdržel od Otce. Co jiného může a smí být náš křesťanský život než stálé očekávání a vyhlížení zjevení Páně, trvalá vigilie, trvalý svatvečer zjevení? Tak tu stojí církev, s pohledem a srdcem neustále zaměřeným vzhůru, a snažně prosí, aby si Pán přišel pro svou Snoubenku. Jak málo myslíme na to zjevení Páně! Jak málo žijeme v touze po zjevení jeho slávy! Věžíme příliš v poutech časného a přízemního, a jsme tak nepodobni své matce církvi.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, veď naše činy podle svého zalíbení, abychom si zasloužili ve jménu tvého milovaného Syna oplývati dobrými skutky. Jenž s tebou žije a kraluje na věky věků. Amen.

SVÁTEK ZJEVENÍ PÁNĚ

„Staň se světlem!“

1. Svatá vánoční noc nám přinesla NOVÉ SVĚTLO. Jako po vánočních slunce opět stoupá, tak při slavení posvátné liturgie v době povánoční vystupuje výše duchovní Slunce — KRISTUS — a počíná osvětlovat svět a oblažovat jej svým požehnáním.

2. „*SURGE, JERUSALEM*, — *Vstaň a rozsviť se, Jeruzaléme!*“ — Církvi! Musíš se radovat a radostí překypovat! A církev jásá. Je to, jako by se nemohla nasytit slávy Páně. Je to, jako by prožívala blažené hodiny na hoře Tábor, jako kdysi Petr, Jakub a Jan. „Pane, je nám tady tak dobře!“ (Mt 17, 4). Svatý optimismus naplňuje srdce církve. Někde jsou ovšem poměry pro církev málo radostné, ano téměř zoufalé. Lidé už nesnášejí církev. Nechtějí od ní přijímat žádné předpisy a omezení. Odmítají její nauku, její svátosti, její kněžství, její nárok na duše. Žádají od ní, aby se přizpůsobila duchu doby, aby zapřela své dosavadní články víry. A poněvadž ona to nečiní, obračejí se k ní zády. Někteří od ní odcházejí, někteří spisovatelé horlivě pracují o to, aby lidu církev odcizili, zošklivili a ji pošpinili. Církev se stala mnohým kamenem úrazu. Ona je Pánem určena pro každý národ, aby byl jejím prostřednictvím zachráněn a stal se šťastným! Jak může církev uprostřed nevěry, odpadu a bezbožectví, ještě jásat, smýšlet optimisticky a zpívat své staré zpěvy jako kdysi v dobách víry?

„Hle, temno přikrývá zemi a mrákoty zahalují národy, ale nad tebou — církví — vzešel Hospodin a jeho slávu lze v tobě vidět!“ To je poselství svátku Zjevení Páně. Zjevení Páně odhaluje církvi podstatu a tajemství: není pouze lidská velikost. V ní žije Pán, vtělený Boží Syn. On se zjevil v ní a nikde jinde! Kdo ho chce najít, musí ho hledat v Betlémě církve! Ve své církvi On dále žije a působí své vykupitelské dílo u lidí. Čím pokorněji a opravdověji žije kdo s církví, tím má jistější účast v Kristu a jeho vykoupení. To je radostné poselství Zjevení Páně: v církvi a jenom v ní se zjevil Pán. Církev je nejen zástupkyní Kristovou, ona je viditelným zjevením Krista; Ona je KRISTUS — který kráčí dějinami a vykupuje lidstvo. „Nalezli chlapečka s jeho matkou Marií.“ Skrze Marii dostávají mudrci od Východu milost vidět Dítě a s ním se laskat. Jen skrze Marii. Maria však je církev. Skrze ni dostáváme Krista a jeho spásu. „Sláva Páně vzešla nad tebou“ — (církví).

Neboť hle, tma zahaluje zemi a temno národy. Nad tebou však vzejde Pán (jako slunce) a zjeví se v tobě jeho sláva. A pohaní budou

kráčet ve tvém světle a vládcové v lesku, kterým zazáříš. Rozhlédni se kolem a podívej se: tito všichni se shromáždili a přišli k tobě“ (epištola). U tebe, jedině u tebe najdou Krista, spásu, „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa“ (Mt 28, 20). — „Brány pekelné ji nepřemohou!“ (Mt 16, 18). Pán je v lodičce Petrově, v lodičce církve. Když přijde čas, poroučí vlnám a bouřím. Proto je církev bez úzkosti, bez neklidu! Jest si vědoma svého tajemství.

3. Jeho slávu lze v tobě vidět, církvi. On ji dává v církvi vyzařovat jako „slávu Jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy“ (J 1, 14). Jako vychází slunce zrána a zapuzuje noc, tak nad církví vychází Kristus, duchovní Slunce. Kolem tma, blud, temnota, nejistota. Ale v církvi nám svítí SLUNCE pravdy a života. „Kdo mne následuje, nechodí ve tmě, nýbrž bude mít světlo života!“ (J 8, 12).

Sdílíme optimismus církve a její liturgie. Jak cítíme spolu bolest církve, tak máme účast v její neochvějně víře: „Vždyť tvé světlo přišlo a nad tebou vzešla sláva Páně!“ — „Nad tebou vzejde Pán jako slunce a zjeví se v tobě jeho sláva“.

„Ecce advenit dominator Dominus — Hle, přichází vládce Pán, a má v rukou královskou moc a vládu“ — ve své církvi. (Vstup). Pán je v jejím středu, ona se nemusí nic obávat“ (Ž 45, 6). Poznáváme a vidíme Pána v jeho církvi. On ji oživuje. On ji drží. On ji vede bezpečně bouřemi a vlnami. Zjevení Páně! Nám vyšla podstata církve: KRISTUS v ní!

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej, ať očištěnou myslí chápeme a si osvojíme to, co konáme slavnostní bohoslužbou. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

II.

S Pánem zasnoubení!

1. Kristus ve své církvi. On „nad ní vzešel“ jako slunce. Ještě více! On se se svou církví stal jedno: jedna podstata, jeden organismus milosti, oni oba jsou „jedna mystická osoba“, jak se vyjadřují bohovědci.

2. „Dnes byla církev spojena s nebeským Snoubencem, neboť v Jordáně (ve křtu Páně) smyl Kristus její hříchy, Magové spěchají s dary ke královské svatbě a z vody, proměněné ve víno, se radují hosté“ (antifona k Benedictus). Obraz svatby! „Rozhlédni se kolem a po-

dříve se: tito všichni se shromáždili a přišli k tobě. Tvoji synové přijdou zdaleka a tvé dcery se přihnou ze všech stran. Pak budeš hledět a rozplývat se radostí, tvoje srdce užasne a rozšíří se! (epiškola ze svátku). Vstupní branou do církve je křest (1. ned. po Zj. P.) Poslední vyvrcholení myšlenky Zjevení Páně v posvátné liturgii je v evangeliu 2. neděle po Z. P. (o svatbě v Káně): svatým křtem vstupují národy do církve, aby s církví, skrze ni a ve společenství s ní byly zasnoubeny s Kristem Pánem a měly účast ve svatební hostině. Nejprve ve svatební hostině svatého přijímání. Konečně ve svatební hostině v nebeské Káně. Tam budeme prožívat dokonalé Zjevení Páně. Ono je zasnoubení. Proto církev v matutinu tohoto svátku používá svatební písně: „S radostí budu plesat v Pánu, jásatí bude má duše v mém Bohu: neboť mne oděl v roucho milosti a oděvem spravedlnosti mne zahalil jako nevěstu okrášlenou svými klenoty“ (Iz 61, 10). To je tajemství církve, naše vlastní tajemství a naše velikost: církev a s ní a skrze ni i my sami jsme přijati do životní jednoty s Kristem. Patříme ke Kristu. Celý Kristus je ON a MY dohromady ve svatém spojení. Pozemské spojení může být jen jednota snažení, vůle, lásky a vzájemného pronikání. Spojení Krista a jeho církvi je jednota Hlavy a údů, jednota vinného kmene a ratolestí, je životní jednota. Nesmírně vznešená nad jednotu pozemského spojení! Kristus a jeho církev, Kristus a my žijeme jeden a týž život! Jaká to milost! Jaká velikost! „Gaudens gaudebo. — S radostí budu plesati v Pánu, jásatí bude má duše v mém Bohu“! Byl jsem přijat do života Kristova, do osoby Kristovy, jsem jedno s Ním, ve svaté církvi a skrze svatou církev.

„*Rozhlédni se kolem a podívej se*“. Poznej tajemství: je to Kristus Pán sám, jenž žije a působí v církvi. Jeho božský duch oživuje věřící a spojuje je se sebou a v sobě k Tělu Kristovu. Je to jeho Duch, který jako životní princip církve skrze ni, jeho tělo, svůj nástroj, uskutečňuje u lidí svou vykupitelskou činnost. Církev je On sám, jeho tělo, viditelné zjevení Krista na zemi. Církev není nová instance mezi Kristem a duší, církev není nová prostřednice mezi Bohem a člověkem, ona je pouze forma, v které Kristus, Prostředník a Vykupitel, vystupuje u nás u lidí a uskutečňuje své vykupitelské dílo. Ona je neustálou Epifanií, Zjevením Páně. Ji nelze oddělovat od Krista a jeho ducha a podstaty, jako nelze odlučovat živé tělo od duše. Přestože má lidské rysy, je pozvednuta do oblasti božského. V ní, v jejím kněžství, v jejím působení poznáváme Krista, Kristovo kněžství, Kristovu pravdu a milost, Kristovu moc a sílu. „Kdo vás slyší, mne slyší“ (Lk 10, 16).

3. „*Hle, přichází vládce Pán, a má v rukou královskou moc a vládu*“

(Vstup). On, božský Král, se zasnoubil z lásky se svou církví. V církvi učinil svůj život naším životem, náš život svým životem. On žije v církvi, žije v každém z nás, dětí církve. „Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti“ (J 15, 5). Vinný kmen žije v ratolestech, nese je, oživuje je, proniká je svou silou, udržuje je při životě, neustále je živí a dává jim plodnost. Ratolesti žijí životem vinného kmene. To je církev, to je naše velikost! Staň se světlem! „Jeruzaléme, sláva Pána vzešla nad tebou“ — nad církví, nad křesťanskou duší!

Hle, přichází vládce Pán! On je také v každém údu církve, v bližních. Bližní je nám epifanií Páně, zjevením Krista. Krista vidět, ctít a milovat v bližním! Kristu sloužíme v bližním. „Co jste učinili jednomu z mých nejmenších, mně jste to učinili“ (Mt 25, 41).

Hle, přichází vládce Pán! Liturgii stojí jasně před očima hodina, kdy přijde Pán ve své slávě, aby svou Snoubenku-církev — — jednotlivé křesťany, přivedl k blaženému spojení v nebi. — „Vstaň a rozsviť se, Jeruzaléme!

Modlitba jako v I. části.

III.

Vševládnoucí

1. „*Hle, přichází vládce Pán!*“... (Intr). Tak to stojí napsáno, daleko viditelně, na obelisku svatopetrského náměstí v Římě, zlatými písmeny: „CHRISTUS VINCIT, CHRISTUS REGNAT, CHRISTUS IMPERAT! — Kristus vítězí, Kristus kraluje, Kristus vládne všem!“

2. Kristus je v dějinách Králem viditelného tvorstva. „Dána je mi veškerá moc na nebi a na zemi“ (Mt 28, 18). „Jemu je všechno poddáno“ (Ž 8, 8; Žid 2, 8; 1 Kor 15, 27). Touto plností své moci zakládá své království na zemi, svatou církev. Volí si a povolává své učedníky a apoštoly a posílá je, vyzbrojené jeho mocí učit, podrobovat duše autoritativně, a s mocí svazovat a rozsvazovat. On umírá. Svou smrtí a svým zmrtvýchvstáním přemohl smrt, hřích, peklo, knížete tohoto světa a zjednal si ono oslavení a zdokonalení, k němuž má být přivedeno všechno viditelné tvorstvo. Jas oslavení, který jej zahaluje, bude jednou On sdělovat svým vyvoleným. Jeho vítězství nad smrtí, nocí a peklem bude jejich vítězstvím. „Ještě maličko“, a všechno viditelné tvorstvo má slavit zmrtvýchvstání a jeho království nebude konce“ (Lk 1, 33). Všem blízko, táhne On jako Povýšený všechno k sobě — (J 12, 32), až mu bude všechno podrobno — (1 Kor 15, 24). Po všechny dny až do konce světa zůstává u svých (Mt 28, 20), a kde

jsou shromážděni dva nebo tři v jeho jménu, tam jest On uprostřed nich (Mt 18, 20). On Král, vládnoucí svým duchem všem říším a stupňům tvorstva. Jestliže někdo na zemi touží a žádá, zápasí a snaží se, pracuje a bojuje, trápí se a trpí, věří a důvěřuje, to všechno vyšlo od něho, který jako Král všechno vede, ovládá, s láskou chrání, svého ducha posílá do srdcí a s božskou silou vládne duším. „Hle, přichází vládce Pán“ — Pojdte, podívejme se na Něho, pozdravme Ho, klanějme se Mu a služme Mu! —

Kristus je Král v duších. On dává duši podněty a popudy k dobru. On proniká ducha svým světlem a mocně ho podmaňuje své pravdě, zákonu svaté víry. On vládne ve svědomí a diktuje, odměňuje a trestá. Vůli dává svůj zákon, podle kterého se má řídit. On vede a řídí kroky každé duše, v každém okamžiku, jistým okem a pevnou rukou. Není žádné náhody v životě duše: On má všechno ve své silné ruce. Vládne podivuhodně v duších, které povolal k věčné slávě: svou všemocnou milostí osvětluje oko, hýbe srdcem a vlévá do ducha nadzemské světlo, do duše nadlidskou sílu a ve vůli vyvolává drahocenné plody spásy. „Každému z nás byla dána milost v té míře, jak ji udělil Kristus. Z něho (Krista) celé tělo (církve) — jsouc spojováno a vázáno jednotlivými klouby, z nichž každý koná svou službu podle síly jednotlivým údům propůjčené, vzrůstá a upevňuje se v lásce“ (Ef 4, 7, 16) Jak podivuhodně září moc jeho království v duších našich milých světců: oni jsou triumfem mocné vlády milosti Kristovy. Jak teprve zazáří jeho království v den posledního soudu, až On přijde v slávě a velebnosti? Jaká blaženost, když budeme na věčnosti bez roušky a neustále se dívat na krásu jeho království!

3. Kristus Král! Všechno tvorstvo je jeho královstvím. Všechno, co je v nebi i na zemi, náleží jemu, Božskému Králi: v jeslích, v ti chém svatostánku. Všechno je mu podrobno a položeno k nohám, — všechno je řízeno a nekonečně moudře vedeno jeho rukou. Věříme, klaníme se!

„On je obraz neviditelného Boha, prvorozený ze všeho tvorstva. Vždyť v něm bylo stvořeno všecko na nebi i na zemi: viditelné i neviditelné. Všecko je stvořeno skrze něho a pro něho. On stojí v čele všeho a všechno má v něm své trvání. A On je Hlavou těla — církve. On je počátek, prvorozený z mrtvých (vstalých), aby ve všem měl přednost. Neboť se zalíbilo Otci, aby v něm přebývala plnost všeho (božského života, milosti a slávy) a aby skrze něho smířil všecko se sebou“ (Kol 1, 15–20). Věříme, klaníme se!

Modlitba (viz chvalozpěv: Dobrořečte...)

Viděli jsme jeho hvězdu

1. S posvátnou liturgií prožíváme také dnes zjevení Krista v Betlémě. „Když se Ježíš narodil v Betlémě..., tu přišli do Jeruzaléma mudrci od východu a ptali se: „Kde je ten narozený židovský král?“... Viděli jsme totiž jeho hvězdu na východě a přišli jsme se mu poklonit.“... „Když krále vyslechli, odešli. A ta hvězda, kterou viděli na východě, šla před nimi, až se zastavila před místem, kde byl ten chlapec... Pak vstoupili do domu, našli chlapečka s jeho matkou Marií, padli na zem a klaněli se mu.“ (evangelium)

2. *V mudrcích, kteří byli povoláni k jeslům*, poznáváme lidstvo minulé, přítomné i budoucí. A především sebe. To jsme my, co jdeme ke Kristu. Jsme vedeni osvěcující, podněcující a předcházející milostí Páně. — Svatá víra je nám hvězdou, která nás vede nocí a bídou pozemského života tak, abychom se nedali mýlit ani zastrašit zlobou Herodovou. Všechno je jeho nezasloužená milost. „Ne vy jste mne vyvolili, ale já jsem vyvolil vás“ (Jan 15, 16). Jeho milost nám dopřála, abychom jej našli. A dopřává nám, abychom jej nalézali vždy znovu ve svatém evangeliu, ve svaté církvi, ve sv. svátostech — především v přesvaté Eucharistii; v neustálém zakoušení jeho milující blízkosti a jeho vedení. Ona nám dopřává, abychom ho nalézali vždy ještě dokonaleji v sobě samých, vinný Kmen v ratolestech, Hlavu, která působí v údech a naplňuje je svým životem. Ještě malou chvíli, pak sestoupí hvězda konečně dolů a my najdeme Ježíše s Marií, jeho Matkou, jak trůní v lesku své moci a slávy na pravici Otcově.“ Pán se nám zjevil, pojďte, klanějme se! Šťastná hodina, kdy smíme patřit na jeho slávu bez roušky, navždy, věčně! Pak nastane Zjevení Páně, dovršení posvátných vánoc!

Souhlasíme celou duší s naším milostiplným povoláním. Souhlasíme radostně s hvězdou víry a jdeme za jejím světlem, kam ona nás vede. Souhlasíme s naším svatým křtem, který nás po prvé spojil s Kristem. Souhlasíme s naší svatou církví, s tím požehnaným domem, v kterém jsme našli Dítě a jeho Matku a stále je opět nalézáme. S mudrci od východu opustíme všechny příjemnosti, které nám může poskytnout země, a vyhneme se všemu, co by nás mohlo odvést od cesty ke Kristu, nebo co by nás mohlo na ní zdržet, a půjdeme Kristu vstříc, obětovat mu dary: zlato naší víry a naší věrnosti, kadidlo našeho klanění a zbožnosti, a myrhu naší pohotovosti ke všem námahám a obětem, povinnostem, těžkostem, odříkáním, křížům a pokořováním.

3. „Viděli jsme jeho hvězdu a přišli jsme se mu poklonit.“ — On je člověk a Bůh v jedné osobě, Boží Syn, který má v sobě život (Jan 5, 26). Je to jeden a týž božský život, který náleží Otci a který naplňuje Kristovo člověčenství. V Dítěti, k němuž nás dnes vede hvězda, přebývá „plnost božství podstatně“ (Kol 2, 9). Klanějme se!

Tato plnost božského života, která je uložena v Dítěti v jeslích, má se přelít z Něho na nás, na všechno lidstvo. Božské dětství, které má On od přirozenosti, má se milostí rozšířit až k nám, takže Ježíš je podle plánů Božích „prvorozený mezi mnohými bratřími“ (Řím 8, 29). My jsme z milosti Boží děti, totéž, co On je od přirozenosti a svým zrozením od Otce. My přijímáme Boží dětství od Ježíše a skrze Něho. Od Něho a skrze Něho máme milost a věčný život. Býti křesťanem znamená tedy účast v Ježíši Kristu, obdržení Božího dětství skrze Ježíše a v Ježíši, jemuž náležíme jako údy Hlavě. Jenom ten, kdo má Krista, jenom ten, kdo k Němu přijde, může mít život Božího dítěte, milost a věčný život. Nás přivedla hvězda víry, hvězda milosti Boží k Ježíši. Ne pro naše zásluhy nebo že bychom byli hodnější než druzí: je to pouze milost a milosrdenství Boží. Děkuje! „Milostí Boží jsem, co jsem!“ (1 Kor 15, 10).

Jak jsme bohatí v Kristu, který se nám zjevil a k nám přišel. Tím více prosíme: Abys všechny bloudící přivedl k jednotě církve a všechny nevěřící k světlu evangelia! Prosíme tě, uslyš nás!

Modlitba:

Bože, tys dnešního dne zjevil svého jednorozného Syna pohanům vedeným hvězdou; i my tě už poznali skrze víru; veď nás tedy milostivě až k patřeni na krásu tvé velebnosti. Amen.

PRVNÍ NEDĚLE PO ZJEVENÍ PÁNĚ

I.

Ježíšova obětní cesta

1. Dnes nám liturgie dopřává být svědky prvního úředního obětování, k němuž putuje dvanáctiletý Ježíš do Jeruzaléma. „On musí být u svého Otce“. Podává se Otci za oběť. Pak se vrací zpět do Nazareta a pokračuje tam ve své oběti v tichém rodinném kruhu: „Byl jim poddán“: poslušnost, práce, poníženost. O dvacet let později

dovrší svou oběť v Jeruzalémě, na kříži. Připojme se k oběti Ježíškově, jak nás k tomu vybízí epištola.

„Podávejte své tělo v oběť živou, svatou, bohulibou! To budiž vaše správná bohoslužba.“

2. *Ježíš obětuje.* Od dávných dob putovali židé ze všech končin země do Jeruzaléma, aby obětovali. Bez přerušení planul posvátný obětní oheň v předním nádvoří chrámovém. Byla stále porážena nová zvířata a jejich krví byl pokropen oltář zápalných obětí. Ale Bůh neměl zalíbení v těchto obětech. Ony nemohou člověka zbavit hříchu a ospravedlnit jej před Bohem. Nemohou dát Bohu ani důstojnou oslavu. Musí přijít, a přijde nová oběť. „Tak praví Hospodin: Nechci dary (oběti) z vaší ruky. Od Východu slunce až na Západ bude mé jméno veliké mezi pohany a na každém místě bude mému jménu přinášena oběť čistá“ (Mal 1, 10, 11). Dnes začíná ta nová oběť: Vtělený Syn Boží vystupuje, ponejprv jako Izraelita, na chrámovou horu a tam přináší svou oběť nepozorovaně, nenápadně. Obětuje s Marií a Josefem prostý dar chudých: ale do tohoto daru vkládá Ježíš své nitro, celou svou bytost, ochotu ke všemu, co si od něho přeje Otec. „Hle, já přicházím, abych splnil tvou vůli, Bože“ (Žid 10, 7). Svatá oběť, v které má Otec své plné zalíbení!

Ježíš nás bere s sebou při svém obětování. — „Zapřisahám vás, bratři, abyste podávali své tělo v oběť živou, svatou a bohulibou! To budiž vaše správná bohoslužba!“ S obětí Spasitelovou spojíme oběť nás samých. V mešním obětování dáme všechno. Svou bytost, tělo i duši, učiníme „svatým“ a od hříchu čistým obětním darem. „Správným“ darem obětním, tj. produševnělým, oživeným duchem, milostí, vírou a svatou láskou. Naše obětování nezačíná teprve obětováním mešním a nekončí jím: ono obsahuje celý každodenní křesťanský život. Tak nám to říká epištola, když pokračuje: „Nepřipodobňujte se tomuto světu (jeho zásadám, názorům, skutkům), nýbrž přeměňujte se obnovou své mysli“. „Nová mysl“ — nový duch, duch Kristův musí do nás přijít a nás uchvátit, abychom milovali to, co On miluje, nenáviděli, co On nenávidí, konali, co On přikazuje a si přeje, a abychom žili podle příkladu, jež nám On dal... V „novém duchu“ chápat, milovat a konat, co „je vůle Boží, co je totiž dobré, co dokonalé“ (epištola). — „Podávejte své tělo v oběť živou, svatou a bohulibou, v nejtěsnějším obětním společenství s Pánem a Spasitelem, který se dnes v našem středu obětuje za nás a s námi.“

3. Být křesťanem znamená: konat Ježíšovu obětní cestu do Jeruzaléma, nechat se obětovat s Ním ve mši svaté, i v denním životě. „Dal jsem vám příklad!“ (Jan 13, 15).

„*Podávejte své tělo Bohu v oběť živou.*“ Naše tělo je víc než žalář duše, více než pouze sídlo zkaženosti a smyslnosti; víc než pouze špatná látka, pramen všech hříchů. Ono má čest i povinnost stát se svatým obětním darem Bohu. Novým duchem učiníme z něho hostii, která pak při vzkříšení zakusí velké, věčné proměňování! „Rozsévá se v porušitelnosti, vstane v neporušitelnosti“ (1 Kor 15, 42).

Modlitba:

Ochraňuj nás, Pane, kteří se zasvěcujeme tvé službě, abychom oddáni božským věcem, tělem i duší tobě žili. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

II.

Kristus — Božský Král

1. „Kristus se nám zjevil“ — ten velký Král. Posvátná liturgie nás dnes přivádí k Němu, abychom se mu klaněli. On sedí jako Král na vznešeném trůně. Andělé se mu klanějí. „Hle, ten, jehož říše (vláda) potrvá na věky. Plesejte Bohu, všechny země, služte Pánu s radostí“ — (introit) —.

2. *Obdivujeme zjevení Boha v dvanáctiletém Ježíškovi v chrámě.* Josef a Maria se domnívali, že se Ježíšek vrátil do Nazareta. On však zůstal v chrámě. Tu se vmísil mezi staré izraelské učitele zákona a svými otázkami i odpovědmi je uvedl v úžas. „Všichni žasli nad jeho chápavostí a nad jeho odpovědmi.“ Také Maria a Josef „se divili“, když ho našli v chrámě. Maria mu řekla: „Chlapče, proč jsi nám něco takového udělal?“ Připomíná mu jeho synovskou povinnost. Ale Ježíš připomíná Matce vyšší povinnost, která jej váže k Otci, k jeho Otci. „Což jste nevěděli, že já musím být u svého Otce?“ To jsou první slova, vyšlá z úst Ježíšových, která nám evangelisté zaznamenávají. To jsou jediná slova z jeho dětství. A ta slova mluví, jako jeho poslední slova na kříži, o Otci, o jeho Otci. Je to epifanie, osvětlení, zcela jasné zjevení jeho vědomí, že On je soupodstatný Syn Otcův. Je to vyznání, že On náleží Otci, zcela Otci a jeho vůli. Je to vyznání dokonalé oddanosti Otci a jeho vůli. — Hoch uprostřed učitelů zákona září leskem nikdy nevidané moudrosti. Boží Syn! A ten hoch, Boží Syn, jde s Marií a Josefem do skrytosti nazaretské a „byl jim poddán“. Uchvácen, v klanění a s úžasem stojí posvátná liturgie před zjevením Boha v dvanáctiletém chlapci. „Plesejte Bohu, všechny země, služte Pánu s radostí. Předstupte před něho s jásáním,

neboť On, Pán, jest Bůh“ – (obětování). On přichází v této hodině do našeho středu, v oběti mše svaté. Svatá epifanie na oltáři! – „Hle ten, jehož vláda potrvá na věky.“

Zjevení Páně má být a chce být svátkem klanění Kristu, Božskému Králi!
– Klaníme se mu svou modlitbou, konáním posvátné liturgie zároveň se svatou církví v nebi i na zemi. Klaníme se mu svým rozumem a skláníme jej před vírou v jeho slovo, v jeho nauku, v jeho evangelium, v jeho církev a její dogma. A kdyby všichni měli odejít, říkáme se sv. Petrem: zůstaneme ti věrní: „Ty máš slova života věčného!“ (Jan 6, 69). Klaníme se mu svou vůlí tím, že se plně podrobujeme jeho prikázáním, jeho nařízením, jeho svátostem, jeho církvi. „Kdo zachovává moje prikázání, ten mne miluje“ (J 14, 21). Kdo vás – církev – slyší, mne slyší, kdo vámi pohrdá, mnou pohrdá“ (Lk 10, 16). Klaníme se mu tím, že se podrobíme jeho působení v nás a na nás, zařízením, opatřením, navštívením, pokořováním, vnitřním očišťováním, závazkům a povinnostem denního života. Klaníme se mu, když dobro, které konáme, nepřipisujeme sobě samým, své síle, své dobré vůli a snaze, nýbrž s Apoštolem vyznáváme: „Bůh je to, jenž v nás působí chtění i konání“ (Fil 2, 13), a s vděčným srdcem říkáme: „Ne, Pane, nám, ne nám, ale svému jménu dej slávu“ (Ž 113, 1). Klaníme se mu, když uvedeme do života výzvy dnešní epištoly, abychom podávali své tělo a svou duši v živou a svatou oběť Otci, abychom se přetvořovali v ducha Kristova a jeho obraz a žili vpravdě jen tomu, co je vůle Boží, co je bohumilé a dokonalé, ve společenství svaté církve.

3. Kristus je Král. To je poselství svátku Zjevení Páně. „Viděli jsme jeho slávu“ – (J 1, 14), slávu Krále, Pána, Kyria. On si ji získal svou obětí na kříži. Bez oběti a kříže nemůže tedy být žádná sláva ani pro církev, pro tělo a údy Kristovy. „Což nemusil Kristus trpět a tak vejít do své slávy?“ – (Lk 24, 26).

Proto přinesme „své tělo“, všechno co jsme a máme, jako obětní dar k oltáři. Máme účast v utrpení a smrti Páně: pak jdeme slávě vstříc. Obětování, proměňování a přijímání.

Podáváme své tělo jako živou, svatou a bohubíou oběť. Nejen v hodině mše svaté, – nýbrž po celý den, v praktickém životě. Nepřipodobňujeme se tomuto světu, nýbrž přeměňujeme se obnovou své mysli. Zkoumáme, co je vůle Boží, co dobré, bohubíé a dokonalé. Žijeme zvláště ve vědomí, že my všichni dohromady tvoříme jedno tělo v Kristu (ve společenství církve), jednotlivci však jsou údy jeden druhého v Kristu Ježíši, Pánu našem“ (epištola). Žijeme pro celek, pro společnost, pro tělo Kristovo. Tím se klaníme Pánu.

„To je moje přikázání, abyste se navzájem milovali, jako já jsem miloval vás“ (J 15, 12).

Kristus budiž mým Králem, Králem mých myšlenek, mé vůle, mých citů, sklonů, celého mého jednání a konání. Jeho vůle ve všem! To nechť je moje vyznání v oběti mše svaté, kterou přinášíme spolu s knězem. Zasvěcuji se mu, a skrze Něho a v Něm Otci.

Modlitba:

Modlitby snažně prosícího lidu, prosíme, Pane, provázej nebeskou dobrotivostí, aby poznávali, co je třeba činit, a dostávali sílu k vyplnění toho, co poznali. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

* * *

Svátek Svaté Rodiny

Křesťanská rodina

1. Posvátná liturgie nás vede dnes do Nazareta, abychom popatřili do života svaté Rodiny. Z lůna rodiny jsme vyšli, v lůně rodiny jsme vyrostli, pro život v rodině jsme určeni, ať v přirozené, či především v nadpřirozené rodině svaté církve (křtem) nebo kláštera (svatou profesí). Pojďme tedy všichni do Nazareta podívat se na vzor a podle něho se zařídit!

2. *Rodinný život v Nazaretě* se nám popisuje v dnešním evangeliu: celá rodina jde do chrámu jeruzalemského přinést předepsanou oběť. Maria a Josef ztratili dítě, hledají je s bolestí. Konečně je našli v chrámě. Ježíš je poddán Marii a Josefovi. Život nazaretské Rodiny se vyznačuje horlivostí v náboženských úkonech a modlitbě, láskou, která pojí Marii s Josefem a je oba s dítětem, a konečně jímavou poslušností dítěte, Syna Božího, vůči Marii a Josefovi: „Byl jim poddán.“ Pojďte a vizte, porovnejte a uče se!

Epištola svátku nám staví před oči rodinného ducha a rodinné ctnosti.

„Bratři, projevujte navenek milosrdné srdce, dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost. Snášejte se a navzájem si odpouštějte, když někdo má něco proti druhému...“ (Kol 3, 12–16)

3. *Skvělý vzor! Drahocenné pokyny!* To nestačí posvátné liturgii. Ona nám také otvírá prameny síly, která je nutná pro křesťanský rodinný život — v oběti mše svaté, v obětní Hostině svatého přijímání a v modlitbě.

Vzácné dobro pro přirozenou i pro duchovní rodinu je smysl pro rodinu, jsou rodinné ctnosti: vůle a opravdová snaha, abychom byli s druhými jedno srdce a jedna duše, v upřímné lásce, ve skutečné blahovůli jim oddáni v lásce, která všechno snáší, každému všechno odpouští, každému slouží, ve službě celku nás úplně stravuje a pečuje o společné, varuje se všeho, co by mohlo porušit lásku, vzájemné porozumění, vzájemnou důvěru. Křesťanský smysl pro rodinu vyžaduje oběť, zřeknutí se mnohých vlastních přání, neustálé umrtvování, a má-li být dokonalý, vyžaduje překonání samolásky. Vyžaduje vyspělou ctnost, vážnou, hlubokou zbožnost, živou víru a mnoho modlitby a spojení s Bohem!

Modlitba:

Pane, přinášíme ti smírnou oběť a pokorně tě prosíme, abys na přímluvu Bohorodičky Panny i svatého Josefa upevnil naše rodiny ve svém pokoji a ve své milosti. Amen.

Pane Ježíši Kriste, tys byl poddán Marii a Josefovi a tys posvětil rodinný život nevýslovnými ctnostmi; dej tedy, ať s pomocí jich obou se učíme na příkladu tvé svaté rodiny, a tak s ní dosáhneme věčného společenství. Amen.

Zjevení Páně — Svaté dary

1. Tři mudrci otvírají své poklady a obětují je. V této události vidí liturgie obětování, které koná svatá církev a s církví i my každodenně při oběti mše svaté. O církvi, o nás pěje ofertorium svátku Z. P. „Králové z Tharsu a ostrovů budou obětovat dary, králové arabští a sabejští dary přinesou. A budou se mu klanět všichni pozemští vládcové, lidé všech národů mu budou sloužit.“

2. V darech, které se přinášejí k oltáři při mešním obětování a které kněz přináší v chlebě a víně jménem obětující církve, podáváme sebe samy jako obětní dar Bohu: obětní dar zastupuje přirozeně toho, kdo jej obětuje. Obětujeme z'ato, to nejlepší a nejvzácnější, co máme: své já, své srdce s jeho tužbami a sklony, svou vůli, svou svobodu a své rozhodování. „Hle, přicházím, abych splnil tvou vůli“ (Žid 10, 9). Jemu náleží všechno, co jsme a co máme. Obětujeme kadidlo: uznáváme Pána a klaníme se mu jako svému Bohu. On je naše všecko. Náš život má být život modlitby a ustavičného pozdvižení našich myšlenek a citů k našemu Pánu a Bohu — neustálé „sursum corda“ — „vzhůru srdce“. „Nechť má modlitba stoupá před tvou tváří jako kadidlo“ (Ž 140, 2). Obětujeme myrhu: odřekneme se, jako mudrci

u jeslí: nezřízené přichylnosti k tělu a krvi, opustíme otce i matku, abychom žili Jemu. Odřekneme se nezřízeného lnutí k statkům a požitkům pozemského života a budeme dobrovolně sdílet chudobu božského Krále v jeslích. Volíme si život vědomého umrtvování vnitřního i vnějšího člověka a zasvětíme Pánu toto své rozhodnutí: „Kytička myrhy je mně můj miláček“ — (Velepíseň 1, 12).

Ve svatém proměňování se náš dar chleba a vína stal živým Kristem. „Prosíme tě, Pane, pohled milostivě na dary své církve; teď se už nepřináší zlato, kadidlo a myrha, ale to, co se těmito dary znázorňuje, místo nich obětuje a přijímá: JEŽÍŠ KRISTUS, tvůj Syn, náš Pán“ (Sekréta). Tu bere církev a bereme my ve společenství obětující církve tento „čistý, svatý a neposkvrněný obětní dar“ do rukou a podáváme jej Otci: zlato božské osoby Jednorozeného od Otce, kadidlo jeho nekonečně svatého, Boha dokonale důstojného klanění, pocty, chvály, díků a oslavy, a myrhu jeho smrti na kříži, kterou podstoupil v přesvaté lásce k Bohu a k lidem. Tímto nejvyšším svatým obětním darem dáváme Bohu, co je Božího. (Mt 22, 21) „Skrze něho a s ním a v něm patří tobě, všemohoucímu Bohu Otci, v jednotě Ducha svatého, všechna čest a sláva“ (mešní kánon), nám odpuštění viny a plnost veškeré milosti.

3. „*Králové z Tharsu a ostrovů budou obětovat dary*“... Kolik je to asi stálo! Kolik toho opustili a zanechali, aby mohli obětovat Pánu! Kolik víry a obětavosti ukázali! A s jak velkou radostí dali, co měli nejlepšího! Když my přicházíme ke mši svaté obětovat, copak vlastně dáváme? Dali jsme někdy skutečně všechno? Celou svou vůli bez výhrad? Každé vlastní přání, každou vlastní touhu, abychom žili jen a jen podle jeho přikázání, vůle a zalíbení? Obětovali a dali jsme skutečně všechno a zřekli se všeho, jak to od nás žádal Bůh?

Obětovat, konat mešní obětování spolu s knězem, stojí víc než pouhá slova a modlitební formule. Co konáme při mešním obětování a při sv. přijímání? To je pouze začátek — první krok. Vracíme se zpět do všedního dne, do všedního života. Ale „jinou cestou“ — jako tři mudrci obětující v Betlémě jdou „jinou cestou“ domů, do všedního života. Stali se novými lidmi. Skoncovali se starými cestami, dosavadním způsobem života, s dosavadním smýšlením. Opravdové spoluobětování mše svaté tvoří nového ducha, nového člověka. Ten jde pak do všedního života rozhodnut, že všechno obětuje svému Pánu a Spasiteli. On poznává svého Pána ve svých bratřích a sestrách, ve všech, s nimiž má co činit. On otvírá poklady svého srdce a zasvěcuje údům Kristovým svou lásku, svůj čas, své nadání, svou sílu, své ruce. Dává bližnímu, kde ho vidí v nouzi, patřičnou účast na svých statcích a otvírá mu ochotně a štědře svou ruku. Ve skut-

cích lásky k vyděděným, chudým, shrbeným, nemocným, duševně zraněným dokazuje, že bral své mešní obětování vážně! A my?...

Modlitba: sekreta svátku Zjevení Páně.

Zjevení Páně — Boží hvězda

1. Při přijímání těla Páně nám klade liturgie svátku Zj. P. do úst slova tří mudrců: „Viděli jsme jeho hvězdu na východě a přišli jsme se s dary poklonit Pánu.“ Tak dostávají tato slova eucharistický smysl a obsah.

2. „*Viděli jsme jeho hvězdu*“. Ve hvězdě vidí posvátná liturgie přesvatou Eucharistii. „Viděli jsme jeho hvězdu“, ve mši svaté, v přijímání těla Páně, v tichých chvílích u svatostánku. Naším Betlémem je oltář. Byli jsme sem vedeni světlem víry a našli jsme Pána. Jej, hvězdu, eucharistické Slunce, z něhož vychází všechen život, všechno požehnání, všechna milost, všechno dobro. „Kdo jí mé tělo a pije mou Krev, má život věčný, a já ho vzkřísím v den poslední... Kdo jí mé Tělo a pije mou Krev, zůstává ve mně a já v něm. Jako mne poslal živý Otec a já živ jsem skrze Otce, tak i ten, kdo jí mne, živ bude skrze mne“ (J 6, 54–59). Opravdu Slunce, pramen nadpřirozeného života, milosti, spásy! Jsme šťastni, že jsme uviděli tuto Hvězdu! Každodenně nám svítí ve mši svaté, ve svatém přijímání, v milých chvílích u svatostánku. Nechť je nám Eucharistie Hvězdou! Během dne k ní často pohlížejme. Přicházejme často ke svatostánku, abychom viděli tu Hvězdu a nechali se jí osvitit, posílit a proniknout jejím světlem. To je vrcholné štěstí tří mudrců: viděli hvězdu! To nechť je také naplněním našeho štěstí, každodenní náš nejvyšší a nejšťastnější zážitek: „Viděli jsme Hvězdu a přišli jsme se Jí poklonit“ — Ježíše, naše všechno, v přesvaté Eucharistii!

„*Přišli s dary*“. Ve světle této Hvězdy a silou této Hvězdy, která nám vyšla časně ráno při mši svaté, při sv. přijímání, stane se nový den dnem bohatým na svaté myšlenky, na svaté city, na svaté skutky, na odříkání a oběti, na zásluhy. Žár lásky, zvýšený požíváním Nejsv. Svátosti, pronikne všechno jednání a konání a dá i úkonu, který je sám o sobě v našem všedním životě zcela bezvýznamný, velmi dokonalou cenu pro Boží oslavu, pro blaho svaté církve, pro vlastní duši. Každé ráno nás Eucharistie prohřeje ještě větší, ještě čistší láskou. Pak má každá myšlenka, každá práce, každá oběť plnou cenu, je důstojným a svatým darem Bohu. „S dary v rukou“ jdeme, silou pře-

svaté Eucharistie, k Pánu, k blaženému Betlému v nebi, k domovu, abychom se Mu tam věčně klaněli, jej milovali a jeho dosáhli!

3. „*Viděli jsme jeho hvězdu*“. Od Oběti a obětní Hostiny jdeme zase za svým povoláním. Hvězda, kterou jsme viděli ráno, nás všude provází. Z pohledu na ni, tj. ze vzpomínky na ni, na svatou Oběť a svaté přijímání, čerpáme stále novou svěžest, novou odvahu, novou radost z oběti, novou sílu.

„Viděli jsme jeho hvězdu a přišli jsme s dary poklonit se Pánu.“ — Hvězda Eucharistie vyšla také nad duší našeho bližního! Měli jsme účast v téže mši svaté. Zažili jsme zazáření Hvězdy do duše při témž stole Páně. Viděli jsme, jak ta Hvězda sestoupila i do duše bratra v Kristu, aby ji naplnila svým světlem, svou silou, svým životem. To musí být plod a účinek mše svaté a svatého přijímání, že ve svých bratřích a ve svých sestrách vidíme Krista — HVĚZDU. Že za tím vnějším a lidským vidíme Krista — Hlavu — která ten úd oživuje a nese. Pak přijdeme radostně s dary, poklonit se Jemu v jeho údech. V bližních Jemu sloužit, Jej těšit, Jemu pomáhat, činit Mu radost, podpírat Jej. — „Cokoli jste učinili jednomu z mých nejmenších bratří, udělali jste to mně!“ (Mt 25, 40) Správně pochopené spoluobětování mše svaté, správně chápené přijímání Těla Páně se musí projevit v praktickém životě v lásce, v účinné a čínorodé lásce k údu Kristovu. Jak málo se k tomu dospívá!

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej ať očištěnou myslí chápeme a si osvojíme to, co konáme slavnostní bohoslužbou. Amen.

Zjevení Páně — Klanějme se Mu!

1. „Kristus se nám zjevil: pojdte, klanějme se Mu“ (Invit. z matutina). Dnešní liturgie je zcela proniknuta klaněním Božskému Králi: „Hle, přichází vládce Pán, a má v rukou královskou moc a vládu.“ (Vstup). V epištole přicházejí národy do města Božského Krále, aby se mu klaněly; v evangeliu a ofertoriu přicházejí mudrci z Východu. S liturgií se klanějme i my!

2. *Svou vírou*. Smysly klamou, rozum nechápe, jen víra se pokorně sklání před slabým Dítětem v jeslích a klaní se v něm Synu Božímu, Vládci, Pánu vesmíru, Tomu, jemuž „je dána veškerá moc na nebi i na zemi“ (Mt 28, 18). — Věřím v Ježíše Krista — Boha z Boha, světlo ze světla... jedné podstaty s Otcem..., jenž pro nás lidi a pro

naši spásu sestoupil s nebe. I vtělil se z Ducha Svatého, narodil : z Marie Panny, trpěl, byl ukřižován, zemřel, byl pohřben, vstal z mrtvých, vstoupil na nebesa, sedí na pravici Otcově.“ Věříme v jeho Osobu, v každé jeho slovo, v každé jeho příslibení; v jeho církev, v jeho nauku, v jeho svátosti. Věříme v „těla vzkříšení a život věčný!“ – Na tomto základě stavíme všechno naše myšlení a snažení, všechno jednání a konání. „Nikdo nemůže položit jiný základ“ (1 Kor 3, 11).

Svou vůlí a svým životem. Podrobujeme ji jeho prikázáním, jeho zákonu, jeho evangeliu, jeho viditelnému zástupci, papeži, biskupům. Podrobujeme se slepě jeho Prozřetelnosti, jeho úradkům, zařízením, jeho vůli. Ke všem pracím, povinnostem, odpovědným úkolům, snahám, námahám, odříkáním a obětem, které On na nás vkládá, řekněme – přes všechnen přirozený odpor – své „FIAT“: „Jak se Tobě líbí“. – A všechny tvrdosti, – všechny zkoušky, obtíže, pokušení, nemoci, – nehody, pokořování vnitřní i vnější přijmeme s úplnou podrobeností, i když se jich člověk v nás samých léká. – „Protože je to Tobě tak milé!“

3. Národy, které v epištole putují k Božskému Králi, mudrci, kteří v evangeliu přicházejí z východu, králové tharsičtí a z ostrovů v mešním obětování, to jsme my sami: život křesťana je klanění Kristu Pánu. Nejdokonaleji se mu klaníme tím, že v modlitbě a rozjímání vnikneme do ducha Páně, nejen abychom se jej naučili znát, ale abychom vyplnili jeho slova a následovali jeho příkladu tak dokonale, jak je to jen možno. „Oblect se v Pána Ježíše Krista“ – (Řím 13, 14). Následování Krista Pána vnějším jednáním: osvojme si neustálou modlitbu, umrtvování, skromnost a laskavost, nezištnost a dobrotu, sebeovládání a vlídnost Páně, aby „bylo vidět život Ježíšův na našem těle“ (2 Kor 4, 10). A ve vnitřním životě: přetvoříme své myšlení a chtění podle jeho ducha a osvojíme si jeho usebranost, jeho lásku k Bohu a k bližnímu, jeho horlivost o čest Boží a jeho odevzdanost do vůle Otcovy, „takže jsme v něm vkořenění a na něm zbudování“ (Kol 2,7).

Můžeme pak říci s Pavlem: „Nežiji už já, nýbrž žije ve mě Kristus“ (Gal 2, 20)

V každé mši svaté obnovujeme a upevňujeme klanění Pánu. V chlebě a víně odevzdáváme svou vůli a svá přání Pánu a Králi. Ve svatém proměňování sestupuje On dolů, přijímá naše dary a spojuje je se svou modlitbou a obětí. Tak dostanou naše dary svou plnou cenu před Bohem. Ve svatém přijímání vstupuje pak On na trůn našeho srdce, aby během dne byl Králem našich myšlenek, hnutí, všeho našeho jednání a konání. Všechno v nás je zasvěceno Jemu, a skrze

Něho a v Něm Otcí! Ze všech věcí, které konáme během dne, není ani jedna jediná, která by se nestala klaněním Ježíši a Otcí a která by tak nemohla sloužit slávě Boží, zájmům Ježíšovým, zájmům církve a spáse duší. Je zapotřebí jen úkonu obětování, kterým všechno své jednání a konání vždy znovu spojujeme s oddaností svého srdce Pánu a Spasiteli a tak je činíme skrze Něho obětí chvály a klanění Otcí. V Ježíši jsme tak bohatí a náš život nabývá ceny, jejíž velikost nedovedeme ani tušit.

Modlitba jako výše, str. 122.

Zjevení Páně — Nová cesta

1. Mudrci od východu našli Spasitele a obětovali mu dary. „A protože dostali ve snu shůry napomenutí, aby se k Herodovi nevraceli, odebrali se jinou cestou do své země“ (Mt 2, 12).

2. „*Jinou cestou*“. Sv. Řehoř Veliký nám vysvětluje slova evangelia takto: „Mudrci od Východu nám dávají pozoruhodné naučení, když se vrací jinou cestou domů. Řídí se podle toho, co jim řekl anděl, a tím nám dávají na srozuměnou, co máme dělat my! Náš domov je ráj. Když už jsme jednou poznali Ježíše, nesmíme se domů vrátit tou cestou, kterou jsme přišli. Odešli jsme z domu cestou domýšlivosti, neposlušnosti, přilnutí k viditelnému požívání zakázaného ovoce. Musíme tedy domů cestou slz, poslušnosti, pohrdání pozemskými věcmi, cestou umrtvování. Vrátime se domů *jinou* cestou: nechali jsme se pozemskými požitky odvést od nebeských radostí. Je tedy nutno, abychom se tam vrátili cestou pokání!“

„*Vždycky pamatujme*, naplnění svatou bázni, jednak na své provínění, jednak na přísný soud. Mysleme na to, jak přísný je SOUDCE! Hrozí soudem a skrývá se. Hrozí hříšníkům tresty a vždy čeká. Otálí se svým příchodem, aby na nás našel méně trestuhodného. Oplakávejme tedy své hříchy! Nedejme se zajmout požitky tohoto života a nedejme se svéstí pozemskými radostmi! Soudce stojí přede dveřmi! On řekl: „Běda vám, kteří se nyní veselíte a radujete, budete lkát a rmoutit se. Tak praví i Šalomoun: Konec pozemské rozkoše je pláč. A opět: Srdce moudrého je tam, kde je zármutek, srdce blázna však je tam kde je radost!“

3. „*Pensemus!*“ Dobře se nad tím zamysleme, praví svatý papež. Epifanie nám důrazně připomíná Pána, který jednou přijde ve své slávě soudit živé i mrtvé. Také nás!

Kdo jednou poznal a pochopil Krista, ten se stane novým člověkem! Ten se dá na *novou* cestu! Ten se začne odlučovat a vzdalovat od radostí a marností tohoto života. Ten odejde od Heroda i od Židů. Ten má svůj pohled zaměřen k nebi. Ten žije opravdu svatý, nadpřirozený život. Tak to činí tři mudrci z evangelia.

Nové poznání a nazírání, které magové získali u jeslí, kladou na ně po jejich návratu velké požadavky. V pohanském prostředí, mezi svými příbuznými a známými, drželi si své pevné poznání Pána a víru v Něho. Sklízeli odpor, posuzování, potupu. Byli považováni za oklamané, kteří se nechali svést hvězdou. Oni ale zůstali věrni tomu, co zažili u Ježíše, Marie a Josefa, a stali se svatými! To jsou cesty Boží a cesty Boží milosti!

My se setkáváme s Pánem každodenně ve mši svaté. Otevřme své poklady a obětujme mu zlato, kadidlo a myrhu. Ve sv. přijímání se Ho dotýkáme, a On se dotýká nás. A výsledek! „Jinou cestou“ jdeme nyní domů! Opustíme cestu dosud nedokonalého, příliš lidsky a pozemsky smýšlejícího člověka. „Viděli jsme Pána“! Žijeme pro Něho. Žijeme zároveň s Ním, jeho životem oddanosti Otci, lásky k duším, žijeme jeho vnitřním životem!

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej ať očištěnou myslí chápeme a si osvojíme to, co konáme slavnostní hohoslužbou. Amen.

Křest Kristův

1. S posvátnou liturgií slavíme dnes vzpomínku na křest Kristův v Jordáně. Nebe se otvírá nad Ježíšem. Otec ho oslavuje: „Toto je můj Syn, v němž se mi zalíbilo“. Duch Svatý na Něj sestupuje viditelně v podobě holubice. Velká epifanie, zjevení Boha v Jordáně. To je pro liturgii zjevení Boha minulosti, právě tak jako přítomnosti i budoucnosti.

2. *Kristus je křtěn.* Svatý se staví mezi nečisté a hříšné. Syn Boží se sklání dobrovolně pod rukou Křtitelovou: zjevení pokory a zjevení toho, že náš Spasitel jest si vědom svého vykupitelského poslání a chce nás vykoupit. Při křtu v Jordáně zasvěcuje se svému vykupitelskému povolání: „Ejhle, Beránek Boží, který snímá hříchy světa“ (Jan 1, 29). Přikrývá se hříchy celého světa a pohřbívá je v Jordáně. Myslí na nás i na mne. Zasvěcuje se obětavé službě zachraňování duší. Přijímá s božsky svatou energií povolání, které mu dal Otec, aby

za spásu našich duší obětoval sebe, svou krev, svůj život. To od něho vyžaduje, aby „byl pokřtěn křtem (vlastní krve), a jak ho to tíží, že se dosud nevykonal“ (Lk 12, 50) V tom okamžiku následuje velké Zjevení. Nebe se nad Ním otvírá. A Otcův hlas zaznívá: „Toto je můj milý Syn, v němž se mi zalíbilo!“ Duch Svatý sestupuje na Něho a na Něm spočívá. My jsme dnes s Janem Křtitelem svědky tohoto zjevení Boha v Jordáně. Slyšíme Otcův hlas. Radujeme se, že náš Pán a Spasitel je před celým světem s nebe slavnostně prohlášen jako Syn Boží. Klaníme se a říkáme s mešním Gloria: „Pane, jednorozenný Synu, Ježíši Kriste. Pane Bože, Beránku Boží, Synu Otce. Jenž snímáš hříchy světa, smiluj se nad námi! Jenž snímáš hříchy světa, přijmi naši prosbu!“

Zjevení v Jordáně je trvalou skutečností. Opakuje se, kdykoli člověk přijímá svátost svatého křtu. Tu se člověk ponořuje s Pánem, pohřbívá svou vinu do vody svatého křtu a povstává k novému životu dítěte Božího. „To je můj milovaný syn, v něm se mi zalíbilo!“ Duch Svatý sestupuje s plností svých milostí a darů do duše, očištěné vodou. To zjevení se opakuje bez přerušení i při sloužení mše svaté. Když obětujeme spolu s knězem, ponořujeme se ve smrt Spasitelovu, s Ním odumíráme hříchu a veškeré zvrácenosti; s podstatou chleba jsme proměněni, stáváme se lidmi posvěcenými, Bohu zasvěcenými a oddanými ve zjevení Boha při sv. proměňování. To zjevení je konečně milostiplnou skutečností v obětní Hostině svatého přijímání: tu nás Kristus naplňuje svým životem a duchem. V živém zasnoubení pojímá nás do své osoby. Jsme jedno s Ním, jsme s Ním Otcovy děti. A nad námi zaznívá Otcův hlas: „To je můj milovaný syn, v něm se mi zalíbilo!“

A pak následuje zjevení Boha v nebi. Při umírání budeme ponořeni do smrti Krista, našeho Spasitele, abychom se pak temnou branou vynořili k čistému, svatému, věčně blaženému životu, k životu dokonalého Božího dětství. Pak se nebe nad námi otevře a bude na nás vylévat všechny své poklady blaženosti, věčně – věčně! A věčně bude nad námi zaznívat hlas milujícího Otce: „To je můj milý syn, v něm se mi zalíbilo!“ To bude epifanie v nebi.

3. Tam, kde se Ježíš ponížil, bude nebem oslaven a povýšen. To jsou cesty Boží. „Kdo se poníží, bude povýšen!“

Věříme v Ježíše, Syna Božího. Považujeme se za šťastné, že smíme v spoluobětování mše svaté, v přijímání Těla Páně každodenně prožívat zjevení Boha v Jordáně. Prosíme, abychom je směli věčně spoluprožívat a požívat my všichni, všichni! Nesmíme přijít k Otci bez druhých!

Modlitba:

Nebeským světlem nás, prosíme, Pane, vždy a všude předcházej, abychom tajemství, na němž jsi chtěl, abychom měli podíl, zřeli s čistým pohledem a přijali s náležitou láskou. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 2. neděle po Zjevení Páně

1. V celé své zářivé velikosti zjevil se světu Božský Král — Kristus — o svátku Epifanie. Tiše a skrytě přišel na svět: o Epifanii vešel slavnostně do svého města, do svého vlastnictví, do lidstva Církve, národy všech zemí a dob se vydávají na cestu, aby ho hledaly, klaněly se Mu a obětovaly mu své dary. Tuto myšlenku svátku Zjevení Páně rozvíjí liturgie ve vypravování o příchodu mudrců z Východu. Druhé zjevení Krista následuje v druhém tajemství svátku Zjevení, ve křtu Kristově. Tu se otvírá nebe nad pokorným křtencem v Jordáně a před světem o něm prohlašuje, že je to Syn Boží: „Toho poslouchejte!“ A třetí zjevení slávy Božského Krále následuje v třetí události, která se zároveň oslavuje o Epifanii, totiž svatba v Káně: „Tím učinil Ježíš v Káně Galilejské počátek zázraků; tím zjevně ukázal svou slávu a jeho učedníci v něj uvěřili.“ (J 2, 11).

2. Zjevení Krista jako Syna Božího, jako Krále a Pána vesmíru, je předmětem této neděle. Je spjato se zázrakem na svatbě v Káně. Vcházíme do domu Božího, abychom spolu s knězem přinášeli svatou oběť. Před naším zrakem září v oslepující nádheře a neporovnatelné velebnosti Král a Pán, sedí na trůně své slávy, země a celý vesmír je pod jeho nohama, klaní se Mu a uznává a vyznává svou vlastní nicotnost. (Introit). „Pane, smiluj se!“, tak to splývá samovolně a hluboce procítěno s našich chvějících se rtů. Pak slyšíme andělský zpěv: „Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj (spása) lidem“. Připojujeme se k jejich Gloria s jásotem, klaníme se, velebíme, děkujeme, prosíme a připojujeme obsažnou společenskou modlitbu: uděl svůj mír, svou spásu, svou milost a sílu našim časům, naší církvi, naší obci, našim rodinám, našim duším a srdcím! „Tvůj mír“ je vždy také mír lidí, duší a srdcí navzájem, je síla k vyplnění povolání, ke skromnosti a spokojenosti, k upřímné lásce, usilování o dobro, k žehnání a ke konání dobra (epištola). Jak září v takovém křesťanském životě síla a sláva „Pána“ a Krále Krista, který vládne v křesťanu a v něm působí! Opravdu, „Pán poslal své Slovo (svého Syna) a uzdravil je“ (graduale), přetvořil je, dal jim nový život a plnost božské síly. Proto „Chvalte Pána, všichni andělé jeho!“ (Aleluja).

3. S úžasem sledujeme zázrak, který se stal na svatbě: jak „Pán“ s božskou svrchovaností a mocí rozkázal vodě a ona přestala být vodou; stala se vínem, dobrým, vzácným vínem pro svatební hostinu. Opravdu, On je Pán! Prvky a příroda se sklánějí poslušně před jeho vůlí a klanějí se Mu! V mešním obětování mu přinášíme v symbolu vodní kapky své srdce, své sklony, svou vůli, svou práci, modlitby a utrpení; to všechno je jen bezvýznamná, bezcenná voda. Tu přichází On — „Pán“, ve svatém proměňování a svou všemohoucí vůlí a svým slovem obnovuje zázrak z Kány: voda, která byla přilita do kalicha, je zároveň s vínem posvěcena, proměněna ve svatou Krev Kristovu; my sami, naše srdce, naše myšlenky, naše práce, modlitby a utrpení, jsou proměněny, posvěceny v Krista, přijímají novou přirozenost, dostávají nové bytí a cenu, jakou by nikdy nemohly mít, kdyby nebyly „proměněny“ — mají od nynějška značku Kristovu. Otec v nich poznává lásku svého božského Syna a slyší z nich hlas, chválu, dík, klanění a milující oddanost svého Syna. „Posvěť se jméno tvé! Buď vůle tvá! Odpusť, Otče! Zbav nás od zlého!“ Podivuhodné společenství našeho obětování, jednání a modlitby s Kristovým obětováním, jednáním a modlitbou! Je to pouze začátek proměnění našeho pozemského člověka v nebeského, v člověka vzkříšeného a věčně blaženého. Tam budeme pít „dobré víno“ ve věčném rozkošném zasnoubení se svým nebeským Snoubencem Kristem, když jsme zde na zemi v obětní Hostině mše svaté už obdrželi začátek a neklamnou záruku nebeské svatební hostiny. Tam je pak v blaživém patření na Boha dovršena a zvěčněna Epifanie, — zjevení Krista Pána.

I.

Svatba v Káně

1. Třetí zjevení Boha je na svatbě v Káně, v zázraku proměnění vody ve víno. „Tím zjevně ukázal svou slávu, a jeho učedníci v něj uvěřili.“ (Ev.)

2. Po Epifanii v Beltémě a v Jordáně prožíváme dnes Epifanii v zázraku z Kány. Je to první zázrak ve veřejném životě Ježíšově, k němuž zavdala příležitost nouze a tíseň chudých snoubenců a prosba Marie, Matky Ježíšovy. Učedníci, kteří se shromažďovali kolem Ježíše, měli dnes spatřit jeho slávu: v člověku božství, v slabé lidské přirozenosti sílu přirozenosti božské, v poníženém zevnějšku vše-

mohoucnost Boží. „Udělejte všechno, co vám řekne“ — poučuje Matka Ježíšova domácí služebnictvo, starostlivá v nouzi snoubenců. Služebníci přichystali šest kamenných nádob. Naplnili je vodou až po okraj. Ježíš sem přišel. Pak jim řekl: „Teď naberte a doneste správci svatby.“ Donesli, a jakmile správce svatby okusil vody proměněné ve víno — nevěděl, odkud je. Nevyzná se v tom. Odkud přichází to víno? A k tomu tak výborné víno? — Ježíš v úplné tichosti, beze slova a bez hnutí, proměnil vodu v kamenných nádobách ve víno. „Tím zjevně ukázal svou slávu!“ Učedníci v něj uvěřili a šli za ním. Tak je uchvátilo to, co velkého zažili zde v Káně. Liturgie vidí v historické události a skutečnosti obraz toho, co církev, co my, učedníci Ježíšovi, prožíváme dnes a každodenně: proměnění v Káně se před našima očima denně znovu uskutečňuje a živě, názorně zpřítomňuje v proměňování chleba a vína v tělo a Krev Páně. Tu jsme svědky jeho slávy a božské síly. Věříme v Něho. Jdeme za Ním v nezlomné věrnosti, v bezvýhradné oddanosti. Vidíme „jeho slávu jakožto Jednorozeného od Otce, plného milosti a pravdy“ (J 1, 14) a zpíváme: „Ať se ti klaní celá země, Bože, ať ti zpívá, píseň ať pěje tvému jménu, Nejvyšší“ (intr.)

„*Ale ty jsi uchoval dobré víno až do nynějška*“ — praví správce svatby ženichovi. To ale nedělá nikdo. „Každý člověk nejdříve předkládá dobré víno, a když se hosté podnapili, víno špatnější.“ Posvátná liturgie vidí v „dobrém víně“, které Pán svou božskou silou vyvodil z vody, svatou Eucharistií (communio). Ona nám byla zachována až do nynějška, tj. byla uchována pro milostiplné doby Nového zákona, pro nás! Pro doby tajuplné svatby, pro doby spojení nebeského Ženicha s lidstvem, s církví, s dušemi, spojení, které bylo započato a zahájeno ve vtělení Syna Božího, když Jednorozený od Otce přijal v lůně Nazaretské Panny naši lidskou přirozenost. „Ty jsi uchoval dobré víno až do nynějška.“ Přesvatá Eucharistie je plod proměňování chleba a vína, je stálou Epifanií, stálým zjevením Boha v podobě chleba. „Jásejte vstříc Bohu, všechny země, žalmy opěvujte jeho jméno, ať slavně zní jeho chvála. Vy všichni, kdo se bojíte Boha, pojdte a slyšte: budu vám vyprávět, jak veliké věci učinil Pán mé duši!“ (ve svaté Eucharistii. — Offertorium). Ve svaté Eucharistii zříme jeho slávu. Věříme v Něho. Jdeme za Ním. Dáme se ve svaté Eucharistii každý den ještě dokonaleji proměnit a přetvořit v Něho a od Něho a budeme s Ním denně těsněji spojení. Svaté, milostiplné spojení! Úvod a příprava k věčnému spojení v nebeské Káně.

3. „V tom čase byla svatba v galilejské Káně, a byla tam Ježíšova Matka. Na tu svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci“ (evang.) Je to cele myšlenka z Epifanie v posvátné liturgii. Zasnoubení Syna

Božího s námi lidmi, aby nás pozvedl z ponížení a přijal nás do slávy a plnosti svého božského života. S vděčným srdcem vyznáváme: „Pán poslal své Slovo, a uzdravil je a vytrhl z jejich zkázy. Proto ať velebí Pána pro jeho milosrdenství a pro jeho obdivuhodné činy na lidských dětech.“ — (Grad.)

K svatbě náleží svatební šat. „Láska ať je bez přetvářky. Mějte v oškli-
vosti zlo, lněte k dobru! Mějte se bratrsky srdečně rádi, při oceňování
kladte vždycky druhé výše než sebe...“ (atd. viz epištolu). — Nosím
skutečně takový svatební šat? Smím se odvážit přijít na svatbu?
Když se Ježíš chce se mnou znovu zasnoubit ve mši svaté, ve svatém
přijímání? Zkoumejme se vážně podle pokynů epištoly!

Modlitba:

*Všemohoucí, věčný Bože, ty řídíš všechno jak v nebi, tak i na zemi, vyslyš
tedy milostivě pokorné prosby svého lidu a dopřej naší době svého pokoje.
Skrze Krista, našeho Pána. Amen.*

II. Svaté proměnění

1. „Ať se ti klaní celá země, Bože, ať ti zpívá píseň!“ Tobě, Božské-
mu Králi, který se denně mezi námi zjevuješ v oběti mše svaté,
konáš zázrak proměnění chleba a vína ve své přesvaté Tělo a ve svou
přesvatou Krev a ve svatební Hostině svatého přijímání nám dáváš
své Tělo a Krev jako pokrm a nápoj. Věříme a prosíme s církví:
„Prosíme tě, Pane, ať v nás vzrůstá působení tvé síly, když nás živíš
božskými svátostmi, ať jsme tak tvým darem připraveni k dosažení
toho, co přislubují“ — (postcommunio).

2. *Co se koná v oběti mše svaté, je symbol našeho proměnění ze starého člově-
ka v nového. Z člověka hříšného, světsky smýšlejícího, vášnivého a ne-
dokonalého, v člověka svatého, Bohem naplněného, v pravého
křesťana. Tak nám vysvětluje dnešní epištola smysl zázraku v Káně.
Když dnes budeme obětovat mši svatou spolu s knězem a přijmeme
Tělo Páně, pak se vrátíme domů jako jiní lidé, noví lidé. Budeme žít
takovým životem, jaký si od nás přeje epištola! (Znovu si ji pozorně
pročti!) Hle, to je nový, změněný člověk! Žije také ve mně?*

*Co se děje v Oběti mše svaté, je zárukou proměnění celé naší bytosti při
příchodu Páně v poslední den, když Pán se zjeví ve své slávě. Velká Epi-
fanie před celým světem, rozvinutí jeho slávy před očima všech!
A když přijde, uskuteční na nás poslední a konečné proměnění a
posvěcení: (viz 1 Kor 15, 22–23; 42–44; a 49; 53... pročti z Písma*

sv.) On promění naše pomíjející tělo, aby bylo podobné jeho oslavenému tělu“ (Fil 3, 21), stejnou mocí, jakou v Káně vykonal zázrak proměnění a jakou mocí mezi námi denně koná zázrak proměnění chleba a vína... Zmrtvýchvstání. Věčný život pro duši i pro tělo.

3. „*Naděje ať vám dává radost!*“ Bůh „nás ve svém velikém milosrdenství znovu zrodil zmrtvýchvstáním Ježíše Krista k živé naději, k neporušitelnému, neposkvrněnému a nepomíjejícímu dědictví, které je pro nás uchováno v nebesích. Mocí Boží jste chráněni vírou ke spáse, která se má zjevit na konci času. Tehdy budete plesat, i když se nyní nakrátko, je-li toho třeba, rmoutíte v rozličných zkouškách... Budete pak plesat nevýslovnou a slavnou radostí, až dosáhnete cíle své víry: spásy duše“ (1 Petr 1, 3–9).

„Vy máte nyní zármutek. Avšak opět vás uvidím, a bude se radovat vaše srdce a vaši radost vám nikdo nevezme“ (J 16, 22) „Já vám odkazuji království, jak mně je odkázal můj Otec, abyste v mém království jedli a pili u mého stolu“ (Luk 22, 29). „Radujte se a plesejte, neboť vaše odplata je hojná v nebesích“ (Mt 5, 12).

Co je nyní, to pomine! Bůh všechno obnoví. „Kdo skoupě rozsévá, skoupě bude také žnouti, kdo však bohatě rozsévá, bohatě bude také žnouti“ (2 Kor 9, 61)

„Bůh naděje ať vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, byste mocí Ducha Svatého oplývali v naději“ (Řím 15, 13)

Modlitba závěrečná po sv. přijímání.

III. Božský Ženich...

1. V tom čase byla svatba v galilejské Káně, a byla tam Ježíšova Matka. Na tu svatbu byl pozván také Ježíš a jeho učedníci. (Ev.) — Liturgie druhé neděle po Zjevení Páně je obrazem *sňatku* Božského Krále — Krista — s lidstvem, s církví. To je v liturgii oblíbená myšlenka: církve je nevěsta Kristova. O tomto sňatku chápe liturgie Velepíseň, kterou vnukl Duch Svatý zbožnému spisovateli Starého zákona. O tomto sňatku chápe žalmistu, když začíná žalm 44: „Srdce mé přetéká něžnými slovy; báseň pronáším svému Králi“. O tomto sňatku, o neúnavném usilování Boha o lásku svého vyvoleného národa ve Starém i Novém zákoně, chápe proroky, kteří nejrozmanitějšími způsoby opěvují manželství, manželský svazek, sňatek Boha s církví. „Hle, čas lásky pro tebe, Izraeli, přišel. Tu jsem já (Bůh) rozestřel svůj plášť nad tebou a spojil se s tebou přísahou a s te-

bou vstoupil ve svazek“ (Ezech. 16, 8). „Tvým chotěm je ten, jenž tě stvořil. Jako opuštěnou ženu tě Pán zavolal, ženu milovanou v jejím mládí. Nyní tě miluji láskou věčnou (Iz 54, 5). Bůh, Ženich lidstva, církve, v Kristu, vtěleném božském Králi. Ponořme se do žalmu 44, do té Velepísně o sňatku Kristově s jeho církví!

2. *Královský Ženich — Kristus*. „Ty jsi nejkrásnější z lidských dětí, půvab se rozlévá na tvých rtech; proto ti Bůh požehnal na věky. Kolem svých kyčlí se přepásej mečem, reku, a oděj se vzácnou nádherou! Šťastně vyjeď do boje za víru, za spravedlnost!... Bože, tvůj trůn trvá vždycky a věčně. Právo máš v lásce, v nenávisti neřest. Proto tě pomazal Bůh, náš Bůh, olejem radosti, z tvých druhů tě vyvolil. Myrhou i aloem a také kassíí zavánějí všechna tvá roucha. Z paláce ze sloně rozveselí tě zvuk strunového nástroje. Dcery králů ti přijdou naproti, na pravici stojí ti královna v zlatém rouchu, oděná nádherou.“ — *Královský Ženich, Bůh a člověk v jedné osobě!* Božské prozařuje lidskou přirozenost svým světlem a svou krásou. Jeho rty zvěstují dobrotu a lidumilnost Boha, která se nám v Něm zjevila (Tit 3, 4). V jeho ruce je meč, soudcovská moc, kterou On srazí všechno, co je Bohu nepřátelské. Vystupuje pro pravdu a vyplnění příslibů o spáse, které dal Bůh, a zakládá Boží království církve přes všechny odpor lidí i pekla. Vystupuje pro laskavost: bude narovnávat, co je sehnuté, bude zvedat nalomenou třtinu, bude rozdmýčávat doutnající knot k novému žáru. Vystupuje pro spravedlnost: usmířuje Boha s lidmi a lidi navzájem mezi sebou a zasadí na zemi Boží spravedlnost. On je Bůh, Božský Král, Pán všeho, světů, lidí, duší i srdcí. Jemu nemůže nikdo klást odpor. Všichni jsou poddáni jeho vůli a jeho moci. On je svatý a nenávidí každou nespravedlnost. Proto jej Bůh před všemi druhy vyznamenal milostí a věčnou slávou. Z jeho božské přirozenosti se line vůně myrhy, aloe a kassie, vůně plnosti milosti a nebeské slávy. „A z paláce ze sloně tě rozveselí zvuk strunového nástroje. Přijdou ti naproti dcery králů“, národy povolané ke království Kristovu, které všechny čekají na uzavření sňatku s božským Králem. Stojí zde v „tvé čestné ozdobě“, v zářivém rouchu posvěcující milosti, kterou jim získal Pán na kříži. Čestné místo na pravici Králově zaujímá Královna, hlavní snoubenka, první vyvolená, Sion, církev Starého zákona. Neboť „Izraelitům patří přijetí za syny..., úmluva, dání zákona i zaslíbení; jejich jsou otcové a z nich je podle těla Kristus“ (Řím 9,4–5).

Královská nevěsta — církev. „Na pravici ti stojí královna v zlatém šatě, oděná nádherou... Slyš, dcero, pohled a nakloň své ucho: zapomeň na svůj lid a na otcův dům! Vždyť král prahne po tvé kráse. On je tvůj Pán, proto se před Ním skloň. Dcery tyrské přicházejí,

knížata lidu se ti klanějí.“ „Zapomeň a svůj lid!“ V Novém zákoně, ve sňatku s Kristem, neplatí už tělo a krev, původ od Abrahama, nýbrž jenom nové stvoření (Gal 6, 15), život milosti, ctnosti, svaté Kristovy lásky, svatosti. „Zapomeň na svůj lid!“ – „Král prahne po tvé kráse.“ On si tě vyvolil za nevěstu. Ty žij pro něho, jen pro Něho jako církev Nového zákona! – Tu vidí žalmista dlouhý průvod národů, které se klanějí královně v den jejího zasnoubení. Vpředu dcery hrdého města Tyru. Také ony přicházejí v úctě se poklonit a přinést dary. Tato vnější nádhera ve dvorech královského paláce však málo znamená. „Celá nádhera královské dcery je uvnitř, v komnatě. Zlatem je protkán její oděv. V pestře tkaném šatě je provázena ke Králi.“ Krása Královny nevěsty nezáleží ve světské nádheře, v bohatství, v lesku a slavné pověsti. Její krása je nadzemského a nadpřirozeného rázu, totiž bohatství ctnosti, milosti a svatosti. V této svaté ozdobě je vedena do paláce Krále. Přišla hodina sňatku. Jako knížecí nevěsta se odebírá z otcovského domu do krále paláce v skvělém slavnostním průvodu s velkým doprovodem, – tak jdou před zrakem žalmistovým národy celé země ke hradu Královu, k novému Jeruzalému na zemi i v nebi. Vpředu královna, mateřská církev jeruzalémská a římská. Za ní doprovod církví z celého světa. Uzavřou sňatek s Králem. Vedeny královnou, vstupují s radostným, vděčným zpěvem do zářivého paláce Krále, nyní na SION milosti, jednou na Sion věčné slávy. Místo otců, patriarchů a velkých mužů Starého zákona „narodí se ti, církví, synové“ z vody a Ducha Svatého, děti křesťanské církve, svatí v nesmírném počtu! Budou uznáváni a uctíváni lidmi všech zemí a dob. Ti ponesou zvěst o královské nevěstě a o královském Ženichovi do celého světa. Vždy nová pokolení přijímají radostné poselství o jeho božském království a připojují se v dlouhém průvodu, který vystupuje na Sion, klanět se Božskému Králi a v lásce a věrnosti s Ním uzavřít sňatek. „Ať se ti klaní celá země, Bože, ať ti zpívá, píseň pje tvému jménu, Nejvyšší.“ Díky tobě, Pane, že sis vzal svatou církev ve svatém sňatku. Ona nechť je mi nevěstou Kristovou, kterou miluji, které se svěčuji s celým svým bytím a za kterou jdu.

3. Královské dcery jsou také jednotlivé diecéze, fary, náboženské společnosti, jednotlivé duše. Čím vnitřněji a pevněji se spojí s mateřskou církví římskou, s královnou, tím dokonaleji a plodněji uzavřou sňatek s Božským Ženichem.

Královský palác, do kterého je nevěsta přivedena k Ženichovi, je chrám. Trůn, na němž se provedlo uzavření sňatku, je oltář. „Zapomeň na svůj lid i na dům svého otce!“ – Zanechej všeho, obětuj všechno, dej všechno! Pak smíš mít účast ve svatební Hostině

svatého přijímání. Ono je zárukou účasti ve věčném, blaženém sňatku v zemi živých!

Družbou je Duch Svatý, svazek lásky mezi královským Ženichem a Otcem. On obléká duši rouchem nevěsty, On jí dává záruku svatého sňatku s Kristem, snoubeneckou lásku, a je původcem svazku. „Láska Boží je vylita v našich srdcích skrze Ducha Svatého, který nám byl dán“ (Řím 5,5). Šťastná nevěsta Božského Krále, církev, duše! Skví se v záři ranního daru Ženichova, Jemu zcela náleží, Jím je zcela přijata do vlastnictví, Jeho má cele v nerozdílné lásce, s Ním je oddána k nevyčerpatelné plodnosti duchovních dětí — ctností, dobrých skutků a zásluh pro sebe i pro celé lidstvo.

Zapomeň na svůj lid a na dům svého otce! Zanechej vše pozemské, opusť tělo i krev a žij nerozdělena pro svého Ženicha!

Modlitba: zpěv ofertoria 2. neděle po Zjevení Páně.

IV. MARIA — snoubenka Kristova

1. „*A byla tam Ježíšova Matka.*“ Při sňatku Krista, Syna Božího, s lidstvem má Maria vynikající účast. Ona je pro liturgii snoubenka, s kterou Pán uzavírá sňatek, ona je nová Eva vedle nového Adama, Krista. S obdivem pohlíží církev ve své liturgii k Marii a neunavuje ji patřit na obraz, jež vykreslil žalmista: „Na pravici ti stojí královna v zlatém rouchu, oděna nádherou“ (Žalm 44, 10).

2. Maria je královská snoubenka, kterou Otec tajemně oddal se svým Synem, Králem slávy. Už od prvního okamžiku, kdy začíná Maria být, začíná ji Otec důstojně vyzdobovat a připravovat pro sňatek se svým Synem. Nikdy se nesmí ani stín hříchu a nečistoty dotknout budoucí snoubenky Božského Krále. Ona musí být počata bez poskvrny, musí být prosta jakékoli nezřízené žádostivosti, musí zářit leskem nejkrásnějších darů duše i srdce. Duch Svatý jí dává jako ozdobu plnost svých darů. Syn přiodívá budoucí snoubenku rouchem nejdokonalejší svatosti a nejbohatší plnosti ctností. „Celá jsi krásná, Maria, a poskvrny není na tobě!“ Proto „prahne Král po její kráse“. Jako námluvčího posílá anděla Gabriele, aby přinesl Marii souhlas k sňatku. Snoubenka dává svůj souhlas: „Staň se mi!“ Tajuplně následuje sňatek věčného Syna Božího s panenskou snoubenkou. Třiatřicet let trvá milostiplný sňatek. Nová Eva jde po boku nového Adama a je věrnou pomocnicí v díle našeho vykoupení. První Eva s Adamem nás přivedla do záhuby, druhá Eva nám přináší spolu

s Kristem, novým Adamem, jako jeho věrná pomocnice, spásu, v nejtěsnějším snoubeneckém společenství chtění, jednání, modlitby a utrpení. Jako pomocnice—snoubenka—, jako „žena“, stojí Maria pod křížem, sdílí s novým Adamem potupu a bolest, a obětuje Jej statečně Otci. Tak je pomocnicí při bolestném opětném zrození dětí spásy. „Ženo, hle, syn tvůj!“ (Jan, my všichni). Ona je matkou živých, matkou vykoupených na kříži. Při svém nanebevzetí se stala Královnou, a to nebe i země. Ona je Paní, Královnou všeho, choť Toho, jemuž je dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jako choť a Královna byla postavena nad všemi poklady svého Ženicha a spravuje je, je rozdatelkou všech milostí! Proto trůní po pravici Králově, v zlatém oděvu slávy, obklopena jasnými sbory andělů a svatých a má moc nad Srdcem Ženicha a Božského Krále! Radujeme se, že si ji Pán vyvolil za svoji choť. Blahopřejeme jí, vzdáváme jí čest. Obracíme se na ni s bezmeznou důvěrou: snoubenka je všemohoucí, ona je proslící všemohoucnost.

„*Nemají už víno!*“ — Maria, panenská choť, pomocnice nového Adama. Ona má hluboké porozumění a otevřené oči pro to, co se děje kolem ní. Postřehla poměry a vycítila, co je správné. Obrací se na Pána: „Nemají už víno!“ První slovo na svatbě, které je zaznamenáno o Marii, královské snoubence, je prosba v lidské nouzi. Lidská, velmi lidská prosba! Cítíme symbolismus této prosby z úst matky a nevěsty. Slyšíme od ní prosbu, kterou ona, všemocná nevěsta, přednáší nyní u trůnu Páně za nás všechny: „Nemají už víno!“ Jestliže má pro lidské, časné potřeby snoubenců v Káně správný postřeh, uniknou jí pak větší, důležitější potřeby? Všechny lidské potřeby, všechny lidské starosti a strasti, přednáší Maria nyní v nebi Pánu: „Nemají už víno.“ — Na Mariinu prosbu nám bude to víno dáno!

„*Udělejte všechno, co vám řekne.*“ Druhé slovo Mariino na svatbě v Káně platí nám. Sotva sdělila Maria Pánu naše potřeby, obrací se k nám a sděluje nám vůli Páně. Právě tak jako předtím vytušila svým jemným smyslem, co my lidé potřebujeme, tak vytušila, co chce Pán od nás lidí. — „Udělejte všechno, co vám řekne!“ — Služebníci jednají, jak jim dala Maria pokyny. Slyší na slova Ježíšova: „Naplňte džbány vodou.“ Nyní může být vyslyšena Mariina prosba, tísní snoubenců je odpomoženo. „Blažený člověk, který mne slyší“ (Moudr. 8, 34). Maria žádá od nás, abychom dělali, co nám Ježíš přikazuje nebo co si od nás přeje. Ona je zcela sjednocena s Ním a s jeho vůlí!

3. Maria, královská snoubenka, přede všemi vyvolená. „Celá nádhera je královská dcera uvnitř, v komnatě. Zlatem je protkán její oděv. V pestře tkaném šatě je provázena ke Králi.“ Ve vnějším životě tak nízká, tak chudá, tak nepatrná v lidských očích, ačkoliv je z králov-

ského rodu. Ale co je před světem nicotné, skryté, nepatrné, to si Bůh vyvolil. „Shlédl na svou nepatrnou služebnici. Hle, od této chvíle mě budou blahoslavít všechna pokolení, protože veliké věci na mně vykonal Mocný, ten, jehož jméno je svaté. Jeho milosrdenství trvá od pokolení do pokolení“ (Lk 1, 48–50). Maria nechce být ničím jiným než služebnicí. A On ji povyšuje za Snoubenku – Královnu! To je tajemství poníženosti, pokory. „Kdo se poníží, bude povýšen.“

„Za ní jdou panny, její družky. Radostným jásotem provázeny, vstupují do paláce krále“ (Ž 44, 15). Jsou to družky královské snoubenky, její čestný doprovod, snoubenky Kristovy, zrozené královské dcery, které působí Pánu radost: „Jdou za Beránkem, kamkoli jde, neboť jsou panny“ – – (Zjev 14, 4). Opouštějí pozemské radosti a běží bez překážek k nebi, k Ženichovi... „Kvette, vy (panenské) květy jako lilie, vydávejte vůni a zelenejte se příjemně, zpívejte chvalozpěv a oslavujte Pána svými skutky“ (Sir 39, 19), čím velkým, co On ve vás učinil! Těšte se na tu hodinu, kdy si vás vezme k blaženému sňatku v nebi! Panenství, čistoto, ty vynášíš k výšinám zasnoubení! – „Blahoslavení čistého srdce“ (Mt 5,8).

„Za ní jdou panny“. Především ty šťastné duše, které Pán povolal k řeholnímu stavu. „Chci se s tebou na věky zasnoubit ve věrnosti a lásce, a ty musíš vědět, že já jsem Pán“ (Os 2, 19), tvůj Snoubenec! Opravdu, On ti „na věky požehnal“ (Ž 44, 3). „Slyš a viz“ Snoubence, jediného Jej. – – – „Nakloň Mu své ucho. – Zapomeň na svůj lid a na dům svého otce!“ Obětuj všechno, pak získáš všechno, v zasnoubení s Kristem. Jdi za královskou Snoubenkou Marií!

„Za ní jdou panny“. – Je jich tak mnoho, nepoznáváš v žádné z nich tělo a krev, lidi. Viz, oceňuj, cti, miluj v nich snoubenky Kristovy!

Modlitba:

Ochraňuj nás, Pane, a dej, abychom oddáni božským věcem, tělem i duší tobě sloužili. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

V. Manželství s Kristem

1. (Viz začátek ev. 2. neděle po Zj. Páně). – Jedinečná svatba: ženich a nevěsta tu nemají vůbec co mluvit. Ženich je jednou zavlán: ale evangelista to nepovažuje za hodno námahy jen naznačit, co asi říkal. O nevěstě tu není vůbec žádná řeč. Cítíme, že svatba

v Káně je zaměřena k něčemu vyššímu. Ona je téměř jen podkladem, na kterém se koná jiná svatební slavnost: zasnoubení Božského Krále Krista s lidstvem, s církví, s křesťanskou duší. To je v liturgii myšlenka na Zjevení Páně.

2. *Kristus, Božský Král, je snoubencem křesťanské duše.* Jemu nestačí stát se naším bratrem, naším Vykupitelem, vinným Kmenem, který si nás narouboval jako své ratolesti a naplňuje nás svým životem, On chce s námi vejít v nejtěsnější spojení, jaké je vůbec možné mezi lidmi! „Člověk opustí otce svého i matku svou a přidrží se své manželky; a ti dva budou jedním tělem“ — (1 Mojž. 2, 24; Ef 5,3 1). Velikým tajemstvím nazývá apoštol Pavel toto spojení manžela a manželky. Ale, jak on to výslovně vysvětluje, toto spojení je velké a svaté proto, že je obrazem druhého manželského spojení, které uzavřel Kristus Pán se svou církví, s naší duší. Tu se potvrzují ta slova v celé své hloubce a šířce: „Muž opustí svého otce a matku svou a přidrží se své manželky“, a ti dva budou ne jedním tělem, ale jedním duchem, jedním myšlením a jednou vůlí, jedním srdcem a jednou duší, jedním cítěním, v nejdokonalejším vzájemném porozumění, milování, držení a požívání. Sladké je jméno „otec“, sladké jméno „matka“, sladké jméno přítel: ale sladčeji a plněji zní jméno „manžel“ a „manželka“. Manžel a manželka mají všechno společné, nic nerozdělené: jedno dědictví, jeden dům, jeden stůl, jeden manželský pokoj, jedno srdce. K tomuto svatému manželství a Kristem nás chce Apoštol přivést: „Horlím pro vás horlivostí Boží. Vždyť jsem vás zasnoubil muži jednomu, Kristu, abych vás mu přivedl jako čistou pannu“ (2 Kor 11, 2). On, Pán, chce si vzít naši duši jako čistou, neposkvrněnou nevěstu, On chce být Ženichem naší duše! Zamysleli jsme se už nad tím správně?

„*Všecko mé je tvé*“ (Lk 15, 31). Trojí vyznamenání přináší pro naši duši manželství s Kristem. První vyznamenání záleží ve vznešeném svatebním daru posvěcující milosti, nadpřirozených ctností, darů Ducha Svatého, plnosti nadpřirozeného života, již dává Pán do duše s Ním zasnoubené. „Celá nádhera je královská dcera (nevěsta) uvnitř, v komnatě, zlatem je protkán její oděv. V pestře tkaném šatě je provázena ke Králi.“ (Ž 44, 14). Druhé vyznamenání je společenství statků. „Všecko mé je tvé!“ — praví božský Ženich k duši. On jí dává své zásluhy, své modlitby, své srdce, své člověčenství, své božství. Dává jí svého Otce, svou Matku, dává jí své dědictví v nebi. Nic si nenechává jen pro sebe. Tak dokonale miluje snoubenku. Třetí vyznamenání: On s ní sdílí svou královskou důstojnost, moc a vznešenost. Také nevěsta, jednotlivá duše, má být královnou, má mít podíl na vladařské moci Ženichově, má být povznesena nad otro-

čení pozemským statkům, lidské bázni, světu a světáctví, žádosti očí, žádosti těla, pýše života; má být královnou, má ovládat lidské vášně a zvrácené sklony, má ovládat hřích, satana i peklo. „Po pravici ti stojí královna v zlatém rouchu, oděná nádherou“ (Ž 44, 10). Zdaž nemusí být naše duše držena nesmírným násilím od objetí nebeského Ženicha, který se pro ni stal vším, který jí chce náležet cele a nerozděleně, který neporuší květ její čistoty, nýbrž teprve tímto manželstvím ji posvětit a zdokonalit? Zdaž se nemusí cítit šťastna, poněvadž se dala Tomu, který ji miloval věčnou láskou a šel za ni na smrt, aby ji vykoupil ve své krvi, Tomu, z jehož boku se zrodila, jehož krví byla očištěna od svých hříchů a ozdobena božskou svatostí. „Slyš, dcero, pohled a nakloň své ucho. Zapomeň na svůj lid a na dům svého otce! Vždyť Král prahne po tvé kráse“ (Ž 45, 11). „Ve své spanilosti a kráse povstaň, šťastně pokračuj a buď královnou“ (graduale z 1. mše panny, která nebyla mučednicí), „Všecko mé je tvé!“

3. „Plesejte Bohu, jásejte vstříc, všecky země, žalmy opěvujte jeho jméno! Pojdte a slyšte: budu vám vyprávět, jak veliké věci učinil Pán mé duši. Aleluja.“ (Obětování). Manželství s Kristem! Mohl Pán své církvi, mohl nám učinit ještě něco většího, než pozvednout nás k manželství se sebou? Jak vroucně Mu musíme děkovat za to, že se při svém vtělení zasnoubil s lidstvem, že nás všechny očistil při své smrti na kříži ve své krvi a ve svatém křtu, že nás ve svaté řeholní profesi připustil k sňatku se sebou! Nyní přichází ve mši svaté, ve svatém přijímání, aby nás uvedl ještě hlouběji do svého manželství, do společenství svých statků, do držení své královské moci a důstojnosti, do půvabů své manželské lásky. — „Zapomeň na svůj lid a na dům svého otce!“ Dej všechno, abys měl jediné Jeho!

„V Něm (v Kristu) jsme obohaceni vším“ (1 Kor 1, 5). Ano, jsme opravdu obohaceni zasnoubením s Kristem. Proč jsme tedy sklíčení, slabí, zneklidnění, skleslí? Proč lneme tolik k zemi? Proč myslíme téměř jenom na sebe, na svou ubohost, na boj, na námahy, na oběti? Protože si nejsme vědomi svého bohatství v Kristu, svého zasnoubení s Ním. Zjevení Páně musí opět probudit vědomí našeho zasnoubení s Kristem a učinit je živým a činným! Pán se nám musí znovu zjevit jako snoubenec církve, jako SNOUBENEC naší duše!

Modlitba:

Prostíme, tě, Pane, ať v nás vzrůstá působení tvé síly, když nás živíš božskými svátostmi, ať jsme tak tvým darem připraveni k dosažení toho, co přislubuj. Skrze Krista, našeho Pána, Amen.

VI. Druhý Kristus

1. Proměnění vody ve víno na svatbě v Káně je pro liturgii podobství, které má hluboký smysl: při oběti mše svaté se přilévá voda do vína. Jako voda přilítá do kalicha zaniká ve víně a je spolu proměněna, tak my, když spoluobětujeme, zanikáme v Kristově Oběti a jsme spolu proměnění, spolu konsekrováni, posvěceni, jak zevně, tak uvnitř. Epištola nám staví před oči člověka, který byl při Oběti mše svaté spoluobětován a spolu konsekrován.

2. „Bratři, naše (zvláštní) dary jsou rozmanité podle toho, jak nám to bylo dáno. Máme-li dar, že jsme schopni promlouvat z vnuknutí, máme ho užívat v mezích toho, jak nám byl svěřen... Kdo má dar k vyučování, využij ho k tomu... Když má někdo z čeho rozdávat, dělej to velkomyslně! Kdo stojí v čele, ať je v tom postavení horlivý. Kdo koná skutky milosrdenství, ať to dělá s radostnou tváří.“ (Řím 12, 6–8). Spokojenost s poměry, s místy, na která jsme byli postaveni, se schopnostmi, silami, se zdravím, jež nám dal Bůh. Věrnost v povinnostech a v povolání, které máme. Horlivost v plnění úkolu, který nám byl přidělen v organismu Těla Kristova, svaté církve. Tak je křesťan epifanií, vyzařováním ducha Kristova, — — „druhým Kristem“ a získává duše i srdce pro Krista, pro Kristovu církev, pro nebe. To musí být plodem spoluobětování mše svaté! Nepatříme sami sobě: stojíme v celku a žijeme ve společenství. Všude jsme „Kristovou libou vůní pro Boha mezi těmi, kdož docházejí spásy, i mezi těmi, kdož hynou: těmto smrtelnou vůní k smrti, oněm životodárnou vůní k životu“ (2 Kor, 15–16). To je spolukonsekrovaný člověk ve svém vnějším životě.

„*Mějte se bratrsky srdečně rádi!*“ Při oceňování kladte vždycky druhé výše než sebe. V horlivosti neochabujte. Uvnitř plní zápalu, služte tím vším Pánu. Naděje ať vám dává radost, v soužení buďte trpěliví, v modlitbě vytrvalí... Přejte všechno dobré těm, kdo vás pronásledují, nesmíte je proklínat, ale naopak: přát jim všechno dobré. Když se někdo raduje, radujte se s ním, když pláče, plačte taky. Stejně jako o sobě smýšlejte dobře o druhých. Nepachtěte se po věcech vysokých, ale spíše se nechte získat pro věci obyčejné!“ Hle, to je spolu konsekrovaný člověk, křesťan, ve svém vnitřním životě!

3. Plní křesťané ve vnějším životě. Plní křesťané ve vnitřním životě, ve smýšlení i v jednání vůči Bohu, vůči nám samým, vůči bližním: to je plod spoluobětování mše svaté, plod obětování a sebeobětování Krista v nás: jsme druhý Kristus! A to nejen v chrámě nebo v tichém pokojíku. Křesťan musí ven do života, musí proniknout život a svět, musí je naplnit duchem Kristovým! Musí být epifanií, vyzařo-

váním Krista ! Musí se na něm poznat, že při každém jednání se statky, hodnotami, starostmi a zájmy okolí, při vší otevřenosti pro přírodu, kulturu a pokrok má v sobě něco, v čem se nikdy nemůže připodobnit světu: v obchodě, v úřadě, v továrně i v dílně je obezřetnější, spravedlivější, laskavější, klidnější než jeho nekřesťanští druhové. On nebere všechno jen tak, jak mu to předkládá denní mínění: on oceňuje všechno s vyššího stanoviska, počítá s jinými činiteli a hodnotami než nekřesťan. Chce-li být veselý, pak nepošle svého Pána Boha na dovolenou, nýbrž spíše si vezme Pána s sebou jako svátečního společníka, jako ti snoubenci v Káně. Podobá se Kristu, je druhým Kristem: v životě z víry, z naděje v posmrtný život, ze svaté lásky !

Pravé křesťanství vytváří pravého, ušlechtilého člověka ušlechtilou lidskou ctností: pravdivost k sobě samému, vážnost, úctu, mravní důstojnost a čestnost, věrnost, odvahu, statečnost, samostatnost, radost z odpovědnosti. Příliš zapomínané ctnosti ! Křesťan a člověk se zasobují !

Modlitba :

Bože, tys obdivuhodně stvořil a ještě obdivuhodněji obnovil člověka v jeho důstojnosti; dej tedy, ať skrze toto tajemství vody a vína jsme účastni božství toho, který se ráčil stát účastným naší lidské přirozenosti: Ježíši Kriste, tvůj Syn a náš Pán, který s tebou žije a kraluje v jednotě Ducha Svatého, Bůh, po všechny věky věků. Amen. (Modlitba při smíchání vody s vínem při obětování).

VII. Zjevení lásky

1. Zázrak proměnění v Káně je epifanií, zjevením zázračné moci, ale také zjevením lásky Božského Spasitele nám lidem.

2. Pán se účastní svatby zcela prostých, nepatrných lidí. Chce snoubence poctit, potěšit, obšťastnit. Rád bývá u malých ! Stalo se — svatba v Palestině trvá více dnů — že se svatebčanům nedostávalo vína. Spasitel pomáhá zázrakem své moci. Ten zázrak má však svůj základ v Kristově lásce, v jeho vnitřní účasti na tísní snoubenců, v touze všude pomáhat. On chodil po zemi — „dobře čině“ (Skut 10,38). On je vtělené božské milosrdenství, On je láska, která sestoupila s nebe. Láska, která se neuzavírá v malém okruhu věrných; láska, která je široká jako svět, láska, která spolucítí, spolu se raduje, spolu trpí a všem se věnuje s celým zájmem !

„To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, — jako já jsem milova

vás“ (J 15, 12). Jak On nás miluje? V jeslích, na hoře Olivové, na kříži, ve svatostánku, ve sv. přijímání? — „Miloval svoje až do krajnosti“ (J 13, 1), takže dal svou čest, svou svobodu, svou poslední kapku krve, svůj život! Tak miluje nás lidi, kteří Jej tolik urážíme! Na Něho zapomínáme! — „Otče, odpusť jim“ (Lk 23, 34). Máme tak milovat, jak On miloval nás. On učinil lásku k bližnímu rozpoznávacím znamením svých pravých učedníků (J 13, 35). O pozemské věci se mnoho nestaral, ale vložil nám na srdce „nové přikázání“. Musím být epifanií, vyzařováním jeho lásky k bližnímu, musím se obětovat za svého spolubratra v Kristu jako On, odpouštět jako On, snášet ho jako On, modlitbou a obětí horlit o spásu duše bližního jako On, vyprošovat mu milost, získávat mu nebe, jak to činil On. Živý obraz milujícího Srdce Spasitelova! „To je moje přikázání!“

3. O tomto zjevení lásky mluví epištola tak důrazně! Projdi si ona místa v předešlé úvaze nebo v misálku! — „Nové přikázání vám dávám“ (J 13, 34). Vám, nové společnosti, která je na mně založena a oživována mým duchem a mou silou!

„*COMMUNICANTES*“. Jsme ve společenství, ve vzájemném spojení všech. Přistupujeme k oltáři. Napřed Kristus, náš Velekněz, naše Hlava: s Ním celá Boží rodina v nebi i na zemi, všichni navzájem jedno srdce a jedna duše, ve stejné víře a stejné touze jdeme se klanět, děkovat, chválit, v oběti se odevzdat, usmiřovat, prosit o světlo a milost. Nikdo se nemůže obětovat sám, bez druhých, oddělen od společnosti, nesjednocen s bratry, od nich odkloněn, naplněn nenávistí. Jenom ta společnost, která se sdružila kolem obětujícího se Krista, která se stala jedním srdcem a jednou duší, jen „svazek lásky“ je vpravdě účasten oběti a dostává se mu plodů Oběti mše svaté. „Nade všechno mějte lásku“ (Kol 3, 14), „z čistého srdce, dobrého svědomí a nelíčené víry“ (1 Tim 1, 5).

„*Žhněte duchem*“. Je dnes tolik žáru ve světě. Žáru nenávisti, žáru vášní, žáru smyslné lásky. K nám křesťanům volá církev: „Žhněte duchem“. Zapalte se nebeským žářem. Rozníceni žářem Ducha Svatého! V tomto stravujícím žáru lásky, kterou nám dává Duch Svatý do srdce, „sloužíme Pánu, v naději se radujeme, v soužení jsme trpěliví, v modlitbě vytrvalí. S druhými se sdílíme v jejich potřebách, dobrořečíme těm, kteří nás pronásledují, radujeme se s tím, kdo se raduje, a když někdo pláče, pláčeme taky.“ (Řím 12, 11–15) To je plod svaté Oběti a svatební Hostiny svatého přijímání! Křesťan, žhnoucí duchem Kristovým, toť obraz Páně. Plný horlivosti, svěžesti a života pro všechno, co se týká Boha, církve a duší!

Modlitba:

Nebeským světlem nás, prosíme, Pane, vždy a všude předcházej, abychom tajemství, na němž jsi chtěl, abychom měli podíl, zřeli čistým pohledem a přijali je s hodnou láskou. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Mešní liturgie 3. neděle po Zjevení Páně

1. Pán je Král. S klaněním se přibližují andělé k trůnu jeho slávy. V povzdálí stojí země. Slyšela o království Kristově: jako Král a Pán se zjevil Kristus své církvi o Epifanii. Jásot naplňuje církev, plesají její dcery. (Vstup). Ona přichází ve svaté Oběti dát se Králi celou duší. Ty vznešený Králi nebe i země, smiluj se nad námi! (Kyrie eleison), Shlédni milostivě na naši bezmocnost a vztáhni k naší ochraně pravici své velebnosti! (Orace). Je dobré, že On vládne nad námi, že vládne v nás a vytváří v nás své království. Tak mnohé kraje a mnohá města mu nejsou ještě poddána. Epištola jmenuje některé z těchto oblastí, které jsou dosud nevykoupěny: neukázněná povaha, pomstychtivost, lidský ohled, nesnášenlivost a j. „Shlédni milostivě na naši bezmocnost!“ Nemůžeme sami sebe vysvobodit. Jen milost, jen Kristus, jen jeho vláda nás může zachránit před námi samými. Proto nechť je Králem v nás, ve společnosti církve jako pro jednotlivce. „Pán zbudoval Sion a zjeví se ve své velebnosti“ (grad.) Sion — Církev, království své milosti v církvi, v duši. Zde on podrobuje naši nezřízenou přirozenost svému žezlu, uzdravuje ji a oživuje. „Vztáhni k naší ochraně pravici své velebnosti!“ Tato slova církevní modlitby objasňují evangelium. „Pane, když chceš, je pro tebe možné mě očistit“, říká malomocný. A Ježíš *chce!* On je Pánem nad tělesnou nemocí. Chce, a malomocný je čist. Nejsme my sami ten nemocný z evangelia? Kristova vláda uzdravuje, dává vzrůst a oživuje. Tak přichází pohanský setník a prosí o uzdravení svého těžce nemocného, smrti blízkého služebníka. Spasitel používá své moci a dává mu nový život z dálky, aniž ho viděl nebo se ho dotkl. Opravdu, „Pán je Král“. „Pravice Páně mocně zasáhla: nemusím umřít, nýbrž smím žít a hlásat skutky Páně.“ (Obětování).

2. Při obětování jdeme k oltáři — tj. ke Kristu. Příliš dlouho jsme se vlekli se svými nemocemi a ranami. Chceme skoncovat s minulými nemocemi i ranami a žít zdravý, silný, mravní život! Proto jdeme Kristu vstříc. „Vztáhni k naší ochraně pravici své velebnosti!“ Buď Králem nad námi, nad zevnějškem i nad nitrem, nad vůlí i rozumem, nad obrazností i vnějšími smysly. To všechno učiníme obětním da-

rem a vložíme na patenu. Brzy přijde On a spojí náš dar se svatým obětním darem, jímž je On sám, pronikne a prozáří jej svým duchem, zářivým světlem své bytosti, svého snažení a své vůle. Nyní nás vytrhl z naší bezmocnosti. „Pravice Páně mocně zasáhla, pravice Páně mne pozvedla.“ Ve svatém obětním společenství spojil On naši bytost se svou bytostí, naši modlitbu, práci, naše utrpení spojil co nejtěsněji se svou modlitbou, prací, se svým utrpením. „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“ (Gal 2, 20). Svou vládu nad námi zpečetuje ve sv. přijímání. Přichází do chudého příbytku a ujímá se ho. Chce vládnout. Klade svou ruku na naši duši, dává se jí za pokrm a proměňuje ji, aby žila z Něho, aby přijala jeho způsoby, aby vyzařovala jeho bytost. „Všichni se divili milým slovům, která vycházela z Božích úst“ (communio), divili se eucharistické Boží síle v duši. „Přijď království tvé!“

I. Pravice Páně

1. „*Neboť Pán zbudoval SION a zjevil se ve své velebnosti*“ (grad.) Dnes je Epifanie, zjevení božského Krále – Krista – v jeho svaté církvi. Tu se nám zjevil a zjevuje se nám vždy znovu, aby v nás vytvořil vládu své milosrdné, pomáhající lásky. Klaníme se Mu. „Pán vládne, jásej, země!“ – Církvi, má duše!

2. *Pán zbudoval Sion* – tam se zjevuje ve své slávě. „Klanějte se Bohu, všichni jeho andělé!“ „Sion“ – církev, společnost shromážděná kolem oltáře, „to slyší a zaradovala se a zajásala!“ Spěchá k Pánu, který se zjevuje v jejím středu ve mši svaté, a klaní se Mu. Napřed s hlubokou, silnou vírou římského setníka v evangeliu: „Pane, řekni jen slovo, a můj služebník bude uzdraven.“ – „Skutečně, říkám vám, takovou víru jsem nenašel u nikoho, ani v izraelském národě.“ A pak se klaní s důvěrou malomocného: „Pane, když chceš, je pro tebe možné mě očistit.“ – „Chci, buď očištěn!“ Klaníme se konečně svým životem. „Bratři, nemyslete si, že jenom vy sami víte všechno nejlépe. Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Pilně se snažte o to, abyste konali dobro nejen před Bohem ale i veřejně. Jak jen možno – pokud to záleží na vás, žijte v pokoji se všemi lidmi. Nejednávejte si svoje právo sami, moji drazí, ale nechte Boha, aby on spravedlivě potrestal. ... Když tvůj nepřítel má hlad, dej mu najíst, když má žízeň, dej mu napít... Nedopusť aby tě zlo přemohlo, nýbrž přemáhej zlo dobrem!“ (epištola).

Vláda Božského Krále – Krista – v jeho království, ve svaté církvi, v jednotlivcích! Božské sestupuje k drsné skutečnosti, k nejhlubší

bídě člověka, aby uzdravilo, pomohlo. „Ježíš tedy vztáhl ruku a dotkl se ho se slovy: „Chci, buď očištěn!“ A byl hned od svého malomocenství uzdraven.“ V malomocném z evangelia poznáváme sami sebe. Z nekonečné lásky — kdysi — když jsme přijímali svatý křest, vztáhl Pán svou ruku, dotkl se nás a řekl: „Chci, buď čist!“ Vláda milosrdenství a pomáhající lásky! To je Zjevení Páně! „Bůh je láska!“ — — V Kristu se stala Boží láska člověkem, mezi námi se zjevila, aby zachraňovala, pomáhala, léčila, vykupovala. Pán vyžaduje víru římského setníka, důvěru, úpěnlivé volání ubohého malomocného: „Pane, když chceš, je pro tebe možné mě očistit!“

3. *Pravice Páně mocně zasáhla, pravice Páně mě pozvedla;* nemusím umřít, nýbrž smím žít a hlásat skutky Páně,“ divy jeho moci a lásky, které On na mně vykonal ve svatém křtu a tak často ve svátosti pokání, které chce na mně vykonat dnes v Oběti mše svaté a ve svatém přijímání. „Nemusím umřít, nýbrž smím žít!“ Smím žít láskou a milosrdenstvím Božského Krále Krista, který se zjevil, žije a působí ve své svaté církvi. Věřím, děkuji!

„Mnoho jich přijde od východu a od západu a zaujmou místo u stolu s Abrahamem, Izákem a Jakubem v nebeském království, ale občané království (vyvolený národ synů izraelských) budou vyhnáni do temnot venku.“ (Ev.) Z pohanů, z nás, „si Pán zbudoval Sion“ — církev. „Pohani se budou bát tvého jména, Pane, a všichni pozemští vládcové tvé slávy“. — Děkujeme! Obdivujeme jeho milost a nezaslouženou lásku. Litujeme, že jsme s jeho milostí tak málo spolupracovali!

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, shlédni milostivě na naši bezmocnost a vztáhni k naší ochraně pravici své velebnosti. Skrze Krista, našeho Pána. Amen!

II. Víra

1. „Skutečně, říkám vám: Takovou víru jsem nenašel u nikoho ani v izraelském národě.“ Vyvolený národ má Zjevení, má patriarchy, Mojžíšův zákon, proroky, svaté Písmo, chrám, oběť, bohoslužbu. A nevěří v Ježíše. Kdežto pohan, římský setník, je pln živé víry v Ježíše. Nepotřebuješ vůbec jít do mého domu, vidět nemocného služebníka, abys jej uzdravil; jediné slovo tvé, které proneseš z dálky, stačí, aby ho uzdravilo: „Pane, řekni jen slovo!“ — — — „Takovou víru jsem nenašel u nikoho ani v izraelském národě.“

2. *Ježíš vyžaduje víru.* Skrývá svou božskou slávu pod závojem

lidské přirozenosti, závislosti na lidské matce, na přírodě, na rozličných životních nutnostech a životních potřebách. Skrývá ji pod závojem bídy a utrpení. Jen *víra* vidí božskou slávu, která se tu skrývá. A Pán žádá víru, celou víru! „Blahoslavení, kteří neviděli a uvěřili!“ (J 20, 29) Tuto víru nenašel u vyvoleného národa.

Izraelité očekávají Mesiáše, který je osvobodí od tísnivého panství Římanů; který je pozvedne politicky a národně; který jim opatří pozemské statky a časný blahobyt. Samým úsilím o přítomné a časné ztrácejí smysl a zrak pro to, co vpravdě může mít cenu pro člověka a pro národ; pro věčné a božské. Přes všechny proroky a svatá Písma! Tak se stává, že Izraelité nevěří ve svého Mesiáše. Ano, že od pohana Piláta žádají jeho smrt: „Ukřižuj ho!“ Vyvolený národ je odmítnut. Vystupují pohané.

Římský pohanský setník se stává zástupcem pohanského světa, podobně jako o Zjevení Páně byli tři mudrci od Východu. V něm přicházíme my se svěží a radostnou vírou k Pánu. „Ty jsi Kristus, Syn Boha živého“ (Mt 16, 16). Souhlasíme s Ježíšem, s jeho osobou, s každým jeho slovem, s jeho církví a její naukou, a prikázáními i svátostmi. Tak se na nás díval Pán dnes v evangeliu: „Mnoho jich přijde od východu a od západu a zaujmou místo u stolu s Abrahamem, Izákem a Jakubem v nebeském království.“

Obdivujeme víru římského setníka. Nezná svaté Písmo, ani proroky, ani velké činy, které působil Bůh v národě izraelském. A přesto věří v Ježíše. Věřící, že On má moc uzdravit jeho služebníka i z dálky. Jen úkonem své vůle. Jakou úctou k Pánu je naplněn! Nepovažuje se za hodna, aby Ježíš vstoupil do jeho domu! Docela jinak Židé. Oni zavírají oči před zázraky Páně. Dělají, jako by neznali proroctví Starého zákona. To tajuplné působení milosti! „Smiluji se nad tím, nad kým se chci smilovat, a slituji se nad tím, nad kým se chci slitovat“ (Řím 9, 15). 2 Mojž. 33, 19). A Apoštol pokračuje: „Nezáleží tedy na tom, kdo chce, ani na tom, kdo se přičiňuje, nýbrž na Bohu, jenž se smilovává“ (Řím 9, 16). Jsme-li povoláni ke Kristu a k jeho pokladům, věříme-li, pak to není naše vlastní zásluha, nýbrž zcela milost a milosrdenství Boží.

Komu dává Bůh svou milost? Malým a pokorným. „Velebím Tě, Otče, Pane nebe i země, že jsi tyto věci skryl před moudrými a opatrnými, a zes je zjevil maličkým“ (Mt 11, 25). Moudří a učení z národa izraelského, učitelé Zákona, důvěřují svému vědění a spoléhají na ně. Ježíš jim zůstává skryt. Malým, kteří nemohou spoléhat na lidské vědění, kteří prostě přijímají slova Ježíšova tak, jak znějí, těm jsou jasná a srozumitelná. „Ano, Otče, tak se tobě zalíbilo“. „Bůh se pyšným protiví, — ale pokorným dává milost“ (1 Petr 5, 5).

„Kdo se domnívá, že stojí, hleď, aby nepadl“ (1 Kor 10, 12). Jestliže mohli Izraelité zneužít milosti, nemohli bychom jí zneužít právě tak i my? A ve skutečnosti! Jak málo jsme zcela věrni milosti a jejímu hlasu! Jak málo se varujeme malých hříchů a nevěrností! Jak to bereme s Bohem a s Kristem lehkomyšlně a před jeho přáním a vůlí dáváme přednost svým vlastním přáním!

„Jestliže se některé ratolesti ulomily, a tys byl jako planá oliva (z pohanství) mezi ně zaroubován a stal ses účastníkem kořene i ušlechtilé mízy, nevypínej se nad ratolesti (nad vyloučenými Izraelity)... Pro nevěru byly ulomeny, ty však pro víru stojíš. Nesmýšlej vysoce, nýbrž boj se. Neboť neušetří-li Bůh ratolestí přirozených, ani tebe neušetří!“ (Řím 11, 17–21).

Modlitba:

Pane, ty nám ve své štědrosti dopřáváš užívat tak velkých tajemství; prost-me tě tedy, dej milostivě ať jsme schopni skutečně zakoušet jejich účinky. Skrze našeho Pána. Amen.

III. Božský Stavitel

1. „Pán zbudoval Sion“ — své království, svatou církev. Království ze svého ducha, království míru a lásky. Tak nám to zvěstuje epištola 3. neděle po Zj. Páně.

2. „*Nikomu neodplácejte zlým za zlé!*“ Nevykoupený člověk, svět, se musí mstít. V odpuštění, v prominutí, v klidném přijetí urážky nevidí ctnost, nýbrž jen slabost. Jeho zásada zní: člověk si nesmí dát nic líbit. Oko za oko, zub za zub! „Já ale pravím vám: Neodpírejte zlému! Naopak, udeří-li tě někdo v tvé líce pravé, nastav mu i levé“ (Mt 5,39). Kristus však nezůstává jen při slovech. Předchází nás dobrým příkladem. Je tlčen, urážen, poplíván, nespravedlivě obžalován, odsouzen na smrt: *a On mlčí!* „Ježíš však mlčel,“ praví evangelium tak významně! On má pro ty, kteří Mu činili zlo, jen omluvu u Otce a prosbu: „Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí“. „Pán zbudoval Sion“. — Zařizuje v pokřtěných, v nás, své království. Chce v nás dále žít svým životem. Ano, Pane, „přiď k nám tvé království!“ Žij ty v nás, ovládej nás svým duchem, abychom byli vpravdě tvým královstvím, živým zjevením a vyzařováním tvé bytosti, tvé dobroty a tvé lásky!

„*Přemáhej zlo dobrem!*“ To je duch Kristův, to je křesťanská zbožnost. „Když tvůj nepřítel má hlad, dej mu najíst!“ Taková pomsta je dovolena: zlo, které ti někdo učinil, odplácej dobrem, blahovůlí,

dobrym skutkem. — Přemáhej zlo dobrem! — „Dobře čiňte těm, kteří vás nenávidí a modlete se za ty, kteří vás pronásledují“ (Mt 5, 44). Křesťan musí být „*bezohledně dobrý*“, jinak není dosti dobrý! O každém, kdo mu ublížil, smýšlí dobře, přeje mu dobro, prokazuje mu dobro a zlo splácí dobrem. To je požadavek epištoly. To je duch Kristův, duch, který musí naplňovat a vést pokřtěné, údy, jichž Hlavou je KRISTUS!

3. „*Pán zbudoval Sion*“ — své království, když se dnes zjeví, když bude slavit Epifanii při Oběti mše svaté ve své církvi a svatém přijímání v našich duších. Nemá lehkou práci! Materiál, z něhož má stavět je tvrdý, neotesaný, téměř nepoužitelný: naše srdce, náš duch, náš rozum tak plný samolásky a pýchy, tak plný citlivosti a úzkoprsosti, tak plný nelaskavých a nenávistných myšlenek, hnutí a úsudků; náš den bývá tak naplněn zlomyslnými poznámkami a nárážkami. Ve světle epištoly poznáváme dnes opět svou zkaženost, nedostatek pravé dobroty, upřímného odpouštění a blahovůle. Prosíme z celého srdce: „Přiď k nám tvé království!“ — Pane, přetvoř nás! Naplň naše srdce myšlenkami a dobrotou svého přesvatého Srdce!

„*Přemáhej zlo dobrem!*“ — v upřímné blahovůli, v dobrotě. Dobrota je květ, koruna a plod lásky, nejdokonalejší rozvinutí křesťanské osobnosti, dovršení následování Krista. „Oblecte se tedy jako vyvolení Boží v srdečné milosrdenství, dobrotu, pokoru, mírnost a shovívavost“ (Kol 3, 12). Dobrotu v myšlenkách, v řeči, v jednání! To musí být plodem liturgického života, zvláště plodem spoluobětování mše svaté!

Mše svatá je slavnost celé společnosti. Svatou Oběť můžeme jen potud obětovat spolu, pokud se snažíme být s bratry v Kristu jedno srdce a jedna duše. „COMMUNICANTES“. — Jsme-li ve společenství nejen podle těla, shromáždění kolem jednoho oltáře, ale především podle duše, podle ducha, podle srdce v upřímné blahovůli. „Chléb náš vezdejší dej nám dnes! Odpusť nám naše viny, jakož i my odpouštíme. Neuvoď nás v pokušení“. To je řeč křesťanské blahovůle.

Modlitba jako výše, str. 146.

IV. Životní společenství s Bohem

1. „*Neboť Pán zbudoval Sion a tam se zjeví ve své velebnosti.*“ (Grad.) Starý Sion, Jeruzalém, padl. Nový povstává: Pán jej vybuduje z pohanských národů. Jak? Dá jim „nový život“, jako tomu malomoc-

nému a služebníkú římského setníka v dnešním evangeliu. „Smím žít a hlásat skutky Páně“ (obětování).

2. *Nový život je účast v božském životě.* Nový život, který nám byl dán skrze Krista v jeho svaté církvi, nezáleží snad jen v tom, že se nyní vzdává pocta klanění Kristu jako Bohočlověku a Vykupiteli. A tím méně v tom, že je uctíván jako pravý člověk, který vykoupil lidstvo kázáním nové mravnosti a ukázal mu nové cesty náboženského života a dal příklad ctnosti. Nový život záleží v tom, že máme skrze Krista účast v božském životě. V tom, že přes všechnu svou nehodnost smíme spolu mít a spolu žít božský život, že máme božské poznání, že smíme chtít božskou vůli, nyní zde na zemi a jednou věčně v blaživém držení a požívání blaženého života Otce i Syna v Duchu Svatém. „Vizte, jakou lásku nám Otec prokázal: dítkami Božími se nazýváme a také jimi jsme“ (Jan I. — 3, 1). „Tím nám dal převeliké a drahocenné zaslíbené dary, abyste se jimi stali účastni božské přirozenosti a unikli té zhoubě, která vládne ve světě zlou žádostivostí“ (2 Petr 1, 4).

Nový život je životní společenství s Bohem. „Miluje-li mne kdo, mé slovo bude zachovávat; a můj Otec bude ho milovat, i přijdeme k němu a příbytek si u něho učiníme“ (Jan 14, 23). Otec i Syn i Duch Svatý zůstávají v trvalém, milostiplném společenství s duší. Život ve dvou, s novou, nitro člověka přetvořující životní silou, s novým životním štěstím, s nevyčerpatelnou plností života. Ve společenství s Bohem se cítíme jako vyvolené a milované děti Boží. Žijeme v myšlence na něho, na jeho dobrotu, na jeho lásku a laskavost. Rozmlouváme s Ním jako dítě s Otcem. A Bůh zahrnuje náš rozum svým osvětlením a naši vůli svou podivuhodnou silou. Někdy zaplavuje naše srdce svou nevýslovnou sladkostí, někdy nás zkouší vyprahlostí a suchopárností. Ale On je vždycky zde. On řídí naši duši jistou a pevnou rukou mlhami a vlnobitím jako zkušený lodivod loď, kterou mu odevzdal kapitán, jenž sám sobě nedůvěřuje.

3. „*Pán zbudoval Sion*“, novou společnost, církev, nové lidstvo, když je naplňuje a proniká novým životem. Tento nový život se může zrodit jen z hlubin božského života. Dává nám jej Kristus, a nikdo jiný nám jej nemůže dát. On jej má jako pramen a může ho nechat vyvěrat. On má od Otce moc nad veškerým tělem, aby všemu, co je mu svěřeno, dal život věčný.

„*Kdo jí z toho chleba, žít bude na věky*“ (J 6, 52). Nový život je život ze síly Kristovy. Ten nám proudí v oběti mše svaté a v přesvaté Eucharistii s ostatními svátostmi. Co jiného můžeme činit než *děkovat*? A s posvátnou liturgií jásat: „Pravice Páně mocně zasáhla, pravice Páně mne pozvedla; nemusím umřít, nýbrž smím žít a hlásat skutky Páně“. (Obětování). A důvěřovat! Jsme proniknuti živo-

tem, světlem a silou Páně. Jsme s Ním živě srostlí, jsme neustále oživováni jeho duchem a jeho silou. Smíme tedy s Apoštolem důvěřovat: „Všecko mohu v tom, který mne posiluje“.

Modlitba:

Všemohoucí, věčný Bože, shlédni milostivě na naši bezmocnost a vztáhni k naší ochraně pravici své velebnosti. Skrze našeho Pána. Amen.

V. Bud čist!

1. V tom čase, když Ježíš sestoupil s hory, šly za ním velké zástupy lidu. Najednou přišel jeden malomocný, klekl před ním a řekl: „Pane, když chceš, je pro tebe možné mě očistit.“ — Ježíš tedy vztáhl ruku a dotkl se ho se slovy: Chci, buď očištěn! — A hned byl od svého malomocenství uzdraven. (Ev.) Je to zjevení a odhalení dobroty a moci Páně nad nemocemi.

2. „*Pane, chceš-li, je pro tebe možné mě očistit.*“ Malomocenství znečišťuje a znetvořuje. Podle učitelů duchovního života je malomocenství názorným obrazem onoho strašného hříchu, který, jako žádný jiný, zachvacuje, ponizuje, znetvořuje a pustoší duši i tělo. Hluboko v nás vězí silná vášeň, zpřízněná s šilenstvím, nízký zvířecí pud, který nás žene k hříchu nečistoty. Je to oheň, který se nespokojí tím, že stravuje vlastní duši, nýbrž vychází z ní, aby zachvátil i druhé. Jak tato vášeň škodí tomu, kdo se jí oddá, jak jej činí nešťastným a připravuje ho o všechno! Má-li Boží království přijít do duše, pak je prvním požadavkem, aby byla čistá! „Pane, chceš-li, můžeš mne očistit!“ „Chci, buď čist!“ Ježíš chce, abychom byli čisti. Prosti hříchu nečistoty, a to v myšlenkách, v citech, v žádostech, v chtění, v jednání. Jak jinak tomu může být, když jsme byli ve svatém křtu naroubováni na Něho? Ratolesti naroubované na Ném, na vinném Kmeni, údy Kristovy, spojené s Hlavou, spjaté s jeho životem, podle duše i podle těla. Také tělo náleží Kristu a je podřízeno Kristu, Hlavě, je Jím oživováno, pro naše včlenění v Krista je odňato tužbám, žádostem a skutkům zlé žádostivosti. Zůstává ovšem boj. Ale máme Krista, silného a čistého, na naší straně, máme ho v sobě. „Chci, buď čist!“ — Dávám ti sílu a milost, abys byl čistý.

3. „*Blahoslavení čistého srdce*“ (Mat. 5, 6) Kromě čistoty od hříchu smyslnosti vyžaduje Pán od nás a očekává dokonalou čistotu srdce. Ta nestrpí žádnou přichylnost k hříchu, ať je to jakýkoli hřích. Ta si neodpustí žádnou dobrovolnou chybu a nikdy s ní neuzavře mír:

pronásleduje ji až do posledního koutku. Jde cílevědomě, s pevnou vůlí po úzké cestě, která vede k životu. Je ochotna jít ohněm utrpení a zkoušek a nechat se Bohem očistit od všech nezřízených sklonů a tužeb. Činí všechno, aby se očistila od moci smyslnosti, samolásky, pýchy a domýšlivosti, aby se tak stala jasným zrcadlem, v kterém se odráží Boží krása. Ta je plodem neustálé oběti a vážného vnějšího i vnitřního umrtvování. Je plodem — především — působení milosti. „Blahoslavení čistého srdce“. Blahoslavení, kteří to berou vážně s umrtvováním a kteří se tak vždy dokonaleji pozvedají k Bohu nad všechno pozemské a lidské.

3. „*Pane, když chceš, můžeš mě očistit*“. „Pán zbudoval Sion — křesťanskou duši“. A zjeví se tam ve své velebnosti. On sám je milovník čistoty. On chce v nás křesťanech dále žít svým životem. Jeho zájem a jeho starost je, abychom se my, údy, připodobnili Jemu — Hlavě — abychom byli Epifanií a vyzařováním čistoty jeho bytosti. „Jste světlem v Pánu. Jako účastníci světla žijte!“ (Ef 5, 8). Vroucně prosíme pro sebe i pro všechny své bratry v Kristu: „*Pane, očisť nás!*“

Žádný jiný život nemůže stačit nám lidem než blažený život na Srdci Božím, — život, požívání a milování s Bohem ve společenství svatých a blažených v nebi. Máme se stát nádobou, do které se vlije božský život, božská čistota a svatost a kterou naplní božská sláva až po okraj. Ano, tato nádoba má být jednou ponořena do Boží slávy, má jí být proniknuta, má zářit ve své strhující čistotě a nádheře a má být potěšením pro Boha i celé nebe! Jak by však mohl Bůh připustit něco nečistého do své blízkosti? Proto se vyžaduje čistota. Kdo se chce přiblížit k Bohu, musí být čistý, podobný Bohu! Přiblížit se k Bohu a být podobný Jemu, to patří k sobě.

Přicházíme dnes ke mši svaté s velkou prosbou malomocného na rtech: „*Pane, když chceš, je pro tebe možné mě očistit!*“ Pán přichází ve mši svaté, aby nás pronikl čistotou své bytosti. Ve svatém přijímání se nás dotýká, dotýká se našeho těla svým oslaveným tělem, naší duše svou svatou duší a praví nám: „*Chci, buď čist!*“ Tak se modlíme a důvěřujeme. „*Pravice Páně mocně zasáhla, pravice Páně mě pozvedla, nemusím umřít, nýbrž smím žít a hlásat skutky Páně*“.

Modlitba jako výše, str. 149.

VI. S čistým srdcem!

1. Dnes se budeme opět zabývat zprávou z evangelia o uzdravení nemocného. Přicházíme spoluobětovat mši svatou, připravujeme se přijmout Tělo Páně. Tu je naší svatou povinností, abychom přicházeli čisti. — „Chci, buď čist!“

2. „*Kdo smí vystoupit na horu Páně?* Kdo smí stát na jeho posvátném místě? — (v chrámě). Kdo má nevinné ruce a čisté srdce. Kdo nezdvihá mysl k ničemnosti, kdo lživě nepřísahal svému bližnímu. Ten dostane od Pána požehnání a odměnu od Boha, Spasitele“ (Ž 23, 3 — 4). Jestliže to platí už o vstupu do chrámu jeruzalemského, tím více to platí o spoluobětování eucharistické Oběti a přijímání Těla Páně. Na stupni vnitřní čistoty duše závisí, jak dalece se můžeme stát účastni účinků svaté Oběti a svatého přijímání. Nikdy nejsme dosti čisti, když se shromažďujeme kolem oltáře nebo přistupujeme ke stolu Páně! Vždycky v nás ještě vězí zvrácené návyky, chyby, nezřízené sklony. Vždy v nás ještě žije samoláska, nepřítelkyně čisté lásky k Bohu a k bližnímu. Vždy ještě smýšlíme příliš přízemně, lidsky a pozemsky. Vždy ještě bývá naše vlastní já první pohnutkou našeho chtění a jednání. Vždy ještě zůstáváme při svých obvyklých pracích a zaměstnáních stát u sebe samých, u potěšení, uspokojení a radosti, u nějaké výhody, u vlastní cti: my na prvním místě, ne Bůh, ne Kristus, náš Pán! Neustálá nepořádnost, která se stala návykem, nečistota, poskvrnění duše, i když nejde o dobrovolné všední hříchy. Může nás udivovat, že nikdy nedosahujeme plného užitku ze spoluobětování mše svaté, z přijímání Těla Páně? „Pane, chceš-li, můžeš mě očistit!“ Tak budeme prosit Pána, když se dnes zjeví na oltáři ve svaté Oběti, aby nám dal milost dokonalé čistoty. „Čisté srdce vytvoř ve mně, ó Bože, a pravého ducha obnov v mém nitru“ (Ž 50, 12).

„*Kdo má nevinné ruce a čisté srdce*“. Obzvláštní čistota se vyžaduje od těch, kdo denně nebo téměř denně přijímají Tělo Páně. Je to vždy cosi velkého a svatého, přijímat svátost. Žádná svátost není vznešenější než svátost Těla a Krve Páně — svaté přijímání. Svatá Eucharistie je nejplodnější a nejdůležitější prostředek milosti a posvěcení. „Dobře připravená duše přijímá v jednom sv. přijímání neporovnatelně větší horlivost než všichni svatí dohromady ve všech viděních a zjeveních“ (Lallenmant). Jen je třeba, aby duše byla připravena, byla velkomyslná a otevřená. Církev vyžaduje pro časté a každodenní sv. přijímání, abychom byli ve stavu milosti posvěcující a měli správný úmysl. Kdybychom chodili k sv. přijímání jen ze zvyku nebo ješitnosti, z lidské bázně a jiných lidských pohnutek, pak by nám chyběl správný úmysl. Správný úmysl znamená touhu těsněji se spojit

s Bohem a vždy více se osvobozovat od vlastních slabostí a chyb. Správný úmysl máme i tehdy, když se ještě nemůžeme dokonale uvarovat každého hříchu všedního. Nemůže však natrvalo zůstat vnitřní náklonnost k všednímu hříchu, když dobře přijímáme Tělo Páně. Kdybychom vždy a opět upadali do stejných dobrovolných hříchů a nevěrností, pak by sv. přijímání nepřineslo svůj užitek dostatečně: chyběl by tu – tak učí mistři duchovního života – správný úmysl, chyběla by čistota duše, která se vyžaduje k častému přijímání Těla Páně.

3. Zpytujeme se vážně o tom, zda máme vždy opravdu nutnou čistotu srdce k bohoslužbám a k přijímání Těla Páně. Na čistotě závisí účinek mše svaté i sv. přijímání. „Po jejich ovoci je poznáte!“ (Mt 7, 16).

Obvyklým pravidlem pro naše úsudky, myšlenky a řeči bývá náš vlastní prospěch. Lidi, události, věci máme rádi, nebo se od nich odvracíme podle většího nebo menšího uspokojení, jež u nich nacházíme. Právě tak obvyklým pravidlem pro naše náklonnosti a tužby bývá lidský užitek. Všude vycítíme velmi jasným pudem, co je nám u lidí, událostí a věcí lidsky příjemné nebo méně příjemné, co se nám líbí nebo nelíbí, a podle toho vyhledáváme lidi, práce, povinnosti, nebo se jim vyhýbáme. Jak jsme vnitřně nečistí!

Co hledáme také v modlitbě, v přijímání Těla Páně? *Útěchu*. Tak velice ji dovedeme hledat, že té neb oné pobožnosti dáváme přednost před jinou, že v té nebo v oné práci jsme věrnější než v jiné. Co hledáme? Jen to, co chce Pán? Opravdu ne! Hledáme sami sebe. Když při sv. přijímání, při modlitbě přijdeme na své a nalézáme, co jsme si přáli, pak jsme šťastni, blahopřejeme si k úspěchu. Máme vědomí, že jsme svou věc vykonali dokonale. Přijde-li vyprahlost, pak opět opouštíme své pobožnosti a považujeme vše za ztracené. Tak nečisti jsme ve své zbožnosti, plní samolásky a vnitřní pýchy. Není divu, že i modlitba a přijímání Těla Páně u nás není správně zaměřeno!

Tak přicházíme k Pánu. „Pane, když chceš, je pro tebe možné mě očistit“. Já to nemohu. „Vztáhni pravici své velebnosti“ a dotkni se mne, jako ses dotekl malomocného, a řekni mi to své všemohoucí slovo: „Chci, buď čist“! A pravice Páně způsobí divy.

Modlitba jako výše, str. 149.

VII. Pane, nejsem hoden!

1. Plni obdivu hledíme na římského setníka. Předkládá Spasiteli případ svého těžce nemocného služebníka. Pán mu praví: „Já přijdu a uzdravím ho.“ Ale setník se považuje za nehodného této milosti a odpovídá: „Pane, nejsem hoden, abys vešel pod mou střechu. Ale řekni jen slovo, a můj služebník bude uzdraven“. Liturgie opakuje tato pokorná slova před svatým přijímáním.

2. „*Pane, nejsem hoden!*“ Kde si chtěl Pán připravit důstojný příbytek, odstranil především každý hřích. Jediná, která byla schopna přijmout ho důstojně, byla Neposkvrněná, která byla zcela zvláštní milostí uchráněna jakékoli poskvrny dědičného hříchu. S milostí neposkvrněného početí byla u ní spojena výzdoba tím, že byla naplněna milostí a ctnostmi. Mimo to byla tak upevněna v milosti, že se nikdy ve svém životě nedopustila ani nejmenší nevěrnosti, nikdy u ní nebyla nějaká nesprávná myšlenka, nikdy nějaké neovládnuté hnutí, nikdy nesprávné nebo jen méně správné, méně dokonalé slovo. Nikdy nebylo u ní chtění nebo jednání, které by nebylo zcela dokonalé, nikdy úmysl, který by nebyl plně zaměřen k Bohu, nikdy nějaký vedlejší sobecký úmysl, nikdy žádná modlitba, práce, žádné utrpení, jež by nebyly zcela dokonalé. Takovou čistotu si nedovedeme ani dobře představit: tak je velká! Tak čistou chtěl mít Pán tu, v níž chtěl přebývat. Jak ji chránil v jejím dětství, v těch letech, kdy dlela v jeruzalemském chrámě, ve svatyni nazaretské! Ona byla hodna přijmout Pána! My ve svatém přijímání očekáváme a zdravíme téhož Pána a Spasitele. I když k nám nepřichází proto, aby z nás přijal lidskou přirozenost, jako přišel do lůna Mariina, přece k nám přichází týž svatý, nekonečně velký Bůh a Pán! Zasluguje, aby příbytek mu nabízený byl čistý a krásný, aby byl svatyní, která by ho byla důstojná! Jak daleko jsme však od čistoty a svatosti Panny Nazaretské! Právem musíme vyznat: „*Pane nejsem hoden!*“ Tolik nečistého v myšlenkách, ve vůli, v citech, tolik nevěrností, tak málo opravdu dobrého, co by se mohlo Pánu zcela líbit, tolik nečistých hnutí a myšlenek, jež poskvřňují nitro! Tolik nedůstojného oproti čistotě a svatosti Pána, který má vejít do naší duše! Kéž se přece jednou nad tím vážně zamyslíme!

3. *Ale řekni jen slovo, a má duše bude uzdravena!*“ Když pozorujeme svou nehodnost, pozvedáme své oči k Němu. Věříme v jeho lásku. Důvěřujeme v jeho moc a dobrotu. „Smiluj se nade mnou, Bože, pro svou lásku, pro svoji velkou dobrotu zahlad vinu mou! Smyj ji se mne a očišť mne od mých hříchů (Ž 50, 3). Jako poslední přípravu na příchod božského Hosta jsme při Confiteor na začátku mše svaté

vyznali svou vinu v pokoře a v lítosti: má vina, má největší vina! Obrátili jsme se na Marii, nebeskou Matku, na knížata apoštolská, Petra a Pavla, na celou oslavenou církev v nebi, aby se za nás přimlouvali a vyprošovali nám odpuštění. Také kněze, zástupce církve na zemi, jsme prosili, aby byl u Boha naším přímluvцем. Církev nám dala v modlitbě ujištění, že se nám dostalo od Boha prominutí, rozhřešení a odpuštění všech našich hříchů a chyb. On, Pán, pronesl své slovo na modlitbu církve v nebi i na zemi. Naše duše byla uzdravena. Smí teď otevřít svou bránu, aby vešel Král slávy. — Tělo Kristovo — Amen! Tak velká je jeho láska a moc, že On sám si připravil naši duši pro sebe, podobně jak to učinil u své panenské Matky. Čím důstojněji Pána přijmeme, tím více může On nechat působit svou milost v naší duši. A to je jeho přání. Proto pronáší slova odpuštění, slova, jež očišťují duši a činí ji čistou a krásnou, takže je to radost pro Něho, přebývat v ní!

Pane, nejsem hoden! Tím více důvěřujeme v Něho, jako onen setník v evangeliu. Když Pán uslyšel jeho slova, podivil se a řekl těm, kteří ho doprovázeli: „Skutečně, říkám vám, takovou víru jsem nenašel u nikoho ani v izraelském národě.“ Tuto víru, tuto dokonalou důvěru setníkovu odměňuje Pán: „Jdi, a staň se ti tak, jak jsi uvěřil!“ A ten služebník byl uzdraven v onu hodinu.

Pane, nejsem hoden. Je nutné a užitečné být přesvědčen o vlastní nehodnosti, když se chystáme jít k svatému přijímání. Ale vědomí naší nehodnosti by nás muselo odstrašit, kdybychom nebyli též přesvědčeni o tom, že Pán má své zalíbení v těch duších, které hledají svou radost v Něm a jen v Něm! — Nejlepší blízká příprava na přijetí Těla Páně záleží ve víře a důvěře římského setníka. V upřímné víře, kterou na něho — na Pána — patříme v této přesvaté Svátosti jako na pramen všech milostí, jako na plnost veškeré spásy a síly. On přichází dát se nám se všemi svými statky. On přichází působit v nás divy své lásky. Musíme méně myslet na svou vlastní nehodnost a spíše na moc a plnost jeho blahovolné lásky! Tento upřímný úkon víry obsahuje v sobě všechny jiné úkony přípravy. „Ale řekni jen slovo, a má duše bude uzdravena!“

Modlitba:

Pane, ty nám ve své štědrosti dopřáváš užívat tak velkých tajemství; prosíme tě tedy, dej milostivě, ať jsme schopni skutečně zakoušet jejich účinky.

Všemohoucí, věčný Bože, shlédni milostivě na naši bezmocnost a vztáhni k naší ochraně pravici své velebnosti. Skrze Krista, našeho Pána, Amen.

Mešní liturgie 4. neděle po Zjevení Páně

1. Máme tu nové zjevení „slávy“ vtěleného Syna Božského, tentokrát při bouři na moři. Lodička je zmítána vlnami, jako by ji nikdo neřídil. A kolem je noc. Učedníci, dobře obeznámení s větrem a vlnami, považují se za ztracené. Jen jeden by mohl ještě pomoci, — a ten spí. Jedná, jako by mu vůbec nezáleželo na tísní jeho věrných, jež je přece jeho vlastní tísní; jedná, — jako by vůbec nepozoroval hrozící nebezpečí. Tu nezbyvá nic jiného, než jít k němu a vzbudit ho ze spánku: „Pane, zachraň nás, hyneme!“ A nyní Ježíš vstává a zjevuje svou slávu, svou svrchovanou moc nad rozbouřenými živly. Jediný pokyn jeho vůle, a nastává veliké utišení. Tu lidé žasli a tázali se: „Kdo to asi je, když ho poslouchá i vichřice a jezero!“

2. S tímto obrazem před očima jdeme dnes do chrámu. Jako minulou neděli zaznívá nám vstříc: „Pán je Král“, andělé před ním padají v klanění; v úctě k němu pohlíží země. Církev mu zpívá a její dítky se radují, že smějí ve svaté Oběti zakusit na sobě opět moc jeho zachraňující a pomáhající ruky. „Bože, ty víš, jak velikým nebezpečím jsme vystaveni a že pro lidskou křehkost nemůžeme sami obstát“ (orace). My, církev, jsme ta lodička, která je zmítána vlnami a které hrozí, že se stane obětí vln, nezachrání-li a nezachová-li nás Jeho ruka. Mořem pozemského života nemůžeme šťastně dospět k břehu věčnosti, nemáme-li v lodičce Ježíše. A máme ho v lodičce, pokud máme lásku a milujeme se navzájem!

„Miluj bližního svého jako sebe samého!“

„Kde jsou dva nebo tři shromáždění ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi!“ (Mt 18, 20). Církev bez lásky by byla církev bez Krista. Částečná církev, společnost, farnost, která není spojena poutem lásky, neodpovídá požadavkům epištoly. Kde láska spojuje srdce, tam je Kristus. „Tu zbudoval Pán Sion a zjeví se ve své velebnosti.“ Zcela tak jako v lodičce na rozbouřených vlnách jezera Genezaretského. Láska přivádí Pána mezi jeho učedníky a láska ho tam drží. Tu jest jeho království, tu je On Králem, který uplatňuje svou moc, ne aby ničil, nýbrž aby zachraňoval, sloužil a dával život. „Pán vládne, jásej, země, radujte se, četné ostrovy! — Aleluja!“ Pán je Král — to potvrzuje i evangelium. S úžasem pohlížíme zpět na dny, kdy Pán v lodičce své církve vstal a přikázal ohrožujícím mocnostem, nepřátelům vnějším i vnitřním: — „Brány pekelné ji nepřemohou!“ S vděčností pohlížíme zpět na ony požehnané okamžiky, kdy Pán v kolísající lodičce naší duše tak často vstal a přikázal větrům a vlnám a „nastalo úplné ticho“. Tu jsme sami na sobě zakusili slávu Kristovu: „Pravice Páně mocně zasáhla, pravice Páně mě pozvedla!“

3. S pevnou vírou v moc pravice Páně, která nás zachránila z nebezpečí pozemského života, konáme obětování. Na oltáři nechává Pán zářit svou slávu, když zahalen způsobami chleba a vína, podle zevnějšíku bez života, bez účasti, jako by spal, odpočívá v lodičce církve a pro nový den se stává jejím průvodcem a společníkem na cestě. Tu má církev Ježíše, jeho zásluhy, jeho modlitby a zadostučinění, jeho přesvaté Srdce, jeho Krev, jeho nekonečně cenný život, jeho sílu a moc. Ve svatém přijímání vstupuje Ježíš do životní lodičky jednotlivcovy jako drahý přítel, ochránce a vůdce. Kde On přebývá v srdci, tam nemůže zvítězit žádný nepřítel. Kde On přebývá v srdci, tam se k němu může duše přiblížit s důvěrou: „Pane, zachraň nás, hyneme!“ Nevěří nadarmo a nedůvěřuje marně. Duše ho bude moci nosit u sebe jen tak dalece, jak plní velké přikázání: „Milujte se navzájem! Kdo má rád druhého, vyplnil zákon! „Láska je náplní zákona.“

I. Nezahynu!

1. Opět Epifanie, zjevení Krista: Kristus v lodičce, ve své církvi. On v ní žije, On ji vede, řídí, chrání a vede ji bezpečně bouřemi a vlnami času na břeh věčnosti. „Klanějte se Bohu, všichni jeho andělé!“ — Jásej, svatá církvi, máš u sebe silného Božského Krále! „Bůh je v jejím středu, ona nezahyne!“ (Ž 45, 6.)

2. *V tom čase vstoupil Ježíš na lodici a jeho učedníci ho následovali.* — Lodka, na kterou Pán vstoupil, je v posvátné liturgii svatá církev. „Pán zbudoval Sion a zjeví se ve své velebnosti“, na Sionu svaté církve. Ona je „tělem Kristovým“, které je oživováno životem Spasitelovým. On, Pán, je Hlavou: On ji oživuje a naplňuje svou pravdou, svatostí a silou. On je vlastním „já“ církve, v nejtěsnějším bytostním spojení s ní. Chce-li tedy někdo najít Krista, jeho pravdu, milost, odpuštění hříchů, pokoj srdce, plnost všech dober a všeho pravého štěstí, pak jej může najít jen v lodičce církve. — „Učedníci ho následovali“ — do lodičky. Ano, my, učedníci, jdeme za ním a vstupujeme s ním do lodičky. V ní se odvažujeme přeplout rozbouřené moře. On je naším vůdcem. On je u nás, mezi námi. On je u nás viditelně ve svém zástupci — papeži — v našich biskupech a kněžích. On je u nás ve své nauce, ve svých svátostech, ve své svaté Oběti, ve svém tajemném působení v nás, ratolestech, naroubovaných na něm, viném Kmeni. Šťastně doplujeme k břehu!

Přes všechno bouřlivé vlnobití. Tu se na jezeře najednou strhla velká bouře, takže se vlny převalovaly přes loď. — Ano, tak to musí být

a tak to bylo na začátku — božské království, pravá církev Kristova je zde na světě vždycky vystavena bouřlivému vlnobití. Pravá církev Kristova je a musí být terčem podezření a pomluv, nenávisti a pronásledování. Pozemské mocnosti, nevěrecká přírodní věda, nevěrecké dějiny, nevěrecká náboženská věda, nevěrecký tisk, nevěrecké umění, nevěrecká literatura se stavějí a musejí se stavět proti pravé církvi, proti Kristu. Není-li církev vystavena bouřlivému vlnobití, není-li nenáviděna, tupena, utlačována a pronásledována, pak to není církev Krista nenáviděného a ukřižovaného. „Jestliže mne pronásledovali, i vás budou pronásledovat“ (J 15, 20) V církvi světem nenáviděné, pronásledované a zahrnované potupami a nespravedlností všeho druhu, v lodičce, vystavené bouřlivým vlnám: tu je Pán, tu je Kristus se svými apoštoly a učedníky.

3. V Oběti mše svaté vstupuje Kristus znovu, s novou láskou a s novou královskou mocí do lodičky své svaté církve. Nemůže ji nechat samotnou: „Hle, já jsem s vámi po všechny dny až do konce světa“ (Mt 28, 20) Denně nová Epifanie, nové zjevení Božského Krále—Krista — v jeho městě, ve svaté církvi.

„*Jeho učedníci ho následovali*“. My jsme jeho učedníci. V lodičce svaté církve, církvi poučování a vedení, posilování jejími svátostmi, jdeme a kráčíme s odvahou každý den proti bouřím, útokům, obtížím, pokušením a vášním. Tu ho máme u sebe a můžeme se k němu obracet každý okamžik: „Pane, zachraň nás, hyneme!“ On vstává a přikazuje větrům a vlnám. „Pravice Páně mocně zasáhla! — Pravice Páně mě pozvedla: nemusím umřít, nýbrž smím žít a hlásat skutky Páně!“

Oživme dnes svou víru v naši svatou církev. Oživme svou důvěru v Božského Krále—Krista, který v ní žije a působí, ji vede a chrání. Nic se nebojíme, neboť On je ve své církvi, a „brány (mocnosti) pekelné ji nepřemohou!“ (Mt 16, 18) Pán zbudoval Sion — svou církev a tam se zjeví ve své velebnosti. On vstane v pravou chvíli a přikáže větrům a vlnám. My však neustávejme volat k němu: „Pane, zachraň nás, hyneme!“ — zachraň nás všechny!

Modlitba:

Bože, ty víš, jak velikým nebezpečím jsme vystaveni a že pro lidskou křehkost nemůžeme sami obstát; dej nám tedy zdraví duše i těla, ať s tvou pomocí překonáme to, co trpíme za své hříchy. Skrze našeho Pána. Amen?

II. Pravice Páně mocně zasáhla

1. Ježíš na lodičce! Lodička je v liturgii církev, ale právě tak i naše duše. Kristus žije v nás, působí v nás, řídí a vede nás, podpírá a chrání. „Pravice Páně mocně zasáhla, pravice Páně mě pozvedla: nemusím umřít, nýbrž smím žít a hlásat skutky Páně.“

2. *Kristus žije v lodičce naší duše.* On oživuje a proniká náš rozum, naši vůli a naši celou bytost, jako vinný kmen ratolesti. On je s námi srostlý, v jeden organický celek, jako vinný kmen s ratolestmi. On je nám blízko, v nitru naší bytosti. V nás, jeho údech, ustavičně proudí jeho světlo, jeho síla, jeho život. Je s námi spojen božským zájmem, bezmeznou láskou a nevyčerpatelným milosrdenstvím. Nikdy nejsme sami, nikdy osamoceni. Vždy ho máme v lodičce své duše jako společníka na cestě, jako mocného průvodce životem, který nám rozumí, s námi cítí a je ochoten pomoci. Tu on v nás neustále působí dílo očištění, posvěcení, a proniká nás božským životem. Působí to nenápadně, tiše, klidně, bez hluku a hřmotu takže se zdá, jako by spal a vůbec se o nás nestaral. Ale to se jen zdá. On tu je a řídí lodičku. Dává nám sílu, abychom vydrželi a byli stateční v bouři vášní, pokušení, obtíží, bezradnosti, nepříznivých poměrů a utrpení. To je zjevení slávy a síly Páně v jeho údech. Věříme v jeho působení v nás. Díváme se na něho. Se vším, co nás tíží a tísní, jdeme k němu a zkoušíme na sobě: Pravice Pána, který působí v nás, mocně zasáhla! Nemusím umřít, nýbrž smím žít a hlásat skutky Páně!

Jednou vstoupil Pán do lodičky naší duše. — Při svatém křtu. Tu ji vzal do svého vlastnictví a vtiskl do ní své nezrušitelné znamení, charakter svatého křtu. „J si můj!“ . Chce pečovat o lodičku, aby měla šťastnou plavbu. Chce jí vést, řídit a zachraňovat. Každé ráno vstupuje ve svatém přijímání znovu do své lodičky a bere ji pro nový den do své moudré, mocné a zkušené ruky. Dává jí správný směr a bezpečnou plavbu. Čím více mu ji odevzdáme a svěříme, čím více mu důvěřujeme a zbavíme se nepotřebných starostí a obav, tím více ji Pán vezme do své ruky, tím moudřeji jednáme. — Pravice Páně mocně zasáhla. Zjevení věrnosti, lásky a síly Páně, vinného Kmene v jeho ratolestech!

3. *Oslavený Pán v lodičce naší duše!* Je bouře a my ztrácíme klid. Obáváme se a děláme si velké starosti. Copak tu není On — Pán? Je, ale spí! Hluk bouře a dorážení vln jím nepohne a nepůsobí mu starosti. On se chová docela jinak než my! To je jeho tajemství: ukazuje i v bouři Toho, který třemi prsty své ruky, jako v lehké hře, drží tisíce světů. „Ani vlas s vaší hlavy nespadne bez vašeho Otce,“ — (Lk 21, 18). „Ani jeden vrabec nespadne se střechny bez vůle vašeho Otce!“ (Mt 10, 29) — „Proč se bojíte, malověrní?“

Musí nastat noc, jinak nemůže světlo svítit. Musí nastat bouře, pak teprve se vyzkouší klid a pevnost duše. Pokud plyne náš život klidně a vyrovnaně a my máme všechno, co si jen přejeme, není těžké zachovat duševní vyrovnanost a být klidný! Ale když se rozpoutá bouře! Když přijde něco, co se přičí našim přáním! Jak snadno pak u nás zmizí klid! A s klidem často i láska! Kořeny našeho klidu nejsou zapuštěny hluboko. Ano, příliš často jen v pozemských věcech, v lidské přízni a blahovůli nebo v lidských lichotkách, v uspokojení našich vlastních přání, naší samolásky. K hlubinám duše, tam, kde spí ten, který vždycky bdí, tam, kde už nezuří žádná bouře, nepronikáme. „Pane, ať vidím!“

V bouři bývá rozbito tolik malého a malicherného na naší bytosti, na naší zbožnosti. A tak je to dobré. V bouři se musíme stát velkými: musíme vyrůst k velkému, k Pánu, který působí v naší duši, musí vyrůst naše víra v Něho, naše modlitba k Němu, naše důvěra v Něho! Chceme se stát velkými??? Proč se tedy bát? „To je vítězství, které přemáhá svět: naše víra“ (J I., 5, 4). Ona je světlem, ona je hvězdou.

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej, ať ten dar, který ti v této Oběti přinášíme, stále ode všeho zla očišťuje a ochraňuje naši křehkou přirozenost! Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

III. Velké utišení

1. *Vstal, poručil bouři i jezeru, a nastalo úplné ticho.* — Pán má všecko ve své mocné ruce. I větry a bouře ho poslouchají.

2. *Pán je v lodičce.* Má všechno v ruce, a to je naše útěcha. Není tedy žádná náhoda, ani v přirozeném životě lidstva, ani v nadpřirozeném životě, buď svaté církve nebo jednotlivé duše. Všechno, co přináší každý den, je určeno, odváženo a přesně odměřeno jeho božskou moudrostí tak, jak to nejlépe odpovídá celku i jednotlivým duším a jak to slouží k věčné spáse. On je Pánem velkého světového dění v přírodě, v životě národů i států, a právě tak i malého dění, do něhož jsme denně postaveni. On stojí za vším, co se děje, za všemi „náhodami“, i když není viditelný přirozenému rozumu a chápání. Zdá se, že spí, že je bezmocný a nečinný. Dopouští mnoho věcí, které se nám krátkozrakým zdají záhadné, zneklidňují nás a zasazují nám do duše pochybnosti, a to o Prozřetelnosti, moudrosti a spravedlnosti Boží. Domníváme se, že by měl Pán povstat, že by měl promluvit své mocné slovo, že by měl do toho uhodit a zničit zlo a zlé lidi. „Pane,

chceš, abychom řekli, ať oheň sestoupí s nebe a je zahubí? — Ale on se obrátil a pokáral je slovy: Nevíte, čího ducha jste. Syn člověka nepřišel duše zahubit, nýbrž spasit!“ — (Lk 9, 54—56). Pán myslí na všechny, miluje všechny, a ví také, jak může nejjistěji dosáhnout svých vykupitelských záměrů u jednotlivců. Ano, věříme: On je zde, On je v životní lodičce společnosti i každého jednotlivého člověka. On všechno řídí a vede!

Malověrní, proč se bojíte? Duše Ježíšova nebývá ničím bolestněji dotčena než nevěrou a nedůvěrou těch, kteří jsou jeho. Za všemi věcmi a událostmi nestojí mrtvá mechanika, slepý osud, přírodní vztahy a přírodní zákony, které se uplatňují s tvrdou nutností a naprostou zákonitostí, nýbrž život a duch: svobodná, ve svaté lásce vládnoucí vůle Otce a našeho božského Vykupitele, vůle, před níž ustupuje každá jiná vůle a schopnost, i tak zvané přírodní zákony. Proč se bojíte, malověrní?“ — Jak se můžeme ještě strachovat a být neklidní, když On je v lodičce? Zbývá nám jen jedno: abychom totiž věřili a slepě se svěřili a odevzdali do rukou svému Pánu. Abychom jej nechali jednat s námi, jak On uzná za dobré. On to činí vždy správně a myslí to s námi vždy dobře. Dělejme, co máme dělat podle rozumu a víry. Ale potom se odevzdejme jemu v obtížích, nemocech, utrpeních a neštěstích. Úplná odevzdanost Jemu, jenž je u nás v lodičce a řídí ji bezpečně. Odevzdanost bez zvědavosti, bez výhrady, bez úzkosti!

3. Nač ty mnohé úvahy? Nač to vlastní úzkostlivé, neklidné zařizování, vlastní opatrování a přílišná, úzkostlivá péče o věci vnějšího i vnitřního života?

Chceme se posvětit tím, že sami jednáme a tvoříme, Bůh však chce, abychom se posvětili slepou odevzdaností vůči němu. On nás chce posvětit a zdokonalit právě tím, co my nechceme. Takový je zákon vnitřního života: „Když jsi byl mladší, opásal ses a chodil, kam jsi chtěl. Až zestárneš, jiný tě opáše a povede, kam ty nechceš (J 21, 18). To je tajemství křesťanského života. — Odevzdanost Bohu a jeho působení v nás a na nás! On je v lodičce, řídí ji a vede vlnobitím. Ne-dělejme pořád jen malé krůčky, nechejme se vzít Pánem, pak budeme spolu dělat velké kroky Boží v dokonalé odevzdanosti Bohu. To vede k svatosti! — „Já se musím menšit, On však musí růst!“ (J 3, 30).

Modlitba:

Bože, naše spáso, vyslyš nás a ochraňuj nás před všemi nepřáteli duše i těla a dej nám v tomto životě svou milost a v budoucím slávu. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

IV. Láska je naplněním zákona

1. Klanějte se Bohu, všichni jeho andělé! — Pán vládne, jásej, země! Kristu vstříc. On je ten vznešený Bůh a Král, který koná zázrak. Zázrak na přírodních živlech. Zázrak neporovnatelně větší, božský zázrak v lidském srdci. On spojuje lidi ve vzájemné lásce (epištola). „Aby všichni jedno byli“ (J 17, 21).

2. *Naplněním zákona je láska.* — „Bratři, nebuďte nikomu nic dlužni — jen jednu věc: že máte jeden druhému projevovat lásku! — (tj. povinnost lásky nemůžeme *nikdy* odpočítat, takže bychom někdy směli přestat milovat). Kdo má druhého rád, vyplnil zákon. Vždyť přikázání: Nesesmilníš, nezabiješ, nepokradeš, nepožádáš, a je-li ještě nějaké jiné přikázání, všechna jsou shrnuta v tomto jednom: *MILUJ SVÉHO BLIŽNÍHO JAKO SÁM SEBE!* — Láska bližnímu neubližuje. A proto je láska naplněním zákona“ — (epištola). Pravá láska k bližnímu spočívá na základě lásky k Bohu a obsahuje ji. Ano, láska k bližnímu se ve své vlastní podstatě neliší od lásky k Bohu. Bližního můžeme opravdu milovat jen potud, pokud milujeme Boha a bližního pro Boha. Bez společenství s Bohem, bez přirozené a nadpřirozené lásky, která vyvěrá z tohoto společenství s Bohem, nemůže obstát láska k bližnímu. V celé přírodě vládne nenávist a boj, který vidí v druhých překážku vlastního rozvoje a blaha a chce ji odklidit s cesty. Tak musí i mezi lidmi navzájem vládnout nenávist, dokud si neuvědomí, že jsou spojeni v Bohu a Kristu a v lásce k Bohu a Kristu. Tak je vzájemná láska naplněním celého zákona, i prvních tří Božích přikázání, která se vztahují přímo na Boha a Boží čest. Ona je tedy *rozhodující* pro křesťanský život a pro zbožný život zvláště, je stěžejním bodem, kolem něhož se všechno otáčí, je měřítkem, kterým se může a musí měřit všechno ostatní! Nikdy si nedovedeme dosti vážit lásky k bližnímu a dosti ji uskutečňovat.

„*Pravice Páně mocně zasáhla*“. Kristus Pán zakládá ve své Církvi společnost lásky. O prvním dnu Letnic sesílá Ducha Svatého na celou církev. Nyní „měla obec věřících jedno srdce a jednu duši..., všechno měli společné“ (Skut 4, 32). „Žili pak podle apoštolského učení v bratrském soužití..., na modlitbách. Na každého přicházela bázeň (úcta)... Všichni věřící se drželi pospolu a měli všechno společné... Chválili Boha, a byli v přízni u všeho lidu“ (Skut 2, 42–46). Pohané si ukazovali prstem na křesťany a říkali: „Hle, jak se mají navzájem rádi!“ — To je Epifanie Božského Krále v jeho církvi. Přímo před svým utrpením vyjádřil Pán Otci prosbu za své věrné: „aby všichni *jedno* byli, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě; aby i oni

v nás jedno byli, by svět uvěřil, že ty jsi mě poslal“ (J 17, 21). Neboť „každé království uvnitř nejednotné zpusťne a dům na dům padne“ (Lk 11, 17). Proto „já jsem jim dal slávu, kterou jsi mi dal, aby jedno byli, jakož i my jedno jsme“ (J 17, 22). — Slávu Božího synovství, božského života, kterou On věčně přijímá od Otce, nám dal v posvěcující milosti, „aby jedno byli, jako my (Otec a Syn) jedno jsme“. Posvěcující milost, Boží synovství, tvoří nutně společenství, spojuje duše i srdce. Je to milost Boží, která působí, že lidé jsou v pravdě, nikoli z pozemských výpočtů nebo pouze z humanity, nýbrž pro Boha a v Bohu *jedno srdce a jedna duše*, — jedno, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě! — Kdo může vytvořit v srdcích tento zázrak milosti? Jenom Kristus, Božský Král! A jen kde svatá láska spojuje srdce, tam je také On: — „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam jsem já mezi nimi“ (Mt 18, 20), ve svaté církvi. „*Pravice Páně mocně zasáhla!*“

3. Je-li láska k bližnímu naplněním zákona, pak vyplníme velké přikázání lásky k Bohu jen tak dalece, jak milujeme bližního. Naše láska k bližnímu souvisí s láskou k Bohu tak *těsně*, že obě tyto lásky dohromady ve svém základě tvoří jednu a touž ctnost. Pohnutkou lásky k bližnímu je Bůh, a ta je stejná jako pohnutka lásky k Bohu.

Je-li láska k bližnímu naplněním zákona, pak je nejen nezadatelnou složkou křesťanské zbožnosti a duchovního života, dobrého přijímání svatých svátostí, nýbrž i jejich zkušebním kamenem. V jednání s bližním se projeví naše vnitřní smýšlení zřetelněji, než když se modlíme nebo přijímáme svátosti. Zde zevnějšek tak snadno klame o pravém smýšlení. V lásce k bližnímu nikoli! Církev připomíná svým členům povinnost bliženské lásky při každé mši svaté. Shromážděná obec kolem oltáře je společenství lásky. Kdo má v srdci proti někomu nenávist a nepřátelství, ten se sám vylučuje z obětního společenství i ze svátostné hostiny svatého přijímání!

„*Nebuďte nikomu nic dlužni* — jen jednu věc: že máte jeden druhému projevovat lásku.“ — Bliženské lásce ještě tolik chybí i u křesťanů i katolíků. Na vnitřní posuzování, city a hnutí proti druhým se sotva hledí jako na něco závažného. Nelaskavá slova bývají snad jedním z nejčastějších hříchů i u osob Bohu zasvěcených, u kněží a řeholních duší. Nelaskavé, chladné a nespravedlivé a odpuzující chování je časté právě u osob zbožných. Není divu, když milost Páně nepřináší plody! Není divu... když naše modlitba nebývá vyslyšena. Chybí *láska!*

Proto klademe dnes za nás a za všechny bratry v Kristu na oltář prosbu: Rozmnož v nás lásku! Jen jeho milost může způsobit, abychom žili v lásce!

Modlitba, str. 160.

1. Evangelium o bouři na moři je v liturgii hmatatelný obraz nebezpečí a obtíží — jimž jsou vystaveni lidé zde na zemi. Před těmi mnohými nebezpečími a těžkostmi, které potkávají každého člověka, se modlí církev: (viz kolektu str. 157).

2. „*Ve velkých nebezpečích* nemůžeme sami obstát pro lidskou křehkost“. — Nesmíme se oddávat žádné nepravé bezpečnosti. Apoštolové jsou v člunu a plují po jezeře Genezaretském. Dobře se vyznají ve veslování i za bouře a větru. Ale nemohou zamezit, aby se rozbouřené vlny nepřevalovaly přes člun a nehrozily mu potopením. Našemu náboženskému a křesťanskému životu hrozí nebezpečí vždycky a z různých stran.

Od vlastního já, od sobectví, od vrozené pýchy, od zlé žádostivosti, od našich smyslů, od duševního nadání, naší dovednosti, od toho, co dobrého a správného konáme. Nebezpečí od druhých: od jejich rozumu, jejich vlivu na nás, od jejich slov, jejich jednání, od jejich lásky a pozornosti neméně než od jejich nepřátelství, jejich nelaskavosti a chladnosti. Nebezpečí od světa, jeho ducha a jeho zásad, jeho ideálů a cílů, jeho pozornosti a pronásledování! A především nebezpečí od ďábla, toho velkého nepřítele Božího a Kristova, toho „vraha lidí od počátku, toho lháře a otce lži“ (J 8, 44): on obchází jako řvoucí lev a hledá, koho by pohltil (Petr I., 5, 8). On dovede vystupovat v podobě anděla světla a klamat člověka, nejen toho, kdo je v otroctví hříchu, ale i toho, kdo poznává své neštěstí a mohl by se zachránit, a především toho, kdo se snaží jít cestou dokonalosti.

„*Se svou lidskou křehkostí* jsme postaveni do těchto nebezpečí“. „Můj život je jakoby nic před tebou, Bože. Opravdu, každý člověk, který žije, je pouze jako závan větru a jako stín životem rychle projde“ (Ž 38, 6). Kolik slabosti a křehkosti z tělesných nemocí a bolestí. Přijde malá horečka, a už jsme v koncích. A slabosti rozumu a vůle! Jak jsme slabí, když jde o to, abychom tělu odepřeli trochu jídla, spánku, pohodlí. Jak jsme slabí, když jde o to, abychom trvale zachovávali pevný pořádek ve vstávání, v modlitbě, v práci. Jak je nám těžké ovládat zvědavost, oči, jazyk, i když jsme si to vážně umínili. Přijde příležitost, a v nejbližším okamžiku stáváme se sami sobě nevěrní. Jak jsme křehcí a slabí vůči vábení smyslnosti, vůči ješitnosti, touze po uplatnění, ctižádosti, lidské bázni, žárlivosti, nenávisti a lásce, citlivosti a nedůtklivosti, roztržitosti a pohodlnosti! A k tomu všemu neustálé kolísání mezi skleslostí a přeceňováním sebe, mezi malomyslností a velikášstvím, mezi horlivostí a vlažností. Naši křehkost nám především odhalují dvě skutečnosti: skutečnost, že

i když se opravdu snažíme, přece ani jediný den nejsme bez chyb a nedokonalostí; skutečnost, že i svá nejlépe míněná předsevzetí vždy znovu a znovu porušujeme.

3. Co nám zbývá? Že půjdeme k tomu, který jedině nás může pozvednout nad naši křehkost a slabost. „Pravice Páně mocně zasáhla, pravice Páně mě pozvedla; nemusím umřít, nýbrž smím žít a hlásat skutky Páně.“ S tímto přesvědčením konáme obětování a očekáváme Pána při svatém proměňování i při svatém přijímání. Poněvadž sami ze sebe jsme ubohé nic, přimkneme se s důvěrou k Pánu. On nás ve sv. přijímání pojme do svého života pro nový den a pro zbývajíc cestu. „Nemusím umřít, nýbrž smím žít“ a budu odporovat všem nebezpečím a všem nepřátelům. — „Všecko mohu v tom, který mne posiluje!“ (Fil 4, 12).

Zjevení Pána a jeho síly! „Síla — (milosti) se zdokonaluje v slabosti (člověka)“ (2 Kor 12, 9). — „Proč se bojíte, malověrní?“. A vstal, poručil větru i jezeru, a nastalo úplné ticho. Lidé žasli a říkali: „Kdo to asi je, když ho poslouchá i bouře a jezero!“ — „Pán vládne, jásej, země; Pán zbudoval Sion“, člověka, který se při své křehkosti odevzdá Kristu v neochvějně důvěře. On je to, jenž naši křehkou přirozenost ve svaté Oběti stále očišťuje od zlého, vždycky ji chrání a naplňuje svou silou.

Modlitba, str. 160.

VI. Celou důvěru v Něho!

1. Evangelium vypravuje o zásahu Páně, když bouře a vlnobití hrozily, že zatopí lodičku a vrhne ji až na dno jezera Genezaretského. A když On vstal a přikázal větrům a bouři, nastalo úplné ticho. S úžasem stojí liturgie v očekávání téhož Pána, který se nyní, při konání svaté oběti, zjeví mezi svými. „Pravice Páně mocně zasáhla“ — budu žít silou všemohoucího Pána!

2. „*Beze mne nemůžete nic učinit!*“ Jako ratolest nemůže nést ovoce sama ze sebe, nezůstane-li ve kmeni, tak ani vy, nezůstanete-li ve mně! Já jsem vinný kmen, vy jste ratolesti. Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší mnoho ovoce — neboť beze mne nemůže nic činit!“ (J 15, 4–5). Sami ze sebe jsme bezmocní. Bůh nás volá, abychom žili spolu s ním jeho životem: abychom spolu s ním poznávali jeho božskou pravdu, abychom ji viděli jeho očima, abychom ji měřili a posuzovali jeho měřítkem. On nás volá, abychom spolu s ním chtěli jeho svatou, moudrou a spravedlivou vůli, abychom se dali

k jeho vůli pozvednout, a tak mu byli oddáni v čisté a nezištné lásce. Jak můžeme odpovědět na toto volání? Ne ze své vlastní síly. Jakmile se opíráme jen sami o sebe, pak nevyjdeme ze sebe a nepozvedneme se k Bohu. Zůstáváme sami v sobě, hledáme sebe a žijeme pro sebe. Jestliže nás Bůh ve své milosti pozvedl ke spojení se sebou a my jsme se začali opírat ne o něho, nýbrž sami o sebe, pak sami v sobě opět upadáme a žijeme sami pro sebe. *A pak?* Co jsme bez něho, bez jeho světla a jeho milosti? Suchá větev na vinném Kmeni, která nemá sílu žít a přinášet plody. Proč jsme tedy domýšliví? Čím se vynášíme? Jsme-li na něco domýšliví, pak se odlučujeme od vinného Kmene a ztrácíme život! V tom okamžiku slábneme, chceme-li z vlastní síly chodit, modlit se a jednat, když důvěřujeme jen a jen v sebe! Celý život duchovní spočívá na základu správně chápané nedůvěry k sobě samému. Bez této nedůvěry je nemožno jít cestou očištnou nebo osvětnou; a teprve nemožné je pozvednout se k dokonalé lásce k Bohu. Bůh bude s námi vždy jednat podle zásady: „Bůh se pyšným protiví, ale pokorným dává milost“ (1 Petr, 5, 5). „Do ruky člověka, který se opírá o křehkou rourku (o sebe samého), to pronikne a probodne ji“ (Iz 36,6). To je kletba nesprávného důvěřování v sebe.

„*Pravice Páně mocně zasáhla*. Pravice Páně mě pozvedla. Nemusím umřít, nýbrž smím žít“. — „Kdo zůstává ve mně a já v něm, ten přináší mnoho ovoce“ (J 15, 5). Nedůvěra v nás samy pudí přirozeně k důvěře v Boha, který v nás žije a působí, v Krista, ten vinný Kmen, jehož životní síla v nás koluje. „Všechno mohu v tom, který mne posiluje!“ (Fil 4, 13). — Proč se bojíte malověrní? Naše síla spočívá v důvěře v jeho milosrdenství, jeho lásku, — jeho blízkost, jeho nekonečně moudrou Prozřetelnost a v jeho všemohoucí působení. Bohu není nic nemožné nebo těžké. Jeho dobrota k nám nezná mezí a jeho neměnná vůle je v každém okamžiku ochotna dát nám všechno, co potřebujeme k záchraně a posvěcení naší duše. Posvěcující milostí máme účast v božské přirozenosti (2 Petr 1, 4). Zdaž Bůh, který se nám daroval už tak dalece, nás nepřipustí i k plnému dosažení své dobroty a krásy? *Bůh je věrný?* Co On započal v udělení posvěcující milosti, to dovede do konce. Když nám prokázal svou lásku tak vrcholným způsobem při stvoření a ještě více v díle vtělení a vykoupení, nesmíme pak od této jeho lásky očekávat všechno, i poslední plod díla vykoupení, záchranu své duše a věčný život? I když jsme zhřešili, smíme důvěřovat v Boha! Moc jeho lásky a milosti je neomezená. Pravice Páně mocně zasáhla! V milosrdenství a v lásce k duším! Bůh je v lodičce našeho života, je v nejvnitřnější svatyni naší duše. Smíme mu s důvěrou svěřit, přenechat řízení této lodičky. Čím více mu všechno svěříme s vírou a důvěrou, tím více zakusíme

ono: „Pravice Páně mocně zasáhla. Pravice Páně mě pozvedla! Nemusím umřít — nezahynu — nýbrž smím žít!“

3. Nepřítelem důvěry v Boha je naše pýcha a mylný názor, jako bychom museli a mohli očekávat něco dobrého od nás samých. Mylná důvěra v sebe, která pochází z pýchy a která se opírá o vlastní názor, sílu a vlastní zručnost. Teprve potom, až cele a pevně žijeme v přesvědčení, že my sami ze sebe jsme prostě neschopni pro věci spásy, je možné, abychom se odevzdali do rukou Božích s důvěrou, bez výhrady, bez zvědavosti, bez obav! V sebedůvěře spočívá naše slabost, v slepé důvěře v sílu milosti spočívá naše síla. „Když jsem slabý, tehdy jsem silný“ (2 Kor 12, 10).

„Pravice Páně mocně zasáhla“. V tomto přesvědčení se přibližujeme k oltáři, na kterém se koná svatá Oběť. Pán se sklání k naší nicotě a přivádí proudy svého života a své účinné milosti do naší duše. Jsme ratolesti na vinném Kmeni. „Pravice Páně mě pozvedla“ k účasti na životě a síle Kristově. „Nemusím umřít, nýbrž smím žít!“ Budu spolužít život Páně zde na zemi a jednou *věčně* v nebi! Tam zřetelně poznám, jak velice vdčíme za všechno pravici Páně a věčně budu „hlásat skutky Páně!“

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej, ať ten dar, který ti v této oběti přinášíme, stále ode všeho zla očišťuje a ochraňuje naši křehkou přirozenost!

VII. Pozemské radosti

1. Pravice Páně mocně zasáhla! Způsobila zázrak. Zázrak přírody, zázrak milosti. Proto prosíme v modlitbě po sv. přijímání: „Bože, ať nás tvoje dary odpoutají od pozemských rozkoší a stále obnovují nebeskou stravou!“ To je plod spoluobětování mše svaté a přijímání Těla Páně: totiž oprostění od pozemských radostí a vnitřní *obnova* a posila.

2. *Ať nás tvoje dary odpoutají od pozemských rozkoší!* Země poskytuje mnohé radosti. Hříšné radosti — o těch zde nemluvíme. Radosti ušlechtilé, dovolené, člověku potřebné. Na ty zde myslíme. Na radosti očí, uší, a jiných smyslů; radosti, které jsou nám poskytovány věčně novými krásami přírody, uměleckými díly, kouzlem básní a hudby, vůní květin, pokrmů a nápojů. V životě najdeme velké a ušlechtilé radosti v rodině, v pravém přátelství. Radosti najdeme v pozornosti a důvěře, které nám prokazují druhí. Radosti najdeme v tom, že

druhým prokazujeme služby, že jim můžeme a smíme nějak prospět. Radost najdeme v práci, ve studiu, ve vědě, v objevování pravdy a v úvaze o pravdě. To jsou samé pozemské radosti. Člověk potřebuje radosti! Ona podněcuje a oživuje, zvyšuje odvahu a sílu. Je pro člověka tím, čím olej pro stroj. My prosíme, aby dary Boží, které nám Bůh uděluje ve svaté Oběti a svatém přijímání, nás odpoutaly od pozemských rozkoší. Nesmíme už prožívat žádnou radost? Má to být plodem mše svaté a svatého přijímání? Nikoli. Ty malé radosti které Bůh bohatě rozsévá na naši životní cestu, smíme vidět a upřímně s nimi souhlasit – ale ne proto, abychom v nich spočinuli, abychom na nich lpěli. Můžeme je přijímat jako prostředky, které nás vedou k Bohu; jako nástroje Boží, kterými Boha dokonaleji poznáváme a učíme se ho milovat a pozvedáme se k němu s díkem, láskou a chválou. To musí být plodem svaté Oběti a svatého přijímání, abychom se nezdržovali u rozmanitých radostí, které nám život přináší, abychom se v nich nekochali, abychom v nich nespočinuli, nehledali v nich své uspokojení, něco pro sebe samy, ale abychom je používali spíše jen k tomu, by nás povznesly k Bohu, abychom se skrze ně ponořili do Boha a jej ještě dokonaleji milovali a z něho se radovali. On je „všechno ve všem“ (1 Kor 15, 28). Nic pro mne, všechno zcela pro něho! Jak snadno a jak často se ztrácíme v radostech a uspokojení, které nám dopřávají práce, studium, péče o duše, přírodní krásy, umění, kultura, i když vůbec nemluvíme o nižších radostech a uspokojeních. Máme tedy důvod prosit, aby nás Bůh svatým přijímáním oprostil od pozemských radostí.

Bože, nechť nás tvé dary stále obnovují nebeskou stravou. Boží dary přirozené i nadpřirozené, Boží dary pro tělo i pro duši, pro rozum i pro srdce, jsou tak nesčetné! Všechny mají svůj střed v nebeském pokrmu, ve svaté Eucharistii. Svaté přijímání má za úkol neustále nás obnovovat, naplňovat nás novou silou, novou odvahou, novým žářem lásky k Bohu, ke Kristu a k bližním. Nemůže tomu být jinak! Život věčného Slova, které k nám sestupuje ve svatém přijímání, je podstatně život lásky: záleží v tom, že miluje Otce a všechno, co dostává od Otce, v lásce k němu, Původci, nechává plynout zpět. Slovo se stává tělem, z lásky k Otci, aby jej zjevil nám lidem, aby nás získal pro něho, a aby nás k němu přivedl nazpět. Láska ho přivedla k tomu, aby se stal člověkem. Láska ho přibila na kříž. Láska ho vede k tomu, aby přijal podobu chleba a přivádí ho k nám na oltář. Jeho život v Hostii je život lásky k Otci. Ve svatém přijímání se ponořuje s celou svou bytostí do naší duše a naplňuje ji svým životem. Co je přirozenější, než že se nyní učíme milovat Boha z celého srdce, z celé duše a ze všech svých sil? Co je přirozenější, než že od nynějška

láska ovládá a určuje naše myšlení, chtění i jednání? V tom záleží obnova, kterou v nás chce způsobit svaté přijímání: že nás totiž naplní „*horlivost lásky*“. Horlivost proti každé, i nejmenší nevěrnosti vůči Bohu nebo nepozornosti k němu a jeho vůli. Nadšená horlivost pro čest Boží, pro život povinnosti, modlitby, usebranosti, umrtvování, lásky bliženské a záchrany duší. Nadšená horlivost pro Boha která ve všem nyní vidí a volí spíše to, co Boha více ctí a co je mu milejší. Nadšená horlivost, která duši tak povznáší, že ona úplně zapomene na sebe a na to, co jest jí lidsky a přirozeně příjemné nebo nepříjemné, a nezná už nic jiného než Boha, Boží zalíbení a Boží vůli. Tuto obnovu chce v nás uskutečnit svaté přijímání. Jak dalece dosáhlo dosud u mne tohoto svého účelu?

3. *Potřebujeme radosti* a Bůh nám ji dává. Bohužel, příliš často zůstáváme stát u potěšení, u uspokojení, které se nám nabízí. Nevztahujeme tu radost k Bohu a prožíváme ji sobecky. Kdo nás může osvobodit od této naší zvrácenosti? — Pravice Páně! Zpytujeme se, jak se stavíme k radosti, která je spojena s naší prací, s naším apoštolátem a s tak mnohým v denním životě! Vedou nás tyto radosti nad nás samy k Bohu? Nehledáme přitom něco sami pro sebe?

Když jsme ráno přijali Tělo Páně, snažme se během dne dostatečně o čistou lásku k Bohu, ke Kristu. Účinky úkonu lásky k Bohu jsou dalekosáhlejší než účinky jakéhokoli jiného jednání. Jak bychom se měli více snažit o to, abychom vzbuzovali úkony čisté lásky! Není toho k tomu mnoho třeba, předpokládáme-li, že naše srdce je trvale zaměřeno k Bohu: stačí pozvednutí srdce k Bohu, stačí i nejvšednější jednání, sebemenší oběť, nejobyčejnější sebezápor! Neboť všechno, co se děje z lásky, je láska, práce, únava, bolest i smrt, je-li to všechno *přijímáno z lásky!*

Modlitba táž, jako na počátku úvahy, str. 166.

Mešní liturgie 5. neděle po Zjevení Páně

1. Jako minulou neděli zářila sláva Páně v bouři na moři, tak se dnes zjevuje v moci nad koukolem, jež zasel nepřítel mezi pšenici v Božím království sv. církve. Koukol a pšenice, mocnosti zla a dobra — stojí zde na zemi navzájem proti sobě. Dva tábory! Kristův a Anti-kristův! Na stejném poli života. Boj, obtíže, nepřátelství, je údělem království Božího v čase. Ale i koukol a nepřátelství proti říši dobra, milosti, ctnosti a svatosti stojí pod vládou a ve službě Božského Krále—

Krista a jeho spásitelných úmyslů. „Pán je vládce, On je Král!“

V této víře pohlíží církev k Pánu. Klanějte se Bohu, všichni jeho andělé! Sion to uslyšel a zaradoval se a zajásaly judské dcery. Pán vládne, jásej, země, radujte se, ostrovy četné!“ (Vstup). Proti zlu a proti nepříteli se církev obrací k Bohu: „Ustavičně opatruj s otcovskou dobrotivostí svou rodinu, která má jedinou oporu v naději na nebeskou milost, ať je vždy v bezpečí pod tvou ochranou.“ (Kolekta). Ona má právo zcela se odvolat a spolehnout na otcovskou dobrotu Boží. Její děti jsou děti Boží, jež mají účast v životě Božím. Na jejím vrcholu stojí velký přímluvce Kristus jako mluvčí a zástupce. Tím, že pokřtění jsou jako údy spojeni s Kristem, Hlavou, jsou všichni jedno srdce a jedna duše a jsou vedeni a naplněni velmi živým vědomím společenství. A to se uplatňuje silně jak směrem k spolubližním, tak směrem k Bohu: směrem k lidem jako soucitné milosrdenství, jako dobrota, jako trpělivost, jako vzájemné snášení a odpouštění; směrem k Bohu jako radostné děkování, které se projevuje ve chválení Boha, — ve zpěvu žalmů a duchovních písní, v ustavičném žití pro Boha, skrze Krista Pána. (Ep.) Ano, tak odpovídáme na slova epištoly, ano, my „pohané se budeme bát tvého jména, Pane, ... Pán vládně!“ — Klaníme se mu. V lásce a trpělivosti snášíme koukol, který kolem nás rozbujel. Pšenice — to jsou ti, kteří jdou za Kristem, Králem, totiž pokřtění. Koukol jsou odpůrci Boží a Kristovi, nepřátelé Pána a jeho církve, ti zvláště, kteří, ačkoli křesťané, ačkoli katolíci, nejdou Boží cestou, cestou Kristovou a cestou své víry. „Nechte obojí spolu růst“! Pán je snášenlivý v lásce a trpělivosti. My podobně. Mějme soucit, odpouštějme! Víme, že Pán je Král! On má moc i nad koukolem a ví, že koukol poslouží účelům království Božího, požadavkům dobra a spásy duší. (Ev.) Na evangelium odpovídáme radostným „Věříím!“ — Pán je Král! Pravice Páně mocně zasáhla — v církvi, také v nás, pravice Páně mě pozdvihla! (Obětování).

3. V pevné důvěře ve všemohoucí moc Božského Krále přistupujeme k obětování. — Přinášíme Otci „oběť smírnou“. On nám promine naše poklesky, a bude řídit naše kolísající srdce, pro náš svatý obětní dar, který mu nabídneme ve svatém proměňování. Ve svatém přijímání zasévá Otec dobrou pšenici svaté Eucharistie na pole církve do duší. Setba vzchází. Ale také nepřítel zasévá své semeno. Pšeničné zrno, eucharistický Božský Král, dává církvi, duši, sílu, takže ona přes koukol, přes všechn odpor z nitra i z vnějšku, dozraje k dokonalosti. Církev, křesťan, se stává viditelným zjevením moudrosti, moci a síly Kristovy, která se projevuje v udržování a vedení, v stálém růstu a nepřemožitelné plodnosti církve, duší. „Všichni se divili

milým slovům, která vycházela z Božích úst“ (communio): divili se síle slov, která pronáší Pán prostřednictvím kněze, při konání svaté oběti: „To je mé tělo, to je má krev!“

I. Sláva Páně

1. „*Klanějte se Bohu, všichni jeho andělé!*“ Sion to uslyšel a zaradoval se a zajásaly judské dcery. Pán vládne, jásej, země, radujte se, ostrovy četné!“ (Vstup). Kristus je Bůh, Kristus je Král. „A viděli jsme jeho slávu“ (J 1, 14). On ji nechává zářit ve svých jednotlivých údech i ve společenství své církve.

2. *Pán nechává vyzařovat svou slávu v jednotlivých křesťanech.* Byli to napřed pozemští lidé a žili „v nečistotě, chlípnosti, zlé žádostivosti a lakotě, oddání hněvu, prchlivosti, zlobě, nactiutrhání a potupným řečem“ (Kol 3, 5). Silou, kterou v nich působil Pán, jsou nyní „vyvolení Boží, svatí, milí, plni srdečného milosrdenství, plni dobroty, pokory, mírnosti, shovívavosti a vzájemné lásky“. V jejich srdcích jásá, triumfuje a vede žezlo míru Kristova, který svět dáti nemůže, míru s Bohem, míru se sebou samým, míru s bližním. Žijí Bohu, velebí jej srdečně žalmy, chvalozpěvy a duchovními písněmi. Co mluví a činí, dělají to ke cti Pána Ježíše Krista, v jeho duchu. (Epištola) Vskutku, nové stvoření, nový člověk, stvořený podle Boha ve spravedlnosti a svatosti, v nejtěsnějším společenství s Bohem, který v něm přebývá a působí, naplněn Duchem Svatým, Duchem lásky, který jej proniká a přetvořuje vždy dokonaleji v slávu Kristovu. (2 Kor 3, 17–18). To všechno je dílo Páně! On nás vykoupil. Do našeho srdce vylil Ducha Svatého a nás učinil dětmi Otcovými. Dal nám novou sílu, ctnosti: víry, naděje a lásky, spravedlnosti, odvahy, statečnosti a pevnosti: samá vyzařování ducha a síly, slávy Páně, vinného Kmene, který proniká ratolesti svým životem. „Viděli jsme jeho slávu“ a zakusili jsme ji na sobě. Pán vybudoval nově sionské město (Jerusalem duše). „Tam se zjeví ve své velebnosti“.

Pán nechává vyzařovat svou slávu ve své církvi (evang). Přečti si evangelium. Tak to předpověděl Pán. V království Božím svaté církve poroste také koukol mezi pšenicí. „Kristus miloval církve a vydal sebe samého v oběť za ni, aby ji posvětil, když ji očistil křtem vody v slově života. Tak chtěl sám sobě připravit církev slavnou, – bez poskvrny, bez vrásek nebo něčeho podobného, aby byla svatá a bezúhonná“, (Ef 5, 26–27). Je svatá ve své víře, ve své věrouce, ve své mravouce, ve své modlitbě, ve své bohopoctě, ve svých svátostech, ve své li-

turgii. Je svatá v milionech svých dětí a údů. Kristus naseł dobré semeno na své pole. Ale ani nepřítel nebyl nečinný. Přišel a rozseł koukol mezi dobrou pšenici. Doby, kdy věřící hořeli ohněm Ducha Svatého, kdy smýšleli a žili opravdu nadpřirozeně, podle Ducha (Gal 5, 16), nebesky (Fil 3, 20), božsky (Kol 1, 10), doby, kdy s radostí pro Krista trpěli potupy a pronásledování, kdy se s radostí zbavovali svého majetku, poněvadž věděli, že za to obdrží cennější a trvalejší statky (Žid 10, 33) doby plného křesťanství, doby mučedníků se chýlily ke konci. Do obce svatých se tlačili mnozí, kteří už neuměli obléci se v Krista a žít v Kristu. Při křtu se odřekli ďábla a jeho skutků. Slavnostně prohlásili, že Krista chtějí následovat. Ale brzy nerozuměli slovům: „Chce-li kdo jít za mnou, zapři sám sebe“ (Mt 16, 24), slovům o nesení kříže, o lásce k chudobě, k pokoře před lidmi. S nimi přišel koukol do zahrady církve! Vyrůstal a vyrůstá dále, v tichu, téměř nepozorovaně, v jednotlivcích, v celých obcích, farnostech, diecesích, řeholních společnostech a organizacích! Co všechno dovedou o tom vyprávět dějiny naší církve!

„*Máme jít a sesbírat ho?*“ – Tak se táží služebníci. Pán jim však odpovídá: „Nedělejte to!... Nechte obojí spolu růst až do žní, a o žních řeknu žencům: Nejprve seberte koukol a svažte ho do snopků k spálení, ale pšenici složte do mé stodoly!“ Pán je Pán i nad koukolem. On jej nechává růsti zároveň s pšenicí, poněvadž má moc způsobit, aby i koukol pšenici prospěl. „Nemyslete, že zlí jsou v tomto světě neužiteční nebo že Bůh z nich nemůže učinit nic dobrého! Zlý žije buď proto, aby se polepšil, nebo žije proto, aby jeho prostřednictvím byli druzí posvěceni“. (Sv. Augustin). Dějiny církve nám ukazují potěšitelnou pravdu: Kolik období ponížení církve, tolik období jejího omlazení! Ačkoliv je v ní tolik lidského, přece v ní žije Pán a jeho duch. Ježíš Kristus je dnes jako včera i zítra týž (Žid 13, 8). On dokázal mnoha znameními, že žije a působí ve své církvi. – Pán je Král! Pravice Páně mocně zasáhla, pravice Páně mě pozdvihla! Nemusím umřít, nýbrž smím žít a hlásat skutky Páně!

3. „*V slabosti se zdokonaluje síla*“ (2 Kor 12, 9). V slabosti člověka – síla Kristova! Církev těžce trpí koukolem, který v ní roste. Všemi možnými prostředky se snaží jej zadržet a přemoci. Mezi lidmi na zemi jí není možno být zahradou Boží bez koukole. Ale neztrácí naději! Snáší to pokorně, že ve svých mnohých dětech není tím, čím by měla být a chtěla být. Tím více důvěruje v toho, který řekl: „Nechte obojí spolu růst!“ Církev ví, že On je Pán. On bude pečovat o to, aby se na poli církve vždycky dařila pšenice, třebaš zatěžovaná koukolem. Sdílíme víru a důvěru církve. Je nám líto, že roste tolik koukolu: ale za vším koukolem a nesprávným v církvi vidíme Pána:

„Já jsem s vámi po všechny dny — až do konce světa!“ (Mt 28, 20). Pán zbuduje sionské město, v oběti mše svaté. Tam se zjeví ve své slávě!

Modlitba:

Prostíme tě, Pane, opatruj ustavičně s otcovskou dobrotivostí svou rodinu, která má jedinou oporu v naději na nebeskou milost, ať je vždy v bezpečí pod tvou ochranou. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

II. Koukol mezi pšenici

1. Pán seje dobré semeno. Ale přichází nepřítel a rozsévá koukol mezi dobrou pšenici. Ale Pán přikazuje: „Nechte obojí spolu růst!“

2. *To pole je moje duše.* Božský Spasitel si vyvolil toto pole pro sebe, požehnal je, připravil je a zasal na ně dobré semeno: posvěcující milost, ctnosti: víru, naději a lásku se všemi nadpřirozenými ctnostmi a sedmi dary Ducha Svatého. Vždy, bez ustání je tu s oplodňující rosou své pomáhající milosti, se slunečním světlem nové lásky i s nocí zkoušek. — „Pane, což jsi nenasel na svém poli dobré semeno? Odkud se tedy vzal koukol?“ Ano, koukol! Tolik zkaženosti v našich myšlenkách, sklonech, přáních, hnutích, pudech a skutcích. Tolik spodních proudů nejhoršího druhu: žádostivost, pýcha, samoláska, nepravdivost, domýšlivost, lenost, lidská bázeň. „Pane, což jsi nenasel na svém poli dobré semeno?...“

„*Máme jít a sesbírat ho?*“ — „Nedělejte to. Nechte obojí spolu růst až do žní“. Tak jedná Bůh ve světě, v církvi i v mé duši. Člověk v nás chce mít odstraněno, co nás pokořuje, co nás činí malými a připravuje nám boj. Nikdy nepochybit, nikdy nepocítit obtíže naší porušené přirozenosti a její náklonnost k zlému, k nízkému: Být polem s dobrým semenem, bez jakéhokoli koukolu. To je sen mnohých. Ale lidské myšlenky nejsou myšlenky Boží. „Nechte obojí spolu růst!“ Ne jako bychom se neměli setkat se zlem v nás. Ale to je svatý řád Boží, že se i při největším snažení musíme denně opět modlit: „Odpusť nám naše viny!“ Že musíme vyznávat: „V mnohém klesáme všichni“ (Jak 3, 2). Tak velice jsme porušeni a zvráceni, plni slabostí, chyb a nedokonalostí: pole plné koukole mezi pšenici!

„*Je dobré, že jsi mne pokořil*“ (Ž 118, 71) — Bonum, quod humiliasti me! — K čemu koukol? Abychom byli vyléčeni ze své pýchy a domýšlivosti. Abychom při každém kroku naráželi na svou nicotnost, na svou nemohoucnost a na svou hříšnost, ale tak se učili znát sami

sebe, čím po pravdě jsme. Abychom se pokořovali a stále upřímněji vyznávali: „Pane, nejsem hoden“. „Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého!“

„*Nechte obojí spolu růst!*“ Dobré semeno nachází v boji proti koukolu potravu, posilu, vzrůst: tam, kde čelíme hnutím a myšlenkám, když je zpozorujeme, vzrůstá v nás dobré semeno, *ctnost*. V boji proti zlu nalézáme v sobě cestu k modlitbě: Prosíme toho, který jediné nás může podpírat a chránit. Boj proti koukolu v naší duši nám prospívá k spáse, k pokroku. Přijde jednou den žní. Pak bude jen dobrá pšenice ve stodole Boží. Jak budeme potom vděční, že jsme v boji proti koukolu museli dozrát! Pak se nám ukáže, jak podivuhodně nás Bůh vedl, a budeme vyznávat: „Ó, jak je bezedná Boží štědrost, moudrost i poznání! Jak neproniknutelná jsou jeho rozhodnutí a neprobádatelné způsoby jeho jednání!“ (Řím 11, 33). Vznešené zjevení Boha, v království vykoupených duší!
„Klanějte se Bohu, všichni jeho andělé!“

Modlitba jako v I. části, str. 172.

III. Koukol v církvi

1. *Nechte obojí spolu růst!* — koukol i dobré semeno. Je tu také koukol, jako by patřil k pšenici. Tajemný životní zákon svaté církve, církve jako celku, i jejích částí, ať se jmenují farnosti, diecése, kláštery nebo rodiny. — *Nechte obojí spolu růst!*

Pán naseł dobré semeno ve své církvi. Jak velká a vznešená je svatá církev: má božskou pravdu, má svaté svátosti, prostředky k spáse duší, má pravou bohopoctu, svatou Eucharistii, pravé kněžství, tolik svatých v nebi i zde na zemi! Ale právě tak je skutečností, že na poli svaté církve zde na zemi roste mnoho koukolu. Co dovedou vyprávět dějiny svaté církve a odpadu, zradě, nevěrnosti, mravní nehodnosti tak mnohých služebníků a údů církve, pohoršeních, jež nemají konce? I zbožní ve světě bývají tak často bez důstojnosti, bez tvaru, síly, plní úzkoprsosti, bázlivosti, nesvobody, neradostnosti, tak často to bývá nelaskavá, odpuzující, nezdravá a přitom přecitlivělá, sobecká zbožnost; tolik duchovních úkonů, a tak málo pravé, zdravé, silné *ctnosti*, tak málo lásky, duchovní urozenosti, ušlechtilé osobnosti! Pane, je to tvoje svatá církev? Viz přece ten koukol!

„*Nechte obojí spolu růst!*“ Je to, jako by to muselo býti tak a ne jinak. Právě tím září božské v církvi, právě tím se stává církev se svým bujícím koukolem epifanií Páně, zjevením toho, co je v ní božské:

božské se odvažuje pronikat do skutečných lidí, do nás, do nesvatých, do hříšníků! Božská odvážnost! Neustálá epifanie. Kdyby byl církev založil člověk, nikdy by ji nebyl zatížil koukolem. Byl by podlehl témuž pokušení jako „synové hromu“, Jan a Jakub: „Pane, chceš, abychom svolali oheň s nebe, aby je zahubil?“ (Lk 9,54). Byl by podlehl pokušení, kterému po Montanovi a Tertulianovi podlehl tak mnozí, kteří hledali „elitní“ církev, církev „čistých – svatých – vědoucích – charismatiků“. Lidský duch! Lidsky moudrý prchá před drsnou skutečností, před člověkem, jaký je, a utíká se k Bohu; stoik se nutí k tvrdé apatii, aby nebyl vytržen z duchovního; Buddha mluví o lotosových květech a pomíjející moudrosti; Kristus, Božský Král, sestupuje k člověku, jak jest, aby jej přetvořil, zachránil, posvětil. Zakládá církev pro všechny, církev, která dovoluje každému nastoupit cestu k dokonalosti, ať má i mnohé nedostatky: nerozumnost, špatný vkus, vnitřní neurozenost, omezenost a povahu nakloněnou ke každému omylu a ke každé zradě. Takovým způsobem jedná Bůh! – Nechte obojí spolu růsti!

3. Božský Králi Kriste, jak jsi velký ve své svaté církvi, která je tak zatížena koukolem! Klanějte se Bohu, všichni jeho andělé!

Božský Králi, Kriste! Tvoje církev, koukolem téměř přeplněná! To je tvoje církev. Dej mi osvětlené oči, abych za vším koukolem vždy viděl zářit to, co je božské, a abych vyznával: „Pravice Páně mocně zasáhla“ – ve své církvi koná zázrak.

Svatá církvi! Jak jsi velká, jak jsi mi drahá, jak jsi úctyhodná přes všechny koukoly! Ty se odvažuješ, téměř v děsivé poslušnosti k Tomu, který tě založil, vzít na sebe břemeno lidí s jejich slabostmi, dát se lidem tak, jak jsou! Ty se odvažuješ vydávat se nikdy nekončícímu mučednictví od svých odpůrců a od svých nehodných dětí – jen aby církev byla pro všechny a aby všechny zachránila. „Nepřišel jsem zachránit spravedlivé, nýbrž hříšníky!“ (Lk 5,32). Věřím!

Modlitba:

Pane, přinášíme ti na usmíření obětní dary, aby ses smiloval, zbavil nás hříchů a řídil naše nestálé srdce. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

IV. Dar a úkol

1. Kristus Pán a Král ve svém království svaté církve! Také my máme milost náležet k tomuto království. Milost, dar, se stává přirozeně úkolem. Dar a úkol nám staví před oči epištola páté neděle po Zjevení Páně.

2. *Dar.* „*Bůh vás vyvolil, jste jemu zasvěcení a on vás má rád!*“ Byli jsme vyvoleni z tisíců a milionů. Vyvoleni k tomu, abychom byli přivtěleni ke Kristu ve svatém křtu, abychom měli účast v jeho synovství Božím, v jeho věčném dědictví. „*Svatí*“. Ve svatém křtu, ve svátosti pokání, očištění od hříchu a viny, přetvoření a posvěcení milostí, vybavení nadpřirozenými ctnostmi, osvětlení světlem víry, naplnění dary a silou Ducha Svatého, povolání k dobrým skutkům, k nepřetržitému růstu v milosti a ctnosti, k blaženému spojení s Bohem. „*Milovaní*“. Vyvolení a svatí jedině proto, že On, Nekonečný, nás miloval věčnou, úplně nezaslouženou láskou. „*Bůh je láska*“. — „*Kéž osvítlí oči vašeho srdce, k jaké naději vás povolal, jak bohatá je sláva jeho dědictví pro svaté (pokřtěné), a jak přenesmírně veliká je jeho moc, jež se na nás věřících zjeví!... My jsme kdysi žili se svými tělesnými žádostmi a dělali, co tělo a smysly žádaly, a byli jsme od přirozenosti předmětem (Božího) hněvu tak jak ostatní. Avšak Bůh, bohatý na milosrdenství, prokázal nám svou velikou lásku, a přivedl nás k životu v Kristu. Není to vaše zásluha, ale Boží dar*“ (Ef 1, 18).

Úkol. „*Projevujte proto navenek milosrdné srdce, dobrotu, pokoru, mírnost a trpělivost. Snášejte se a navzájem si odpouštějte, když někdo má něco proti druhému. — Ale nad to nade všecko mějte lásku, protože ona je svorník dokonalosti.*“ — Zpytujeme se vážně, jak dalece máme takovou lásku! Pán nám přikazuje: „*To je moje přikázání, abyste se navzájem milovali, jako já jsem miloval vás!*“ (Jan 15, 12). On povznáší a zároveň zbožšťuje lásku k bližnímu. „*Co jste učinili jednomu z nejmenších těchto mých bratří, mně jste to učinili*“ (Mt 25, — 40). I nejmenší láska, kterou prokazujeme chudásovi pro Krista, zjednává nám u Pána věčnou odměnu. Když odepřeme bližnímu službu lásky, kterou bychom mu mohli prokázat, prohřešíme se proti Ježíši samému. Když jednáme s bližním tvrdě, odmítavě, jednáme s Pánem tvrdě a odmítavě. Vejděme do sebe a vizme, zda může být Pán spokojen s naším způsobem jednání s bližními. „*Láska je pouto dokonalosti*“. Tak milujeme Boha a tak milujeme Ježíše Krista, jak milujeme bližního. Podle toho budeme jednou souzeni, zda a jak jsme milovali.

3. *Zjevení Páně!* Božský Král Kristus se zjevuje v lidstvu, aby v něm založil a nově vybudoval sionské město. Je to království lásky. „*Aby všichni jedno byli, jako ty, Otče, ve mně a já v tobě*“ (Jan 17, 21). Abychom my byli jedno milostí, Otec, Syn a Duch Svatý, jedno přirozeností.

„*Já budu v nich, jako ty jsi ve mně, aby byli v dokonalé jednotě*“ (Jan 17, 23). On nás ve svatém křtu přivtělil a učinil nás živými ratoletmi, naroubovanými na něm, vinném Kmeni.

On žije v nás jako Hlava ve svých údech, „abychom byli dokonale sjednoceni, jako Otec, Syn a Duch Svatý jsou jedno“. Zda jsme si to už jednou důkladně promysleli? Chápeme, kolik záleželo Spasiteli na tom, abychom se navzájem měli rádi a „byli jedno srdce a jedna duše?“

Pán zakládá v lidstvu své království, ale proti tomuto království stojí království Antikristovo. Co oba neviditelně od sebe dělí, je rozličná láska. V království Kristově je svatá láska k Bohu, která v Bohu a s Bohem miluje i bližního. V království Antikristově je samoláska, která jde až k pohrdání Bohem a vším tím, co Bůh přikázal a slíbil. My se dnes opět rozhodneme celým srdcem pro království Kristovo, pro království svaté lásky. „To je moje přikázání, abyste se navzájem milovali, jako jsem já miloval vás!“

Ovocem sv. přijímání je vzájemná láska. Klameme se, chodíme-li denně k sv. přijímání, a pak v životě máme proti bližnímu nelaskavé pocity, nelaskavá hnutí, nelaskavě o něm smýšlíme, soudíme nebo mluvíme, jsme k němu tvrdí a chladní! Podle jejich ovoce je poznáte! Naše modlitba a naše sv. přijímání! Jejich ovocem musí být láska k bližnímu! Zamysleli jsme se nad tím vážně?

Modlitba:

Vlij nám, Pane, ducha své lásky, abychom my všichni tvou otcovskou dobrotou byli jednoho srdce! Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

V. Pokoj Kristův

1. Posvátná liturgie nás vybízí v epištole, abychom my sami byli epifanií, zjevením Páně. Křesťan má být druhý Kristus, „připodobněný obrazu jeho Syna“ (Řím 8, 29) Pán odpustil vám, odpouštějte tedy i vy! ... Ať vám v srdci vládne pokoj, který dává Kristus. Byli jste povoláni, aby se vám toho pokoje dostalo v jednom (tajemném) těle. (Epištola).

2. *Ať vám v srdci vládne pokoj!*“ Při každém „Pax vobis“ při mši svaté, kterou slouží biskup; při každém: „Pán s vámi“, které sloužící kněz pronáší, přeje nám posvátná liturgie pokoj Kristův. „Pokoj Páně budiž vždycky s vámi!“ – tak se modlí kněz přímo před Agnus Dei. Samo Agnus Dei vyúsťuje v prosbu o pokoj: „Uděl nám pokoj“. Prosba o mír dosahuje svého vrcholu v modlitbě: „Pane Ježíši Kriste, tys řekl svým apoštolům: Zanechávám vám pokoj, svůj pokoj vám dávám. Nehleď tedy na mé hříchy, nýbrž na víru své církve,

a uděl jí milostivě podle své vůle pokoj a jednotu, který žiješ a kraluješ, Bůh, po všechny věky věků. Amen.“ Po této modlitbě následuje polibek pokoje. Značí, že eucharistická Oběť naznačuje a působí pokoj — tj. soulad a jednotu tajemného těla, údů Kristových, církve. Pokoj Kristův je zjevně něco velkého a důležitého. Jinak by jej liturgie nezdůrazňovala tak nápadně. Pokoj Kristův znamená: být smířen s Bohem, být prost hříchu a vlády hříchu, vášní, žádostivosti, smyslnosti, samolásky. Pokoj Kristův je přátelství s Bohem, spojení s Bohem, život s Bohem, přístup k Bohu. Pokoj Kristův je především jednota a soulad údů těla Kristova, takže jsou „jedno srdce a jedna duše“, jak vypravují Skutky apoštolské (4, 32). „Pokoj Kristův ať vládne ve vašich srdcích!“ Ať zapudí každou nenávist, každou nejednotnost a nesvornost. — „Neboť k tomu jste byli povoláni jako jedno tělo“, abyste všichni byli jedno v Kristu. Nade všechno jednota, svornost, pokoj navzájem, jež Kristus přinesl na zem! To je křesťanství!

Co v nás překáží účinné snaze o uskutečnění pokoje Kristova, o jednotu a svornost, o to, abychom „byli jedno srdce a jedna duše? — První překážkou je naše nezřízené lpění na věcech tohoto světa: na penězích a majetku, na zisku, na vědění, na práci, na úspěchu, na uznání u lidí, jedním slovem: naše samoláska. Ona nás činí závistivými, žárlivými, sobeckými, pyšnými, neústupnými, zlomyslnými, nelaskavými v myšlenkách, řeči a jednání, úzkoprsými a vrtošivými, netrpělivými a tvrdými. Ona nám překáží cítit s druhými, se společností a obětovat se pro celek. Účinné snaze o křesťanskou svornost a jednotu překáží pak naše nesprávné hodnocení a oceňování pozemských statků. Kdybychom byli dokonalí křesťané, pohrdali bychom pozemskými věcmi. S Pavlem bychom považovali pro Krista za škodlivé to, co jsme kdysi pokládali za zisk (pozemské statky a čest). (Viz Fil 3, 8—10). To je řeč křesťana. Můžeme tak mluvit i my? Ano, tu je chyba: my si vážíme pozemských věcí, milujeme je a nemáme dokonalou lásku ke Kristu a k tomu, co On je pro nás a co nám dává. Co nás konečně zdržuje od účinné snahy o pokoj Kristův je naše jen přirozené a lidské chápání spolubližních. Bližní je nám vždy druhý, cizinec, nemilý soutěžící a soupeř, nikoli bratr v Kristu, Kristův úd, Kristus sám. Chybí nám živá víra, která v bližních vidí, ctí a miluje Pána. Mezi námi křesťany „neplatí Řek a žid, barbar a Skytha, otrok a pán, nýbrž vším a ve všech je Kristus“ (Kol 3, 11).“ Viděl jsi svého bratra, viděl jsi Krista“ — tak říkali křesťané dřívějších staletí. A my? Jak málo jsme křesťany i ti zbožní mezi námi!

3. „*Ať vám v srdci vládne pokoj!*“ Snaha o svornost a jednotu ať překoná samolásku, přeceňování pozemských statků, čistě přirozené

smýšlení. Kristus chce v nás dále žít svým životem. On je vtělená láska k duším, k lidem! On je nepřítel každé nesvornosti a každého nepokoje. On je prost každé samolásky. On vidí a hodnotí všechno ve světle věčných hodnot. Chce zachraňovat jen pro nebe! Jeho přání je, abychom my všichni byli jedno, jako Otec, Syn a Duch Svátý jsou jedno v Nejsvětější Trojici. Kéž bychom se dali od něho zcela přetvořit!

„Následování Krista“ praví, že čtyři věci nás vedou na cestu pokoje a svornosti s bližním: „Čiň vždy raději vůli druhých než svou vlastní (když tomu neodporuje žádná jiná povinnost). Měj vždy raději méně než více. Vyhledávej vždy poslední místo a podrobuj se všem přáním a modli se, aby se na tobě dokonale vyplnila vůle Boží“. (3. kniha, hl. 23).

Modlitba:

Bože, od něhož pocházejí svatá přání, správné rady a spravedlivé činy, dej svým služebníkům mír, jež svět nemůže dát, aby i naše srdce byla oddána tvým příkázáním i časy byly po odstranění nepřátelského postrachu pod tvou ochranou klidné. Skrze Krista, našeho Pána. Amen!

VI. Naše chyby

1. „*Když všecko spalo, přišel nepřítel, rozházel mezi pšenici koukol a odešel.*“ (Evangelium). Pán naseł ve svatém křtu dobré semeno na pole naší duše: posvěcující milost se vzácnými ctnostmi víry, naděje a lásky, s plností nadpřirozených schopností a sil. Denně rozmnožuje tento nadpřirozený zárodek v nás a posiluje jej, když k nám přichází ve svatém přijímání, když nám dává milost modlit se, trpět a snášet obtíže. On stále zasévá do naší duše dobré semeno. A přece vždy a bez ustání tu roste koukol našich každodenních chyb! Když se tážeme Pána: „Máme jít a sesbírat jej?“ – zničit, vytrhat? – pak nám dá odpověď: „Nechte obojí spolu růst.“

2. „*Když všecko spalo, přišel nepřítel.*“ Denně konáme rozjímání. Každý měsíc míváme rekolekční den. Každý týden přehlížíme uplynulé dny a chodíme ke svaté zpovědi. Opět si umiňujeme, že budeme ještě věrnější, že se budeme varovat každé chyby, že se opravdu polepšíme. Studujeme příklad našeho Pána, díváme se, jak to dělali naši milí světci, modlíme se a pamatujeme na sebekázeň a umrtvování: a přece vždy opět chyby, koukol. Ne, že bychom je páchali dobrovolně, s rozvahou, s otevřenýma očima, ale také nemůžeme říci, že se

jich dopouštíme jen a jen s unáhleností. Máme jakýsi pocit viny, po-
hlížíme-li zpět na své chyby. A ony nemají konce! Nepozorujeme
žádné zlepšení! Navenek konáme svou povinnost věrně a odevzdaně,
a přitom odhalujeme uvnitř vždy nějaké zvrácené pohnutky. Ovládá
nás lidská bázeň a určuje naše konání a jednání. Samoláska je neodlu-
čitelná od našich myšlenek, od naší snahy o ctnost, od našich obětí.
A tak to jde každý den dále. Kam to přivedeme? Ke skutku zcela dobré-
mu, svatému? Nanejvýš k vadnému, nedokonalému dobrému skut-
ku. A to přes všechna vřelá předsevzetí, přes všechna smělá slova
a příslibení, která říkáme při modlitbě! Když přijde k jednání, je
konec velkodušnému snášení utrpení, konec horlivosti v umrtvování.
Tak málo toho dovedeme vykonat pro Boha! A i to málo nás stojí
velkou námahu! Snadno se osvobozujeme i od toho mála, vyhýbáme
se námahám a obětem a tak klameme sebe i své okolí. Koukol mezi
pšenicí! Za celá léta je tu sotva znatelné polepšení, opravdový po-
krok!

„*Nechte obojí spolu růst*“. Služebníci jsou rozhorleni na koukol i na
toho, kdo jej rozsel. Jsou hned ochotni koukol vytrhat. Ale Pán dává
příkaz: „*Nechte obojí spolu růst! — až do žní!*“ I nedobrovolné
chyby, chyby z unáhlenosti, z ukvapenosti, chyby povahové, mají
své poslání ve vedení zbožného života. Ony zaujímají v našem du-
chovním životě důležité místo. Díváme-li se na ně správně, nejsou
pro nás překážkou, nýbrž naopak jsou vzácným prostředkem k vnitř-
nímu vzrůstu. Ukazují nám a dávají nám zakoušet, kolik slabosti, ko-
lik zla, kolik zvrácenosti, kolik nezřízenosti a sobeckosti v nás žije.
Při nejmenší příčině pocítujeme rozhořčenost, odpor, nenávist.
Prožíváme to na každém kroku — jak jsme nečistí, jak nekonečně dale-
ko jsme od svatosti, čistoty Boží, tak nepodobní svému Pánu a Spa-
siteli! Nyní otevřme oči! Poznáváme, co jsme ve skutečnosti.
Pokořme se! Vezměme to jako svůj kříž, že jsme ještě tak hříšní a ne-
dokonalí! Kdybychom se nad sebou rozčilovali a rozhořčovali,
kdybychom ztráceli odvahu a byli skleslí, stali bychom se ještě více
obětí pýchy a samolásky. „*Nechte obojí spolu růst*“ ... Bůh to dopouští,
abychom měli chyby a abychom je dělali. Podrobme se pokorně
tomuto dopuštění Páně! Zůstaňme pro své chyby klidní! Ne, že
bychom k nim měli být lhostejní. Ale když už se jednou staly, po-
kořme se, a naučme se připouštět, aby Bůh i lidé na nás hleděli a tak
s námi jednali, jací vpravdě jsme! Nezůstaneme stát ani u chyby ani
u sebe: obrátíme se k Pánu, poprosíme ho za odpuštění a jsme o něm
přesvědčení. Požádáme ho o pomoc, abychom mu mohli dále sloužit
s novou, celou věrností. Chyby nás pokořily, očistily, staly se nám
podnětem k modlitbě, k pohledu na Boha, k životu s Bohem, —

nikoli ztrátou, ale *ziskem*! Jen když máme a si udržujeme touhu po dokonalosti a opravdově se snažíme dospět k výšinám svaté lásky, k dokonalosti. Chyby pak doplní u nás své poslání.

3. *Nechte obojí spolu růst!* Ne lhostejnost, nýbrž klid, úplný klid v zacházení s koukolem. Je to už cosi velkého, když během doby k druhům chyb a nedokonalostí, jimiž dnes trpíme, nepřidáme žádný nový druh; když nerozmnožíme počet nějak poznaných a vědomých chyb, když do nich neupadáme tak vědomě, jako se to stávalo dříve, když odporujeme pokušením a vábením s nemenší vážností jako dříve, když ve svých nejslabších okamžicích setrváme v návyku dát Bohu přednost před vším ostatním.

Nechte obojí spolu růst! Vnitřní život roste jen v ovzduší klidu. Musíme být klidní, abychom se mohli modlit. Klid musí být i v našem umrtvování! Neklid, prudkost, bouřlivost, — prozrazují jen, že k umrtvování nás pudí lidský duch, duch pýchy! Naše láska k bližnímu musí být *klidná*, jinak se zvrhne v pozemskou lásku. Klidu potřebujeme především proti koukolu, který roste v našem srdci: klidu v pokorném přijímání naší slabosti a porušenosti. Potřebujeme neochvějně důvěry v Pána a jeho milost! Jak málo chápeme tuto cestu pokory, poníženosti a trpělivosti se sebou samými!

Modlitba:

Prosíme tě, Pane, opatruj ustavičně s otcovskou dobrotivostí svou rodinu, která má jedinou oporu v naději na nebeskou milost, ať je vždy v bezpečí pod tvou ochranou!

VII. Pokušení

1. „*S nebeským královstvím je to jako s člověkem, který nasel na svém poli dobré semeno.*“ (Viz evangelium). Když Pán rozsévá do půdy naší duše své dobré semeno, musí též přijít i nepřítel a rozsít semeno své. Činí to v mnohých a rozmanitých pokušeních, jimiž chce poškodit křesťanskou duši a odtrhnout ji od Boha.

2. „*Radujte se, jste-li vystaveni mnohým zkouškám*“. My všichni jsme podrobeni pokušením. Ona přicházejí z nás samých, z našich smyslů, z obraznosti, z paměti, z různých vášní, ze zlé žádostivosti. Přicházejí z vnějšku, od věcí, které jsou kolem nás, i od lidí, s nimiž se stýkáme. Přicházejí zvláště od nepřítele, od ďábla, který obchází a hledá, koho by pohltil! Přichází hned jako žvoucí lev (1 Petr 5, 8), který nás chce poděsit, zastrašit, hned jako tichý had, který nás chce zasáhnout a překvapit svou lstivostí. Nepřítel zná cesty, možnosti a pravdě-

podobnosti, které jsou před ním, aby nás přivedl k pádu. Jde k dílu s neúnavnou silou, s velkou bystrostí, tisícerymi způsoby. Kdekoli vyvstane pokušení, tam je také Pán! Není ani jediné pokušení, které by On nebyl připustil. Ani jediné, ať přichází od satana, nebo od světa nebo od vášně, které by nebylo dílem Boží lásky! Každé pokušení má známku jeho moudrosti. Bůh přesně počítal, jaký účinek bude mít na nás. On zvážil a změřil každé pokušení, aby nám mohlo sloužit k spáse a k pokroku! On předvídal následky pokušení a neušla mu žádná okolnost, jež pokušení provází. Nepřítel se nemůže přiblížit k člověku dřív, než mu Pán předepíše podmínky a hranice, které musí zachovat, dříve, než dá člověku milost k tomu, aby odporoval pokušiteli a přemohl ho. Proč bychom se tedy báli, když na nás přicházejí pokušení? „Bůh je věrný. On nedopustí, abyste byli pokoušeni nad své síly, nýbrž s pokušením dopřeje také úspěch, abyste je mohli snést!“ (1 Kor 10, 13).

„*Nechte obojí spolu růst!*“ I pokušení růstu dobrého semene, milosti a ctnosti! Pokušení nás zkouší, osvědčuje a upevňuje ve věrnosti vůči Božím přikázáním. Co je ctnost, není-li osvědčena a vyzkoušena? Pokušení je vynikající prostředek, který nás může naplnit odporem k světu. Stále ještě milujeme svět mnohem více, než myslíme. Proto je pokušení pro nás velkou milostí, poněvadž nás osvobozuje od přilnutí k světu. Pokušení je pro nás i trestem za spáchané hříchy: podrobujeme se pokušení a tak si odpykáváme v krátké době více časných trestů za hříchy, než bychom jich mohli odpykat po smrti za dlouhá léta v očistcových mukách. Pokušení nám otvírá oči a odhaluje nám naši slabost a vnitřní narušenost. Tak se stává cestou k sebezpoznání a k pokoře. Můžeme mít pravou ctnost a skutečně pokračovat ve vnitřním životě, neučíme-li se denně hlouběji se poznávat a nestáváme-li se pokornějšími? Pokušení se pro nás stává podnětem k tomu, abychom tím uvědoměleji hájili a uskutečňovali tu ctnost, kterou chce pokušitel napadnout a o niž nás chce oloupit. Tak v nás pokušení rozmnožuje ctnost a zásluhu, činí nás bdělejší a chrání nás před mnohými hříchy. Nutí nás k horlivější a vroucnější modlitbě a vytrhuje nás z jisté povrchnosti, do které se dostáváme, jde-li vše zcela klidně a žádný nepřítel nedrží duši v napětí. Získáváme mravní vážnost a upřímnou snahu. Vpravdě má apoštol Jakub pravdu, když nám říká: „Radujte se, jste-li vystaveni mnohým zkouškám!“

3. „*Když pak osení vyrostlo a nasadilo zrna, tehdy se ukázal i koukol.*“ Služebníci přistoupili k hospodářovi a řekli mu: „Odkud se tu vzal koukol?“ Tak to děláme i my vůči setbě nepřítelově, vůči pokušením. Divíme se, že se pokušení na nás odvažuje. Znepokojujeme se tím, že jsme pokušením podrobováni a to jak začátečníci, tak pokročilí

i dokonalejší. „Máme jít a sesbírat ho?“ Myslíme na radikální prostředek, abychom byli úplně ušetřeni pokušení, — a nepozorujeme, že tím žijeme jen podle svého ducha a oddáváme se své samolásce.

Čím více nás chce Bůh přitáhnout k sobě, čím více nás chce očistit, tím více nás vede ohněm pokušení. „Všichni světcí museli projít mnohými zkouškami a utrpením. Touto cestou se stali svatými. Avšak ti, kteří nechtěli snášet zkoušky a pokušení, zahynuli“. (Násled. Krista, kn. 1. 13.)

Nechte obojí spolu růst až do smrti! Až do smrti! — Má-li vzrůstat milost, ctnost a zásluha pro nebe, pak musejí být zde na zemi také pokušení a zkoušky, nemohou se zmenšovat. Kde je více pokušení, tam je více ctnosti, více růstu. Bohu zasvěcené, časnému životu oddané duše pokouší nepřítel více tím, že je chce odvrátit od ctnosti, než tím, že je láká k větším hříchům. Zbožné duše považují za menší ty hříchy, kterých se dopouštějí opomenutím, než ty, kterých se dopouštějí skutkem. Proto se také dají k nim lehčeji svést a nelitují jich tak účinně jako hříchů spáchaných skutkem. Jsou-li však duše bdělé a naslouchají-li hlasu milosti, pak jim slouží pokušení zase jen k tomu, aby si získaly tím čistší a pevnější ctnost.

„Pravice Páně mocně zasáhla. Pravice Páně mne pozvedla. Nemusím umřít — pokušení mi nijak neuškodí —, smím žít a hlásat skutky Páně!“ Pokušeními, která Pán dopouštěl na duši, prokázal jí velké věci!...

Modlitba, str. 180.

Mešní liturgie 6. neděle po Zjevení Páně

1. Nová stránka všemohoucí vladařské moci Božského Krále Krista! Boží království přes svou počáteční nepatrnost a bezvýznamnost dobude zemi, podmaní si duše i srdce a přes všechn odpor zvítězí! Tolik vnitřní síly dal Pán svému zřízení, — církvi, na dlouhou cestu staletími a tisíciletími. V jeho církvi, v její vnitřní pevnosti a nepřemožitelnosti, v její síle obsáhnout všechny národy a doby a posvětit je Boží silou, vyzařuje síla Páně. Pán je Král, je vládce! Církev je ve své vnitřní síle epifanií, zjevením Páně.

2. V povznášejícím pocitu vnitřní síly a plnosti života, kterou do ní Pán vložil, přichází církev k oltáři. „Klanějte se, — Bohu! — Pán je vládce! Jásej, země!“ Církev má na rtech prosbu k Bohu: „Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej, ať vždy uvažujeme o duchovních věcech a slovy i skutky konáme to, co se ti líbí.“ Proto je to starost její — Matky — aby božský život milosti v jejích dětech byl činný a aby ony ve svém

vnitřním i vnějším jednání se všude nechávaly řídit a vést zalíbením Božím. Tak myslí na duchovní věci a jsou duchovními lidmi, plnými křesťany. Podle vzoru soluňských křesťanů. Ti jsou plni činné víry, obětavé lásky. Očekávají neustále příchod Páně a žijí zcela věčným, posmrtným, nebeským věcem. Oni se od model obrátili k Bohu, aby sloužili Bohu živému a pravému. Tak mocně v nich působí síla božského Krále Krista. „Pohani se budou bát tvého jména, Pane, a všichni pozemští vládcové tvá slávy!“ „Pán vládne.“ — Síla Páně, vložená do církve působí, že království nebeské — církev — se podobá hořčičnému zrnku, které člověk vzal a zasel na svém poli: je sice menší než všechna jiná semena, ale když vzroste, je větší než jiné zahradní rostliny. — Síla působí, že je to království podobno kvasu, který vzala žena a zadělala do tří měric mouky, až všechno bylo prokvašeno. — Tak proniká církev neustále lidstvo svou naukou, svými zásadami, svými duchovními a náboženskými silami. (Evangelium). To působí Pán, který v ní žije a jedná. „Pravice Páně mocně zasáhla, pravice Páně mě pozvedla!“

3. V obětování přináší církev k oltáři svůj dík a jásot nad tím, jak v ní Pán působí. Ona podává své srdce jako velký obětní dar, který zamýšlí obětovat ve svatém proměňování. Tak chce vejít se svými dary v přesvatou Oběť Kristovu. Proto v tiché modlitbě prosí o očistění od hříchu a o obnovu vnitřní i vnější. Brzy se zjeví Pán v jejím středu obětovat se a nechat se obětovat od ní. V obětní hostině svatého přijímání sestupuje Pán s láskou k duším a naplňuje je svým životem. Svatá Eucharistie je nyní hořčičným zrnkem, které padlo do duše: to zrnko chce a musí vyrůst ve velký a plodný strom! Svatá Eucharistie je *kvas*, který žena—církev—bere a klade do duší; ten kvas musí a chce proniknout naše srdce, naše myšlenky, smýšlení a tužby, naše konání a jednání a nedá si pokoj, dokud není prokvašeno celé těsto. Vždy více myslíme nyní na duchovní věci. Vždy více se stáváme Epifanií, vyzařováním Krista. Všichni, kteří nás vidí, poznají, jak velice v nás působí pravice Páně. Užasnou nad silou slov, která vycházejí z úst Božích: „Podobno je království Boží zrnku hořčičnému, kvasu...“.

I. Podobenství o zrnku hořčičném

1. Epifanie! Kristus — Pán a Král! Přišel na svět o vánocích jako slabé dítě. Chce růst, chce se stát „celým Kristem“, který do sebe pojme všechny lidi a naplní je, „své tělo“, svým životem a svým

duchem. On je to hořčičné zrno, které vyrostе v mohutný strom církve. On je ten kvas, který pronikne celé lidstvo svou silou a svým životem, aby je zachránil pro věčnost. „Klanějte se, Bohu, všichni jeho andělé! Sion to uslyšel a zaradoval se a zajásaly judské dcery!“ – tj. dívky svaté církve. Pán vládne!

2. „*S nebeským královstvím je to jako s hořčičným zrnkem*, které člověk vzal a zasel na svém poli.“ (viz dále evangelium). Hořčičným zrnem je ve smyslu dnešní liturgie sám Pán. On žije ve vší skrytosti a pokoře. Po třiceti letech vystupuje na veřejnost. Je odmítnut, ukřižován, pohřben. Z nehlubšího ponížení vyrůstá ve velký strom svaté církve, ve vinný Kmen, který ve svých vyznavačích bez ustání nasazuje nové větve a stává se stromem, objímajícím i zemi i nebe, čas i věčnost, stává se „celým Kristem“, Hlavou s tělem svaté církve. On je ten kvas, který vzala žena—svatá církev— a prostřednictvím sv. Eucharistie jej zadělala do tří měric mouky – tj. do lidstva, až zkynulo všechno. Kristus musí a chce růsti, chce ovládnout rozum i srdce, chce si přivtělit všechny lidi, chce je naplnit svými svatými statky a silami, učinit je bohatými, velkými a šťastnými! Nikdo není vyloučen, nikdo mu není příliš malý. I já smím být ratolestí na tom velkém stromě, částí celého Krista, smím být naplněn z „jeho plnosti!“ Odkud mi přichází taková milost a čest? Jak musím za to děkovat! Jak obdivovat jeho poníženost, jeho milosrdenství!

Praktické užítí tohoto podobenství nám ukazuje epištola. Pavel zvěstuje svým milovaným křesťanům soluňským, jak Kristus – to hořčičné zrno – v nich vyrostl ve strom: jak Kristus – ten kvas – je prokvasil. (Pročti si epištolu).

Kéž by to všechno byla pravda o nás – kéž by se stávalo více pravdou, a to denně to, co dosvědčuje Pavel o svých křesťanech! Kristus, to hořčičné zrnko, chce nás pojmout do sebe a naplnit nás svým životem. Kristus, ten kvas, chce a musí v nás prokvasit a přetvořit *všechno*: rozum, vůli, city. On musí, On chce v nás vládnout, být Králem!

3. Kristus – hořčičné zrnko, kvas v přesvaté Eucharistii, v malém, nepatrném chlebě. „Žena“ – svatá církev, vloží hořčičné zrnko, kvas, do hlubin naší bytosti: to zrnko musí v nás růst a stát se velkým. Kvas svaté Eucharistie, svatého přijímání, nás musí *zcela* proniknout, abychom se stali čistým, svatým „chlebem Kristovým“, abychom byli podobni svaté Hostii, naplnění Kristem, svatí svatostí Kristovou, abychom v sobě nosili, dále žili a spolu žili život Kristův – „Nežiji už já, ale žije ve mně Kristus“. (Gal 2,20).

K tomu směřuje Oběť mše svaté a svaté přijímání: abychom každé ráno znovu a hlouběji zapouštěli kořeny do hořčičného zrnka, do

Krista a jeho církve, vyrostlého ve strom; abychom znovu a hlouběji prokvašení kvasem Kristovým byli záživou Epifanií Kristovou, jako křesťané dnešní epištoly! Jak mnoho nám ještě chybí! Jak mnoho máme litovat, modlit se a snažit!

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej, ať vždy uvažujeme o duchovních věcech a slovy i skutky konáme to, co se ti líbí. Skrze Krista, našeho Pána Amen.

II. Hořčičné zrnko: CÍRKEV

1. „*Když vyroste, je větší než jiné zahradní rostliny a stane se z něho keř, takže přilétají ptáci a hnízdí v jeho větvích.*“ Nebeským královstvím je církev... „*Neboj se, malé stádce, neboť se zalíbilo Otci vašemu dáti vám království!*“ (Lk 12, 32).

2. *Je menší než všechna jiná semena.* Malé, nepatrné je království, které zakládá Pán. Zcela proti očekávání židovského národa. Oni sní o Mesiáši, který vystoupí jako pozemský vladař a osvobodí Židy z moci Římanů a zřídí velké království, plné pozemské moci, pozemského lesku a pozemského bohatství. Takové jsou myšlenky lidské. Proti nim však staví Pán své myšlenky. Království církve, kterou On zakládá, je ve svých začátcích zcela malé, utvořené podle Toho, který, ačkoli je Syn Boží, přece odkládá všechn vnější lesk své božské bytosti, ponizuje se a stává se poslušným až k smrti kříže. Malé, nepatrné jsou začátky církve! Takový je zákon milosti! „Židé vyžadují zázraky, pohaní hledají moudrost. My však hlásáme Krista ukřižovaného... Krista, Boží to moc a moudrost. Neboť pošetilá věc Boží je moudřejší než lidé, a slabá věc Boží je mocnější než lidé. Hleďte jen na své povolání (na povolané v církvi). Není tu podle těla (povoláno) mnoho moudrých, mnoho mocných, mnoho urozených“ (1 Kor 1, 22–26). Protiklad: chudí, prostí, pokorní, kteří před světem nic neznamenají. Tak to musí být! „Nechte maličké a nebraňte jim přijít ke mně, neboť takovým patří království nebeské“. (Mt 19, 14).

„*Ale když vyroste, je větší než jiné zahradní rostliny, a stane se z něho keř.*“ Je to malé stádečko, které Pán shromáždil při svém tříletém vyučování, putování a působení. Ale On dal svým věrným ujištění: „*Zalíbilo se Otci vašemu dáti vám království.*“ (Lk 12, 32). Už o prvním dnu Letnic „*připojilo se jich asi tři tisíce duší*“ (Sk 2, 41). „*Rukama apoštolů se dělo mezi lidem mnoho zázraků a divů... Vždy více přibývalo Pánu věřících, množství mužů a žen*“ (Sk 5, 12, 14). Brzy

se rozšířila církev v Judsku a Samařsku, brzy zapustila víra v Ježíše své kořeny v Damašku a Antiochii, v Malé Asii i v Římě. Přes všechna pronásledování od římských úřadů rozšířilo se Kristovo království netušenou rychlostí a stalo se světovou církví. „Kdo se poníží, bude povýšen.“ (Lk 14, 11!) Takto vyjadřuje Apoštol hlubokým pohledem tajemství nebeského království církve: „Co je podle světa pošetilé, to si vyvolil Bůh, aby tím zahanbil moudré, a co je podle světa slabé, to si vyvolil Bůh, aby tím zahanbil silné; a co je podle světa neurozené a opovržené a co je pokládáno za nic, to si vyvolil Bůh, aby zničil to, co je něco“ — (1 Kor 1, 27–28). Tak tu stojí ona, církev Kristova, silnější, než kterákoli pozemská moc, než království a skvělé dynastie, trvanlivější, než všechny lži a pomluvy, které se o ní roztrušují a šíří. Sloup neochvějné a neomylné pravdy, klidný pól v kolísavých míněních a názorech, filosofiích a naukách, vybavena skvělým světlem pravého vědění a neporazitelného hrdinství mravní čistoty, velikosti, ctnosti a svatosti. Hořčičné zrnko vyrostlo v strom. „Pravice Páně mocně zasáhla, pravice Páně mě — církev — pozvedla Nemusím umřít, nýbrž smím žít a hlásat skutky Páně!“

3. To je božský zákon, který ovládá celé dějiny církve i jednotlivých duší. Zákon, kterému Pán učí od začátku svého pozemského života: tam, kde se zjevuje jako nepatrné, bezmocné, chudé dítě, v jeslích, ovinuté plénkami: „Kdo se poníží, bude povýšen“. To je první bod, který ohlašuje v Horském kázání: „Blahoslavení chudí duchem, neboť jejich je království nebeské“ (Mt 5, 3). Proti izraelským učitelům, zákoníkům a farizeům volá své věrné a poučuje je: „Učte se ode mne, neboť já jsem tichý a pokorný srdcem“ (Mt 11, 19). On jáásá ve svém duchu a praví: „Velebím tě, Otče, Pane nebe i země, žeš tyto věci (tajemství Božího království) skryl před (lidsky) moudrými a opatrnými, a žeš je zjevil maličkým.“

Ano, Otče, že se ti tak zalíbilo“ — (Mat 11, 25 – 26). — „Co je podle světa pokládáno za nic, to si vyvolil Bůh, aby zničil to, co je něco!“

„*Pán je Král!*“ „Kámen, jež odvrhli stavitelé, stal se kamenem úhelným“ (Kristus, církev). Tak se stalo na pokyn Hospodinův; věc v našich očích podivuhodná“ (Ž 117, 23). „Nikdo se nemůže chlubit před Bohem... Kdo se chlubí, ať se chlubí v Pánu“ (1 Kor 29, 31).

„Kdo je jako Pán, náš Bůh, jenž trůní ve výši a pohlíží na nebe i na zemi? Z prachu pozdvihuje zesláblého, ubožáka z bláta vzpřimuje, aby ho posadil vedle knížat, vedle knížat svého národa; v domě dává bydleti neplodné ženě, udělav ji šťastnou matkou dětí“ (Ž 112, 5).

Radujeme se z toho, že jsme dětmi, údy svaté církve, že „hnízdíme v ratolestech toho stromu“, který vyrostl z hořčičného zrnka.

Víme, co máme ve své svaté církvi. Žít katolicky znamená *žít dobře!* Umírat katolicky znamená: *umírat dobře!*

Modlitba, str. 185.

III. Nauka církve

1. „*S nebeským královstvím je to jako s hořčičným zrnkem.*“ To zrno je malé a nepatrné. Je-li však zaseto do půdy, vyrostе rychle ve velký a silný strom. Podobenství! Všechno, co má být s pomocí Boží plodné a trvalé, je ve svých začátcích malé a nepatrné. Bůh tvoří z ničeho.

2. *Království Boží*, svatá církev, se podobá hořčičnému zrnku nepatrností své nauky. Církev káže pokoru, podřízenost, lásku k chudobě, k pohrdání světem, k umrtvování, k utrpení, a k tomu všemu, co se přičií duchu světa. Ona káže stvoření věcí i člověka od Boha. Ona hlásá skutečnost hříchu, vykoupení Kristem, posvěcení Duchem svatým. Skutečnost pozvednutí a povolání člověka k účasti na životě Božím, povolání k Božímu dětství a k věčnému dědictví v nebi. Ukazuje nám, co jsme sami ze sebe, hřích, porušenost, ubohost. Ukazuje nám, kam nás chce vést Bůh: k životu, ke štěstí zde na zemi a jednou na onom světě. Všechno je tak prosté, tak jednoduché, že i malé dítě může chápat tuto nauku. Není to žádná tajná nauka, žádná vysoká filosofie, která vyžaduje dlouholeté studium, aby byla pochopena ve svých hlavních obrysech. První hlasatelé této nauky jsou prostí, nevzdělaní rybáři galilejští. Tak prostě a jednoduše, jako hlásali Ježíšovu nauku obcím, právě tak prostě a jednoduše zaznamenali tuto svou nauku v evangeliích: hořčičné zrnko, nepatrné a malé, lidmi pohrdané a podceňované.

„*Ale když vyrostе, je větší než jiné zahradní rostliny.*“ Nauka církve, malá ve své prostotě a jednoduchosti, přináší Boží silou v duších velké a podivuhodné účinky. Nechává vidět lidi, věci i události životní ve světle moudré a dobrotivé Boží Prozřetelnosti. Tím lidé získávají vysoký, hluboký a rozsáhlý pohled, bezpečný a lehký úsudek, jasné a čisté poznání, které daleko převyšuje všechno čistě přirozené vědění a poznání. Nauka církve, svatá víra, dává sílu a odvahu, poskytuje obětavost, velkodušnost a velkorysost, jakou nemůže dát žádná přirozená moc. Silou této nauky nalézají služebníci Boží odvahu snášet nesmírné utrpení pronásledování, pohrdání, útlak a křivdu beze slova obhajoby nebo ospravedlnění, bez pomstychtivosti, bez chvástivosti nebo vypínavosti, nikoli z pyšného pohrdání nepřitelem, nýbrž pokojně, v dokonalém klidu, s věřícím

pohledem na Boží dopuštění a Prozřetelnost, s pohledem k pokořenému, potupenému a ukřižovanému Pánu. Silou této nauky žertuje svatý Vavřinec na žhavém roštu, jako by měl ustláno na růžích. Svatá Kateřina Sienská si volí trnovou korunu, kde si mohla právě tak dobře vybrat korunu zlatou. Pavel a ti, kteří jdou za ním, honosí se soužením a utrpením (Řím 5,2). Silou této nauky přinášejí praví křesťané každou oběť, jež je od nich požadována. Prchají před každou nevěrností a varují se i nejmenšího hříchu. Den co den se všemožně snaží, — aby rostli v lásce k Bohu a k bližnímu, — aby se stávali čistší, mírnější, laskavější, světlejší. Tisíce a tisíce opouštějí v mladém věku dobrovolně otce i matku, rodinu i dům, zříkají se všeho, co může poskytnout život, a následují Spasitele v dobrovolné chudobě, čistotě a poslušnosti. Silou této nauky vyrostli světci. Jsou jich celé zástupy. Je dokonalejší, čistší a důstojnější hrdinství než to, které nalézáme u našich milých světců? Opravdu malá a nepatrná je nauka církve ve své prostotě a jednoduchosti: ale „když vyrostete, je větší než jiné zahradní rostliny“. Působí v ní *Boží síla*!

3. *Bůh tvoří z ničeho*. Tu „mocně zasahuje pravice Páně“. Tam, kde je nauka Kristova, nauka církve, přijata a prožívána v prostotě a dětské víře, tam „znovu vystaví Pán Sion a zjeví se ve své velebnosti.“

Nauka naší svaté víry se podobá hořčičnému zrnku. Je lidmi zapomínána, podceňována, zneuznávána a opomíjena! Zájmy samých křesťanů nynější doby se soustřeďují na nejnovější zprávy, na noviny, radio, na světské knihy, světskou četbu. Neznáme už evangelium a katechismus a nevíme, co si s nimi počít. Nevážíme si těchto věcí, nemilujeme je a neuvažujeme o nich a nemáme pro ně času, jak si zasluhují. Jak má v nás to hořčičné zrnko vyrůst v mohutný strom?

„*Všichni se divili milým slovům, která vycházela z Božích úst.*“ (Communio). Pro samé vědění a pro samou četbu jsme zapomněli žasnout nad slovy Božími, nad slovy evangelia, nad tajemstvími naší víry. Proto zacházíme s těmito věcmi tak bez zájmu a bez úcty. Proto tak málo skutečné hloubky v naší modlitbě, v našem rozjímání a v našem životě! Máme tedy opravdu silný důvod, abychom se modlili po sv. přijímání: „Živení nebeskými slastmi tě prosíme, Pane, ať vždy dychtíme po tom, čím vpravdě žijeme.“

Modlitba:

Prosíme tě, všemohoucí Bože, dej, ať vždy uvažujeme o duchovních věcech a slovy i skutky konáme to, co se ti líbí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

Předmluva	7
Úvodem	9
Liturgické rozjímání	11

První část 1. dílu

I. POSVÁTNÝ ADVENT	13
Mešní liturgie 1. neděle adventní	15
<i>První neděle adventní</i> : Blíží se den vykoupení	16
Pondělí po 1. neděli adventní: Přiblížil se den	19
Úterý – Adventní dar – adventní plod	21
Středa – Vykoupení	22
Čtvrtek – Jsme vykoupeni!	24
Pátek – Oblecte se v Pána Ježíše Krista	27
Sobota – Ave Maria	28
Mešní liturgie 2. neděle adventní	30
<i>Druhá neděle adventní</i> : Hle, Pán přijde!	32
Jsi ty ten, který má přijít?	34
Jan Křtitel	36
Bůh se obrací k nám	38
17. prosince: Ó Sapientia	40
18. prosince: Ó Adonai	41
19. prosince: Ó Radix Jesse	43
20. prosince: Ó Clavis David	44
21. prosince: Ó Oriens	46
22. prosince: Ó Rex gentium	48
23. prosince: Ó Emmanuel	49
Mešní liturgie 3. neděle adventní	51
<i>Třetí neděle adventní</i> : Stále se křesťansky radujte!	53
Nedělejte si už žádné starosti!	54
Vaše laskavost ať je známa všem!	56
Středa Suchých dnů v adventě: Hle, Panna počne	58
Ejhle, Panna!	60

Pátek Suchých dnů v adventě: Maria, nositelka Krista . . .	62
Sobota Suchých dnů v adventě: Vykoupení	64
Mešní liturgie 4. neděle adventní	66
<i>Čtvrtá neděle adventní</i> : Rosu dejte, nebesa, shůry	67
Rosu dejte, nebesa, shůry!	70

II. POSVÁTNÁ DOBA VÁNOČNÍ	72
Svatvečer Narození Páně: Pán přichází	74
Očekávání	75
Pán chce vejít	77
Liturgická slavnost — 3. vánoční mše	78
Vánoce: Pojdte, klanějme se!	80
Jsmo vykoupeni!	81
Neděle po Narození Páně: Boží děti	83
Přijati za děti Boží	85
Vezmi Dítě!	87
U jeslí: Kristův trůn	89
U jeslí: Boží Moudrost	91
U jeslí: Podivuhodná výměna	93
U jeslí: Účastni božství	94
Svátek Obřezání Páně — Ježíš	96
Nový rok: Náš program	97
Obřezání Páně	99
Nejsvětějšího jména Ježíš	101

Druhá část prvního dílu

Úvod	105
Svatvečer Zjevení Páně: Svaté mlčení	106
<i>Svátek Zjevení Páně</i> — Staň se světlem	108
S Pánem zasnoubení	109
Vševládnoucí	111
Viděli jsme jeho hvězdu	113
<i>První neděle po Zjevení Páně</i> :	
Ježíšova obětní cesta	114
Kristus — Božský Král	116
<i>Svátek Svaté Rodiny</i> — Křesťanská rodina	118
Svaté dary	119
Boží hvězda	121
Klanějme se mu!	122
Nová cesta	124
Křest Kristův	125

<i>Mešní liturgie 2. neděle po Zjevení Páně</i>	127
Svatba v Káně	128
Svaté proměnění	130
Božský Ženich	131
Maria – Snoubenka Kristova	134
Manželství s Kristem	136
Druhý Kristus	139
Zjevení lásky	140
<i>Mešní liturgie 3. neděle po Zjevení Páně</i>	142
Pravice Páně	143
Víra	144
Božský Stavitel	146
Životní společenství s Bohem	147
Buď čist!	149
S čistým srdcem	151
Pane, nejsem hoden!	153
<i>Mešní liturgie 4. neděle po Zjevení Páně</i>	155
Nezahynu!	156
Pravice Páně mocně zasáhla	158
Velké utišení	159
Láska je naplněním zákona	161
Síla v slabosti	163
Celou důvěru v Něho	164
Pozemské radosti	166
<i>Mešní liturgie 5. neděle po Zjevení Páně</i>	168
Sláva Páně	170
Koukol mezi pšenící	172
Koukol v Církvi	173
Dar a úkol	174
Pokoj Kristův	176
Naše chyby	178
Pokušení	180
<i>Mešní liturgie 6. neděle po Zjevení Páně</i>	182
Podobenství o zrně hořčičném	183
Hořčičné zrnko – Církev	185
Nauka církve	187

BENEDIKT BAUR O. S. B.

ŽIVOT VE SVĚTLE LITURGIE

Z německého originálu přeložil Dr. Antonín Čala O. P.

Vytiskla: Polygrafia n. p., Praha 1969

Nakladatel a vydavatel: sestry dominikánky, Broumov

Pouze pro soukromou potřebu